

Bybelse Dagboek vir elke dag . . .

1995

Die Bybelse Dagboek
kom elke jaar saam met
die *Almanak*.

Dit is bedoel om elke dag
gebruik te word as 'n hulpmiddel
by huisgodsdienste of
persoonlike Bybel lees.

'n Woord vooraf

In vanjaar se Bybelse Dagboek is die temas vir die dagstukkies gekies uit die Nederlandse Geloofsbelydenis (tot 2 September) en die Psalms. Dit is met die uitsondering van Skrifgedeeltes wat vir besondere dae, wat saamhang met die kerklike jaar, gekies is.

Die Kerk se verstaan van die boodskap van die Heilige Skrif is uitgedruk in die belydenisskrifte en daarom kry u in die eerste deel se dagstukkies telkens 'n oordenking uit die Skrif met aansluiting by 'n tema uit die Nederlandse Geloofsbelydenis.

Om die temas uit die belydenisskrif beter te kan volg, is elke artikel van die Nederlandse Geloofsbelydenis telkens afgedruk by die dagstukkies waar dit behandel word.

Ons bedede is dat hierdie Dagboek 'n bydrae sal maak tot sinvolle gesprekke oor die Woord en ons belydenis.

Redaksie:

Ds PA Geyser

Dr PJ de Beer

Dr SP Pretorius

Ons glo almal met die hart en bely met die mond dat daar 'n enige en enkelvoudige geestelike wese is wat ons God noem. Hy is ewig, onbegryplik, onsienlik, onveranderlik, oneindig, almagtig, volkome wys, regverdig, goed en die alleroorvloedigste fontein van alles wat goed is.

1 Januarie

God is daar

1 Korintiërs 8: 1-13

Die Bybel praat ook oor die bestaan van baie gode. Aan die begin van hierdie jaar wil ek egter nie oor die baie gode praat nie. Ek wil met u gesels oor die een God van wie die Bybel getuig en in wie ons glo.

Want eintlik is dit nie moontlik om oor 'n ander God te praat as die Een in wie ons glo nie. Ons praat oor Hom omdat Hy met ons praat. Ons praat oor Hom omdat ons Hom ken en ons praat oor Hom omdat ons ook met Hom kan praat. Dit is eintlik wat die eerste gebod ook sê. In hierdie verhouding tussen God en ons, 'n verhouding wat Hyself bewerkstellig, is daar nie plek vir 'n derde nie. Vir ons kan daar geen ander God wees wat ons kan dien, kan aanbid en voor wie ons kan leef nie. Kom ons sê dit nog anders en ons gebruik 'n uitspraak uit die Nuwe Testament. *Ons weet dat daar geen afgod in die hele wêreld is wat iets beteken nie, en dat daar ook geen God is nie, behalwe Een. En al is daar ook sogenaamde gode, of dit in die hemel en of dit op die aarde is, soos daar trouens baie is wat 'God' en baie wat 'Here' genoem word, is daar nogtans vir ons net een God: die Vader, uit wie alles is en vir wie ons lewe; en net een Here: Jesus Christus, deur wie alles bestaan en deur wie ons lewe* (1 Kor 8: 4-6).

2 Januarie

Ons noem Hom God

Matteus 15: 13-20

Hierdie uitspraak in ons geloofsbelydenis moet nie so verstaan word asof ons self die gode teen mekaar opgeweeg het en nou besluit het wat ter een ons God kan noem nie. Ons kan nie so oor God dink en praat nie. Ons dink en praat oor Hom omdat Hy Homself aan ons bekendgemaak het as ons God. God is in ons spreke nooit net 'n verlengstuk van ons drome en ideale nie. Hy is ook nooit die gevangene van ons spreke oor Hom nie. Hy bly altyd God, ook as ons Hom God noem.

Die feit dat ons Hom God mag noem, maak Hom nie die gevangene

van ons begrippe en woorde oor Hom nie. Ook wanneer ons God God noem, staan ons menslike en aardse spreke nog altyd onder sy oordeel. Uiteindelik is dit God alleen wat dit vir ons moontlik maak om Hom God te noem. As Hy as versoener die kloof tussen hemel en aarde oorbrug, as Hy die mens in gemeenskap met Hom bring deur die Heilige Gees, die Gees wat ook die Woord in ons monde lê as ons Hom God noem, eers dan weet ons wat dit beteken om Hom God te noem. En as ons weet wat dit beteken, kom daar by ons ontsag, eerbied, nederigheid en dankbaarheid.

3 Januarie

Ons glo in God

Efesiërs 1: 3-14

Om te kan weet wat dit beteken om in God te glo, sal ons eers iets oor geloof moet sê. Want mense verwar so dikwels geloof met gelowigheid, of vroomheid, of ekstase, of selfs met Christelikheid. Dit is moontlik om 'n goeie lewe te lei, volgens vaste reëls te leef, en selfs kerk toe te gaan sonder om in God te glo.

Want sien u, geloof is iets anders as wat ons tot nou toe gesê het. Dit kan dié dinge insluit, maar dit is oneindig meer as dit. Geloof ontstaan wanneer 'n mens in ontmoeting met God tree en jy vanuit hierdie ontmoeting die liefde van God erken en aanvaar. Die Bybel praat oor 'n verhouding wat tot stand kom. In hierdie verhouding praat God en jy luister, God handel en jy reageer in dankbaarheid.

Om in God te glo, beteken dus dat ek erken dat ek deur God vasge-gryp is. Hy laat my lewe met my hele wese. Maar *ek* glo nie alleen nie, *ek* glo saam met ander mense wat net soos ek gegryp is. Hulle is nou my broers en susters en ons is aan mekaar verbonde omdat ons aan Christus verbonde is. Daarom sê die opskrif: *Ons glo in God*. Goddank dat die *ek* ons kan word.

4 Januarie

Ons bely God

Romeine 10: 5-21

Om God te bely, beteken om te erken dat jou lewe onlosmaaklik aan God verbonde is. Om te bely dat Jesus die Here is, beteken om te erken dat Hy jou Verlosser is. Belydenis is dus 'n lewensbelangrike saak. Ons doen dit elke oomblik van elke dag met ons hele wese.

Ons bely nie 'n belydenisskrif nie. Ons bely ons geloof in God. Maar 'n geloof wat so daadwerklik bely word, kom een of ander tyd in 'n belydenisskrif tereg. Dit word op skrif gestel as mense gesamentlik (as gemeente dus) hulle gemeenskaplike geloof teenoor die wêreld wil verwoord.

Dit word op skrif gestel as die gemeente homself (die lidmate dus) teen dwaling, wat 'n ander verstaan van geloof is as dié van die gemeente,

wil beskerm.

Dit word op skrif gestel as die gemeente aan die wêreld wil sê hoe hy op die spesifieke tyd en onder die spesifieke omstandighede die aanspraak van die Bybel op sy lewe verstaan.

Dit word op skrif gestel, sodat almal in die erediens van die gemeente gelykluidend hulle geloof kan verwoord.

Daarom is belydenisskrifte belangrik. So kan ons ons ook identifiseer met hulle wat voor ons daar was. Ons kan net soos hulle bely; ons bely dat die Here God is.

5 Januarie

**Hy is 'n enige en enkelvoudige
geestelike wese**

Psalm 50

Die vraag is: Wat sê die Nederlandse Geloofsbelydenis met die woorde: *God is 'n enige en enkelvoudige geestelike wese*? Kan ons dit nasê?

Laat ons onthou dat hier iets oor God bely word. As ons dit onthou, moet ons verder onthou dat ons God nooit volledig kan beskryf nie. Elke menslike poging om iets oor God te sê, is maar 'n gebrekkige poging. So is hierdie poging van die Nederlandse Geloofsbelydenis ook gebrekkig. Maar in hierdie gebrekkige taal word tog iets van God gesê wat belangrik is. Dit is belangrik omdat die Bybel ons dit oor God leer. *Een* staan hier ongetwyfeld in teenstelling met *baie*. Hiermee wil ons belydenis sê daar is vir ons maar *een* God. Al die ander gode is vir ons onbelangrik. Met *enkelvoudig* wil die belydenis sê dat God nie in 'n sisteem vasgevang kan word nie. Hy word nooit die voorwerp van ons denke en ons geloof nie. Selfs as ons in Hom glo, is Hy die Een wat die geloof aan ons skenk. Hy is nie deel van ons wêreld nie. Hy red ons uit die sonde. Daar is maar een God, naamlik die God wat Hom in sy Woord aan ons bekendmaak. Oor Hom mag ons praat, Hom moet ons dien. *Die Here alleen is God, Hy alleen is God.*

6 Januarie

God is ewig

Johannes 1: 1-16

Wanneer ons bely dat God *ewig* is, sê ons tegelyk iets oor onself. Ons is tydelik, ons leef in die tyd, ons praat van gister, môre en oormôre. Die tyd bepaal ons lewe. Ons kla dat ons te min tyd het. God is die Skepper. Hy het ook ons en die tyd geskep. Hy is nie aan die tyd gebonde nie; dit is die werk van sy hande. Hy tree ons wel in die tyd tegemoet, maar Hy word nooit tydelik nie. Hy is die Eerste en die Laaste. Dit beteken nie dat Hy die eerste en die laaste in 'n lang ry in die tyd is nie. Dit sê dat Hy die tyd omsluit, dat Hy deur die tyd dring en dat Hy die bestemming van die tyd bepaal. Hy is nie die begin en die einde in dié sin dat daar voor en na Hom niks is nie. Hy het, vandat Hy die skep-

ping 'n aanvang laat neem het, Homself in die tyd aan mense bekendgemaak. In die vernedering en verhoging van Jesus Christus openbaar God Hom ook as Here oor die tyd. Mense wat in Christus deur die werk van die Heilige Gees nuwe mense is, kan daarom in die tyd lewe as mense wie se bestemming deur die Ewige bepaal word. Omdat God in Christus Jesus in die tyd na ons toe gekom het, word ook ons tyd sinvol en leef ons met koers na 'n bestemming toe. *Spreek die Here word die tyd oomblikke van ewigheid.* Laat ons na Hom luister.

7 Januarie

God is onbegryplik

Romeine 11: 33-36

Ons geloofsbelydenis wil met die uitspraak: *God is onbegryplik*, sê God is nie 'n mens nie, Hy is anders as die mense, Hy is volkome vry, Hy is God. Aan Hom alleen moet ons die eer gee.

Dit wil ons leer dat ons God, die God van die Bybel, die God wat ons heil bewerkstellig, nooit vir ons mense deursigtig word nie. Ook wanneer God Hom aan ons bekendmaak, bly Hy nog altyd die groot Verborgene. Hy maak ook deur sy openbaring aan ons bekend dat ons Hom nooit sal kan deurgrond nie. Ons sal nooit op Hom beslag kan lê en aan Hom kan voorskryf hoe Hy moet optree nie. God handel nie rationeel nie, ook nie in die lewe van mense of in die wêreldgeskiedenis nie. Die onlogiese optrede van God spreek ons dwarsdeur die Bybel aan: deur Job, deur Paulus, ook deur die verlossing in Jesus Christus.

Moenie God probeer verklaar nie, glo in Hom. Juis in die onbegryplike van sy dade tree jou verlossing na vore. So weet jy dat Hy tot alles in staat is en kan uitvoer wat Hy besluit het. Daar is niemand wat sy bedoelinge kan dwarsboom nie. Sy wonderdade is te groot vir ons om dit te kan verstaan. Daarom kan ons maar net luister as Hy praat en gehoorsaam as Hy ons roep. Hy is die God van liefde, ook as Hy onbegryplik is.

8 Januarie

God is onsienlik

1 Timoteus 6: 16

Ons teks sê dat God onsienlik is. Hy is nie onsienlik omdat Hy in die duister woon nie, of nog erger, dat Hy duisternis is nie. Nee, Hy is onsienlik weens 'n oormaat van lig in Hom en om Hom. 1 Johannes 1: 5 sê ook dat Hy die lig is en dat daar geen duisternis in Hom is nie. God wat lig is en in ontoeganklike lig woon, is die onsienlike. Sy heerlijkheid verberg Hom.

Die uitspraak van die Nederlandse Geloofsbelydenis dat God onsienlik is, is niks minder as 'n stukkie lofprysing nie. Oor dié God wat identies aan sy heerlijkheid is, kan daar nie gepraat word in die sin van inligting oordra nie. Hy, die Verborgene, kan net geloof en geprys word.

Die onsienlike God – of beter gesê: die verborge God – is self nie verborge nie; dit is sy werke wat verborge is. God werk in alles wat gebeur, maar alles wat gebeur, is nie sy werk nie. Wat God se werk en wat die mens se werk is, is vir ons verstand en oë nie altyd duidelik nie. Erger nog! Dikwels is God se werk totaal onsigbaar. Dit lyk of Hy nie net onsienlik, verborge is nie, maar ook of Hy afwesig is.

Ons as mense wil nou maar eenmaal sien – ja, ook vir God sien. Dit kan ons. Ons sien Hom en sy werke in Jesus Christus. In kruis en opstanding sien ons vir God aan die werk. By die wederkoms sal ons weer en meer sien. Tot dan moet ons maar eerder uit geloof lewe as om te probeer lewe uit wat ons kan sien.

9 Januarie

God is onveranderlik

Jesaja 40: 8

In die verlede is God se onveranderlikheid vanuit die perspektief van 'n werklikheidsverstaan uitgelê. Daar is ingesien dat alles in ons wêreld aan veranderlikheid en verganklikheid onderworpe is. Niks hou vir ewig stand nie. Die mens het egter 'n behoefte aan vastigheid, bestendigheid en duursaamheid. Hy wil vashou aan iets of iemand wat nie deur die veranderinge en verganklikhede meegesleur word nie. In God, die Een wat verhewe is bo die aardse veranderlikhede en verganklikhede, het die mens 'n anker gevind.

Hierdie verstaan van God het egter die uitleg van die Bybel sleg benadeel. Sentrale motiewe van die Bybel het verlore geraak. So is God nie meer as Regter gewaardeer nie, aangesien daar nie van Hom verwag word om sy wil te verander nie. God is nie meer met die kruis in verband gebring nie, aangesien daar nie van Hom verwag word om te ly nie.

God se onveranderlikheid kan en moet ook vanuit 'n ander perspektief, naamlik sy bestendigheid verstaan word. Dit is God se trou, liefde en genade wat onveranderlik is. Ten spyte van die mens se sonde en ten spyte van die onafwendbaarheid dat God moet straf, bly Hy getrou aan sy kinders. Hierdie bestendigheid en getrouheid kom nêrens so duidelik tot openbaring as aan die kruis nie. Daar het God se verbondstrou getriomfeer. Daar kan ons die onveranderlikheid in sy beloftes raaksien. Dit is wat die Bybelse boodskap in elk geval behels. Dit wil vir altyd onveranderlik van die ewige onveranderlike trou en liefde van God getuig.

10 Januarie

God is oneindig

Jesaja 44: 6

Gaan 'n mens van ons wêreldlike tydservaring uit, is dit maklik om God se oneindigheid – of beter gesê: sy ewigheid – te verstaan as die

begin en die einde van ons aardse geskiedenis. Ewigheid strek dan net oor 'n bepaalde tydperk waar daar op een of ander wyse van mense sprake kan wees. God se ewigheid of oneindigheid kan egter nie so beperk gesien word nie. Sy ewigheid strek oor alle moontlike tye. 'n Ander moontlikheid is om ewigheid as iets verhewe bo die aarde en sy tyd te sien. Vanuit hierdie perspektief het die ewige God niks met hierdie tydelike aardse geskiedenis te make nie. Vanuit die perspektief van die menswording van Christus is dit vir ons as kerkmense 'n onaanvaarbare standpunt.

Wanneer ons bely dat God die Ewige is, bely ons dat Hy as die Ewige die tyd geskape het. Hy is as die oorsprong van die tyd ook die Heer oor die tyd, ja van alle moontlike tye. Ons kan dus nie vanuit ons verstaan van tyd, sy ewigheid verstaan nie. Die woorde van ons teksvers, *Ek is die eerste en Ek is die laaste*, wil nie sê dat God die eerste en laaste van die dinge van die aardse geskiedenis is nie, maar dat Hy alles omvat en bestuur. Die woorde van Openbaring 22: 13, *Ek is... die Begin en die Einde*, beteken ook nie dat God die begin en die einde van ons geskiedenis is nie, maar dat Hy die begin laat begin en die einde laat eindig. God, die Ewige, is in die aardse geskiedenis, maar Hy is ook verhewe bo die aardse geskiedenis aangesien Hy teenwoordig is in ander geskiedenisse en verhewe is bo al die moontlike geskiedenisse.

11 Januarie

God is almagtig

Markus 14: 36

Die almag is die enigste eienskap van God wat in die geloofsbelydenisse van die kerk opgeneem is. Daar word God se almag met sy skeppingswerk in verband gebring. God is almagtig omdat Hy uit niks alles geskape het. Hy het alles tot stand gebring omdat Hy wou. Hy wou omdat Hy die liefde is. Om lief te kan hê, is daar iets en iemand nodig. God het daarom in sy alwysheid die skepping en ons geskape, sodat Hy die almag van sy liefde kon openbaar. God se almag slaan egter nie net op die skeppingsdaad nie, maar ook op die onderhouding van die skepping. In hierdie opsig moet veral na God se mag verwys word wat alle chaosmagte beheer en uiteindelik vernietig. God se almag het daarom nie net met sy liefde te make nie, maar ook met sy toorn.

God openbaar die almag van sy liefde en toorn nie net in die skepping en geskiedenis nie, maar ook en veral in die kruisgebeure van sy Seun. Onmagtig het Christus aan die kruis gehang, sodat die Vader die almag van sy toorn aan die wêreld kon openbaar. Ontdaan van alle mag is Christus in die graf neergelê, sodat sy Vader deur sy opstanding die almag van sy liefde vir die wêreld kon toon.

God se almag kom dus nie op die teoretiese moontlikheid neer dat Hy alles moontlik kan doen nie. Sy almag het met sy wil, sy liefde en sy

toorn te make. Nêrens anders as aan die kruis leer ons om die volle omvang van God se almag te ken nie.

12 Januarie

God is volkome wys

1 Korintiërs 1: 18-31

Paulus sê in vers 30 dat Jesus Christus die wysheid van God is. Dit is vir die wêreld egter onsin. Dit is onsin omdat die wêreld 'n magdom wysheid en kennis voortbring wat veel indrukwekkender lyk as die boodskap van 'n man wat doodgemaak is. Die Joodse en Griekse geesteswêreld, wat in 'n groot mate nog steeds ons denk- en leefwêreld bepaal, kan met groot kennisprestasies spog. Ons kan maar net aan die wysheidsliteratuur (Job, Spreuke en Prediker) van die Ou Testament dink. Die kennis, insig en wysheid oor die mens en sy wêreld laat 'n mens eenvoudig verstom. Nogtans sê Paulus in vers 20 dat God die wysheid van hierdie wêreld, wat die Joodse wysheid insluit, tot onsin gemaak het. Die vraag is: Wat word hiermee bedoel?

Sekerlik bedoel Paulus nie dat alle menslike wysheid, kennis en navorsing sinneloos is nie. Wat hy wel bedoel, is dat die menslike wysheid voorlopig, onvolmaak en stukwerk is. God se wysheid kom daarop neer dat hierdie onvolmaakte wêreld nie uiteindelijke geluk kan bied nie. Daarom moet ons verlos word. Geen kennis van menswees sal ons in staat stel om die wêreld te genees nie, daarom moet ons bevry word.

Die wysheid van God, wat Hy in die kruis geopenbaar het, is die meerdere wysheid, die verhewe wysheid, die dieper wysheid wat geloof en geroem moet word. Wie homself en sy wysheid wil roem en loof, sal saam met hierdie wêreld ten gronde gaan.

13 Januarie

God is regverdig

Romeine 3: 26

God se regverdigheid, of sy geregtigheid soos dit dikwels genoem word, leer 'n mens volledig vanuit die kruis van Christus ken. Dit beteken nie dat God voorheen onregverdig was nie. In die Ou Testament is daar verskillende gebeure waarin God se regverdigheid na vore gekom het. 'n Mens kan net dink aan die Israëliete se uittoeg uit Egipte en aan hulle terugkeer uit ballingskap. God se regverdigheid kom in hierdie twee gevalle op sy genade en barmhartigheid neer. Die geregtigheid van God in die Ou Testament beteken die triomf van God se genade oor sy oordeel.

Die kruis is die plek waar ons hierdie regverdigheid as genade die beste kan sien. Ons as sondaarmense was bestem om deur die toorn van God verdag te word. Ons as die kroon van die skepping, sy ewe-beelde het misluk. Ons het nie aan God se verwagtinge voldoen nie. Daarom het Hy alle reg gehad om ons nie alleen voor sy gerig te bring nie, maar om ons ook tot die ewige dood te veroordeel. Christus het egter as 'n onskuldige ons skuld op Hom geneem. Hy was bereid om God se toorn te verduur en in ons plek te sterf. Op hierdie wyse kon God sy geregtigheid laat geskied. Hy het gestraf omdat Hy moes. Hy het

genade betoon omdat Hy wou. Hy verwag nou van ons om in hierdie offer van Christus aan die kruis te glo, sodat ons wat die eindoordeel nog moet deurmaak, deel kan kry aan sy geregtigheid wat niks anders as sy genade en vergewing is nie.

14 Januarie

God is goed

Psalm 145: 9

Die vraag kan deur talle mense tereg gevra word of God inderdaad goed is? Is Hy goed as kinders sterf? Is Hy goed as getroue kerkmense in armoede verval? Is Hy goed wanneer ons aan die mag van vreemdes uitgelewer word? Die wêreldervaring laat 'n mens beslis aan die goedheid van God twyfel.

Ten spyte van negatiewe ervarings in die wêreld het miljoene mense reg deur die geskiedenis aan die belydenis vasgehou dat God goed is. Miljoene mense loof die Here se goedheid saam met Dawid. Die vraag is: Hoekom? Omdat mense veel meer goeie dinge as slegte dinge ervaar. Omdat mense die goedheid van God ook in hulle lewens kan raaksien. Omdat mense altyd hoop dat die goeie oor die slegte sal triomfeer. Omdat mense sien hoe die goeie oor die slegte triomfeer. Omdat mense glo dat God sterker is as die kwaad. Omdat mense sien dat God sterker is as die kwaad.

God het sy goedheid omvattend en deurtastend aan die kruis geopenbaar. Dit is 'n goedheid wat aan liefde 'n ander dimensie gegee het – liefde van totale selfopoffering, liefde van verdrywing van die vrees, liefde van menslike menslikheid. Groter goedheid sal die wêreld nooit sien nie. Daarom moet ons ons verheug in dié goedheid waarin ons bevoorreg is om te kan deel.

Januarie 15-21

Artikel 2 *Die middele waardeur ons God ken*

Ons ken Hom deur twee middele:

Eerstens deur middel van die skepping, onderhouding en regering van die hele wêreld.

Dit is immers voor ons oë soos 'n mooi boek waarin alle skepsels, groot en klein, die letters is wat ons die onsigbare dinge van God, naamlik sy ewige krag en Goddelikheid, duidelik laat sien, soos die apostel Paulus sê (Rom 1: 20). Al die dinge is genoegsaam om die mense te oortuig en hulle alle verontskuldiging te ontnem.

Tweedens maak Hy Hom deur sy heilige en Goddelike Woord nog

duideliker en meer volkome aan ons bekend en wel soveel as wat vir ons in hierdie lewe tot sy eer nodig is en tot die saligheid van hulle wat aan Hom behoort.

15 Januarie

Ons 'ken' God

Psalm 16

God is nie 'n iets wat ons voor ons op die tafel kan neersit en ontleed nie. God kan nie deur sintuiglike waarneming bestudeer word en sodoende geken word nie. Nee, ons suiwer reële vermoë is maar 'n uiters ellendige weg om te volg as ons God wil leer ken!

As ons die Bybel koud en klinies sou bestudeer ten einde God verstandelik te ken, sal ons ook nooit verder kom as gewoon aardse gedagtes en menslike weergawes van God nie. Godskennis begin met 'n verhouding. Eers wanneer ek en God in 'n persoonlike *een-tot-een* verhouding staan, kan ek Hom ken, maar dan ook steeds net ten dele. Ek ken God nie in die derde persoon nie, maar allereers in die tweede persoon - hier staan *ek* teenoor *U*.

Die psalm het drie hoofdele, soos dit ook in die Nuwe Vertaling gedruk is. Die drie strofes begin onderskeidelik by vers 2, 5 en 9. Hierdie *ek:U*-brandpunte lê nou basies aan elke strofe. Albei die eerste strofes slaan in hulle tweede helfte oor om ook in die derde persoon te praat. In die eerste strofe word van en oor die afgode gepraat. Met hulle kan die gelowige nie in 'n *ek:U*-verhouding staan nie. Die tweede strofe praat oor God, maar dan is dit as 't ware 'n getuienis teenoor ander van hierdie persoonlike verhouding. En dit slaan in die derde strofe oor as 'n gevolgtrekking wanneer daar weer *met* God gepraat word en Hy geloof en geprys word deur sy kind.

In vers 7 sê die psalmis dat die Here die gelowige *tot die regte insig* bring. Godskennis kom van God af. Hy maak dit moontlik, Hy laat Hom ken en Hy laat Hom in hierdie *ek:U*-verhouding ken. Godskennis is in die eerste plek 'n *wie*-vraag en nie 'n *wat*-vraag nie.

16 Januarie

Wie is die 'ons' wat God ken?

Psalm 22

Die Nederlandse Geloofsbelydenis begin al 37 sy artikels met die woordjie *ons*. Dit is nie toevallig so nie. Dit is immers 'n *geloofsbelydenis*, wat beteken dat dit deur en vir gelowiges binne 'n bepaalde raamwerk opgestel is. Ons glo met die hart en bely met die mond (Rom 10: 10). Wat dus in hierdie 37 artikels bely word, is dit waarvan gelowiges oortuig is omdat elkeen in die *ek:U*-verhouding met God staan.

Die digter van Psalm 22 ken ook hierdie persoonlike verhouding. Deel een hiervan lê tussen die *geen*-antwoord en die *wel*-antwoord van die verhouding (vers 2 en 22). Hierdie gelowige worstel sy lewensvrae *met* God uit.

Deel twee van die psalm is die dank- en loflied omdat God hom gered het. Let op hoe die digter sy lof en dank tot uitdrukking bring. *In die volle vergadering* wil hy God se Naam groot maak. *Saam met ander* loof en prys hy Hom! *Voor al die mense wat God dien*, doen hy dit! Maar dit gaan selfs verder as net sy eie omgewing en plek. Want die digter praat nie alleen van die gelowiges by hom nie, maar ook van daardie mense *oor die hele wêreld* wat die Here erken. Die *ons* van die geloof oorskry die grense van *ruimte*. Dit oorskry ook die grense van *tyd*! Hy verwys na die nageslag van Jakob. Hy reik terug na die gelowiges van weleer. Hy verwys verder ook na die volgende geslag wat selfs nog gebore moet word, wat die Here sal dien en saam met wie hy God wil loof. Hierdie *ons* van die gelowige word nie gebind deur grense van ruimte en tyd nie! Die gelowige staan nie alleen nie. Saam met ander bevind die gelowige hom of haar in 'n geloofsgemeenskap wat die enkeling omhels. Die *ek:U* word dan 'n *ons:U*.

17 Januarie

**Ons ken God deur middel
van die skepping**

Psalm 8

Die heel eerste en die heel laaste vers van die psalm is identies: *Here, ons Here, hoe wonderbaar is u Naam oor die hele aarde*. Indien ons dit met potloodstrepies in ons studiebybels sou verbind, sal ons sien dat dit die raamwerk van die psalm vorm: die Naam van die Here wat oor die hele aarde geëer word. Kinders en suigeling besing die magtige werk wat God tot stand gebring het. Die digter kyk na die hemel en sien die werke van die vingers van God.

Maar ook hier is die persoonlike *ek:U*-verhouding die uitgangspunt ten einde God vanuit die skepping te kan leer ken. Hierdie psalm het in die Ou Vertaling as opskrif gehad, *Wat is die mens?* Die Nuwe Vertaling weer het as opskrif, *Lof aan die Skepper*. En albei het reg! As ons albei hierdie gedagtes in die psalm kan hoor en sinvol kan verbind, verstaan ons die psalm.

Enersyds is die mens klein en nietig; skaars 'n ou spikkeltjie in die grootse heelal. Andersyds is die mens net 'n bietjie minder as 'n hemelse wese; hy is inderdaad die kroon van die skepping. Maar dit is slegs wanneer die mens binne die raamwerk van God se wonderbare Naam beweeg; wanneer hy omarm word deur God as die Skepper van alles en almal.

Alleen daardie mens wat binne hierdie raamwerk leef, wie se grootheid juis in sy kleinheid rus, bring *lof aan die Skepper*. Hy word die mens wat God uit die skepping ken. Met die oë van die geloof word God se hand in die skepping raakgesien.

18 Januarie

**Ons ken God deur die onder-
houding van die skepping**

Psalm 121

Hierdie is 'n pelgrimslied. Dit beteken dat hierdie gelowige buite

Jerusalem gewoon het en daarheen moes reis om die tempel te besoek. En of die digter nou aankom of vertrek, dit maak nie saak nie, maar wanneer hy sy oë opslaan na die berge rondom Jerusalem, pak 'n benoudheid hom beet. *Waarvandaan sal daar vir my hulp kom?*, vra hy.

Vers 2, 4 en 6 is die drie fokuspunte waarin die digter God se nabyheid in terme van sy onderhouding uitgedruk sien. Die eerste strofe praat van die *natuur*. Waarom bang wees vir die berge, vir afgronde en vir winde, of watter natuurelement ook al, want God het dan alles geskep? Hy sal nie toelaat dat jy struikel nie. Die tweede strofe praat van die *geskiedenis*. God is die God van Israel, die Verbondsgod wat in die geskiedenis van mense ingekom het. Hy sal jou beskerm van alle gevare. Die derde strofe praat van die *bo-natuur*. Die son(god) en die maan(god), die gode wat in die berge gewoon het, kan niks aan jou doen nie, want God beskerm jou. Hy is die enigste en ware God.

God bewaar sy skepping. En of ons nou deur een of ander natuurlike bedreiging, menslike gevaar of bo-natuurlike onheil tot vrees gedwing word, moenie vrees nie, want die Here sluimer en slaap nie. Hy gee om vir sy skepping. Ja, soveel dat Hy sy eniggebore Seun gegee het, sodat elkeen wat in Hom glo, nie verlore sal gaan nie, maar die ewige lewe sal hê. Hy sal ons beskerm waar ons ook gaan, nou en vir altyd. *Oral en altyd* kan ons weet dat daar niks is wat ons sal kan skei van die liefde van God wat daar in Jesus Christus ons Here is nie.

19 Januarie

**Ons ken God deur die regering
van die hele wêreld**

Psalm 2

Die klassieke dogmatiek het breedvoerig gehandel oor God se sorg vir die skepping. Dit het drie hoofindings gehad: die *onderhouding*, die *begeleiding* en die *regering* van God. Die onderhouding beteken dat God die dreigende chaos van sy skepping afweer. Hy is op pad met sy skepping. Die begeleiding weer is die saamwees van God in die voortgang van alles. Die regering van God is sy daad wat die gang van die wêreld voorafgaan, vergesel en volg.

Vir baie mense is dit onmoontlik om hulle dit voor te stel dat God, wat so groot en verhewe is, Hom kan inlaat in die klein en nietige bestaan van die wêreld en sy bewoners.

In Psalm 2 vind ons 'n skerp afwysing van opstand teen die Here en 'n oproep om Hom te aanbid en as Opperheer te erken. Die Here beveilig sy regeerders hier op aarde en gee aan hulle mag. Daarom is opstand sinloos en onderwerping aan die Here noodsaaklik. Die Here is agter alles! Hy is die Oppermagtige en heers oor alle lewensterreine. Te midde van 'n deurmekaar en opstandige wêreld is Hy die bron van sterkte. Hy wankel nie. Hy regeer en sy koninkryk kan nie omvergegooi word nie. Maar die Here gebruik ook mense om in sy krag en namens Hom in sy koninkryk op te tree. Die Here werk deur sy kerk en deur elkeen wat op

grond van die soendood van Jesus Christus sy aangenome seuns en dogters geword het.

Die *gawe* is om sy kinders te wees, die *opgawe* is om sy ambassadeurs te wees. Die Here is op hierdie wyse op pad met sy skepping. Die nasies kan maar raas en die volke kan maar woel, Hy stuur die wêreld op daardie punt af waar Christus alles in almal sal wees.

20 Januarie

**Die skepping is genoegsaam om
die mense te oortuig**

Psalm 19

Hoe dikwels hoor 'n mens dat 'n gelowige sê hy of sy het nie die kerk nodig nie, maar om alleen met God in die natuur te wees, is vir hom/haar genoeg om naby God te wees en deur Hom geïnspireer te word. Hy of sy wil liewers eenkant op 'n klip in die veld sit en in die verte tuur, as om in die kerk tussen 'n klomp huigelaars en 'n sondaar-predikant te wees, hoor ek soms mense sê.

Psalm 19 verdeel duidelik in drie dele: verse 1-7, 8-12 en 13-15. Deel 1 handel oor God wat deur die *natuur* praat, deel 2 handel oor God wat deur die *wet* praat en deel 3 gaan weer oor die *mens* met wie gepraat word. Hier is duidelik 'n tregter-effek met kleiner wordende sirkels.

Sonder spraak en sonder woorde, onhoorbaar, maar tog kragtig, getuig die natuur van God se mag. Alle uithoeke van die wêreld word bereik. Selfs die dae en die nagte is boodskappers hiervan. Tog kan die natuur slegs van die *dat* van God getuig, maar niks van die *wie?* nie. Die natuur kan tot God lei, maar die Bybel lei na die drie-enige God toe. Die digter raak lirie oor die Woord en noem dit *volmaak* en *betroubaar*, dit is helder en dit is goed en reg.

In die laaste gedeelte word die persoonlike gebed van die digter weergegee waar hy as 't ware antwoord op hierdie Woord van God. 'n Woord is eers woord as dit gehoor en beantwoord word. Hy bely dat hy God duidelik en helder hoor, hy is immers *oop* voor God.

Die skepping alleen oortuig die mens nie van die drie-enige God wat met hom of haar praat nie. Woord en Gees maak dit eers volledig.

21 Januarie

Maar die duideliker bron is die Woord

Psalm 148

Hierdie psalm lees ons met 'n tregter-effek: natuur-woord-gelowige. Soos *middelpunt soekende* kragte fokus die openbaring van God al hoe intenser totdat dit die hart van die individu tref. Dit kan dan ook nie anders as dat die mens hierop antwoord en gelowig reageer nie.

Dit is selfs moontlik om hierdie tregter-effek se driedeling aan te wend om die openbaring van Vader-Seun-Gees te onderskei. Die eerste deel bring die grootheid van God na vore: Hy is groter as die hemel, al die sterre, die maan en selfs die son. Trouens, hulle verkondig die wil van

die Here. Die tweede deel handel oor die Woord van die Here soos ons dit in die Bybel aantref. Dit is daardie Woord wat Mens geword het en onder ons kom woon het. Dit is Christus self. Die derde deel handel oor die geloofsbelewenis van die enkelgelowige. Dit is die Heilige Gees wat beslag op so 'n mens se lewe lê.

Die drie-enige God is dus sowel die Een wat openbaar as die Een wat geopenbaar word. Hy is Onderwerp en Voorwerp!

Maar wanneer die Heilige Gees intiem in die gelowige se hart gepraat het en die antwoord gegee is, kan dit nie anders as dat hierdie antwoord sal uitwaai en *middelpunt vliedend* sal uitbeweeg nie. Die *aan-geraakte-deur-God* se antwoord kring nou uit na die geskiedenis, na die Godsvolk en die mens in die algemeen. Van die geskiedenis kring dit ook uit na die natuur. Ja, die aarde en alles wat daarop is, behoort aan die Here. So sal die gelowige ook die sterwende natuur se kreet verwoord. Saam met die res van die skepping word die simfonie van Psalm 148 gehoor. Woord en antwoord pas bymekaar soos gawe en opgawe, soos verlossing en dankbaarheid.

Januarie 22

Artikel 3

Die geskrewe Woord van God

Ons bely dat hierdie Woord van God nie deur die wil van 'n mens gestuur of voortgebring is nie, maar die heilige mense van God het dit, deur die Heilige Gees gedrywe, gespreek, soos die heilige Petrus sê (2 Pet 1: 21). Daarna het God deur sy besondere sorg vir ons en ons saligheid, sy dienaars, die profete en apostels, beveel om sy geopenbaarde Woord op skrif te stel en Hy het self met sy vinger die twee tafels van die wet geskrywe.

Daarom noem ons sulke geskrifte die Heilige en Goddelike Skrif.

22 Januarie

**Wat ons van die Woord
van God glo**

1 Petrus 1: 20, 21

In die Nederlandse Geloofsbelijdenis bely ons ook ons geloof oor hoe ons die Bybel sien. Daar is reeds bely (Art 2) dat ons in die Bybel die openbaring van God vind. Kom ons gaan nou 'n bietjie nader daarop in.

God se openbaring kom tot stand deurdat God met mense gepraat het en Homself op verskillende maniere aan hulle bekendgemaak het. Hierdie mense wat deur God in beweging gebring is, het met ander daaroor gepraat. Soos die tyd aangestap het, het God voortdurend met mense gewerk, sodat hulle te wete kon kom wie God vir hulle is en wat Hy van hulle verwag. So het daar deur God se ingryping 'n verhouding tussen

Hom en die mense tot stand gekom.

Mettertyd het die mense dit wat hulle van God te wete gekom het en waaroor hulle met mekaar gepraat het, ook begin neerskryf. Sô is daar woorde en geskrifte gevorm wat deur volgende geslagte opgeneem en verder oorgedra is. Sô, bely ons, het God gesorg vir die voorsiening van sy kosbare Woord. Daar was 'n duidelike voortgang van die gesproke na die geskrewe Woord. God se openbaring het plaasgevind in die tyd, in die geskiedenis van mense, en dit is deur woorde en geskrifte oorgedra, sodat ons ook hierdie bron kan hê waarin ons die stem van God kan hoor en op grond daarvan God sô kan ken dat ons in die regte verhouding met Hom kan lewe.

Januarie 23

Artikel 4 *Die kanonieke boeke van die Heilige Skrif*

Ons vat die Heilige Skrif in twee dele saam: die Ou en die Nuwe Testament. Dit is die kanonieke boeke waarteen niks ingebring kan word nie. Hulle getal in die kerk van God is soos volg: die boeke van die Ou Testament, naamlik die vyf boeke van Moses: Genesis, Eksodus, Levitikus, Numeri en Deuteronomium; die boeke Josua, Rigters, Rut, 1 en 2 Samuel, 1 en 2 Konings, 1 en 2 Kronieke (genoem Paralipomenon), Esra, Nehemia, Ester, Job, die Psalms van Dawid; drie boeke van Salomo: Spreuke, Prediker en Hooglied; die vier groot profete: Jesaja, Jeremia, Esegïël en Daniël; en vervolgens die twaalf klein profete: Hosea, Joël, Amos, Obadja, Jona, Miga, Nahum, Habakuk, Sefanja, Haggai, Sagaria en Maleagi.

Die boeke van die Nuwe Testament, naamlik die vier evangeliste: Matteus, Markus, Lukas en Johannes; die Handeling van die Apostels; die veertien briewe van die apostel Paulus: aan die Romeine, twee aan die Korintiërs, aan die Galasiërs, die Efesiërs, die Filippense, die Kolossense, twee aan die Tessalonisense, twee aan Timoteus, aan Titus, Filemon en die Hebreërs; die sewe briewe van die ander apostels: die Brief van Jakobus, twee van Petrus, drie van Johannes en die Brief van Judas en die Openbaring van die apostel Johannes.

23 Januarie

**Die kanon bevat die Ou Handeling 8: 26-40
en Nuwe Testament**

'n Mens kry Bybels wat voorin die volgende uitgebreide opskrif het:

Die Bybel.

Dit is die ganse Heilige Skrif wat al die kanonieke boeke van die Ou/Nuwe Testament bevat.

Met só 'n opskrif bely ons saam met die Nederlandse Geloofsbelydenis: Ons Heilige Skrif se naam is *Die Bybel*. Hierdie Bybel wil, soos die naam al eintlik reeds aandui, vir ons sê dit is baie boeke wat hierin saamgevat is (afgelei van die naam *Biblia* in Latyn). Hierdie reeks boeke behoort ook nog tot twee *Testamente*, naamlik 'n Ou en 'n Nuwe Testament. Maar hierdie twee Testamente hoort bymekaar, soos ook duidelik word uit die gesprek wat Filippus met die Etiopiër gevoer het. Hy het by Jesaja begin, maar uiteindelik het hy Christus verkondig. Dit gaan oor God se ingryping in mense se lewens sodat hulle Hom kan ken en kan dien. Uiteindelik is dit wat Christus moes kom doen deur sy lewe, sy kruisoffer en opstanding – Hy moes aan mense kom leer wat God se nabyheid in hulle lewens beteken en hoe hulle in die regte verhouding met God kan lewe.

Dit alles word aan ons geleer deur hierdie Boek der Boeke. Daarom word die boeke hierin ook beskryf as kanon. Die woord, kanoniek, kom van 'n woord wat *riglyn of korrekte maatstaf* beteken. Hierdie kanonieke boeke waaruit ons Bybel saamgestel is, is dus daardie boeke wat deur die kerk aanvaar is om vir ons 'n gesaghebbende maatstaf of riglyn vir ons geloof en lewe te gee. Ons kan onuitspreeklik dankbaar wees dat ons só 'n bron het waarvolgens ons die inhoud van ons geloof en ons lewe uit dankbaarheid vir God se genade kan inrig.

Januarie 24-25

Artikel 5 *Die gesag van die Heilige Skrif*

Ons aanvaar al hierdie boeke, en hulle alleen, as heilig en kanoniek om ons geloof daarna te rig, daarop te grond en daarmee te bevestig. Ons glo ook sonder twyfel alles wat daarin vervat is, nie juis omdat die kerk hulle aanvaar en as sodanig beskou nie, maar veral omdat die Heilige Gees in ons hart getuig dat hulle van God is.

Hulle het ook die bewys daarvan in hulleself, aangesien selfs die blindes kan tas dat die dinge wat daarin voorspel is, plaasvind.

24 Januarie Die gesag van die Skrif 1 Tessalonisense 2: 13

Om te bely dat die Heilige Skrif vir ons die kanon is, beteken dat ons

daarmee ons lewens neerlê voor die gesag van hierdie boeke. Die Bybel is, anders gesê, vir ons die norm waaraan ons al ons kennis en ervaring van God meet – of dit reg of uit koers is. Die Bybel praat dus met gesag oor God en mens en oor hierdie verhouding tussen God en mens, en mens teenoor medemens. Ons kan nou vra: Maar hoe is dit moontlik dat hierdie boek soveel gesag vir ons het? Is dit nie tog ook maar uiteindelik deur mense geskryf nie?

Dit is juis die wondervolle van die Bybel. Natuurlik is elke woord wat daarin geskrywe is, deur mense geskryf, maar tog kom hierdie boek met die aanspraak en die uitwerking op menselewens waarvan die inhoud só gesagvol is, dat 'n mens in en deur die mensewoorde die Woord van God hoor.

Die Bybel word dan vir ons só, soos Paulus aan die Tessalonisense skryf, dat ons die boodskap van God hoor en aanneem *in die oortuiging dat dit nie mensewoorde is nie maar die woord van God*. Hierdie herkenning en blye erkenning word moontlik gemaak deur die getuienis van die Heilige Gees wat in ons die geloof wek en versterk dat God deur sy Woord met elkeen van ons besig is om ons te oortuig van sy onbegryplike en onpeilbare liefde vir ons. Dit is in die aanvaarding van hierdie boodskap dat ons die uitwerking van die woord as Godswoord in ons lewens ervaar. Daarom dra die Bybel vir ons so 'n hoë gesag.

25 Januarie

**Die getuienis van die
Heilige Gees**

Johannes 16: 12-15

Ons glo dat die werk van die Heilige Gees op twee maniere na vore kom wanneer ons met die Bybel besig is. In die eerste plek het God die Bybelskrywers in beweging gebring deur sy Gees om die getuienis op skrif te stel. Die Gees is dus aan die werk by die tot stand kom van die Bybel. Ons noem dit ook die *inspirasie* deur die Heilige Gees. Deur hierdie ingryping van die Gees het ons die wonderlike Boek wat ons die Bybel noem waarin ons God se Woord in mensewoorde opgeteken vind omdat God deur sy Gees mense met hulle volle historiese werklikheid in diens geneem het om sy Woord aan ander bekend te maak.

In die tweede plek is die Gees ook werksaam by die ontvangs of lees van die Woord. Dit is eintlik in hierdie verband van die Gees se werk waarna die Nederlandse Geloofsbelydenis in Artikel 5 verwys: *...omdat die Heilige Gees in ons hart getuig dat hulle (die Bybelboeke) van God is*. Calvyn het dit met hierdie beeld verduidelik: God se Woord is soos die son wat die lig laat opgaan en waarsonder alles net donkerte sou wees. Maar 'n blinde persoon kan in elk geval nie sien nie, al skyn die son. Daarom is dit die werk van die Gees om aan ons die opvangsapparaat te gee, sodat ons blinde oë verlig kan word en ons die lig kan sien. Dit is deur die werking van die Gees in ons harte dat ons oë oopgaan, sodat

ons God se stem in die Bybel kan hoor en dit kan aanvaar as God se Woord vir ons. God se Woord kan nie tot ons deurdring tensy die Gees as Leermeester die oë van ons gees open nie. Hy word daarom ook die Sleutel genoem waarmee die skatkamers van die hemele oopgesluit word vir ons.

Die Heilige Skrif is op sigself geloofwaardig, maar tog gaan hierdie geloofwaardigheid vir ons eers oop deur die verligting van die Heilige Gees wanneer die Heilige Gees in ons hart getuig dat die Bybel waarlik die Woord van God is.

Januarie 26

Artikel 6 *Onderskeid tussen die kanonieke en apokriewe boeke*

Ons onderskei hierdie heilige boeke van die apokriewe boeke:

Die derde en vierde boek van Esra, die boek van Tobias, Judit, die Wysheid, Jesus Sirag, Barug, die byvoegsel by die geskiedenis van Ester, die Gebed van die Drie Manne in die Vuur, die Geskiedenis van Susanna, die Beeld van Bel en van die Draak, die Gebed van Manasse en die twee boeke van die Makkabeërs. Die kerk mag hierdie boeke wel lees en daar lering uit trek vir sover hulle met die kanonieke boeke ooreenstem.

Hulle het egter geensins sodanige krag of gesag dat iemand deur hulle getuienis enige punte van die geloof of van die Christelike godsdiens sou kan bevestig nie. Hulle mag nie in die minste aan die gesag van die ander, die heilige boeke, afbreuk doen nie.

26 Januarie

Daar is nog ander boeke...

In die tydperk waarin die Bybelse geskrifte ontstaan het, is daar natuurlik nog baie ander boeke geskryf. Sommige van hierdie boeke het hulleself ook aangebied as godsdienstige geskrifte (Joods en Christelik). Nadat die boeke wat as kanoniek beskou is, eenmaal afgegrens is, is sommige van hierdie ander geskrifte ook as boekeversamelings bewaar, selfs met spesifieke verwysing na hulle, soos in die Nederlandse Geloofsbelydenis. Hulle staan bekend as *apokriewe boeke*. Hierdie boeke word deur die hervormde tradisie, waarvan ons deel is, beskou as moontlik nuttig om te lees vir algemene onderwysing. Dit wil sê 'n mens kan baie nuttige inligting en agtergronde oor die wêreld van daardie tyd

daarin vind. Maar oor inhoude van die kerklike leer, oor die sake wat ons werklik glo en bely, word hulle nie as gesagvol beskou nie. In dié opsig, met betrekking tot hulle geloofsinhoud, word hulle as *verborge* inhoude beskou. Dit is wat die term *apokrief* letterlik beteken. Hulle bring dus nie die lig van die openbaring na vore soos die kanonieke boeke nie.

Ons plaas 'n hoë premie op die inhoude van ons geloof. Die kerk het dit nog altyd só gedoen. Daarom is die reël dat die apokriewe boeke, net soos alle ander geskrifte, altyd aan die toetssteen van die lering van die kanonieke boeke getoets moet word. Dit sou seker ook as goeie riglyn kan geld vir alle leesstof wat ons in die hande kry – ook die baie boeke en blaadjies wat in ons wêreld aangebied word as *geestelike* leesstof. Toets gerus maar alles eers aan ons betroubare Bybel.

Januarie 27-30/Februarie 1-4

Artikel 7 *Die volkomenheid van die Heilige Skrif*

Ons glo dat hierdie Heilige Skrif die wil van God volkome bevat en dat alles wat die mens vir sy saligheid moet glo, daarin voldoende geleer word.

Aangesien die hele wyse waarop God deur ons gediën moet word, daarin breedvoerig beskrywe is, mag ook niemand, selfs nie die apostels nie, anders leer as wat ons reeds deur die Heilige Skrif geleer word nie – ja, al was dit ook 'n engel uit die hemel, soos die apostel Paulus sê (Gal 1: 8).

En aangesien dit verbode is om iets by die Woord van God by te voeg of daarvan weg te laat (Deut 12: 32), blyk dit duidelik dat die leer daarvan heeltemal volmaak en in alle opsigte volkome is.

Ons mag ook geen geskrifte van mense, hoe heilig die mense ook was, met die Goddelike Skrif gelykstel nie; ook mag ons nie die gewoonte of die groot getalle of oudheid of die opvolging van tye of van persone, of kerkvergaderings of verordeninge of besluite met dié waarheid van God gelykstel nie, want dié waarheid is bo alles.

Alle mense is immers uit hulleself leuenaaers en nietiger as die nietigheid self (Ps 62: 10). Ons verwerp daarom met ons hele hart alles wat nie met hierdie onfeilbare reël ooreenkom nie, soos die apostels ons leer as hulle sê: Ondersoek elkeen, ondersoek of sy gees van God afkomstig is (1 Joh 4: 1). En: As daar iemand na julle toe kom wat 'n ander leer bring, moet julle hom nie in julle huise ontvang nie (2 Joh 1: 10).

Die Bybel is nie 'n boek wat oor alle dinge skrywe nie. Dit is nie 'n handboek oor allerlei wetenswaardighede, soos byvoorbeeld oor die geskiedenis of die natuur en ander wetenskaplike sake nie. Dit is ook belangrik om te weet dat die Bybel nie alles oor godsdienstige sake beskryf nie. Só het ons byvoorbeeld in Johannes gelees dat Jesus nog baie meer wondertekens gedoen het as wat Johannes in sy evangelie beskryf. Maar – en dit is die belangrike – wat hy wel opgeneem het, is genoegsaam vir ons om te weet dat Jesus die Christus is, die Seun van God, en sodat ons deur te glo, die lewe kan hê in sy Naam.

Dit is in dié rigting wat ons moet dink om die Nederlandse Geloofsbelijdenis se bedoeling te verstaan wanneer daar gestel word dat die Skrif God se wil vir ons volkome bevat. Dit verwys na die waarheid dat ons alles in die Skrif vind wat vir ons nodig is om te glo, sodat ons die saligheid kan kry en verder om te weet wat God van ons verwag om Hom in ons lewens te kan dien.

Dit is baie belangrik dat ons dit goed sal verstaan wat die kerk bedoel met die belydenis dat die Bybel volmaak en genoegsaam is. Dit beteken nie dat die Bybel geen foute bevat nie – soos met historiese verwysings of in wêreldbeelde en ander sake. Die Bybel bevat ook nie 'n antwoord op elke denkbare vraag wat mense van alle tye kan stel nie. Die groot troos lê daarin dat ons niks meer as die Bybel nodig het om te weet hoe ons in die regte verhouding met God kan kom en gered word nie. En om op grond van hierdie liefde van God wat aan ons bekendgemaak is, ook ons lewens van elke dag tot sy eer te kan inrig.

Ons kan volkome leef omdat ons Boek God se wil volkome aan ons bekendmaak.

Toe die kanon van die Bybel eenmaal vasgestel is, het die kerk 'n woord soos hierdie een in Timoteus van toepassing gemaak op die Skrif soos ons hom ken. Natuurlik het die Skrif waarna daar in Timoteus verwys word, nie soos ons Bybel gelyk nie. Die riglyn wat gegee word, wou die vroegste kerk hou by die Ou Testament en die betroubare oorlewering van die apostels aangaande Jesus Christus.

Vir ons beteken dit saam met ons belydenisskrif, dat 'n mens dit maar ernstig moet neem dat ons alles wat ons nodig het vir die geloof, in die Bybel vind. Trouens, dit is nie genoeg om ons geloof geheel en al op die Bybel te bou nie, maar dit is selfs gevaarlik indien 'n mens enigiets by die Bybelse waarheid sou voeg. Die Bybel is ons bron en daaruit leef ons en word ons geloof gevoed. Geen menslike tradisie of oorlewering of gebruike mag vir ons dieselfde gewig as die Skrif dra nie.

Die Nederlandse Geloofsbelydenis het in die eerste plek geargumenteer teen gebruike in die Rooms-Katolieke Kerk wat aan kerklike oorlewing, pouslike uitsprake en besluite van kerklike vergaderings gelyke gewig as die Skrif gegee het. Daarvan het die Hervorming van die ses-tiende eeu ons bevry. Hulle het sterk gestaan op die beginsel: terug na die Bron en die Skrif alleen.

Ons moet altyd noukeurig waak dat ons nie net lippediens aan hierdie beginsel bewys nie. Dit is menslik en daarom altyd 'n groot gevaar dat ons ook aan ons geliefde tradisies en gebruike 'n gewig wil gee wat soms neig om die Skrif in ons denke te verdring. Ons moet maar ook in hierdie verband onthou: Die Woord van God bevat die wil van God volkome en ons mag niks daarby voeg nie.

29 Januarie

**Ons mag niks daarvan
weglaat nie**

Openbaring 22: 18-21

Wanneer die Openbaringboek praat van *byvoeg* en *wegneem* van hierdie boek, word daar vanselfsprekend van hierdie profetiese boek self gepraat. Die kerk het die woorde – nadat die kanon vasgestel is – op die hele Bybel van toepassing gemaak. Ons kan dit, in die lig van die be-lydenis, goed verstaan dat die Bybel God se wil volkome bevat. Ons het reeds gekyk na die aspek van *byvoeg* deur enige ander menslike geskrifte of tradisies. Wat word egter bedoel met *wegneem* of *weglaat*?

Ons het nog altyd gedink dat 'n mens die Bybel in sy geheel moet lees. Dit moet op só 'n manier gedoen word dat teksverse, hoofstukke, boeke en uiteindelik die geheel van die Bybel in samehang met mekaar gelees word. Daar is 'n groot gevaar dat die boodskap van die Bybel skeefgetrek kan word wanneer 'n mens sekere dele van die Bybel oor-beklemtoon ten koste van ander dele. Dit is seker die vernaamste rede vir die ontstaan van dwaalleer. Dit gebeur wanneer net sekere teksverse uit hulle onmiddellike verband uitgehaal word en gebruik (eintlik mis-bruik) word om 'n bepaalde siening of leerstelling te begrond.

Vir ons is die gevaar dalk daarin geleë dat ons sulke geliefde Skrifgedeeltes het dat ons later 'n groot deel van die Bybel verwaarloos omdat ons telkens weer net ons bekende en beminde gedeeltes lees. Ons kan op dié wyse 'n hele stuk rykdom van die Skrif vir ons verlore laat gaan.

Ons kan samevattend, nadat die artikels oor die Skrif in die Neder-landse Geloofsbelydenis behandel is, met groot dankbaarheid bely: God het gekies om Hom aan ons te openbaar en die toegang wat ons tot daardie openbaring het, is in die Woord. In hierdie Woord het ons alles wat ons nodig het om God reg te ken en te dien, en weet ons wat Hy van ons verwag in ons verhouding met Hom en ons medemens.

Om die Bybel te hê en te kan lees, bly een van die grootste voorregte wat aan ons geskenk is.

30 Januarie

**Die leer van die Bybel is
volmaak en volkome**

**Johannes 20: 30-31;
Galasiërs 1: 6-10**

Die boodskap van die Bybel, net soos ons dit voor ons het, sonder weglating of aanvulling, is genoegsaam en dus ook noodsaaklik vir elkeen wat glo. Dít is 'n waarheid wat nie deur iemand uitgespreek is nie, maar waarvan die Bybel self getuig en die Heilige Gees ons oortuig.

Daarom moet ons met skerp protes luister as iemand 'n ander evangelie aan ons wil verkondig. Die feit dat mense in die gemeente van die Galasiërs na 'n ander evangelie geluister het, het hulle juis afvallig van Christus gemaak en om dié rede spreek Paulus hulle in ons teksge-deelte uit Galasiërs 1 aan. Hy sê met nadruk vir hulle dat al sou een van die ander apostels of selfs 'n engel uit die hemel aan hulle 'n ander evangelie verkondig as wat die Woord van God verkondig, en hulle daarna luister, die vloek van God hulle sal tref.

Hoe kan dit ook anders as Jesus self in die Woord sê: *Ek is die op-standing en die lewe. Wie in My glo, sal lewe, al sterwe hy ook...* (Joh 11: 25). En in Johannes 10: 9 verklaar Hy: *Ek is die ingang; as iemand deur My ingaan, sal hy gered word.* Van dié Jesus wat die verlossing vir die mens op só 'n wyse met Homself verbind, getuig die Bybel, en juis daarin is die volmaaktheid en volkomenheid, maar ook noodsaaklikheid van die Bybel gegrond. Die verlossing en die weg tot verlossing wat geopenbaar is en in die Bybel op skrif gestel is, is daarom volkome. Iets anders of iets meer is nie nodig nie.

Dit wat u in die Bybel lees, is dus op grond van wat die Bybel self sê, genoeg, sodat ook u kan glo dat Jesus die Christus is, die Seun van God, en sodat u deur te glo, in sy Naam die lewe kan hê.

31 Januarie

**Die Bybel – geen geskrif
van mense nie?**

2 Petrus 1: 16-21

Die sleutel vir die verstaan van die belydenis van die kerk dat geen geskrifte van mense, hoe heilig die mense ook al was, met die Goddelike Skrif gelykgestel mag word nie, is die Bybel self. Ons teks is een van talle wat meer lig werp op hierdie belydenis van die kerk. Petrus skrywe: *...geen profesie is ooit deur die wil van 'n mens voortgebring nie. Nee, deur die Heilige Gees meegevoer, het mense die woord wat van God kom, verkondig.* Iets van die onweerstaanbare werking van die Gees van God in die mens kom dus hier duidelik na vore.

Hierdie teks deel aan ons die feit mee dat God in die skriftelike vasleg-

ging van sy Woord nie alléén werkzaam was nie, maar van mense gebruik gemaak het. Vir elkeen wat die Bybel dus goed lees en ook luis-ter na dit wat gelees word, staan een ding sentraal: die stem van God. Maar dan nie die naakte stem van God nie, maar die stem van God weg-gelê in en aangebied as woorde van mense. Dit beteken dat die Bybel nie net van God kom nie, maar ook van mense. Die Bybel kom nie tot ons as 'n bonatuurlike wonderwerk van God waarin aan die mens geen plek toegeken is nie. Ewemin is die Bybel bloot 'n produk van menslike wysheid en insig waarin aan God weinig of geen plek toegestaan is nie.

Onder al die boeke wat daar in die meeste huise is, neem die Bybel dus 'n baie unieke plek in. Al is dit 'n boek wat deur mense geskrywe is, is die Bybel tog direk van God afkomstig. God het mense geïnspireer om in die Bybelboeke neer te skryf dit wat Hy die mens wil leer. Wanneer u nou die Bybel lees soos dit deur die Bybelskrywers geskryf is, word u deur dit wat u lees en deur die verliggende werking van die Heilige Gees daartoe gelei om die Bybel as Woord van God te erken en te aanvaar. So word die Bybel in u hart God se woord omdat dit van God af kom.

1 Februarie

**Tradisie is nie gelyk aan
die Heilige Skrif nie**

Johannes 7: 32-52

Ons sien in hierdie gedeelte dat mense op verskillende maniere ge-reageer het op wat Jesus gesê en gedoen het. Party het gesê dat Hy die Christus is (vers 41), sommige het Hom weer beskou as die Profeet (vers 40), terwyl nog ander Hom summier wou gevange neem (vers 44).

Dit was veral die Fariseërs en ander Joodse godsdienstige leiers wat Hom wou gevange neem. Hulle was so seker van die feit dat hulle vol-gens hulle tradisies en interpretasies van die Skrif reg is as hulle Jesus nie as die Messias aanvaar nie, dat hulle diegene wat navolgers van Jesus geword het, uitgeskel het as *...hierdie vervloekte klomp mense wat nie ons wet ken nie!* en dat hulle Jesus in die tronk wou gooi. Ja, hulle was so seker van hul eie tradisies oor die Messias wat sou kom, dat hulle selfs hare gekloof het oor sy geboorteplek (Joh 7: 42, 52). Jesus het ook aan hulle die lewende water gegee om van te drink, dit is die Heilige Gees wat hulle sou lei en leer as hulle in Hom glo, maar hulle was nie bereid om dit aan te neem nie.

Hieruit leer ons dat 'n mens die Bybel so goed kan *ken*, só seker kan wees van jou interpretasie van die Skrif en so seker kan wees van jou tradisie, dat jy in God se pad kom staan as Hy ook van die lewende water aan jou wil gee; as die Gees jou ook wil oortuig van die feit dat Jesus Christus die Here is, die Verlosser van die wêreld. Ons kan so vasgevang word in ons tradisies oor die verstaan van die Bybel, dat ons iets van die verrassende boodskap van die evangelie mis. Daarom bely

die kerk tereg in Artikel 7 van die Nederlandse Geloofsbelydenis: *...ook mag ons nie die gewoonte ... of oudheid of die opvolging van tye of van persone, ...met dié waarheid van God gelykstel nie, want dié waarheid is bo alles.*

Mag God ons dus bewaar van 'n absolute sekerheid oor die interpretasie van die Bybel en die gelykstelling van ons tradisies met die Heilige Skrif.

2 Februarie Groot getalle (demokrasie) Hebreërs 4: 12-13
weeg nie op teen die Woord nie

Wanneer daar tussen verskillende standpunte gekies moet word, word 'n stemming gehou en die standpunt wat die meeste stemme verkry het, word die riglyn, maatstaf en reël waarvolgens almal moet optree. Dit is die normale wêreldse, demokratiese manier om uitsluitel oor 'n saak te gee en te bepaal wat die standaard is waarvolgens opgetree moet word.

In ons geloofsewe en in die kerk geld hierdie reël egter nie, want hier is die Bybel die standaard, die maatstaf, die reël en die rigsnoer vir ons handeling. Met hierdie uitspraak sê ons: 'n Gelowige kan nie op enige wyse glo en leef nie. Die gelowige se lewe moet bepaal word deur die Bybel en deur die Bybel alleen. Geen getallemeerderheid, hoe demokraties dit ook al mag klink, kan ooit bo die eise van God se Woord gestel word nie.

Voordat die gelowige hom dus kan laat voorskryf deur 'n standpunt of besluit wat demokraties tot die maatstaf gemaak is, al is dit deur 'n kerklike vergadering, moet hy eers luister na die oproep om ag te slaan op die Woord van God. Dit is juis belangrik om op die Woord van God ag te slaan omdat dit lewend en kragtig is. Wanneer jy met die Bybel besig is, moet jy besef dat jy nie met dooie letters te doen het nie, maar met God self; met Hom wat die bedoelinge en die gedagtes van jou hart beoordeel.

Dit is duidelik dat groot getalle nooit opweeg teen die waarheid van die Woord nie. Die gelowige se maatstaf is nie hy self of enige ander norm wat op grond van 'n getallemeerderheid bepaal is nie. Die rigsnoer vir ons lewe is die Bybel waardeur jy in staat gestel word om nie net jou dade nie, maar ook die bedoelinge en die gedagtes van jou hart aan God se maatstaf te meet. As jy dit regtig doen, sal jy besef hoe nodig jy Jesus Christus in elke faset van jou lewe het.

Kerklike vergaderings of besluite moet altyd daarop gemik wees om die kerklike lewe te bevorder en te stimuleer. Deur die opsig en toesig asook vele ander take moet elke vergadering een doel in sy geheel nastreef, en dit is die opbou van die Kerk van Jesus Christus op aarde. Vir hierdie taak maak Christus as Hoof van die kerk gebruik van mense met hulle gawes en talente. Die vraag ontstaan nou of ons die besluite wat deur hierdie mense op kerklike vergaderings geneem word, gelyk kan stel aan die Woord van God?

In die boek Esra, maar by uitstek in hoofstuk 7, word vertel hoedat die Here die volk Israel uit ballingskap laat terugkeer het met een opdrag, naamlik om die tempel in Jerusalem wat vernietig was, te gaan herbou. Die opdrag het egter nie net daaruit bestaan dat die fisiese bouwerk gedoen moes word nie, maar ook om die volk tot 'n geloofsgemeenskap te herorganiseer en om hulle in die geloof en vertroue op God, weer op te bou. Dit het Esra gaan doen met die wet van God as belangrikste instrument in sy hand. Daarom het hy hom aan die wet van die Here gewy om dit in die praktyk toe te pas, sodat Israel elke voorskrif en bepaling van die Woord van God nie net sou ken nie, maar dit elke dag sou utiveef in gehoorsaamheid aan God (Esra 7: 10). Alle besluite en opdragte van Esra, in belang van die opbou van die geloofsgemeenskap, is met die wet van God as basis geneem en almal moes dit gehoorsaam (Esra 7: 26).

God se Woord het met alles in ons lewe te doen, al is dit weliswaar nie met wettiese gesag soos hier nie. In kerklike vergaderings waar dit gaan om die opbou van die geloofsgemeenskap en die Kerk van Jesus Christus, is sy Woord ook die basis en die bron van alles wat ons doen. In alle besprekings en besluite moet ons glo dat die kragtige hand van God daarin werksaam is. Maar geen kerklike vergadering of besluit kan met die Woord gelykgestel word nie.

Die mens is geneig om te veel van homself te dink en gevolglik sy hele lewe net op homself te rig. Die Bybel stel dit egter duidelik dat die mens, net soos die natuur, verganklik is (1 Pet 1: 24). Daarby bring die sondige natuur van die mens mee dat hy feilbaar is. Dit beteken dat die mens nie die vermoë het om die waarheid te ken en self die regte dinge te doen soos wat God wil nie. Die mens is slegs daartoe in staat om die waarheid te ken as God dit vir hom sê. Die mens kan ook slegs die regte dinge doen as God hom deur sy Gees die krag daartoe gee en deur die

Bybel as Woord van God leer (2 Tim 3: 16).

Daarteenoor is die Bybel as Woord van God onverganklik. Dit is die lewende Woord van God wat niks anders as die waarheid is nie. Dit is die ware evangelie wat soos saad lewe voortbring sonder om self te vergaan omdat dit soos God ook ewig is (1 Pet 1: 25). Dit is hierdie selfde evangelie (waarheid) van Jesus Christus wat ons ook elke dag moet lees, aanhoor en gehoorsaam moet aanvaar. Daarom is die funksie van die Bybel juis om elke gelowige mens te onderrig in die waarheid, te leer om dwaling te bestry, verkeerdhede reg te stel, 'n regte lewenswyse te kweek en hom/haar voor te berei en toe te rus vir sy/haar diens aan God. U verantwoordelikheid as gelowige hierteenoor is om die Bybel te leer ken en te gebruik.

In hierdie hele proses neem die Heilige Gees 'n baie besondere plek in. Sonder die Gees van God sal ons nie die waarheid van God se Woord kan aanvaar nie juis omdat die mens feilbaar is. Sonder die werking van die Heilige Gees bly die Bybel vir ons 'n geslote en onverstaanbare boek, 'n boek soos enige ander boek. Deur die werking van die Gees word dit egter 'n lewende boek, die besondere boek wat getuig van God en dien as instrument in die hand van die Heilige Gees om ons te vernuwe.

Februarie 5-11

Artikel 8 *God is een in wese en onderskeie in drie Persone*

Ons glo volgens hierdie waarheid en hierdie Woord van God in 'n enige God, een enige wese, in wie drie Persone is, naamlik die Vader en die Seun en die Heilige Gees, wat in werklikheid en in waarheid en van ewigheid af onderskeie is volgens die eienskappe wat Hulle nie met mekaar deel nie.

Die Vader is die oorsaak, oorsprong en begin van alle sigbare en onsigbare dinge.

Die Seun is die Woord, die wysheid en die beeld van die Vader.

Die Heilige Gees is die ewige krag en mag wat van die Vader en die Seun uitgaan.

Nogtans volg uit hierdie onderskeiding nie dat God in drie gedeel is nie, aangesien die Heilige Skrif ons leer dat die Vader en die Seun en die Heilige Gees elkeen sy eie selfstandigheid het, onderskei deur sy eienskappe, op so 'n wyse dat hierdie drie Persone slegs een enige God is. Dit is dus duidelik dat die Vader nie die Seun en die

Seun nie die Vader is nie; eweneens dat die Heilige Gees nie die Vader en ook nie die Seun is nie.

Nogtans is hierdie Persone, wat so onderskeie is, nie gedeel nie en ook nie onderling vermeng nie. Want die Vader en die Heilige Gees het nie vlees aangeneem nie, maar slegs die Seun. Die Vader was nooit sonder sy Seun of sy Heilige Gees nie, want al drie is van gelyke ewigheid in een en dieselfde wese. Daar is nie 'n eerste of 'n laaste nie, want al drie is een in waarheid, mag, goedheid en barmhartigheid.

5 Februarie

**Ons glo op grond van die
Woord dat God Drie-enig is**

1 Korintiërs 8: 4-6

Wanneer ons oor die Drie-eenheid van God praat, pas dit ons om nederig te wees en eerbied te openbaar. Ons ken God alleen omdat Hy Hom aan ons openbaar, want deels is Hy nog vir ons verborge. Ons sê aan die een kant: *God is lig, en daar is geen duisternis in Hom nie* (1 Joh 1: 5b), maar ons bely ook saam met die psalmdigter: *Die Here is omgewe van donker wolke...* (Ps 97: 2a).

Ons kan God nie anders leer ken as daarin dat Hy Homself aan ons bekendmaak nie. In die Bybel maak Hy Hom aan ons bekend as Vader, Seun en Heilige Gees. God is drie Persone in een. So bely die kerk dit en so is dit ook saamgevat in die geloofsbelijdenisse wat opgestel is om dwaalleer te bestry. Calvyn, die groot kerkhervormer, het gesê dat wat hom betref, sou hy oor hierdie leerstuk graag wou volstaan met die doopbevel van Matteus 28: 19: *Doop hulle in die Naam van die Vader en die Seun en die Heilige Gees...* en die seënbede van 2 Korintiërs 13: 13: *Die genade van die Here Jesus Christus en die liefde van God en die gemeenskap van die Heilige Gees sal by julle almal wees.* Maar omdat sekere dwaalleraars dit verkeerd uitgelê het, was ook hy verplig om homself verder besig te hou met die vraagstuk en die twee tekste in verband te bring met al die ander tekste in die Bybel wat hieroor uitsprake lewer. Hyself het egter 'n baie relevante waarskuwing in dié verband gerig toe hy gesê het dat soberheid noodsaaklik is en dat ons niks moet sê wat bokant die Skrif uitgaan nie.

6 Februarie

**God is een enige wese in wie
drie Persone is**

**Romeine 8: 9-16;
Deuteronomium 6: 4**

Dat God een in wese is, beteken nie dat ons drie Gode aanbid nie. Die Vader, Seun en Heilige Gees is een God in hulle Godheid. Dit moet nie

in dié sin verstaan word asof elk 'n deel van die geheel is nie, maar dat elk van die drie waaragtig God is en al drie saam ware God is. Die Bybel noem die Vader, Seun en Heilige Gees, God en Here, maar dit word elke keer op so 'n wyse gedoen dat daar nie volgens die Skrif van drie Gode of Heres gepraat word nie, maar van een God en Here, al is daar drie afsonderlike Persone.

Ons het in die Vader met God te doen, maar ook in die Seun en die Heilige Gees. God is 'n unieke geestelike wese wat ewig, onbegryplik, onsienlik, onveranderlik, oneindig en almagtig is. Hy is volkome wys, regverdig, goed en 'n oorvloedige fontein van alles wat goed is (Art 1). *Die algemene geloof is dat ons die één God in die drievuldigheid en die drievuldigheid in die eenheid eer.* In die drievuldigheid is daar ook nie 'n eerste of laaste, meeste of minste nie, want al drie Persone is onderling mede-ewig en volkome aan mekaar gelyk (Athanasius 3, 16, 24).

**7 Februarie Die drie Persone is van mekaar Genesis 1: 1-2: 4;
 onderskeibaar volgens die 1 Johannes 5: 6-13
 eienskappe wat hulle nie met
 mekaar deel nie**

Al drie Persone is deel van dieselfde wese, maar hulle is tog van mekaar te onderskei. Hulle is eerstens te onderskei in hulle persoonlike eienskappe wat eie aan elkeen is, maar ook in hulle werking. Ons moet die onderskeid egter nie verkeerd verstaan nie. Die Vader is nie alleen die Skepper nie, die Seun nie alleen die Verlosser nie en die Heilige Gees nie alleen die Heiligmaker nie. Die drie Persone in die Goddelike wese werk nooit afsonderlik van mekaar nie, maar by die onderskeie werke is daar telkens een van die Persone wat in die besonder op die voorgrond tree. By die skepping tree die Vader in die besonder op, maar die Seun en die Gees is ook betrokke (Joh 1: 1-3 en Gen 1: 2). God die Seun tree op die voorgrond by die verlossing, maar die Vader se liefde en almag maak dit moontlik en die Gees wat by die skepping werksaam is, is ook by die herskepping (verlossing) werksaam. In Matteus 1: 20 lees ons dat wat in Maria verwek is, *kom van die Heilige Gees*. Die Heilige Gees is op die voorgrond by die heiligmaking, want Hy gee nuwe lewe en hou dit in stand. Maar die Vader neem sy kinders aan en heilig die wat aan Hom behoort. En Christus is aan ons gegee tot heiligmaking (Die Heidelbergse Kategismus, Sondag 6).

**8 Februarie Die Vader is die oorsaak, Jesaja 44: 1-11
 oorsprong en begin van alle dinge**

Die Vader se unieke eienskap is eerstens daarin te vind dat Hy Vader

is en spesifiek ewige Vader van die Seun (Ps 2: 7). Ons het reeds gesien dat Hy daarin onderskei word dat Hy in die besonder by die skepping betrokke is as Skepper. Daarom sê ons dat Hy die oorsaak, oorsprong en begin van alles is. Alles wat is, het Hy uit niks geskape. Die mens daarenteen, het altyd iets nodig waarmee of waaruit ons iets kan vervaardig. Maar God het nie vervaardig nie. Die Hebreeuse woord wat in die Bybel in verband met die skeppingswerk van God gebruik word, het net op God betrekking, want net God kan skep. Wanneer ons na die skepping kyk en die wonder daarvan in geloof raaksien, kan ons saam met die psalmdigter sê: *Die hemel getuig van die mag van God, die uitspansel maak die werk van sy hande bekend* (Ps 19: 2). Die Vader bly ook betrokke by sy skepping. Hy onderhou steeds alles, sodat ons werklik in rustige vertroue kan leef en kan weet dat God regeer. Hy bestuur hierdie wêreld.

Die natuurlike mens vind dit moeilik om dít wat in hierdie wêreld gebeur, te rym met Goddelike bestuur. Vanuit die menslike oog gesien, kan ons nie anders as om te dink dat 'n blinde willekeur of bose menslike hartstog regeer nie. Maar ons moenie **sien** nie, ons moet **glo**. In geloof sien ons die almagtige Skeppergod agter alles raak. Ons besef dat Hy wel 'n plan met alles het en dit gee aan ons 'n uitsig. En daarom weet ons dat die God ook my Vader is wat vir my kan sorg omdat Hy almagtig is.

9 Februarie

**Die Seun is die woord,
die wysheid en die beeld
van die Vader**

Handelinge 3: 19-4: 12

Jesus Christus is die enigste ware Seun van God en ook self God. Deur Hom, wat ook mens was, neem God ons as sy kinders aan. Ons is sy eiendom en Hy heers oor ons (die kerk). Omdat die mens sondig is en God die sonde haat, kon die mens as gevolg van die sonde nie in 'n verhouding met God staan nie. In Jesus Christus vind ons die oplossing, want as God staan Hy aan God se kant en as mens staan Hy aan ons kant. So is Hy middelaar tussen ons en God. God kon ons met reg voor sy aangesig weggee het, maar in Christus het Hy na ons toe gekom en die verhouding herstel. Ons was nie daartoe in staat om die losprys te betaal wat nodig was vir ons sonde nie, maar Hy het dit vir ons gedoen. Hy het die gestalte van 'n mens aangeneem en na die wêreld gekom om versoening vir ons te bewerkstellig.

Wanneer ons oor Jesus en die verlossing praat, moet ons die geskape wêreld nie uit die oog verloor nie. God het sy skepping goed gemaak om daardeur sy heerlikheid te openbaar. Maar die mens het van God weggeval, sy verbond verbreek en die hele skepping daarby betrek. God

die Seun het dit op Hom geneem om die groot werk van verlossing uit te voer en vir die Vader 'n nuwe hemel en aarde te bring. Hy gee redding en skenk heil. God red die geskape wêreld deur Jesus. Die skepping van God verkeer in gevaar vanweë die mens. Daarom moet die mens eers gered word. Ons en die wêreld word in Hom nuut gemaak. In Hom word God en sy liefde vir ons geopenbaar.

10 Februarie Die Heilige Gees is die Johannes 14: 15-26
ewige krag en mag wat van die
Vader en die Seun uitgaan

Die Heilige Gees is 'n Goddelike Persoon wat van die Vader en die Seun uitgaan. Hy is aan ons gegee om ons deur 'n ware geloof aan Christus en alles wat Hy gedoen het, deel te laat kry, om ons te troos en vir ewig by ons te bly. Hy is nie net 'n onpersoonlike krag of heilige invloed van God nie. As die Skrif soms van die Gees as 'n krag praat, is die doel daarmee om ons aandag só te vestig op die wonderlike en kragtige werking van die Heilige Gees. Deur sy kragtige werking rus Hy gelowiges met krag toe om hulle dienswerk te kan doen. Hy maak dus getuies van mense.

Die Heilige Gees dwing Hom nooit op mense af nie. Hy werk stil en sag. Hy is soos die wind wat nie beperk kan word nie, maar waai waar Hy wil. Hy word soms vergelyk met vuur omdat Hy reinigend en louterend op ons inwerk. Ander kere word Hy met reën vergelyk omdat Hy groei bring. Soms word Hy as Gees van God beskryf en ander kere as Gees van Christus, hoewel Hy altyd selfstandig bly bestaan. Hy doen Goddelike werk. In Genesis 1 lees ons dat Hy skeppend oor die water sweef. Hy maak dooie sondaarharte lewendig deur mense se oë oop te maak, hulle verstand te verlig en harte te reinig. Hy oortuig ons van sonde. Hy roep ons en rus ons toe tot diens. Hy is ons Trooster deurdát Hy ons van Christus leer en Hom deel van ons lewens maak, sodat ons kan weet: *Daar is dus nou geen veroordeling vir dié wat in Christus Jesus is nie* (Rom 8: 1).

11 Februarie Al drie is Een in waarheid, Genesis 1: 1, 2;
mag, goedheid en Johannes 1: 1-3
barmhartigheid

Ons bely drie Persone wat elk 'n eie persoonlikheid het en onderskei kan word in wat hulle doen. Maar dit bly nog steeds een Goddelike wese. En dit is ook nie 'n geval dat dit eers later so geword het nie. Die Vader was nie in die begin alleen en later het die Seun en die Heilige Gees bygekom nie. Al drie is ewig en was daar van ewigheid af en sal

daar wees tot in ewigheid omdat al drie volkome God is.

Die Vader is die oorsaak, oorsprong en begin van alle dinge, sigbaar sowel as onsigbaar. Die Seun is die woord, die wysheid en die beeld van die Vader en die Heilige Gees is die ewige krag en mag wat van die Vader en die Seun uitgaan. God word aan ons geopenbaar as die Vader wat liefhet, die Seun as die geliefde (Luk 3: 22) en die Gees van waarheid (Joh 14: 17) as die ewige band van liefde tussen Vader en Seun. En dan is daar die eienskappe wat al drie deel, naamlik mag, krag, deug, gelykheid, ewigheid, ongeskopenheid, ensovoorts. Maar in alles bly dit een God waarin ons glo en ons saligheid verseker is. Die kerk het deur al die eeue vasgestaan by hierdie waarheid.

Februarie 12

Artikel 9 *Skrifgetuienis oor die Drie-eenheid*

Ons weet dit alles sowel uit die getuienisse van die Heilige Skrif as uit hulle werkinge, veral uit dié werkinge wat ons in onself voel.

Die getuienisse van die Heilige Skrif wat ons leer om in hierdie heilige Drie-eenheid te glo, staan op baie plekke in die Ou Testament en dit is nie nodig om hulle almal op te noem nie. Ons kan hulle onderskeiend en oordeelkundig uitkies: Gen 1: 26, 27: 'Toe het God gesê: "Kom Ons maak die mens as ons verteenwoordiger, ons beeld..."'

...God het die mens geskep as sy verteenwoordiger, as beeld van God het Hy die mens geskep, man en vrou het Hy hulle geskep' (Gen 3: 22). 'Toe het die Here God gesê: "Die mens het nou soos een van Ons geword...."'

Wanneer God sê: 'Kom Ons maak die mens as ons verteenwoordiger, ons beeld', blyk dit daaruit dat daar meer as een Persoon in die Godheid is. En as Hy sê: 'God het geskep', wys Hy die eenheid van die Godheid aan. Weliswaar sê Hy nie hoeveel Persone daar is nie, maar wat vir ons in die Ou Testament enigsins duister is, is in die Nuwe Testament baie duidelik. Want toe ons Here in die Jordaan gedoop is, is die stem van die Vader gehoor wat sê: 'Dit is my geliefde Seun...' (Matt 3: 17). Die Seun is in die water gesien, en die Heilige Gees het Hom in die vorm van 'n duif geopenbaar.

Buitendien is vir die doop van alle gelowiges hierdie formule deur Christus vasgestel: '...doop hulle in die Naam van die Vader en die Seun en die Heilige Gees' (Matt 28: 19).

In die Evangelie van Lukas sê die engel Gabriël aan Maria, die moeder van die Here: 'Die Heilige Gees sal oor jou kom, en die krag van die Allerhoogste sal die lewe in jou wek. Daarom sal die een wat gebore word, heilig genoem word, die Seun van God' (Luk 1: 35).

*Eweneens: 'Die genade van die Here Jesus Christus en die liefde van God en die gemeenskap van die Heilige Gees sal met julle almal wees' (2 Kor 13: 13).**

Ons word op al hierdie plekke baie duidelik geleer dat daar drie Persone in een, enige Goddelike wese is. Al gaan hierdie leer die menslike verstand ier te bowe, glo ons dit nou tog deur die Woord, terwyl ons verwag om die volkome kennis en vrug daarvan in die hemel te geniet.

Verder moet ons ook let op die besondere ampte en op die eie werkinge van die drie Persone met betrekking tot ons: Die Vader word genoem ons Skepper deur sy krag; die Seun is ons Saligmaker en Verlosser deur sy bloed; die Heilige Gees is ons Heiligmaker deur sy inwoning in ons harte. Hierdie leer van die heilige Drie-eenheid is in die ware kerk, van die tyd van die apostels af tot nou toe, altyd onderhou en gehandhaaf teenoor die Jode, Mohammedane en sommige valse Christene en ketters soos Marcion, Mani, Praxeas, Sabelius, Samosatenus, Arius en dergelike, wat tereg deur die regsinnige vaders veroordeel is. Daarom aanvaar ons in hierdie opsig graag die drie belydenisse, naamlik dié van die Apostels, Nikea en Athanasius, en ook wat die ou vaders in ooreenstemming hiermee besluit het.

12 Februarie

**Ons glo en het 'n goeie
verwagting, al verstaan ons nie**

Matteus 3: 13-17

In die Bybelgedeelte waarna hierbo verwys word, word duidelik onderskei tussen Jesus wat gedoop is, die Heilige Gees wat soos 'n duif op Hom neergedaal het, en die Vader wat gesê het dat Jesus sy geliefde Seun is. Ook op ander plekke in die Nuwe Testament word onderskei tussen die Vader, die Seun en die Heilige Gees.

Mense het reeds baie eeue gelede probleme gehad om te verstaan wat daarmee bedoel word. In gister se oordenking is reeds verwys na die kerklike belydenis van die geloof in die drie-enige God. Hierdie belydenis is 'n gebrekkige menslike poging om te verwoord wat die Bybel sê oor die wese of natuur van die enigste God, die God wat ver bo ons begrip of verstand is. Al is hierdie formulering gebrekkig, is dit in elk geval die beste manier waarop die kerk tot en met die opstel van die Nederlandse Geloofsbelydenis die saak in woorde kon uitdruk. Teenoor spotters en vervolgers deur die eeue heen, bely die kerk so omdat die kerk glo dat

God die Bybel gebruik as middel om soveel as wat ons in hierdie lewende nodig het om van Hom te weet, aan ons bekend te maak. Daarom glo ons, al begryp ons dit nie, soos ons ook baie ander dinge nie begryp nie, maar nogtans nie aan die werklikheid daarvan twyfel nie: Die bestaan van God, die liefde van God vir mense soos ons, die ewigheid! *Op grond van die Bybel* glo ons dat ons ná hierdie lewende soveel van hierdie saak sal begryp as wat dan vir ons goed en nodig sal wees.

Februarie 13-18

Artikel 10 *Die Godheid van Jesus Christus*

Ons glo dat Jesus Christus ten opsigte van sy Goddelike natuur die eniggebore Seun van God is. Hy is van ewigheid af gebore; Hy is nie gemaak nie en nie geskep nie, want dan sou Hy 'n skepsel wees; Hy is een wese met die Vader, ewig saam met Hom, die ewebeeld van die Persoon van die Vader en die afskynsel van sy heerlijkheid (Heb 1: 3) en in alles aan Hom gelyk (Fil 2: 6). Hy is van ewigheid die Seun van God en nie slegs sedert Hy ons natuur aangeneem het nie; só leer die volgende getuïenisse ons as hulle met mekaar vergelyk word:

Moses sê dat God die wêreld geskep het, en die heilige Johannes sê dat alle dinge ontstaan het deur die Woord wat hy God noem (Gen 1: 1; Joh 1: 3). Die apostel sê dat God die wêreld deur sy Seun gemaak het en ook dat God alle dinge deur Jesus Christus geskep het (Heb 1: 2; Kol 1: 16). So moet Hy wat God, die Woord, die Seun en Jesus Christus genoem word, dus reeds bestaan het toe alles deur Hom geskep is.

Hy is dus die ware, ewige God, die Almagtige, vir wie ons aanroep, aanbid en dien.

13 Februarie

**Jesus Christus is nie 'n
skepsel nie**

Johannes 1: 1-5

In ons tekswoord word merkwaardige en onbegryplike dinge oor Jesus Christus gesê. Van Hom word onder andere gesê: *In die begin was die Woord daar, en die Woord was by God, en die Woord was self God.*

Volgens die Bybel is God en mens nie op dieselfde vlak nie. Een ontsettend belangrike verskil tussen God en mens is dat God ewig daar was en onsterflik is, terwyl geen mens ewig daar was nie. Daar was 'n tyd toe God al daar was, maar nog geen enkele mens nie. Dink byvoorbeeld aan die skepping waarvan ons in die eerste hoofstukke van die

Bybel lees. Nou sê Johannes in ons tekswoorde dat die Woord reeds in die begin, destyds toe God die hemel en aarde geskep het, daar was. Hy het toe alreeds bestaan en Hy was toe reeds by God. Meer nog, *Hy was God!* Die Persoon wat bekend is as Jesus van Nasaret of Jesus Christus, het, wat sy nie-menslike natuur betref, volgens die Bybel 'n preek-sistensie of 'n bestaan gehad sover as wat 'n mens in die verlede kan terugdink of terugtel. Lank, lank gelede, nog voordat die berge gebore was, nog voor daar mense of diere of plante was, in die begin, nog voor die skepping, was Hy reeds daar, Hy was God! Hy was nie toe alreeds 'n mens ook nie, maar wat sy Goddelike natuur betref, was daar nooit 'n tyd toe Hy nog nie daar was nie. Wat dit betref, was en is Hy nie 'n geskape wese nie!

14 Februarie

Een wese met die Vader

Johannes 1: 1-5

Daar was mense wat gesê het dat Jesus Christus wel God is, maar dan 'n *mindere God* en beslis 'n *tweede God*. Vir ons verstand is dit seker in bepaalde opsigte makliker voorstelbaar en aanvaarbaar as die belydenis van die drie-enige God. Maar wat sê die Bybel?

Terme soos *Wese* en *Persoon* is in later eeue gebruik om 'n Bybels-gefundeerde antwoord te probeer gee op vrae wat toe opgeduik het. In die loop van die kerkgeskiedenis is deur teoloë verskillende beelde gebruik om hierdie onbegryplike saak van die Bybelse *onderskeid tussen* en tegelykertyd die *eenheid van* die Vader, die Seun en die Heilige Gees in 'n mate voorstelbaar te probeer maak. Dink byvoorbeeld aan 'n kers. Dit bestaan uit drie duidelik onderskeibare dinge, naamlik die kerswas, die pit en die vlam. As een van die drie ontbreek, is daar nie werklik 'n kers wat funksioneer nie. Die pit is nie meer of minder kers as die kerswas nie, ensovoorts. Met 'n ander beeld, hierdie keer uit die sakewêreld, kan dit op 'n ander manier probeer verduidelik word. Dink aan 'n stuk grond wat tegelyk en onverdeeld aan drie eienaars behoort. Elke klip en boom en gebou op die plaas behoort tegelyk en in 'n gelyke mate aan die drie eienaars. So is daar net een Goddelike wese, maar hierdie Wese word onderskei in drie Persone, die Vader, die Seun en die Heilige Gees. Die een is nie meer of minder God as die ander nie en die een het nie vroeër of later as die ander een God geword nie.

15 Februarie

**Die eniggebore Seun van
God van die begin af, nie eers
sedert die inkarnasie nie**

**Kolossense 1: 15-18,
veral vers 17**

In die vierde eeu was daar kerkleiers wat geleer het dat die Seun nie van ewigheid af of voor alle tye reeds bestaan het nie. Hy het volgens

hulle later uit die niks ontstaan. Voorheen was God nog nie Vader nie en was Hy alleen. Soos alles anders het ook die Woord (die Seun) uit die nie synde ontstaan. Dit het self ook 'n aanvang van skepping gehad. Die Woord (die Seun) kan die Vader nie noukeurig sien of noukeurig ken nie. Wat heerlikheid en substansie betref, staan die Woord (Seun) ver agter by die Vader en die Heilige Gees. Daarom mag die Woord ook nie aanbid word nie. So het hulle gesê.

Die kerk het hierdie opvattinge as dwaalleer verwerp, al mag dit vir die menslike verstand meer verstaanbaar en daarom meer aanvaarbaar wees as die wyse waarop die Bybel oor die verhouding tussen Vader, Seun en Gees praat. Die Bybel praat oor die Seun as Een wat van die begin af daar was en saam met en soos die Vader aanbid en verheerlik moet word. As Hy in die Bybel die Seun van God genoem word, is die bedoeling nie dat die Seun sy ontstaan te danke het aan 'n manlike en 'n vroulike wese wat 'n kind verwek het nie. Die term *Seun* is in hierdie verband waarskynlik 'n metaforiese gebruik om byvoorbeeld aan te dui dat daar 'n unieke verhouding tussen Hom en die Vader bestaan en dat Hy 'n besondere funksie het om te vervul of 'n besondere taak het om te verrig.

16 Februarie Die Seun en die skepping Kolossense 1: 15-18

Volgens hierdie Bybelgedeelte was en is die Seun betrokke by die skepping en was en is Hy verhewe bo die skepping. Hy is self nie 'n geskape wese nie – in kerktal sal ons sê hier word gepraat oor die Goddelike natuur van Jesus Christus. Wat sy menslike natuur betref, dit wil sê die menslike natuur wat die Seun bygekry het toe Hy ontvang is deur die maagd Maria, is dit 'n ander saak. Volgens Kolossense 1: 15-18 is die Seun *verhewe bo die hele skepping*, en dus nie deel van die geskape werklikheid nie. Die skrywer van die Kolossensebrief gaan voort en stel dat God alles in die hemel en op die aarde, alles wat gesien kan word en alles wat nie gesien kan word nie, ook die engele om sy troon en al die geestelike magte, deur die Seun geskep het. *Alles is deur Hom en vir Hom geskep* (Kol 1:16). *Voor alles was Hy al daar, en deur Hom bly alles in stand* (Kol 1: 17).

Laat ons onthou met Wie ons te doen het wanneer ons die naam van die Seun op ons lippe neem!

17 Februarie	Verskillende name of titels vir dieselfde Persoon	Johannes 1: 1-3; Hebreërs 1: 2; Openbaring 1: 3
---------------------	--	--

Die Bybel gebruik 'n verskeidenheid benaminge en/of titels om ons enigste Verlosser en Saligmaker mee aan te dui. In die Bybelgedeeltes wat ons hierbo noem, word Hy *die Woord* genoem, maar ook *God*, *die*

Seun en Jesus Christus. Die Bybel gebruik ook nog ander woorde om Hom mee aan te dui, soos Herder, Opperste Leidsman, Voleinder van die geloof en Heer. Dikwels word 'n verskeidenheid terme gebruik om iets groots en belangriks of ingewikkelds te probeer verduidelik. Hoe sê 'n mens byvoorbeeld werklik doeltreffend wat jou ma vir jou deur die jare heen beteken het? Sy was voedselverskaffer, verpleegster, opvoeder, trooster, voorbidder, leermeester, maat, ensovoorts. Een woord kan doodeenvoudig net nie alles sê nie!

As die *Woord*, maak Hy God aan mense bekend en werk Hy kragtig in die harte en lewens van mense; as *God* is niks of niemand belangriker of magtiger as Hy nie; Hy word waarskynlik die *Seun* genoem om aan te dui dat Hy in 'n unieke verhouding tot die Vader staan en dat Hy 'n spesiale taak het om te verrig; Hy is *Jesus Christus* omdat Hy die beloofde Verlosser is wat deur God bekwaam gemaak en na die mense gestuur is. Elke benaming of titel laat dus die lig op 'n ander faset van sy Persoon of werk val.

Wat 'n voorreg om Hom in die geloof te mag ken en in sy diens te mag staan!

18 Februarie

**Ons aanbid en dien
Jesus Christus**

Openbaring 5: 8-14

In die vorige ses oordenkings is uit verskillende hoeke aandag geskenk aan Bybelse getuienis oor die Persoon en werk van Jesus Christus. Nou let ons veral op die gesindheid wat ons, die skepsels en boonop begenadigde sondaars, teenoor hierdie verhewe en onbegryplike Wese verskuldig is.

Die skrywer van die laaste Bybelboek gee in digterlike taal uitdrukking aan sekere aspekte daarvan: Hy beskryf hoedat miljoene der miljoene hemelse wesens, insluitend die ouderlinge, as verteenwoordigers van die godsvolk onder die ou en die nuwe verbond, uitroep: *Die Lam wat geslag was, is waardig om die mag en die rykdom, die wysheid en sterkte, die eer, heerlijkheid en lof te ontvang* (Op 5: 12). Meer nog, nie net die hemelwesens en die ouderlinge nie, maar die ganse skepping, *ja, alles wat daar is*, het gesê: *Aan Hom wat op die troon sit, en aan die Lam behoort die lof en die eer, die heerlijkheid en die krag, tot in alle ewigheid* (Op 5: 13).

Mag daar in my en u lewe op die pad vorentoe meer blyke kom van die verwondering oor en vertrouwe op, ja, die aanbidding van hierdie Heer, Jesus Christus!

Artikel 11 *Die Godheid van die Heilige Gees*

Ons glo en bely ook dat die Heilige Gees van ewigheid van die Vader en die Seun uitgaan; dat Hy nie gemaak of geskep of gebore is nie, maar van albei slegs uitgaan; dat Hy in orde die derde Persoon in die Drie-eenheid is; dat Hy van een en dieselfde wese, majesteit en heerlikheid as die Vader en die Seun is; dat hy inderdaad ware en ewige God is, soos die Heilige Skrif ons leer.

19 Februarie

**Die Godheid van die
Heilige Gees**

Handelinge 5: 1-4

Ons bely in die Twaalf Artikels van die Nederlandse Geloofsbelydenis: *Ek glo in die Heilige Gees*. Nou ontstaan die vraag: Wie is die Heilige Gees?

Op talle plekke in die Bybel word daar 'n verband getoon tussen God en die Gees van God. Wanneer hierdie verband verder ondersoek word, vind 'n mens dat dit meer as net 'n verband is wat tussen God en die Heilige Gees bestaan. Dit gaan oor een en dieselfde Wese. Die Heilige Gees is nie 'n ander God as God die Vader of God die Seun nie. Wanneer God Hom aan ons in sy Woord openbaar as die Heilige Gees, openbaar Hy Homself net op 'n ander wyse aan ons as God die Vader of God die Seun. Soos die Vader ewig en almagtig is, so is die Heilige Gees ook ewig en almagtig en so ook die Seun. Maar dit veronderstel nie dat daar drie Ewiges en drie Almagtiges is nie, want daar is net Eén ewige en Eén almagtige. Tog, al is dit dieselfde Wese, bly die Heilige Gees, soos die Vader en soos die Seun, 'n eie Persoon.

In die gelese gedeelte word ons sekerlik die duidelikste geleer wie die Heilige Gees is wanneer Petrus aan Ananias in vers 3 vra: *Ananias, hoekom het jy jou deur die Satan laat omhaal om vir die Heilige Gees te lieg...*? En in vers 4 sê hy: *Jy het nie vir mense gelieg nie maar vir God*. Die Heilige Gees is dus God.

Artikel 12 *Die skepping van alle dinge, veral
dié van die engele*

Ons glo dat die Vader, toe Hy dit goedge-dink het, deur sy Woord, dit wil sê deur sy Seun, die hemel en die aarde en alle skepsels uit niks geskep het. Hy het aan elke skepsel 'n eie wese, gestalte, voorkoms en onderskeie take gegee om sy Skepper te dien. Hy onderhou en regeer hulle almal nou nog deur sy ewige voorsienigheid en oneindige krag om die mens te dien, sodat die mens sy God kan dien; en Hy het ook die engele goed geskep om sy boodskappers te wees en sy uitverkorenes te dien. Sommige van die engele het uit die verheuenheid waarin God hulle geskep het, in die ewige verderf geval, maar die ander het deur die genade van God in hulle oorspronklike toestand volhard en staande gebly. Die duiwels en bose geeste het só ontaard dat hulle vyande van God is, sowel as van alles wat goed is. Soos moordenaars loer hulle op die kerk – ook op elke lidmaat – om dit met alle mag in die verderf te stort en om alles deur hulle bedrieëry te verwoes. Daarom staan hulle deur hulle eie boosheid veroordeel tot die ewige verdoemenis en verwag hulle daagliks hulle verskriklike pyniging. Daarom verfoei ons ook die dwaling van die Sadduseërs, wat ontken dat daar geeste en engele is; ook verwerp ons die dwaling van die Manigeërs, wat sê dat die duiwels hulle oorsprong uit hulleself het en reeds van nature sleg was en nie sleg geword het nie.

20 Februarie

**God die Skepper van alle
dinge**

Jesaja 44: 24-28

Sondag, maar ook dag na dag bely die gelowiges: *Ek glo in God die Vader, die Almagtige, die Skepper van die hemel en die aarde.* Met hierdie belydenis is onder meer antwoord gegee op die vraag van waar alles kom. God het alles geskape.

Ondanks al die uitvindings, die geleerdheid, die verheuenheid van die mens, laat dit 'n mens stom as jy om jou rondkyk en besef dat die mens net 'n stofdeeltjie van die groot werklikheid is waarbinne ons ons bevind. Hoe groot, hoe magtig is God nie. Uit Hom en deur Hom het alles tot stand gekom. Hy het die hemel oopgespan; Hy het die aarde gevorm; daar is niks wat nie sonder Hom tot stand gekom het nie. Uit niks het Hy dit wat is, in aansyn geroep. Hy het gespreek en deur sy Woord het dit wat

is, ontstaan. So het Hy ook die mens, elkeen met sy eie wese, gestalte en voorkoms geskape, in die moederskoot gevorm.

Hy wat alles geskep het, het ons sy Woord gegee. Hy het sy Woord, dit is Jesus Christus, Mens laat word sodat ons deur Hom verlos kan word van die straf op die sonde. Ons wat van stof is, is kosbaar vir God. Hy, die Almagtige, die Skepper van die hemel en die aarde het ons lief. Daarom jubel ons saam in die woorde van Openbaring 4: 11: *Here, ons God, U is waardig om die heerlijkheid en die eer en die mag te ontvang omdat U alles geskep het; deur u wil het alles ontstaan en is dit geskep.*

Februarie 21

Artikel 13

Die voorsienigheid van God

Ons glo dat die goeie God, nadat Hy alle dinge geskep het, dit nie laat vaar of aan die toeval of geluk oorgegee het nie, maar dit volgens sy heilige wil só bestuur en regeer dat in hierdie wêreld niks sonder sy beskikking gebeur nie.

Tog is God nie die bewerker van die sondes wat gedoen word nie, en dra Hy ook nie die skuld daarvoor nie. Sy mag en goedheid is immers so groot en onbegryplik dat Hy sy werk baie goed en regverdig beskik en uitvoer, selfs al handel die duiwels en goddelose mense onregverdig. Ons wil ook nie verder as wat ons kan verstaan, nuuskierig ondersoek instel na die dinge wat Hy bo die vermoë van die menslike verstand doen nie; intendeel, ons eerbiedig juis in alle nederigheid en in aanbidding die regverdige oordele van God wat vir ons verborge is. Ons is tevrede daarmee dat ons leerlinge van Christus is om slegs te leer ken wat Hy aan ons in sy Woord openbaar, sonder om die grense daarvan te oorskry. Hierdie leer bied onuitspreeklike troos as ons daardeur geleer word dat niks per toeval nie, maar alles deur die beskikking van ons goeie hemelse Vader oor ons kom. Hy waak oor ons met vaderlike sorg en heers so oor alle skepsels dat sonder die wil van ons Vader, nie een haar van ons kop – hulle is almal getel – en ook nie een mossie op die aarde kan val nie (Matt 10: 29, 30).

Ons verlaat ons hierop, omdat ons weet dat Hy die duiwels en al ons vyande in toom hou, sodat hulle sonder sy toelating en wil ons geen skade kan aandoen nie. Daarom verwerp ons ook die gruwelike dwaling van die Epikureërs, wat sê dat God Hom met niks bemoei nie en alle dinge aan die toeval oorlaat.

Die spreekwoord: *Die mens wik, maar God beskik*, sê veel meer as wat 'n mens daarmee bedoel. So dikwels staan 'n mens teleurgesteld omdat jou planne, jou drome en soms pragtige ideale aan skerwe lê. Dit wat jy probeer voorsien het, het nie in vervulling gegaan nie. Dit kan met jou en met my gebeur omdat ons mense, skepsels van God is. Maar teenoor hierdie, kom ons noem dit onmag van die mens, vind ons die grootheid en die almag van God. Hy wat deur sy Woord geskep het en dit tot vandag toe nog so regeer en onderhou dat niks sonder sy toelating en wil kan plaasvind nie. So voorsien Hy dat daar geen noodlot of toeval bestaan nie.

In die gelese gedeelte word ons iets geleer van God se voorsienigheid. Josef, wat as jong seun deur sy broers verkoop is, sien God se hand in sy lewe, maar ook in die lewe van die volk van God. *Dit is nie julle wat my hierheen gestuur het nie, maar God* (Gen 45: 8).

Dikwels is die weë van God se voorsienigheid vir ons duister, maar ons kan weet, Hy is in beheer van sy werke. Dink maar aan die groot wonder van Jesus Christus, deur God, in die woorde van Abraham aan sy seun Isak: *My seun, God sal sy eie offerlam voorsien* (Gen 22: 8). God het ook vir ons, tot behoud van die ewige lewe voorsien, sodat ons deur in Jesus Christus as die Seun van God te glo, sal lewe al moet ons sterf.

Februarie 22-24

Artikel 14

Die skepping van die mens en die sondeval, en die gevolge daarvan

Ons glo dat God die mens uit die stof van die aarde geskep het; Hy het hom volgens sy beeld en gelykenis gemaak en gevorm; dit wil sê, goed, regverdig en heilig, sodat hy met sy wil in alles met die wil van God kon ooreenstem.

Maar toe hy in aansien was, het hy dit nie verstaan en sy uitnemendheid nie beseef nie. Hy het homself egter, deur na die woord van die duiwel te luister, willens en wetens aan die sonde, en daarmee aan die dood en die vervloeking, onderwerp.

Hy het immers die gebod van die lewe wat hy ontvang het, oortree en homself deur die sonde losgeskeur van God, wat sy ware lewe was; so het hy sy hele natuur verderf en daarmee die liggaamlike en

geestelike dood verdien. Hy het, deurdat hy in al sy doen en late goddeloos, verkeerd en verdorwe geword het, al sy voortreflike gawes wat hy van God ontvang het, verloor. Hy het niks anders daarvan oorgehou nie as slegs klein oorblyfsels, wat egter genoegsaam is om hom alle verontskuldiging te ontnem. Al die lig wat in ons is, het immers in duisternis verander, soos die Skrif ons leer: 'Die lig skyn in die duisternis, die duisternis kan dit nie uitdoof nie' (Joh 1: 5), waar die heilige Johannes die mense duisternis noem.

Daarom verwerp ons alles wat in stryd hiermee oor die vrye wil van die mens geleer word, aangesien die mens niks anders as 'n slaaf van die sonde is nie: '...Niemand besit enige bevoegdheid om iets te doen as dit nie uit die hemel aan hom gegee is nie' (Joh 3: 27). Want wie is daar wat daarop sal roem dat hy uit homself iets goeds kan doen, terwyl Christus sê: 'Niemand kan na My toe kom as die Vader wat My gestuur het, hom nie na My toe trek nie...' (Joh 5: 44).

Wie sal roem op sy eie wil as hy verstaan dat die sondige natuur immers vyandskap teen God is (Rom 8: 7)? Wie sal roem op sy eie kennis as die mens wat die Gees van God nie het nie, nie die dinge van die Gees van God aanvaar nie (1 Kor 2: 14)? Kortom: Wie sal ook maar op 'n enkele gedagte roem as hy verstaan dat ons uit onself nie bekwaam is om iets as uit onself te bedink nie, maar dat ons bekwaamheid uit God is (2 Kor 3: 5)? Daarom is dit reg dat wat die apostel sê, onwrikbaar bly: 'Want dit is God wat julle gewillig en bekwaam maak om sy wil uit te voer' (Fil 12: 13).

Want daar is geen verstand en geen wil in ooreenstemming met die verstand en die wil van God as Christus dit nie in die mens tot stand gebring het nie. Dit leer Hy ons as Hy sê: '...sonder My kan julle niks doen nie' (Joh 15: 5).

22 Februarie Die skepping van die mens Genesis 1: 26-31

Soos met die res van die ganse skepping van God, leer Hy ons vroeg in sy Woord dat ook die mens deur Hom geskep is. Maar anders as by al die ander dinge wat Hy geskep het, word meer bygevoeg oor die skepping van die mens. Die mens as die kroon van God se skepping sal in 'n noue verband met sy Skepper staan. Hy sal as die verteenwoordiger en die beeld-draer van God op die skepping leef. Dit beteken dat die mens as verteenwoordiger 'n bepaalde opdrag het om namens die Opdraggewer uit te voer, naamlik om die skepping namens die Skepper te bewerk, dit te onderwerp en daaroor te heers.

Om na die beeld van God geskape te wees, beteken om as verteen-

woordiger toegerus te wees om die opdrag na die wense van die Opdraggewer te kan uitvoer. Tydens die uitvoering van die opdrag om as verteenwoordiger te handel, sal die mens deur sy doen en late die beeld van sy Skepper na vore laat kom en die beeld van God só uitdra. Om as verteenwoordiger van God hierdie opdragte te kan uitvoer, het God die mens goed gemaak sodat hy wel in die begin in staat was om as ware verteenwoordiger te kon optree, om in alle eer die beeld van God te kon uitdra deur sy werke. God het u en my geskep om, in die woorde van Jesus (Joh 17: 4), Hom te verheerlik *deur die werk te volbring wat Hy ons gegee het om te doen*. Ons is vandag nog sy verteenwoordigers, toegerus as sy beeldraers.

23 Februarie

Die sondeval

Genesis 3: 1-7

Die mens, wat as God se verteenwoordiger en beeldraer geskape is, het nie binne die perke wat aan hom gestel was, gehou nie. Hy het buite sy magte opgetree waardeur hy ongehoorsaam aan sy Skepper was. Die mens se besluit om die bevrediging van sy eie begeertes belangriker te ag as sy gehoorsaamheid aan die opdrag van sy Skepper, het hom hierdeur in die verhouding van sondaar teenoor die Skepper geplaas. Deur sy ongehoorsaamheid aan God het hy hom aan die sonde onderwerp en daarmee saam aan die dood en die vervloeking van God. Die mens was geskape om te heers, maar het nou onderdaan geword. In Genesis 4: 7 staan: *...die sonde wag jou in daarbuite en hy wil jou in sy mag kry. Maar jy moet oor hom heers*. Deur die listigheid van Satan, wat met 'n verdraaiing van die woord van God gekom het, het Eva haar laat oorhaal om ongehoorsaam te wees.

Is dit nie vandag nog waar dat ons toelaat dat Satan met listigheid daarin slaag om ons ook nog steeds in ongehoorsaamheid teenoor God te laat handel nie? Maar ons moet daaroor heers, oor die sonde en oor ons neiging om aan God ongehoorsaam te wees. Ons moet binne die grense as God se verteenwoordigers en sy beeldraers leef.

24 Februarie

Die gevolge van die sonde

Genesis 4: 1-16

Die volle omvang van die gevolge van die sonde is moeilik beskryfbaar. Kain het, nadat hy sy broer vermoor het, dit raak saamgevat toe hy gesê het: *My straf is te swaar om te dra*. Maar die ernstigste gevolg van die sonde lê sekerlik opgesluit in dié woorde van Kain: *...tot U het ek nie meer toegang nie*.

Met die sondeval het die mens hom van God losgeskeur waar hy die ware sin van die lewe ervaar het. Die mens het nou nie meer vrye toegang tot God nie. Hierdie skeiding van God, wat later ook met die voorhangsel van die tempel uitgebeeld word, is egter deur die dood van Jesus Christus herstel. Met sy sterwe aan die kruis *het die voorhangsel van die tempel van bo tot onder middeldeur geskeur* (Matt 27: 51). Hy is

die weg tot die Vader en niemand kan tot die Vader kom behalwe deur Hom nie. Deur Hom het ons dus nou weer vrye toegang tot die Vader. Die sonde het ook die verduistering van die gawes wat die mens as verteenwoordiger en beelddraer ontvang het, tot gevolg gehad. Die gevolg daarvan is dat die mens niks goeds uit homself meer kan verrig nie. Wanneer die mens tog iets doen wat in 'n mate goed en reg is, kan hy nie daarop roem nie; hy kan alleen maar God dank dat Hy hom so gelei het. Die verdere gevolge van die sonde is dat die mens nou tydens sy lewe met alle vorme van dorings en dissels getref word wat een of ander tyd op die liggaamlike dood uitloop.

Die gevolge van die sonde is in ons ganse lewe te vind. Ons leef nie in die paradys nie, maar daarbuite.

Februarie 25

Artikel 15

Die erfsonde

Ons glo dat die erfsonde deur die ongehoorsaamheid van Adam oor die hele menslike geslag uitgebrei het. Dit is 'n verdorwenheid van die hele natuur en 'n oorgeërfde gebrek waarmee selfs die klein kindertjies in die moederskoot besmet is. Dit is hierdie wortel wat in die mens allerhande sondes laat uitspruit. Dit is daarom so afskuwelik en gruwelik voor God dat dit rede genoeg is om die menslike geslag te verdoem. Dit word selfs nie deur die doop geheel en al tot niet gemaak of volkome uitgeroei nie, aangesien die sonde aanhoudend uit hierdie verdorwenheid opborrel soos water uit 'n giftige fontein.

Dit word die kinders van God ewenwel nie tot verdoemenis toegereken nie, maar deur sy genade en barmhartigheid vergewe.

God vergewe nie sodat die gelowiges in die sonde gerus sou slaap nie, maar wel sodat die besef van hierdie verdorwenheid hulle dikwels sou laat sug in die verlange om van hierdie liggaam van die dood verlos te word. Ons verwerp hiermee die dwaling van die Pelagiane wat sê dat hierdie sonde uit niks anders as uit navolging ontstaan nie.

25 Februarie

Die erfsonde

Romeine 5: 12-21

Die sondeval in die paradys se gevolge het wyer uitgekring as net Adam en Eva se ongehoorsaamheid wat deur God veroordeel is. Met die sondeval het die mens, wat as verteenwoordiger en beelddraer van God geskep is en waarvan God self verklaar het dat alles goed is, slegs 'n skadubeeld oorgehou van wat hy was. Hy is nou alleen in staat tot

onvolmaaktheid en gebrokenheid, want daar sou nooit weer 'n mens wees wat sonder die smet van die sonde gebore sou word nie.

Die ganse skepping het onder die gerig van God gekom as gevolg van die sonde. In hierdie, deur sonde verdorwe skepping, word die mens nou uit sondaars gebore. Daarom is dit waar dat die mens alreeds met sonde besmet is nog voor hy gebore is. Dawid sê in dié verband in Psalm 51: 7: *Ek was al skuldig toe ek gebore is, met sonde belaaï toe my moeder swanger geword het.* Vanweë hierdie erfsonde het die dood, die straf van God, oor elke mens gekom. Indien daar dalk 'n mens sou kon wees wat sy hele lewe lank in totale gehoorsaamheid aan God sou kon leef, sal hy nog steeds skuldig wees. Daarom het geen mens rede om trots op homself te wees nie, maar slegs om hom voor God te mishaag. Maar dit is 'n wonderlike troos om te weet: *Soos een oortreding gelei het tot veroordeling vir alle mense, so het een daad van gehoorsaamheid dus ook gelei tot vryspraak en lewe vir almal* (Rom 5: 18).

Ons is as sondaars gebore, maar as verlore sondaars in Christus Jesus. Watter gevolge het u optrede op die mense in u lewe en hoe ver kring dit uit?

Februarie 26-27

Artikel 16 *Die ewige verkiesing van God*

Ons glo dat God, toe die hele geslag van Adam homself deur die sonde van die eerste mens in die verderf en ondergang gestort het, Hom betoon het soos Hy is, naamlik barmhartig en regverdig. God is barmhartig, aangesien Hy dié wat Hy uitverkies het, uit hierdie verderf trek en verlos; God het hulle, uit louter goedheid en sonder om hulle werke in die minste in aanmerking te neem, in sy ewige en onveranderlike raad uitverkies in Jesus Christus ons Here.

God is regverdig, deurdat Hy die ander in hulle val en verderf laat bly, waarin hulle hulleself gewerp het.

26 Februarie

**Die ewige verkiesing
van God: God is barmhartig**

Efesiërs 1: 1-10

Artikel 16 van die Nederlandse Geloofsbelydenis handel oor die leerstuk van die ewige verkiesing van God. Hierdie leerstuk het baie onsekerhede en vrae by gelowiges na vore laat kom. As 'n mens egter noulet-tend kyk na wat in Artikel 16 bely word, staan die barmhartigheid van God voorop. Die belydenis stel dit sterk dat alle mense, die hele geslag van Adam, sondaars is en in die verderf en ondergang gestort is.

Hierdeur word die leer van die erfsonde aangedui. In sonde word die mens ontvang en gebore en in sonde leef die mens van dag tot dag.

Die mens kan self nie aan die sonde ontkom nie. God bewys egter sy barmhartigheid, *aangesien Hy dié wat Hy uitverkies het, uit hierdie verderf trek en verlos. God het hulle, uit louter goedheid en sonder om hulle werke in die minste in aanmerking te neem, in sy ewige en onveranderlike raad uitverkies in Jesus Christus ons Here.* God het in Jesus Christus sondaarmense uitverkies; in Jesus Christus begunadig God die sondaarmens en gee Hy hom deel aan die ewige lewe. Dié wete gee aan die gelowige troos en gerusstelling omdat ons in lewe en in sterwe vir ewig aan Jesus Christus ons Saligmaker behoort.

27 Februarie

**Die ewige verkiesing
van God: God is regverdig**

Romeine 9: 10-29

Die Nederlandse Geloofsbelydenis bely in Artikel 16 twee dinge oor die ewige uitverkiesing van God, naamlik *God is barmhartig* en *God is regverdig*. In die brief van die apostel Paulus aan die Romeine (hoofstuk 9) stel Paulus die volgende oor die regverdigheid van God: *Die besluit van God is gegrond op uitverkiesing; dit hang dus nie af van wat 'n mens doen nie, maar van Hom wat jou roep.*

Wat moet ons hieruit aflei? Dat God onregverdig is? Beslis nie! Vir Moses het Hy gesê: 'Ek sal barmhartig wees oor wie Ek barmhartig wil wees, en Ek sal My ontfarm oor wie Ek My wil ontfarm.'

God verkies vrymagtig uit die massa sondaarmense wie Hy wil. Hiermee saam stel Artikel 16 van die Nederlandse Geloofsbelydenis: *God is regverdig, deurdat Hy die ander in hulle val en verderf laat bly, waarin hulle hulleself gewerp het.* Die alledaagse werklikheid wys dit uit, naamlik dat die godsdien songelykheid onder die mense sy diepste grond in God se welbehag het. Die uitverkore kinders van God verbly hulle in God se regverdigheid en dank God vir sy barmhartigheid in Jesus Christus bewys.

Februarie 28

Artikel 17 *Die Verlosser deur God beloof*

Ons glo dat ons goeie God in sy wonderlike wysheid en goedheid die mens weer opgesoek het toe Hy gesien het dat die mens homself in die liggaamlike en geestelike dood gewerp en geheel en al ellendig gemaak en al bewende van Hom weggevlug het. God het die mens toe getroos met die belofte om aan hom sy Seun te gee en

om hom salig te maak – sy Seun, wat uit 'n vrou (Gal 4: 4) gebore sou word om die kop van die slag te vermorsel (Gen 3: 15).

28 Februarie Die Verlosser deur God beloof Galasiërs 4: 3-7

Wanneer daar gepraat word oor die verlossing wat God beloof en bewerkstellig het, staan sy wonderlike wysheid en goedheid voorop. So bely Artikel 17 van die Nederlandse Geloofsbelydenis dat *God in sy wonderlike wysheid en goedheid die mens weer opgesoek het toe Hy gesien het dat die mens homself in die liggaamlike en geestelike dood gewerp en geheel en al ellendig gemaak en al bewende van Hom weggevlug het.*

God gee sy belofte van verlossing. In Jesus Christus, die Seun van God, gaan dié belofte in vervulling. Die apostel Paulus skryf hieroor aan die Galasiërs: *Maar toe die tyd wat God daarvoor bepaal het, aangebreek het, het Hy sy Seun gestuur. Hy is uit 'n vrou gebore en van sy geboorte af was Hy aan die wet onderworpe om ons, wat aan die wet onderworpe was, los te koop sodat ons as kinders van God aangeneem kon word. Hy is uit 'n vrou gebore om die kop van die slang te vermorsel.*

Omdat ons, die sondaarmense, nie tot God kan gaan nie, daal God af na die mens toe. Die Woord word vlees. Hierin word die liefde van God geopenbaar. God wil nie die dood van die sondaar nie, maar dat hy sal lewe vir die verlossing.

Maart 1-18

Artikel 18

Die menswording van Jesus Christus

Ons bely dat God die belofte wat Hy aan die vaders deur die mond van sy heilige profete gemaak het, inderdaad vervul het deur sy eie eniggebore en ewige Seun in die wêreld te stuur op die tyd deur Hom bepaal. *'...Hy het Homself verneder deur die gestalte van 'n slaaf aan te neem en aan mense gelyk te word' (Fil 2: 7), deur werklik 'n egte menslike natuur met al sy swakhede, maar sonder sonde, aan te neem. Hy is in die liggaam van die geseënde maagd Maria deur die krag van die Heilige Gees en sonder toedoen van 'n man verwek. Hy het nie alleen wat die liggaam betref die menslike natuur aangeneem nie, maar ook 'n egte menslike siel, om so 'n werklike mens te wees. Want Hy moes sowel die siel as die liggaam aanneem om al-twee te red, aangesien beide verlore was.*

Teenoor die kettery van die Wederdopers, wat ontken dat Christus die menslike vlees uit sy moeder aangeneem het, bely ons daarom dat Christus die vlees en bloed van die kinders deelagtig geword het (Heb 2: 14), dat Hy wat die vlees betref, 'n nakomeling van Dawid is, as mens gebore is uit die geslag van Dawid (Hand 2: 30; Rom 1: 3), 'n vrug van die moederskoot van Maria (Luk 1: 42), gebore uit 'n vrou (Gal 4: 4), 'n spruit van Dawid (Jer 33: 15), 'n loot uit die wortels van Isai (Jes 11: 1), van die geslag van Juda afstam (Heb 7: 14), uit die Jode as mens gebore (Rom 9: 5), uit die geslag van Abraham, aangeneem Hy die geslag van Abraham aangeneem het en in alle opsigte, maar sonder sonde, sy broers gelyk geword het (Heb 2: 17; 4: 15).

Ons bely inderdaad dat Hy waarlik ons Immanuel is, dit wil sê: '...God met ons' (Matt 1: 23).

1 Maart

**Die menswording van Jesus
Christus: Homself vernerder...**

Johannes 1: 9-11

Wanneer 'n mens oor die menswording van Jesus Christus nadink, word daar eintlik van die mens gevra om weer oor God te gaan dink. Ons teks sê vir ons dat die Woord altyd daar was. Jesus was dus van die begin af God en het ook die eienskappe van God gedeel. Hy was oral, alomteenwoordig. Hy was ook almagtig, die wêreld het deur Hom tot stand gekom. Maar om die mens met God te versoen deur mens te word om vir ons sondes te sterwe, moes Hy van sy eienskappe afstand doen. God moes Homself as 't ware in Jesus Christus inperk. En hierin is 'n groot deel van sy vernedering opgesluit. Jesus moes Homself gelykvormig maak aan dit wat Hyself geskep het. Hy moes die sondaar-mens oortuig dat Hy God is, maar die mens het Hom nie erken nie. Hy was die lig wat in ons donker harte moes kom skyn, maar die mens het sy hart vir Hom gesluit. Sy vernedering het uiteindelik 'n klimaks bereik toe Hy as die aanvanklik Onsterflike Woord, as vervloekte mens moes sterf omdat die mens Hom nie erken het nie.

Dit is dan met hierdie vervloekte kruisdood waarmee ons as lesers van die teks gekonfronteer word. Hier in die diepste van Jesus se vernedering kom ons as gelowiges in ontmoeting met sy heerlikheid. Want hier waar Hy as 'n vervloekte hang, maak God Hom die Heer in lewe en dood. Dit was die ontmoeting met Jesus aan die kruis wat die Romeinse offisier van sy onskuld oortuig het. En nou as Heer, as die ware lig vir die wêreld, rig Hy in Johannes 1: 12 'n uitnodiging ook aan jou wat Hom as die Seun van God wil bely: *Maar (nogtans) aan almal wat Hom aangeneem het, dié wat in Hom glo, het Hy die reg gegee om kinders van God te wees.*

Jesus Christus moes in sy mensheid van so baie van sy Goddelike eienskappe afstand doen, maar een eienskap, die belangrikste, het altyd deel van Hom gebly, naamlik die liefde. Hierdie liefde vir die mens was die dryfveer vir sy koms na die wêreld toe. Hierdie liefde word ook vir ons geteken in die gedeelte wat ons gelees het.

Jesus het die boodskap gekry dat een van sy vriende baie siek is. Twee dae nadat die berig Hom bereik het, het Hy klaargemaak om daarheen te reis. Twee dae later het Hy in Betanië aangekom. Die eerste persoon wat Hom tegemoetgegaan het, was Marta. Sy het aan Hom die tyding gebring dat Lasarus gesterf het. Jesus het haar geantwoord deur vir haar te sê dat haar broer uit die dood sal opstaan. Haar vaste vertroue in Jesus blyk duidelik as sy antwoord dat sy glo dat haar broer op die laaste dag uit die dood sal opstaan. Toe Maria by Jesus aangekom het, het sy bitterlik gehuil. Ten spyte van die feit dat Jesus seker daarvan was dat Lasarus gesond sal word, en dat Hy dit vir Marta gesê het omdat Hy geweet het dat Hy die lewe is, het Hy gehuil toe Hy gesien het dat Maria en die ander wat saam met haar was, gehuil het. Hieruit is dit baie duidelik dat Jesus ten volle mens was, met al die menslike eienskappe, soos swaakheid en kwesbaarheid. Hy het hulle gevra om Hom na die graf te neem, en by die graf het sy gemoed weer vol geskiet!

Ons sien dat daar 'n spanning in die gedeelte is. Aan die een kant het Jesus gesê dat Lasarus sal lewe en het Hy die mense met dié woorde getroos, maar aan die ander kant het Hy saam met hulle gehuil asof die dood ook vir Hom 'n finaliteit is. Wat wil God vir ons deur die mensheid, die swaakheid, die kwesbaarheid en die tranes van Jesus by die graf van Lasarus sê?

God wil vir jou en my sê dat Hy in Jesus Christus die ware God is wat die mens ken en verstaan, en begrip vir die mens het. Hy is saam met ons hartseer oor die sonde en die lot van die mens, die dood! Daarom het Hy in liefde saam met die mens gely, in die volheid van sy eie menswees, maar met die verskil dat sy lyding en dood nou vir ons hoop bied. In Johannes 11: 25 word die belofte van hoop vir ons saamgevat.

Tot dusver het ons gesê dat God in Jesus Christus mens geword het en in sy volheid mens was. Hy het in sy volheid mens geword omdat Hy Homself in Jesus ingeperk het, gelykvormig aan die mens geword het, en net soos die mens kwesbaar was en swakhede gehad het. Maar Jesus Christus het in een opsig baie van die mens verskil, want Hy het

geen sonde gehad nie. Reeds met sy doop in Matteus 3: 17 spreek God sy Vader Hom hieroor uit: *Dit is my geliefde Seun. Oor Hom verheug Ek My.*

God het Hom oor Jesus verheug omdat Jesus reeds by sy doop Homself aan sy lot as mens verbind het, naamlik om vir die mens te sterf. Jesus het dus nie vir Homself gesterf nie, want Hy het geen sonde gehad nie. Omdat Hy sondeloos is, is Hy die vlekkelose Lam wat vir ons geslag moes word. In die gelese gedeelte sien ons hoe die Gees Hom die woestyn ingelei het om deur die duiwel versoek te word. By drie verskillende geleenthede het die duiwel na Hom toe gekom, elke keer met 'n ander aanslag. In die eerste aanslag gaan dit oor Jesus se onmiddellike behoeftes, naamlik kos en water. Maar soos in Matteus 6: 25-34, wil Jesus die klem verskuif vanaf die mens se behoeftes na dié van God. In die tweede aanslag gaan dit daaroor om God op die proef te stel. Die duiwel wil hê dat ons God se beloftes moet toets. Nee, sê Jesus, die mens moet glo dat God getrou is en ook sy eie verantwoordelikheid nakom. So gesien, beteken dit nie dat omdat ons kerkmense is en sê: *Here, Here*, ons gered is nie. Nee, ons moet glo en elke dag daadwerklik ons geloof deel van ons lewens maak. In die derde versoeking word dit vir ons duidelik gestel dat ons nie ons eie koninkryke (Op 3: 14-22) moet najaag nie, maar dat ons in die geloof altyd na die koninkryk van God moet streef.

So het Jesus vir ons in hierdie gedeelte die slagveld van die duiwel se aanslag in ons lewens bekendgemaak, en in sy oorwinning vir ons die riglyne vir 'n nuwe geloofsgehoorsame lewe getrek.

4 Maart

Sonder die toedoen van 'n man verwek

Matteus 1: 18-21

Hierdie is seker een van die grootste raaiselagtighede rondom die figuur van Jesus Christus. Hoe is dit moontlik, vra ons, dat iemand in die moederskoot verwek kan word sonder die toedoen van die vader? Die Bybel vertel ons egter dat dit die geval met Jesus was. Maria het swanger geword sonder dat haar verloofde daarvan geweet het. Hierdie verwekking het uit God gekom. Maria se swangerskap en dié geboorte van Jesus was 'n verstommende Godswonder, 'n unieke ingrype van God in die geskiedenis van die ganse mensdom. Dit verseker ons as mense ook dat Jesus van God af kom, nog altyd by God was, en nou die hemelse belofte na ons gebring het om te aanskou.

Vir die Christen wat dit glo, dra hierdie gedeelte ook 'n boodskap van sekuriteit. Die wete dat hierdie gebeure 'n Godswonder is, verseker my as sondaar dat God ook in en deur Jesus 'n nuwe geboorte in my kan verwek. Dit verseker my dat die sondaarmens in my saam met Christus aan die kruis kan sterf, sodat ek 'n nuwe mens, 'n kind van God kan wees.

Ook voor hierdie Godswonder staan die mens verstom, maar in dankbaarheid wy hy sy hele lewe aan God.

5 Maart

Werklike mens

Romeine 8: 1-4

Paulus skryf: God het sy eie Seun in *dieselfde gestalte as die sondige mens gestuur*.... Dit kan niks anders beteken nie as dat sy eie Seun, Jesus Christus gestuur is om volkome mens te wees. Dit word in ons belydenisskrif ook beskryf: *om so 'n werklike mens te wees*. Die klem word dus duidelik daarop geplaas dat Jesus nie slegs die uiterlike vorm van 'n mens aangeneem het nie, maar dat Hy in alle opsigte ware en werklike mens was.

En nou kan hierdie ware en werklike mens op verskillende maniere beskryf word. Die Nederlandse Geloofsbelydenis volg die Griekse denkwysie om aan 'n mens te dink as liggaam en siel. In hulle denke is die liggaamlike van laer waarde as die siel. Die liggaam is eintlik maar net die dop wat die kosbare siel moet huisves. Dit is-daarvandaan net 'n klein treetjie na die manier van dink dat dit in 'n mens se redding eintlik om die siel gaan en dat dit nie belangrik is wat van die liggaam word nie. Daarteenoor is die Bybelse beeld van 'n mens (veral in die Ou Testament) dat dit 'n eenheid is. 'n Mens kan beskryf word as besielde liggaam of beliggaamde siel, maar hierdie mens is 'n eenheid.

Die Bybel en die belydenisskrif lê klem daarop dat Jesus so 'n mens geword het, naamlik 'n volkome en werklike mens. Hy het in alle opsigte aan ons gelyk geword, behalwe – soos ons reeds gesien het – dat Hy nie sonde gedoen het nie. God, die Woord het mens geword en onder ons kom woon sodat Hy as volkome mens ook ons volkome Redder kon wees.

6 Maart

Om altwee te red

Romeine 8: 1-3

In dié gedeelte uit Romeine moet ons nog 'n ander baie noodsaaklike klem raaksien, naamlik dat God sy Seun in *dieselfde gestalte as die sondige mens* gestuur het. Hy was volkome en werklike mens en het in die skoene van die sondige mens kom staan. Hy het aan die sondige mens gelyk geword na liggaam en siel. In ons belydenisskrif word dit verklaar as noodsaaklik dat Hy gelyk moes word na liggaam en siel om altwee te kon red, want altwee (liggaam en siel) was verlore. Dit weer-spieël weer eens die Griekse denkwysie oor liggaam en siel, maar wil uiteindelik niks anders sê nie as die totale mens. Die mens was verlore na liggaam en siel en Christus is 'n Redder van liggaam en siel.

Die sonde is nie iewers gevestig in die liggaamlike of slegs in die gees (siel) van 'n mens nie. Die sondige natuur waarvan Romeine 8: 3 praat,

het die totale mens in sy greep gehad sodat die mens volkome verlore was. Christus het só volkome mens geword, sodat Hy ook die mens geheel en al kon red. Nou behoort ons met liggaam en siel aan ons getroue Saligmaker, Jesus Christus en dien ons Hom met liggaam, siel en gees.

7 Maart

Teenoor die kettery...

1 Johannes 4: 1-3

Wanneer ons die belydenisskrif tot by hierdie punt gelees het, word dit vir ons duidelik dat hier 'n strydgesprek teen 'n dwaling aan die gang is. Hierdie klem op die werklike liggaamlikheid van Jesus staan teenoor mense wat dit ontken. In die Nederlandse Geloofsbelydenis word verwys na die Wederdopers wat in die tyd van die Kerkhervorming ook bekendgestaan het as die Anabaptiste. Hulle het met hulle skeiding tussen gees en materie (liggaam en gees) maar net weer by die gedagte uitgekom dat Christus nooit deel kon hê aan die sondige aard van die liggaamlike bestaan nie. Dit was ook geen nuwe dwaling nie, want dit het alreeds in die eerste eeu kop uitgesteek en ons kry die tekens van die bestryding daarvan duidelik in die Nuwe Testament. Nêrens kry ons dit sterker en duideliker as in die eerste brief van Johannes nie.

Die kern van hierdie dwaling is daarin geleë dat die Goddelike natuur in Christus so oorbeklemtoon word dat sy ware menslike natuur ontken word. Volgens hierdie dwaling kon Hy geen gemeenskap aan die liggaamlike hê nie, omdat dit boos en verdorwe is. Daarteenoor stel 1 Johannes dat elkeen wat ontken dat die Christus waarlik mens geword het, nie die Gees het wat van God afkomstig is nie.

Ons verstaan ook nou ons belydenisskrif beter ten opsigte van dié punt en kan met groot dankbaarheid bely dat Jesus juis volkome mens moes word, ons liggaam en siel moes aanneem om ons na liggaam en siel van die sonde te verlos.

8 Maart

Ons bely...

Hebreërs 2: 14-18

Wat doen die kerk teenoor die dwaalleer? Die kerk bely. Só word die saak in die Nederlandse Geloofsbelydenis gestel: *Teenoor die kettery... bely ons....* Die teks uit 1 Johannes 4 stel dit ook so: *elkeen wat bely dat Jesus werklik die Christus is wat mens geword het, het die Gees wat van God afkomstig is.* Diegene wat dit nie bely nie, het nie deel aan God se Gees nie.

Hierdie belydenis van die kerk word saam met die kerk van alle eeue uitgespreek omdat ons (die huidige geslag van die kerk) nie die eerste mense is wat met die Woord in aanraking gekom het om daarna te luister nie. Die kerk luister van die begin af na die Woord en op grond van

hierdie luister na die Woord, druk die kerk in woorde uit hoe die Woord verstaan is. Om te bely, is dus niks anders as mense (die kerk) se geloofsantwoord op die Woord nie.

Hierdie belydenis van die kerk word daarom altyd biddend en in die diepste ootmoed gedoen – omdat dit menslike antwoord bly. Maar solank die kerk oortuig bly dat dit in die lig van die Woord die regte antwoord bly, staan die kerk by daardie belydenis. Met die woorde van die belydenis druk die kerk positief die inhoud uit van wat hy glo en grens hy negatief af teenoor elke vorm van dwaalleer.

So handel ons ook met hierdie deel van die belydenis oor die ware mensheid van Jesus. Positief verwoord ons die dankbare antwoord op God se groot genade dat ons 'n Verlosser het wat met al ons swakhede medelye kan hê omdat Hy volkome mens was, net soos ons, maar sonder sonde is. Negatief wys ons in elke geslag die dwaling af wat sy ware mensheid ontken.

9 Maart 'n Nakomeling van Dawid

**Handelinge 2: 29, 30;
Romeine 1: 2-5**

Om die waarheid van Jesus se ware menswees te beklemtoon en dat Hy nie slegs 'n skynliggaam gehad het nie, bely ons saam met die Nederlandse Geloofsbelydenis: *...dat Hy wat die vlees betref, 'n nakomeling van Dawid is, as mens gebore is uit die geslag van Dawid...*

Dit word uit Petrus se pinkstertoespraak (Hand 2) duidelik dat Jesus se afkoms uit die huis van Dawid belangrik was om Hom as Verlosser van Israel te verkondig. Dit hang saam met die profesieë wat die verwagting geskep het dat iemand uit die koningshuis van Dawid weer op die troon sou sit. Dit bevestig ook iets aangaande die status en funksie wat Jesus bekleed het. Psalm 16 word aangehaal om aan te toon dat Dawid self profeties iets getuig het wat op Jesus en sy opstanding uit die dood van toepassing gemaak word. Kortom, Petrus getuig eintlik dat Jesus veel meer is as wat Dawid was.

By Paulus kom Jesus se afkoms uit die Dawidhuis (Rom 1: 3) na vore om sy mensheid te beklemtoon. Hy was waarlik mens en na sy mensheid kom Hy uit die geslag van Dawid. Daarteenoor is Hy op grond van sy opstanding deur die Heilige Gees as die Seun van God aangewys wat met mag bekleed is.

Hierdie verkondiging van Jesus wat waarlik God en mens was, is die saak wat in ons belydenis opgeneem is teenoor die dwalinge wat óf aan die een kant oorbeklemtoon óf aan die ander kant ontken word. Om Jesus as Here en Verlosser te bely, beteken om ook hierdie ondeurgrondelike waarheid onverkort te handhaaf – Hy, ons hemelse Heer, is ook ware mens, 'n nakomeling van Dawid.

In die Nederlandse Geloofsbelydenis se twisgesprek is daar in hierdie artikel (Art 18) 'n duidelike afgrensing teen mense wat die ware mensheid van Jesus nie kon aanvaar nie. Dit gaan oor die soort verleentheid wat Petrus ook ervaar het toe hy voor die werklikheid te staan gekom het dat Jesus as gevangene uitgelewer is en verhoor sou word. Só 'n beeld van jou verlosser word nie goed ontvang nie – om nie eers daarvan te praat dat 'n mens se beeld van God hoegenaamd nie met so 'n patetiese figuur te rym is nie.

Die besware van diegene teen wie in die Nederlandse Geloofsbelydenis 'n stryd gevoer word oor die ware mensheid van Jesus, volg ook in die voetspore van hierdie soort denkwyse. Die name van die ou dwalings waarby die Wederdopers aansluiting gevind het, was die dualisme en dosetisme. Kortliks kan ons hieroor sê dat die dualisme van die idee uitgaan dat daar 'n skerp teenstelling tussen gees en stof is en dat dié twee nie saam kan bestaan nie. Dit is duidelik as dit op Christus van toepassing gemaak word dat God nie ook 'n mens kon wees nie. Die dosetisme sê dat Christus as 'n Goddelike verskyning slegs 'n skynliggaam kon hê, dit wil sê Hy was nie waarlik mens met 'n ware liggaam nie. Dit is die dwaling wat weer terugkeer waarteen die Nederlandse Geloofsbelydenis hom ook uitspreek. Die opvatting was: in die aardse en liggaamlike is die groot bedreiging teen die Goddelike juis opgesluit. Volke verlossing was juis om van hierdie aardse en stoflike bevry te word. Christus kon dus geen deel hê aan die liggaamlike bestaan nie omdat dit boos en verdorwe is. Hy verlos daarom ook nie deur 'n sinlose en doellose kruisdood nie, maar deur die ware lig in menseharte te laat opgaan. Christus het uit die hemel neergedaal en kon daarom nie deel hê aan die liggaamlike bestaan nie en ook nie letterlik van Dawid afstam nie.

Teenoor hierdie ernstige dwaling kan ons dit verstaan as in die belydenisskrif Jesus se volle mensheid so duidelik en nadruklik bely word. Die kerk het in sy afgrensing teen hierdie kettery duidelik verstaan wat Jesus bedoel het toe Hy gesê het: *Gelukkig is julle as julle aan My nie aanstoot neem nie.*

Ons gaan hierdie week se dagstukkies afsluit soos ons dit begin het. Ons bely Jesus as werklike en ware mens. Hierdie belydenis berus geheel en al op die getuienis van die Nuwe Testament. Vanaf sy geboorte uit 'n vrou teken die evangeliste sy lewe. Dit word aan ons meegedeel dat die kind, Jesus grootgeword het en met krag en wysheid

vervul is deur die Heilige Gees. Tydens sy omwandelings op aarde het Hy honger en dors geken en soos alle mense geëet en gedrink. Hy het uitgeput by die Jakobsbron gaan sit en vir 'n vrou 'n bietjie water gevra. Hy het op die agterstewe van 'n skip geslaap terwyl die storm met geweld losgebars het. Suiwer menslike gemoedstoestande word van Hom beskryf: Hy was ontroer en het gehuil oor die dood van sy vriend Lasarus; Hy was aangegryp en beweeg deur medelye wanneer Hy na die skare gekyk het wat soos skape weerloos sonder 'n herder was; ons merk heilige toorn en verontwaardiging by Hom oor optredes van die godsdienstige leiers. Hoor ons 'n stukkie moedeloosheid toe Hy in sy dissipelkring die vraag gevra het: *Ongelowige en ontaarde geslag! Hoe lank moet Ek nog by julle wees en julle verdra?* Wie kan sy worsteling in Getsemane lees sonder om diep onder die indruk van sy egte menslikheid te kom?

Al hierdie en baie meer sulke verrassende mededelings maak dit onmoontlik om Jesus se ware mensheid, soos dit in die evangelies opgeteken staan, te kan ontken. Gelukkig het die kerk deur die eeue nog altyd onverkort hieraan vasgehou ten spyte van aanslae van dwaling wat telkens teruggekeer het.

Is dit nie juis God se onbegryplike liefde dat Jesus in só 'n dienskneggestalte onder ons kom woon het nie?

12 Maart

Maria, 'n swanger maagd

Lukas 1: 26-38

Alles is moontlik, maar 'n swanger maagd is twyfelagtig. Baie mense vind dit moeilik om die wonder van die maagdelike geboorte te aanvaar. Geen wonder dat Maria self getwyfel het nie (Luk 1: 34). Ook haar verloofde, Josef het getwyfel en besluit om die verlowing stilweg te verbreek (Matt 1: 19). Die engel Gabriël het geweet dat 'n swanger maagd 'n mediese onmoontlikheid is, en het daarom met twee argumente na vore gekom. Eerstens het hy gesê dat die Heilige Gees oor haar sal kom en die krag van die Allerhoogste die lewe in haar sal wek. Indien Maria sou twyfel of dit sal kan gebeur, het die engel haar verseker dat iets soortgelyk reeds met haar niggie, Elisabet gebeur het. In laasgenoemde geval was dit nie 'n swangerskap as gevolg van 'n steriele of ontbrekende man nie, maar 'n onvrugbare vrou wat swanger was.

Niks is vir God onmoontlik nie. Die swanger maagd is die teken dat die geboorte 'n wonder van God is omdat die kindjie die Seun van God is. 'n Wêreld wat swanger van sonde is, het die swanger maagd Maria verwerp, en gereed gestaan om die kind wat gebore is, te verslind. Maria het ondanks moontlike veragting en verwerping deur die gemeenskap en selfs deur haar verloofde, asook die blaam dat sy kranksinnig geword het as sy sou vertel dat sy deur die Heilige Gees swanger geraak

het, geantwoord: *Ek is tot beskikking van die Here. Laat met my gebeur wat u gesê het.*

Maria het nog nie geweet watter wonderlike seën haar te beurt sou val nie; sy het net geweet dat God haar gevra het om Hom te dien, en sy was gewillig om dit te doen. Sy was gehoorsaam aan die wil van God. Dit is die reaksie wat die Here graag van almal wil hoor, maar wat Hy so selde hoor: *Ek is tot beskikking van die Here. Laat met my gebeur wat u gesê het.*

13 Maart

**Gebore uit 'n vrou
– 'n menslike geboorte**

Lukas 2: 1-7

Maria was swanger soos duisende vroue vóór haar, maar swanger uit die Heilige Gees. Daarom is sy begenadigde, die geseënde onder die vroue genoem. Maria het haar volkome aan God onderwerp; sy het die engel geglo en ingestem om die kindjie te ontvang, al sou dit menslik onmoontlik wees. Maar God kan die onmoontlike doen.

Elke moeder het 'n eersgeborene, en so was dit ook met Maria. Maria het haar binne-egtelike kind aanvaar en in doeke toegedraai. (Sy het wel geweet dat hierdie kind nie buite-egtelik is nie, maar bo-egtelik.) Daar was geen besondere voorsorg vir Jesus se geboorte getref nie. Hy is in 'n veekrip by die dieregeriewe van die herberg neergelê. So menslik, dit wil sê so ongodelik was die omstandighede van Jesus se geboorte dat Hy nie eers die normale geriewe wat ander Joodse kinders by hulle geboorte gehad het, tot sy beskikking gehad het nie. Die koning wat die Jode verwag het, die verlosser van die mensdom is gebore, ja, selfs uit die geslag van Dawid, *maar* Hy is in 'n stal gebore. Daar was nie 'n paleis of kasteel of selfs 'n pragtig versierde wiegie vir Hom nie; Hy is in 'n krip neergelê, en dit was boonop 'n krip in 'n herberg.

In die Joodse samelewing is 'n herberg by uitstek beskou as een van die plekke wat deur die Joodse samelewing vermy is. Die Jode het geglo dat net die mense wat nie onrein was of met onrein mense gemeng het nie, toegang tot God gehad het. Jy was byvoorbeeld onrein as jy aan een of ander siekte gely het, blind was of 'n heiden, of as jy in 'n herberg (waarin baie heidene, siekes en onrein mense ook tuisgegaan het) tuisgegaan het. Jy is dan uit die samelewing gestoot. 'n Herbergier was dus by uitstek 'n voorbeeld van 'n onrein persoon omdat 'n herberg oop was vir alle mense, rein sowel as onrein.

Deur hierdie eg menslike geboorte van Jesus word aan ons gesê dat Jesus vir alle mense gekom het. Jesus is Koning, Hy is Messias, maar as Koning is Hy nie beperk tot 'n sekere groep mense nie. Hy is nie beperk tot die keur in die samelewing nie. Deurdat Hy in 'n herberg gebore is, word Hy geassosieer met alle mense. Elkeen wat glo dat

Jesus die Verlosser van ons sondes is, elkeen wat dit waarlik en opreg glo, is 'n verlose mens.

14 Maart

Uit die geslag van Juda

Hebreërs 7: 11-28

Dit is algemeen bekend dat ons Here uit die stam van Juda afstam... Met hierdie woorde is die skrywer van die Hebreërbrief besig om die priesterskap van Christus te verduidelik. Dit was van Moses se tyd af aanvaarde praktyk onder die Israeliete dat die priesters uit die stam van Levi gekom het. Ons weet dat hierdie priesters as tussenganger tussen die sondige volk (sondig op grond daarvan dat hulle nie die wet kon onderhou nie) en God opgetree het deur middel van die bring van offers. Dit is egter uit die gedeelte duidelik dat die priesters uit die stam van Levi nie daarin kon slaag om die Joodse volk weer in die regte verhouding met God te bring nie.

Daarom het God self ingegryp en 'n ander priester is gebore – steeds uit die Jode, maar Hy was nie soos die ander Joodse priesters uit die stam van Levi gebore nie, maar uit die stam van Juda. Teenoor die Levitiese priesters wat te kort geskiet het, was Jesus Christus die volmaakte priester. Hy is deur God self tot priester verklaar vir ewig (Heb 7: 21). Hy is self sondeloos en het met sy eenmalige offerdood aan die kruis op Golgota alle mense wat in Hom glo, in die regte verhouding met God gestel.

15 Maart

Die Christus – gebore uit die Jode

Romeine 9: 1-5

In die Nederlandse Geloofsbelydenis handel die woorde, ...*uit hulle* (die Jode) *is die Christus as mens gebore...* (Rom 9: 5), oor die menswording van Christus. Dit kom hier voor as 'n verweer teen die Wederdopers wat leer dat Jesus nie waarlik mens was nie. In die gedeelte uit Romeine 9: 1-5 is Paulus aan die woord en verdedig hy homself teen aantygings dat sy gesindheid teenoor die Jode nie reg is nie omdat hy hulle nie meer as die uitverkore volk van God beskou wat alleen aanspraak daarop het om kinders van God te wees nie.

Paulus probeer om aan die mense wat hom van hierdie dinge beskuldig, te verduidelik dat elke mens uit 'n bepaalde volk gebore word – dit geld vir hom as Paulus, maar veral ook vir Jesus. Soos alle mense is Jesus gewoon uit 'n vrou gebore, binne die gewone bande van huisgesin, familie en volk. Dat die Jode boonop werklik die uitverkore volk is, en 'n mens baie baat om uit die Jode gebore te wees, staan ook nie vir Paulus te betwyfel nie. Hy is trots daarop om 'n Israeliet te wees, en dit op sigself is ook nie verkeerd nie.

In die grond van die saak gaan dit egter daarom dat 'n mens gered

word omdat jy in Christus glo. Dit beteken dat geen Jood bloot op grond van die feit dat hy 'n Jood is, sonder meer gered word nie. Intendeel, die Jode maak Paulus diep bedroef omdat juis hulle vanweë hulle hardkoppigheid nie Jesus as die Christus wil aanvaar nie. Jesus Christus, waaragtig God, maar terselfdertyd waaragtig mens, weliswaar uit 'n bepaalde volk gebore, maar Hy gaan oor die grense van volke en tye heen om almal wat in Hom glo, te red.

16 Maart Uit die geslag van Abraham, Hebreërs 2: 1-18; 4: 15
in alle opsigte aan sy broers
gelyk, maar sonder sonde

In aansluiting by die vorige dagstukkies blyk dit uit veral Hebreërs 2: 17 en 4: 15 duidelik dat Jesus Christus volkome mens was. Die verbondenheid van Christus met die volk Israel word nog sterker beklemtoon wanneer gestel word dat Hy 'n kind van Abraham is; in elke opsig het Hy aan die ander kinders van Abraham gelyk geword. Almal onder die Jode wat uit die geslag van Abraham gebore is, is hiervolgens dus die broers en susters van Jesus Christus. Uitgesonderd die sonde, was Christus dus volkome, volwaardige mens soos alle ander mense, gebore uit 'n bepaalde familie en volk.

Die feit dat Hy geen sonde gehad het nie, ten spyte van die blootstelling wat Hy as waaragtige mens wel aan die verleiding van hierdie wêreld gehad het, onderskei Hom van alle aardse broers en susters. Daarom kon Hy die volmaakte offer vir die mens se sonde bring, sodat dit vir alle mense moontlik is om deur geloof in sy soenoffer met God versoen te kan wees.

Terselfdertyd het Jesus aan die *kinders van Abraham* nuwe betekenis gegee. Abraham word nie meer gesien as net die vader van die Joodse volk nie, maar die vader van al die gelowiges. Dit is nou nie meer die kinders wat fisies uit die saad van Abraham gebore is nie, maar alle mense wat aan die versoeningsdood van Christus glo, wat as broers en susters van Christus gereken word – volkome aan Hom gelyk, maar as Eersgeborene, dus as ouboet, tree Hy vir ons almal as sy broers en susters by die Vader in (Rom 8: 29).

17 Maart Hy is waarlik ons Immanuel (1) Matteus 1: 21-23

Die benaming, *Jesus*, is die Griekse weergawe van die bekende Hebreuse naam *Jeshua*, *Joshua*, *Jehoshua* wat beteken: *Jahwe is heil, redding en verlossing*. Die engel se vrye vertaling hiervan verduidelik dan ook dat hierdie Seun van Dawid inderdaad soos 'n Dawidiese koning as Verlosser sal optree, maar nie soos in daardie tyd verwag is, as 'n

nasionale bevryder van politieke vyande nie, maar dat Hy sy volk van hulle sonde sal verlos.

Aangesien God alle sondes kan vergewe, verkry dit besondere betekenis dat Jesus se rol, sy funksie, ook as Immanuel – *God met ons* – aangedui word. Jesus moes Immanuel genoem word, net soos die profeet Jesaja voorspel het (Jes 7: 14). In Jesus is God by ons teenwoordig. In Hom het God dus letterlik tussen ons kom woon. Jesus was sowel mens as God. Die Seun van God het die beperkings van die mens aangeneem sodat Hy kon leef en sterf om die verlossing van almal wat in Hom glo, moontlik te maak. Die wil van God konkretiseer in die Immanuelskap van Jesus: almal ervaar God se teenwoordigheid – nie net die met wie dit goed gaan nie, maar ook die met wie dit minder goed gaan; die armes, die treurendes, die honger en dorstiges, ensovoorts. Hy wil God met ons wees, nie net as dit met ons goed gaan nie, maar ook tydens daardie donker dieptes waardeur ons soms moet gaan. Jesus is waarlik Immanuel hier en nou. Hy het Homself geoffer sonder om iets in ruil daarvoor te kry waardeur Hy ook vir ons Immanuel – God met ons geword het in die koninkryk van God. Daarom kan ons in die wete dat God nou by ons is, koninkryk-gerig leef omdat ons weet dat Hy ook in die hiernamaals steeds Immanuel – God met ons – sal wees.

18 Maart

God met ons (2)

**Matteus 1: 23;
2 Kronieke 6: 12-18**

Salomo het geen koste of moeite ontsien toe hy die tempel van God gebou het nie, want dit was bedoel om die woonplek van die Here te wees. Daar was geen afbeelding van God in die tempel nie. Alleen die ark van die verbond, die teken van God se teenwoordigheid, het daar gestaan. Hoe pragtig die tempel ook al was, het die vraag tog by Salomo opgekom: *Sou God werklik by die mens op die aarde wil woon?* God is te verhewe, te groot, om tussen mense te kan verkeer. Selfs die grootste prag en praal is te armoedig vir Hom en die magtigste tempel is te klein om sy eindelose wese te kan omvat. *Die hemel, selfs die hoogste hemel, kan U nie bevat nie....*

Geen wonder dat toe God se Seun op aarde gewandel het, die mense met verbasing uitgeroep het: *Is Hy dan nie die timmerman, die seun van Maria, die broer van Jakobus, Judas en Simon nie? Dit is tog onmoontlik dat Hy God se Seun kan wees? Kan God werklik onder mense wil woon? Nogal in die gestalte van vlees en bloed, 'n gewone mens?* Die antwoord hierop is ja, God wil. Hy wil nie ver van ons af in ontoeganklike majesteit troon nie, Hy wil onder ons woon. Hy wil Immanuel – God met ons wees, en nie net Immanuel – God met ons beperk tot en gebonde

aan die tempel of die kerk waar sy Woord verkondig word nie. Hy is Immanuel oral waar ons is, oral waar ons sy Naam aanroep afgesien van waar ons ook al mag bevind. By die kerk, by ons huis, by ons werk, skool of universiteit is God met ons. Te midde van al ons voorspoed, nood en stryd, is God met ons tot aan die voleinding van die wêreld.

Maart 19

Artikel 19 *Die twee nature van Christus*

Ons glo dat deur hierdie ontvangenis die Persoon van die Seun onafskeidelik met die menslike natuur verenig en verbind is; dat daar dus nie twee Seuns van God of twee persone is nie, maar twee nature in een Persoon verenig, terwyl elke natuur nogtans sy onderskeie eienskappe behou.

Net soos die Goddelike natuur altyd ongeskape gebly het, sonder begin van dae of lewenseinde en hemel en aarde vervul, so het ook die menslike natuur sy eienskappe nie verloor nie; dit het skepsel gebly, wat wel 'n begin van dae het, eindig van natuur is en alles behou wat by 'n ware liggaam behoort.*

Alhoewel Hy daaraan deur sy opstanding onsterflikheid gegee het, het Hy tog die egtheid van sy menslike natuur nie verander nie, omdat ons saligheid en ons opstanding ook van die egtheid van sy liggaam afhanklik is.

Hierdie twee nature is só saam in een Persoon verenig, dat hulle selfs deur sy dood nie van mekaar geskei was nie.

Dit wat Hy by sy sterwe in die hande van sy Vader oorgegee het, was dus 'n ware menslike gees wat uit sy liggaam uitgegaan het.

Die Goddelike natuur het in die tussentyd steeds met die menslike natuur verenig gebly, ook toe Hy in die graf gelê het.

Die Godheid het nie opgehou om in Hom te wees nie; dit was in Hom toe Hy 'n klein Kindjie was, al het die Godheid Homself toe 'n kort tydjie nie geopenbaar nie. Ons bely daarom dat Hy ware God en ware mens is: ware God om deur sy krag die dood te oorwin, maar ook ware mens om deur die swakheid van sy vlees vir ons te kon sterwe.

19 Maart

Ware God en ware mens

Johannes 1: 1-8

Wanneer ons oor die Here Jesus nadink of oor Hom praat, is dit dik-

wels vir ons moeilik om te begryp dat Jesus tegelyk God en mens kon wees. Wat egter vasstaan, is die feit dat Jesus, of die Woord, soos Johannes Hom in die teksgedeelte noem, van die begin af daar was, en dat Hy self God was. Vir ons is dit betekenisvol dat hierdie Woord, wat self God was, die enigste Seun van die Vader, soos Hy in vers 14 genoem word, mens geword het en onder ons kom woon het.

Die rede waarom hierdie wonder gebeur het, is opgesluit in die onverklaarbare liefde en genade van God vir die sondaarmens. Want na die sondeval van die mens het daar verwydering tussen God en die mens gekom, en hierdie verbreekte verhouding tussen God en die mens kon alleen deur versoening herstel word.

In sy onverklaarbare liefde vir die sondaarmens, het God met hierdie wondergebeure die mens tegemoetgekom. Hy self het die versoening bewerkstellig deur in die persoon van die Seun, ware mens te word. En as ware mens is Jesus in ons plek as sondaar behandel, is Hy gekruisig en het Hy gesterf, sodat God in en deur Hom die versoening met die mens moontlik gemaak het.

Vir ons beteken hierdie wondergebeure volgens vers 12 dat as ons Christus aanneem as ons Here en Verlosser en in Hom glo, God aan ons die reg gee om weer sy kinders te word. Vir ons wat dit gedoen het, gee dit 'n vaste hoop en 'n ewige toekomsvisie.

Maart 20-25

Artikel 20

God se regverdigheid en barmhartigheid in Christus

Ons glo dat God, wat volkome barmhartig en regverdig is, sy Seun gestuur het om die natuur waarin die ongehoorsaamheid begaan is, aan te neem. Hy moes in die menslike natuur aan die geregtigheid voldoen en die straf vir die sondes deur sy allerbitterste lyding en sterwe dra. So het God sy regverdigheid teenoor sy Seun betoon toe Hy ons sondelas op Hom gelê het en so sy goedheid en barmhartigheid uitgestort het oor ons, wat skuldig was en die ewige vervloeking verdien het. Hy het immers sy Seun deur die mees volmaakte liefde vir ons in die dood gegee, en Hy het Hom tot ons regverdiging opgewek, sodat ons deur Hom die onsterflikheid en die ewige lewe kan hê.

20 Maart

Allerbitterste lyding

Johannes 19: 17-30

God wat volkome waar en reg is, kon nie maar net die mens se sonde

en ongehoorsaamheid met die sondeval verskoon nie. Want indien dit sou gebeur, sou God se heiligheid en almag daardeur aangetas gewees het. En alleen God kon hierdie probleem oplos deurdat Hy aan die een kant die sonde haat en dit wil straf, maar aan die ander kant die sondaarmens liefhet en nie wil hê dat hy verlore moet gaan nie. God het dit op 'n baie besondere manier gedoen deur sy eie geliefde Seun te stuur om die natuur waarin die ongehoorsaamheid begaan is, aan te neem. In hierdie menslike natuur moes Hy aan die geregtigheid voldoen en die straf vir die mensdom se sonde dra.

Hoe geweldig groot God se haat vir die sonde en sy regverdigheid vir die verkryging van geregtigheid is, word aan ons duidelik as ons lees van Jesus se allerbitterste lyding en sy uiteindelijke onwaardige sterwe as vervloekte aan die kruishout. Want so het God sy regverdigheid teenoor sy Seun betoon toe Hy ons sondelas op Hom gelê het. Maar hiermee het Hy ook sy goedheid en barmhartigheid oor ons uitgestort wat eintlik die skuldiges was en is, en die vervloeking verdien het.

Vir ons beteken dit nou dat ons deur Christus se allerbitterste lyding en sterwe, die onsterflikheid en die ewige lewe kan hê.

21 Maart

**Hy het ons sondelas
op Hom gelê**

Jesaja 53: 1-12

Die allerwonderlikste van die evangelie is die feit dat God ons sondelas op sy eie geliefde Seun gelê het en Hom as sondaar in ons plek behandel het. 'n Mens sou saam met die psalmdigter kon uitroep: Hierdie wete oorweldig my!

In vers 5 lees ons: *Oor óns oortredings is hy deurboor, oor óns sondes is hy verbrysel.* En in vers 9 sê die profeet verder: *Hy het 'n graf gekry by goddeloses, hy was by sondaars in sy dood al het hy geen misdaad gepleeg nie.* Dit het God vir ons elkeen persoonlik gedoen, ja ook vir u wat hier lees. Die vraag is: Glo u dit? As 'n mens dit glo, moet dit jou daartoe beweeg om saam met Paulus te wil uitroep: *Om Christus Jesus, ons Here, te ken, oortref alles in waarde. Ek kan oor niks anders praat nie as oor Jesus Christus en wel oor Hom as die gekruisigde.* Want dit is die waarheid van die Woord waarin ons volkome vertroosting kan vind en dit is wonderlik dat ons nie enige ander middel hoef te soek of uit te dink om ons met God te versoen nie. *Jesus Christus het één offer vir die sondes gebring... Deur die één offer het Hy dié wat vir God afgesonder word, vir altyd volkome van sonde vry gemaak* (Heb 10: 12, 14).

As 'n mens Psalm 14 en Prediker 7: 20 lees wat Paulus onder andere in hierdie gedeelte aanhaal, besef jy wel deeglik dat die mensdom in sy totaliteit ontaard het. In God se oë en volgens sy maatstawwe is daar *nie een wat regverdig is nie, selfs nie een nie... Daar is nie een wat goed doen nie, selfs nie een nie. Almal het afgedwaal, almal het ontaard.* En in vers 23 beklemtoon Paulus dit: *Almal het gesondig en is ver van God af...*

Daarom is God se liefde en barmhartigheid in Christus vir die mens des te meer merkwaardig en buitengewoon. Want in plaas daarvan dat Hy ons wat eintlik God se straf en die ewige dood verdien het, verdelg, tree Hy ons in Christus Jesus tegemoet. En in plaas daarvan dat ons skuldig bevind word, laat God die vryspraak in werking tree vir die wat glo! En wat dit nog merkwaardiger maak, is: *God gee dit sonder onderskeid, sonder enige verdienste slegs op grond van sy genade, aan almal wat glo!*

So oordeel God regverdig deurdat Hy elkeen vryspreek wat in Jesus glo!

As iemand aan 'n oortreding skuldig bevind word, word hy gevonnissen en een of ander straf word hom opgelê in die vorm van gevangenisstraf wat hy moet uitdien of 'n boete wat hy moet betaal. Ons het tot sover gehoor en gelees dat ons, as sondaarmense, almal gesondig het en dat ons skuldig staan voor God.

Dit is dus onomwonde sō dat ons as skuldiges gevonnissen moet word. En die vonnis vir nie-nakoming van die wet van God, is volgens hierdie gedeelte ewige vervloeking. Dit is derhalwe die straf wat ons eintlik moes kry.

Maar nou is die blye boodskap dat Christus ons van hierdie vloek wat die wet meebring, losgekoop het deur in ons plek 'n vervloekte te word.

Ons is aards, sê Paulus aan die Romeine (Rom 7), en soos slawe aan die sonde verkoop. Verder sê hy: *Ek begryp self nie wat ek doen nie, want wat ek wil doen, dit doen ek nie, maar wat ek haat, juis dit doen ek. Ek, ellendige mens! Wie sal my van hierdie doodsbestaan verlos?*

Die antwoord op hierdie noodroep is: *Aan God die dank! Hy doen dit deur Jesus Christus ons Here.*

In ons gelese gedeelte sê die Here Jesus aan Nikodemus: *God het die*

wêreld so lief gehad dat Hy sy enigste Seun gegee het, sodat dié wat in Hom glo, nie verlore sal gaan nie maar die ewige lewe sal hê (vers 16). En die skrywer van die eerste brief van Johannes skryf in hoofstuk 3: 16: *Hiëraan weet ons wat liefde is: Jesus het sy lewe vir ons afgelê.*

Dit is die volmaakte liefde van God. Hy bewys sy liefde vir ons juis hierin dat Christus vir ons gesterf het toe ons nog sondaars was (Rom 5: 8). God het sy Seun deur die mees volmaakte liefde vir ons in die dood gegee, en Hy het Hom tot ons regverdiging opgewek, sodat ons deur Hom die onsterflikheid en die ewige lewe kan hê.

Paulus gaan verder en skryf aan die Romeine: *Aangesien ons nou vrygespreek is op grond van sy versoeningsdood, staan dit soveel vaster dat ons deur Hom ook van die straf van God gered sal word* (Rom 5: 9).

Ons behoort werklik hieroor dankbare, blye mense te wees!

25 Maart

**Onsterflikheid en
die ewige lewe deur Hom**

Johannes 5: 18-29

In vers 24 van hierdie gedeelte spel die Here Jesus aan sy hoorders die konsekwensie uit van wat die blye evangelie van versoening en verlossing, wat God in sy volmaakte liefde bewerkstellig het, vir die mense inhou wat van harte glo: *Dit verseker Ek julle: Wie luister na wat Ek sê, en in Hom glo wat My gestuur het, het die ewige lewe. Hy word nie veroordeel nie, maar het reeds uit die dood na die lewe oorgegaan.*

Wat 'n wonderlike boodskap om dit te mag hoor! Die lewe is vir alle mense baie kosbaar. Ons kan elke dag in hospitale en by siek mense sien hoedat mense veg om die lewe te behou, dat dokters en verpleegkundiges alles aanwend om die lewe te behou en te beskerm. Mense gaan geweldige finansiële uitgawes aan om die lewe te behou of te verleng, of om hulle lewenskwaliteit te verhoog!

En juis dit wat vir ons só kosbaar is, die lewe, dit wat ons met die sondeval en ons eie sonde en ongeregtheid verloor het, gee die Here God uit liefde en genade aan ons terug! Die Here Jesus sê: *Dit verseker Ek julle: Wie luister na wat Ek sê, en in Hom glo wat My gestuur het, het die ewige lewe. Hy word nie veroordeel nie maar het reeds uit die dood na die lewe oorgegaan.*

Ons, die sondaarmense, het uit liefde en genade van God weer onsterflikheid en die ewige lewe terugontvang! Ons kan niks anders doen as om saam met die psalmdigter van Psalm 146 uit te roep: *Ek wil die Here prys. Ek wil die Here prys so lank ek lewe, ek wil die lof van my God besing so lank ek daar is.*

Ons glo dat Jesus Christus – kragtens 'n eed – 'n ewige Hoëpriester is volgens die orde van Melgisédék. Hy het Homself in ons naam voor sy Vader gestel om sy toorn met volledige betaling te stil deur Homself aan die kruishout te offer en sy kosbare bloed tot afwassing van ons sondes uit te stort, soos die profete dit voorspel het.

Want daar staan geskrywe dat die straf wat vir ons die vrede aanbring, op die Seun van God was, en deur sy wonde het daar vir ons genesing gekom; dat Hy soos 'n lam na die slagplek gelei en by die misdadigers gereken is (Jes 53: 5, 9, 12); dat Hy as 'n misdadiger deur Pontius Pilatus veroordeel is, al het dié Hom eers onskuldig verklaar.

Hy het teruggegee wat Hy nie geroof het nie (Ps 69: 5); Hy het na liggaam en siel as Regverdige vir onregverdiges gely (1 Pet 3: 18); Hy het die verskriklike straf wat ons sondes verdien, ervaar sodat sy sweet soos bloeddruppels geword het wat op die grond val (Luk 22: 44) en Hy het uitgeroep: My God, my God, waarom het U My verlaat? (Matt 27: 46).

Ons sê daarom tereg saam met die apostel Paulus dat ons 'met julle oor niks anders praat nie as oor Jesus Christus en wel oor Hom as die gekruisigde' (1 Kor 2: 2); dat ons alles as waardeloos beskou, want om Christus Jesus, ons Here, te ken, oortref alles in waarde (Fil 3: 8); dat ons volkome vertroosting in sy wonde vind en dat ons nie enige ander middel hoef te soek of uit te dink om ons met God te versoen nie as slegs hierdie een offerande wat net een maal gebring is, waardeur die gelowiges vir altyd volmaak word (Heb 10: 14). Dit is dan ook die rede waarom Hy deur die engel van God genoem is, Jesus, dit is Verlosser, want Hy sou sy volk van hulle sondes verlos (Matt 1: 21).

**26 Maart Hoëpriester volgens die orde Hebreërs 4: 14-5: 10
van Melgisédék**

Die lesers van die Hebreërbrief is vervolgd ter wille van hulle geloof en die gevaar was groot dat hulle afvallig kon word. Daarom is hulle bemoedig met die versekering dat hulle nie nodig het om afvallig te word nie, want hulle het 'n Hoëpriester wat vir hulle by God intree. Hy

is Hoëpriester volgens die orde van Melgisedek en nie volgens die orde van Aäron nie. Hy is deur God tot Hoëpriesterskap geroep en al was Hy ook mens, is Hy sonder sonde. Gevolglik het Hy nie nodig gehad om soos die Aäronitiese hoëpriesters vir sy eie sondes te offer nie. Hy tree vir die mens by God in en hoef nie voortdurend gawes en offers te bring nie, omdat Hy Homself eenmalig as Lam geoffer het.

Daar is vir die lesers geen rede om van hulle belydenis af te wyk nie. Hulle Hoëpriester het volkome medelye met hulle swakhede, want Hy was as mens immers ook in elke opsig aan versoeking onderwerp. Hy ken hulle nood en hulle behoeftes. Hy is die volmaakte Hoëpriester, want Hy is tot in die hoogste hemel verhoog en dus by God. Daarom is hy in staat om onmiddellik by God vir die gelowiges in te tree. Die lesers kan dus vashou aan hulle geloof dat Jesus Christus, die Seun van God, vir hulle versoening gebring het en dat hulle nou die vrymoedigheid mag hê om in gebed direk tot God te nader.

Met hierdie sekerheid oor Jesus as Hoëpriester kan en moet u en ek as gelowiges ook bly vasstaan by wat ons van Hom bely en glo. Ons kan ook te midde van die grootste beproewing met vrymoedigheid na die genadetroon gaan in die vaste sekerheid dat as dit God se wil is, ons ook barmhartigheid en genade sal ontvang.

27 Maart

**Hy het Homself in ons naam
voor sy Vader gestel**

Efesiërs 4: 25-5: 5

Jesus het gekom om te dien deurdat Hy sy lewe as losprys vir baie mense gegee het (Matt 20: 28). Hy het om ons ontwil sy lewe as offergawe gegee, ja, 'n offer wat vir God aanneemlik is (Ef 5: 2). En Hy sit nou aan die regterhand van God waar Hy vir ons pleit (Rom 8: 34).

In die Ou-Testamentiese tyd kon die mens ook nie vir sy eie sondes versoening doen nie. Maar omdat God nie die dood van die sondaar begeer nie (Eseg 18: 23; 33: 11), het Hy beveel dat die bloed van diere, wat die essensie van die lewe is, gestort moes word sodat die mens vergifnis kon ontvang. Hierdie offer moes egter telkens weer herhaal word.

Jesus Christus se offerande is, in teenstelling met dié van die Ou Testament, eens en vir altyd en dus finaal. Jesus se offerande bring mee dat die ou mens saam met Christus gesterwe het. *...nou is dit nie meer ek wat lewe nie, maar Christus wat in my lewe* (Gal 2: 20). Hy het my van myself bevry, want saam met Christus het die ou ek gesterf en die nuwe opgestaan.

Ek ontvang dus my nuwe self in en deur die Persoon en werk van Jesus Christus deurdat Hy Homself my Here gemaak het en ek 'n lede-maat van sy liggaam - die kerk - is. Ek ontvang my nuwe, vrygemaakte

self omdat ek die ou gebonde self verloor het. En, omdat Hy in my naam voor sy Vader gaan staan het, verleen Hy aan my die vrymoedigheid en vertroue om in gebed tot God te mag nader. Daarom wil ek uit dankbaarheid as nuwe mens ook 'n nuwe lewe voor God lewe.

28 Maart

**Om met 'n volledige
betaling God se toorn te stil**

Hebreërs 10: 1-10

Die Jode het van God die opdrag gehad om skuld- en sondeoffers te bring. Telkens wanneer hulle gesondig het, moes hulle 'n offer aan God bring. Een maal per jaar het die hoëpriester homself gereinig en in die Allerheiligste ingegaan om daar vir homself en vir die volk versoening te bring.

In nederigheid en gehoorsaamheid, in 'n gesindheid van selfoorgawe en offerbereidheid, het Jesus Christus Hom aan die wil van God onderwerp en Homself oorgegee om aan die kruishout vir u en my te sterf waardeur Hy versoening vir ons voor God gedoen het. Die offer wat Hy gebring het, is egter finaal en was net een maal nodig. Hy het ons skuldlas en sondelas op Hom geneem en volledig daarvoor betaal.

Ons kan of wil egter net nie aanvaar dat iets goed en verniet na ons kant toe kan kom nie. Ons kan maar net nie aanvaar dat Jesus Christus vir ons volkome versoening bewerkstellig het nie. Ons is gedurig besig om Jesus Christus se offer te verlaag tot die tydelike en onvolkome offer wat die Jode gewoond was om te bring. Wanneer ons Nagmaal moet vier, voel ons dikwels so skuldig oor ons sondes dat ons baiekeer wegbly. Ons is met vrees en bewing vervul as ons aan die wederkoms van Christus dink, want in ons gedagtes sien ons net 'n boek vol sonde wanneer ons voor Hom as finale Regter sal moet verskyn om verslag van elke sonde te doen. In plaas daarvan, moet ons ons skuld bely in die geloof en aanvaarding dat Jesus reeds die offer gebring het waarmee Hy volkome versoening vir ons by God bewerkstellig het. Daardeur het Hy ons vir Hom afgesonder en word daar van ons verwag om in dankbaarheid ons lewens aan Hom te wy.

29 Maart

Homself aan die kruishout geoffer

1 Petrus 2: 24

In hierdie perikoop wil dit voorkom asof Petrus slegs aan werknemers opdragte gee oor hoe hulle hulle teenoor hulle werkgewers moet gedra. Dit is egter nie die geval nie, want dit gaan hier oor jou verhouding teenoor enige gesagdraer, soos byvoorbeeld jou werkgewer, jou onderwyser by die skool, die voorsitter by 'n vergadering, ensovoorts.

Onderdanigheid teenoor 'n billike gesagdraer is maklik, maar so dikwels kom ons te staan teenoor iemand wat onredelik is. Petrus doen

dan ook 'n beroep op die gelowige om steeds onderdanig en dienend te wees - nie bloot ter wille van onderdanigheid self nie, maar omdat hulle as gelowiges God dien en aan Hom onderdanig is.

Dit is genade om onverdiende lyding te kan dra. Wie onreg ly en lyding ter wille van God ondergaan, het 'n aandeel in die lydensweg van Christus. Dit is juis die plaasvervangende lyding van Jesus Christus wat ons as gelowiges moet aanmoedig om Christus se bereidheid om te ly, na te volg.

Daar is egter 'n groot verskil tussen Christus se lyding en ons s'n. Hy het in die algehele sin van die woord onskuldig gely. Hy het Homself aan die vloekhout laat spyker en só self Vervloekte ter wille van ons geword. Deur sy versoeningsdaad is ons nie meer slawe van ons natuurlike geaardhede nie, want ons het die sonde afgesterf en kan nou positief lewe in gehoorsaamheid aan die wil van God. Deur Christus kan ons dit regkry om vir ons natuurlike geaardheid, wat dadelik wil reageer deur terug kwaad te doen, te sê: Nee! Nou kan ons doen wat God wil hê en ons aan gesag en lyding onderwerp. Ons is uit die greep van die sonde losgeruk sodat ons Hom kan volg.

30 Maart

**Sy kosbare bloed tot afwassing
van ons sondes**

1 Petrus 1: 17-21

Ons in Suid-Afrika leef in 'n wêrelddeel waarin die grootste persentasie van die bevolking daarop roem dat hulle Christene is. Dit is seker dan ook so dat die meeste mense wat sê dat hulle Christene is, aan 'n bepaalde kerk behoort wat Jesus Christus as hulle enigste Saligmaker en Verlosser bely. Die vraag is of hulle Christenskap in hulle lewens na vore kom?

Om in Jesus Christus te glo, beteken dat jou hele lewe daarvan moet getuig, want geloof wat nie tot daad oorgaan nie, is sonder meer dood (Jak 2: 26). Paulus sê immers vir ons in Romeine 12 dat ons onself as lewende en heilige offers aan God moet gee wat vir Hom aanneemlik is. Verder gee hy aan ons die opdrag om nie aan hierdie sondige wêreld gelyk te word nie. Ook Petrus wys op die verskil tussen die lewe van die gelowige en dié van die nie-gelowige. Die gelowige voel hom nie tuis in hierdie wêreld nie. Hy is immers 'n vreemdeling in 'n wêreld wat nie volgens God se wil lewe nie. 'n Mens moet met jou hele lewe jou eerbied vir God bewys deur ten spyte van jou vreemdelingskap, aan te hou lewe soos wat God wil hê dat jy moet.

Waarom kan ons nie maar by die wêreld aanpas nie? Die antwoord is geleë in die feit dat God ons deur die dood van Jesus Christus uit die vroeëre heidense bestaan losgekoop het. Ons is losgekoop met die bloed van Jesus Christus. So het God ons losgekoop van die slawerny van

ons eie sondige natuur en tot sy eiendom gemaak. Omdat ons aan Christus behoort, staan ons met ons hele lewe in sy diens.

31 Maart

Soos die profete voorspel het

Psalm 40

Soos die psalmis, verkeer u en ek ook in groot nood. Ons moet daaglik teen die aanslae van Satan en sy bose magte stry. Ons leef in 'n wêreld wat ook in toenemende mate gehoor gee aan die versoekinge van hierdie wêreld.

Tog is ons nie alleen in hierdie stryd nie, want net soos die psalmis, kan u en ek ook terugkyk en al die wonderlike dinge raaksien wat die Here vir u en my gedoen het. Ons kan ook raaksien dat God vir ons 'n rots en vaste grond is; dat daar sekerheid, bestendigheid en veiligheid by God is. Maar meer nog, waar die psalmis sy verlossing deur God verwag en ontvang het, kan u en ek terugkyk en van ons Verlosser se koms kennis neem en die gevolge in ons lewens ondervind.

Ons verlossing is juis geleë in die lyding, sterwe en opstanding van Jesus Christus. Hy het ons weer met God versoen en daarom moet ons verlossing uitloop op die verheerliking van God en die redding van ander mense. Daardie redding kan geskied wanneer hulle die Woord van God wat ons aan hulle verkondig het, glo en Jesus Christus as hulle Verlosser bely. Ja, soos die profete reeds lank tevore al die koms van die Verlosser verkondig het, so moet ons Jesus Christus en sy werderkoms verkondig. Ons wat die goeie nuus in ons lewens ervaar dat Hy ons sondes vergewe het, kan beslis nie nalaat om dit te doen nie. Ons moet dit as dankoffer aan almal vertel, sodat hulle ook die vreugde van verlossing kan smaak.

1 April

Die straf wat vir ons vrede bring

Jesaja 53: 1-5

In Jesaja 53 word na 'n besondere dienaar van die Here verwys. Wat van hierdie dienaar 'n besonderse persoon maak, is die feit dat hy 'n klomp dinge moes deurmaak, nie ter wille van homself nie, maar ter wille van sy volk. Hy het onmenslike lyding ter wille van hulle ondergaan.

In die Nuwe Testament word die lyding wat die dienaar moes ondergaan, met die lyding van Jesus Christus in verband gebring. Trouens, in geen ander persoon as juis in Christus word hierdie woorde méér vervul nie. Waar daar dus in Jesaja 53: 5 staan, *die straf wat vir ons vrede moes bring, was op hom*, betrek ons dit op die straf wat Jesus Christus ter wille van ons op Hom geneem het.

Vir ons mag dit vreemd klink dat vrede deur straf kom. God is egter so kwaad oor die ongehoorsaamheid van die mens, dat Hy alleen tot ruste sou kom as hierdie ongehoorsaamheid gestraf word. In al ons sondaars saam se plek het Christus die straf van God op Hom geneem. Ons het nou op grond van die feit dat ons dit in die geloof ten volle aanvaar,

vrede met God. Die vrees dat God ons nog verder gaan straf, hoef glad nie meer te bestaan nie. God straf nie vir Jesus Christus en vir ons nie. In Christus straf Hy volledig, eenmalig en finaal. God wil hê dat ons dit opreg en met dankbaarheid sal aanvaar. Hierdie vrede dui nie net op 'n toestand nie, maar op iets veel meer. Dit raak ons hele menswees voor God. Dit gee aan ons die vrymoedigheid om in 'n verhouding met God te lewe.

2 April

**Deur sy wonde het daar vir ons
genesing gekom**

**Jesaja 53: 5;
Filippense 2: 5-11**

Ons opskrif se woorde is die slotwoorde van Jesaja 53: 5. Wanneer hierdie woorde in Christus vervul word, is dit ter wille van ons. Ons is die mense met wonde wat genees moes word. Die wonde verwys in ons geval na die letsels wat die sonde in ons bestaan gelaat het. Ons is as 't ware deur die sonde vermink. Die wonde wat as gevolg hiervan ontstaan het, is nie alleen lelik nie, maar dit veroorsaak ook lyding wat gedurig aan 'n mens vreet. Dit kom veral na vore in ons gebroke verhoudings met mekaar, ons teleurstellings in die lewe, ons mislukkings en ook uiteindelik in ons liggaamlike agteruitgang wat onvermydelik tot ons dood lei. Selfs op die hoogtepunt van ons lewe word ons gedurig op die een of ander wyse aan ons gebrokenheid herinner.

Die wonde wys in Christus se geval na die leed wat ons as mense Hom aangedoen het en na sy vrywillige lyding ter wille van ons. Vir Christus was bloot die feit dat Hy mens geword het, al 'n verwonding van sy Godheid. Dat Hy mens geword het, was egter ter wille van die mens se wonde; Hy is verwond, sodat ons genees kon word. Ons het gesond geword sonder menslike medikasie. By wyse van spreke kan ons sê dat Christus die antibiotika is wat ons van die verwonding van die sonde gesond gemaak het. Hierdie sonde waarvan ons genees is, is nie maar net 'n paar dinge wat ons verkeerd doen nie. Dit is ons hele menswees wat daardeur geraak word. Hy maak ons in totaal nuut voor God.

3 April

**Soos 'n lam na die
slagplek gelei**

**Jesaja 53: 6-10;
Markus 15: 16-20**

Dit is dieselfde mense ter wille van wie se sondes Jesus gely het, wat Hom soos 'n lam na die slagplek laat lei het. Die dienaar waarna Jesaja 53: 9 verwys as die lam en die slagskaap, sit hom nie teë nie. Alhoewel Jesus self onskuldig was en niks gedoen het wat dit enigszins gereverdig het nie, het Hy die lyding gewilliglik aanvaar.

In die Nuwe Testament word die beeld van die lam verbind met die paaslam wat tydens die uittog uit Egipte geslag is, en op Jesus Christus van toepassing gemaak. Dit is ook wat in Artikel 21 van die Neder-

landse Geloofsbelydenis gedoen word. Jesus Christus is die paaslam wat ter wille van die sondaarmens geoffer is. Hy is die een wat in die plek van ons almal geoffer is, sodat ons met God versoen kan wees. Dit is 'n eenmalige offer en daarom nie nodig om, soos die geval met die offers in die Ou Testament was, herhaal te word nie. Terselfdertyd vervang dit die onvolmaakte menslike offers van die Ou Testament.

Ons het niks meer nodig as die volmaakte offer van Jesus Christus nie. Deurdat ons in Jesus Christus glo, is dit asof ons self reeds saam met Hom geoffer is sonder dat ons regtig self die pyn en lyding moet deurmaak wat Hy deurgemaak het. Eintlik is hierdie opoffering te groot vir ons om dit met ons menslike verstand en emosie te kan begryp. In diepe ootmoed en dankbaarheid kan ons dit slegs aanvaar.

4 April

**Hy is by die
die misdadigers gereken**

**Jesaja 53: 9, 12;
Lukas 23: 13-22**

Die feit dat Jesus saam met die misdadigers gereken is, het besondere betekenis. Misdadigers staan altyd bekend as die veroordeeldes en uitgeworpenes van die gemeenskap. Geen eerbare mens sal iets met hulle te doen wil hê nie. Hulle is 'n verleentheid en word nie gereken nie. Die ironie is dat Jesus Christus geen misdadiger was nie, maar dat Hy juis saam met hulle gereken is. Hy is dus beskou asof Hy ook 'n misdadiger sou wees.

Dit is baie duidelik dat die lyding van Jesus volledig moes wees. Elke vorm van menslike lyding, hetsy liggaamlik of emosioneel, was deel van Jesus se lewe hier op aarde. Die verwerping wat misdadigers ervaar het, is 'n aanduiding van sy eensaamheid as mens. Hy was tot die dood toe getrou aan die mense, maar is deur hulle verwerp.

Dit is vir die gelowige 'n troos om te weet dat wat hy of sy ook al hier op aarde moet deurmaak, nooit erger sal wees as wat Christus deurgemaak het nie. Die troos is egter nie maar net 'n goedkoop troos nie. Per slot van rekening kan 'n mens vra: Nou wat daarvan dat Jesus meer gelyk het as ek? Die troos is daarin geleë dat Hy lyding ken en daarom ook die mens se nood ken. Juis omdat Hy self verwerping deurgemaak het, wil Hy ons tot troos en hulp wees wanneer ons deur die pyn van verwerping en eensaamheid gaan. Uiteindelik is daar die hoop van die ewige heerlikheid.

5 April

**As onskuldig deur
Pontius Pilatus veroordeel**

Johannes 19: 1-16

Die Romeinse goewerneur, Pontius Pilatus, het Jesus meer as een keer onskuldig verklaar (vgl Joh 19: 4, 6). En tog het hy uiteindelik toe-

gegee aan die druk en Hom skuldig bevind. Dit is seker een van die grootste onregte wat 'n mens aangedoen kan word om hom of haar onskuldig aan die pen te laat ry.

Calvyn het in hierdie teenstrydigheid grond gevind vir die plaasvervange lyding van die Heiland: die onskuldige kom in die plek van die skuldige. Agter Pilatus se onregverdigde oordeel is God se regverdigde oordeel: sy toorn teen die sonde. Dit is 'n tipiese menslike houding om nie van God se toorn te wil hoor nie. Ons verkies om net van 'n liefdevolle God te praat, terwyl God toornig is. 'n Mens kan dit dalk nog sterker probeer stel en sê dat Hy woedend is oor die sonde.

Die sonde kan nie geskei word van die sondaar nie, daarom is God ook toornig teenoor die sondaarmens. Jesus was geen sondaar nie, maar Hy het in die plek van die sondaar gekom en daarom het Hy die voorwerp geword waarop God Hom gewreek het. Ons kan nie Pilatus se onregverdigde oordeel goedpraat nie, maar ons moet daarby verbykyk en God se oordeel raaksien. God se oordeel oor Jesus Christus is sodanig dat dit nou wel vir ons moontlik is om te praat van die liefdevolle en genadige God. God is liefdevol en genadig omdat Hy desnieteenstaande die sondaarmens sy liefde en genade op die mens uitgestort het deur sy Seun Jesus Christus.

6 April

**As regverdigde vir
onregverdiges gely**

1 Petrus 3: 13-22

Christus is tegelykertyd mens en God. Hy is dus uniek, want Hy is anders as ons, die onvolmaakte mens, deurdat Hy sonder sonde is. Hy is die enigste mens wat ooit gelewe het wat totaal regverdig was. Hy kon met 'n skoon gewete voor ons hemelse Vader verskyn, want daar was niks wat God teen Hom sou kon inbring nie. Jesus was geen sondaar nie, daarom was Hy ook heeltemal regverdig. Hy is egter deur God behandel asof Hy onregverdig is. In 2 Korintiërs 5: 21 word dit so gestel: *Christus was sonder sonde, maar God het Hom in ons plek as sondaar behandel sodat ons, deur ons eenheid met Christus, deur God vrygespreek kan wees.*

Geen mens kan met sy lewe vir 'n ander by God intree nie, want selfs die beste en regverdigste is nog sodanig met sonde besmet dat dit onmoontlik is. Christus kan egter en Hy het dit ook gedoen. Deur Hom is ons nou ook regverdig voor God, selfs al is ons nog daaglik besig om te sondig. Ons is geneig om baie gou die onreg wat God en ander aan ons doen, uit te wys en selfs opstandig daaroor te raak, maar van ons eie onregverdigheid vergeet ons. Christus herinner ons daaraan dat Hy ons onregverdigheid vir sy rekening geneem het. In die lig daarvan dat Christus regverdig is, word ons eers volkome bewus van ons on-

regverdigheid. Ons eie onregverdigheid moet ons egter altyd herinner aan die uitspraak in 1 Petrus 3: 18: *Ook Christus het een maal vir die sondes gely, die onskuldige vir die skuldiges, om julle na God te bring....*

7 April

**Sy sweet het soos
bloeddruppels geword**

Lukas 22: 39-46

Met Christus se lyding ter wille van die sondaarmens was dit nooit asof Hy maar net bloot borg vir ons gestaan het nie. Sy lyding het sy persoon ten volle geraak van die begin af tot die einde toe. Die Nederlandse Geloofsbelydenis stel: *Hy het die verskriklike straf wat ons sondes verdien, ervaar sodat sy sweet soos bloeddruppels geword het wat op die grond val....* Hierdie lyding van Christus was nie maklik nie; Hy het nie as God gely nie, maar as mens. Sy sweet wat soos bloeddruppels geword het, is 'n bewys van die angs en benoudheid wat Hy beleef het. In hierdie lyding was Hy eensaam al het Hy sy dissipels saamge neem na die tuin van Getsemane. Hulle kon die spanning nie verduur nie. Lukas sê dat hulle uitgeput was van droefheid en aan die slaap geraak het.

Jesus was dus alleen; ook emosioneel alleen in hierdie lyding. Die dissipels wat die naaste aan Jesus was, het eintlik sy eensaamheid vererger deurdat hulle in die oomblikke toe Jesus hulle die nodigste gehad het, eenvoudig nie in staat was om Hom emosioneel te ondersteun nie. Die verskriklike straf van God het Jesus se sweet soos bloeddruppels laat word; geen groter menslike ang is moontlik nie. Dit was geen siekte of oorlogsbedreiging wat Hom in hierdie doodsangs laat verkeer het nie. Terwyl alles in die wêreld oënskynlik hulle normale gang gegaan het, moes Hy alleen ter wille van die mens die vernietiging van die dood deurmaak, sodat die mens kan lewe.

8 April

**My God, my God,
waarom het U My verlaat?**

Matteus 27: 45-56

Die lydensweg van Jesus was 'n eensame pad. Ons het met die vorige oordenking gesien dat Hy deur sy vertroueling, die dissipels in die steek gelaat is en hoe eensaam en alleen dit vir Hom was. Hierdie eensaamheid en alleenheid het sy hoogtepunt bereik toe Jesus aan die kruis in sy laaste lewens oomblikke uitgeroep het: *My God, my God, waarom het U My verlaat?* Die Nederlandse Geloofsbelydenis sê dit is die verskriklike straf wat ons sondes vir Jesus Christus gebring het, dat Hy ook van God verlate is – hierdie verlatenheid is menslik gesproke eintlik onbeskryflik.

Hoe sal ons wat glo, ooit weet wat dit werklik beteken om van God ver-

late te wees. Ons het geen eerste-handse ervaring daarvan nie. Ons lewe immers met die beloftes van Jesus, naamlik dat Hy ons nie as wees-kinders agtergelaat het nie, maar aan ons sy Gees gegee het om tot in ewigheid by ons te wees. Wanneer ons dus dalk by geleentheid voel asof ons van God verlate is, is dit bloot 'n versinsel. God is selfs in ons een-saamste oomblikke steeds by ons. Dit is net Jesus Christus wat in die unieke sin totaal van God verlate was, sodat ons nooit weer deur God verlaat sal word nie. Deur Jesus Christus se Godverlatenheid het God 'n altyd teenwoordige God in ons lewens geword. Hierdie teenwoordigheid van God in ons lewens is nie om ons enigszins meer te bedreig nie, maar om vir ons 'n God van liefde te wees wat vir ons sorg.

9 April

**Oor niks anders as Jesus die
gekrusigde**

1 Korintiërs 2: 1-5

In sy eerste brief aan die gelowiges in Korinte gee die apostel Paulus aandag aan sekere probleme wat in die gemeente ontstaan het nadat hy daarvandaan vertrek het.

In die twee paragrawe wat die gelese gedeelte voorafgaan, word vertel dat daar partyskap tot stand gekom het in die gemeente. Sommige het gesê hulle is Paulus-aanhangers; ander weer, was ondersteuners van Apollos, en nog ander van Sefas. Daar was selfs 'n groep wat gesê het hulle is vir Christus, net om daarmee aan te toon dat hulle beter as al die ander is. Voorstanders van hierdie groepe het met sekere aspekte van Paulus se evangelieboodskap fout gevind. Sommiges, soos die Grieke wat 'n hoë prys op wysgerige redenasies gestel het, het blykbaar gekla dat Paulus se prediking te ordinêr is. Ander, wat weer as gevolg van hulle Joodse agtergrond beïndruk wou word met wonders en tekens, het sulke verskynsels in sy werk gemis.

Omdat Paulus geweet het dat dié partyskappe nie op geldige leerkwessies berus nie, maar op sondige eiebelang, het hy die inhoud van sy prediking – en nie die wyse waarop hy dit oorgedra het nie! – verdedig. Dit het hy gedoen deur te beklemtoon dat hy van die begin af net die kernwaarheid van die evangelie wou verkondig, naamlik dat Christus Homself ter wille van sondaars laat kruisig het. Daarmee het Paulus twee dinge bereik. Aan die een kant het hy duidelik getoon dat partyskap sinneloos is omdat geloof wat uit sulke situasies na vore kom, op die gewaande wysheid van mense gebou is. Aan die ander kant het hy sy lesers geleer dat ware geloof net tot stand kom as die Heilige Gees dit in hulle harte grond op die krag van God, in Christus aan die kruis.

Dit gebeur soms dat gelowiges – net soos ander mense – ten spyte van hulle beste pogings nie daarin kan slaag om sekere verliese te verwerk nie. Voorbeelde hiervan is ouers wat kinders aan die dood moes afstaan; broodwinners wat hulle werk verloor het; kinders wat deur hulle ouers verwerp is en nog baie meer. Die gevolge van so 'n onvermoë om verliese te verwerk, is dikwels verwoestend. Sommige projekteer hulle woede op die mense om hulle, terwyl ander weer moed opgee en sommer net gaan lê. Nog ander verval in so 'n donker depressie dat hulle selfmoord pleeg.

Kitsgenesing vir sulke swaarkrytoestande is daar nie – ook nie in die Bybel nie! Wat die Bybel egter wel gee, is 'n wyer raamwerk waarbinne die lydende gelowige die aard van sy lyding kan peil. Een van die gedeeltes wat vir ons so 'n raamwerk gee, is Jesaja 53 waarin daar ook gepraat word van iemand wat ly. Wat hier van groot belang is, is die feit dat die lyer plaasvervangend ly deurdat hy die straf en die wonde wat vir ander bestem was, op homself laat neerkom het, sodat mense wie se lyding ondraaglik sou gewees het, in sy plek begenadig kan word.

As ons saam met die skrywer van die Petrus-brief glo dat dit presies is wat Christus vir óns gedoen het, sal ook ons houding teenoor ons lyding mettertyd verander. Want al sou die bron van ons lyding nie verdwyn nie, sal die engel wat tevore daarin was – die feit dat dit nog as deel van ons sondeloon beskou kon word – daaruit wees. Wie dít glo, sal uiteindelik volkome troos vind by Hom wat self gely het, sodat ons lyding draagliker kan wees.

**11 April Ons hoef niks anders te soek 1 Korintiërs 5: 16-21
of uit te dink om ons met God te
versoen nie**

Deur die eeue heen het baie mense al op baie maniere probeer om die breuk wat tussen God en die mens ontstaan het, te herstel. Die feit dat daar so 'n groot verskeidenheid kerke op die aarde bestaan, is bewys daarvan dat daar nog nie eenstemmigheid bereik kon word oor hoe so 'n versoening tussen God en die mens tot stand gebring kan word nie.

Die oorsaak vir hierdie probleem lê waarskynlik in die opvatting dat die mens oor die vermoë beskik om self die breuk tussen God en homself te herstel. Dit is 'n vergissing. Die feit dat die mens van sy eerste lewensomblik af 'n sondaar is, bring mee dat hy self nooit in staat sal kan wees om homself met God te versoen nie, al is sy bedoelings ook hoe opreg en sy pogings ook hoe groot.

As die Bybel oor versoening praat, is dit duidelik dat God alleen die bewerker daarvan kan wees en dat Hy net een instrument daarvoor gebruik, naamlik Jesus Christus se offer aan die kruis. Dit is die enigste manier waardeur Hy aan sondaars vergifnis skenk, en so die gebroke verhouding tussen Hom en die mens herstel.

Vir hierdie Godsdaad, wat ons nie kan nadoen, of waarvoor ons nie kan betaal nie, kan ons God net dank. En die beste wyse waarop ons dit kan doen, is om self elke dag te leef soos mense wat reeds met God versoen is, en wat die wonder daarvan deur ons daade van versoening met ons medemens wil deel.

12 April Die één offerande wat net een Hebreërs 10: 11-14
maal gebring is

Die Bybel sê onomwonde dat die enigste bron van ons versoening met God, Christus se eenmalige offerande aan die kruis is. Maar nou gebeur dit soms dat mense daardie waarheid wel met die mond bely, maar dat hulle deur 'n verskeidenheid optredes toon dat hulle dit nie regtig glo nie.

'n Voorbeeld van so 'n optrede word waargeneem in die verskynsel dat mense sekere godsdienstige voorwerpe of handeling wat met Christus se offer aan die kruis verband hou, uitsonder as belangriker as ander. Tydens die Roomse mis word die hostie – die beskuitjie – byvoorbeeld aan almal uitgedeel, maar die wyn word gereserveer vir die ampsdraers alleen. En in die Protestantse Kerk gebeur dit soms dat lidmate die gewone erediens glad nie bywoon nie, maar die Nagmaal nooit misloop nie; of dat ouers nooit kerk toe gaan nie, maar nougeset toesien dat elke kind van hulle gedoop word.

In al drie gevalle word elemente wat met Christus se offer te make het en van tyd tot tyd herhaal word, uitgesonder. Die dryfveer hieragter is waarskynlik die verswygde opvatting dat dit nie net die elemente is wat tydens die mis of die Nagmaal of die doop herhaal word nie, maar dat dit die offer self is wat weer tydens die herdenkingsgebeure plaasvind.

Die Nuwe Testament leer ons dat dit nie waar is nie. Toe Christus sy volmaakte versoeningsoffer aan die kruis gebring het, het Hy die noodsaak om soenoffers te herhaal, of om nog ander soenoffers by te voeg, vir altyd tot niet gemaak. Al wat Hy nou van ons vra, is 'n dankoffer op sy soenoffer – om só te lewe dat Hy dankbaarheid daarin kan lees vir die versoening wat ons nie vir onself kon verkry nie.

Daar is mense wat glo dat hulle volmaak is. En die rede waarom hulle so glo, sê hulle, is omdat die Bybel dit vir hulle sê! Die vraag is nou: Is dit waar? Sê die Bybel dit regtig van mense? En sê die Bybel dit ook van ons?

As ons die Bybel gaan deursoek vir 'n sinnetjie soos die een hierbo – 'n selfstandige stelling sonder enige byvoegsels, kwalifikasies of voorbehoude – sal ons verniet soek, want so 'n sin staan nie op sy eie in die Bybel nie. Waar so 'n sin wel voorkom, is hy altyd deel van 'n groter sin waarin die klem op God se betrokkenheid by die mens val.

'n Pragtige voorbeeld hiervan is die teks van Hebreërs 10: 14 wat in die Nederlandse Geloofsbelydenis aangegee word as bewysgrond vir die stelling dat *die gelowiges vir altyd volmaak word*. Die hoofsin van hierdie teksvers is 'n sin wat oor Jesus se optrede praat (Hy het mense van sonde vrygemaak). 'n Tweede, ondergeskikte sin wat in hierdie teks voorkom, is 'n bysin waarin daar gesê word vir wie Jesus mense vrygemaak het (vir God). In 'n derde gedeelte – wat net 'n deel van 'n sin is – word gesê waardeur Jesus hulle vrygemaak het (deur sy eie offer aan die kruis). En eers heel aan die einde – met slegs 'n enkele woord, nie 'n sin nie! – word melding gemaak van die begrip, *volmaak*, wat die gevolg van Jesus se werk is!

Uit bostaande is dit duidelik dat die belangrikste in hierdie teks nie die verwysing na die mens se volmaaktheid is nie, maar die feit dat so 'n gawe die gevolg van God se werk en genade is. Die gelowige wat dit raaksien, sal nooit roem op sy *uitverkorenheid* of sy *volmaaktheid* nie. Hy sal Jesus se hand daarin raaksien, en God des te meer dank vir sy genade wat hy onverdiend ontvang het.

Die Man wat op Goeie Vrydag aan die kruis op Golgota gesterf het, het lank voor sy geboorte al die naam *Jesus* gekry. As ons mooi na die betekenis van hierdie naam sou kyk, sal ons sien wie Hy is, waarvoor Hy bestem was en wat uiteindelik die gevolge van sy werk sou wees.

Die naam *Jesus* is die Griekse weergawe van die Hebreeuse naam *Jesua*, wat letterlik vertaal kan word met: *Die Here red of die Here verlos*. En dit sê vir ons wie Hy is. Hy is nie maar net 'n besondere mens met besondere gawes nie, maar God self wat uit sy hemel na die aarde toe neergekom het om in die gestalte van 'n mens tussen mense te kom werk.

Die tweede ding wat ons van Jesus leer as ons na die betekenis van sy

naam kyk, is die rede waarom Hy tussen ons kom woon het, naamlik om verlossingswerk te kom doen. Hy het gekom om op Goeie Vrydag in ons plek voor God te staan; om vir ons sondes veroordeel te word en met sy lewe aan die kruis vir ons skuld te betaal.

Die derde saak wat ons uit die betekenis van Jesus se naam kan aflei, is die belofte dat sy verlossingswerk uiteindelik verlostes mense tot gevolg sou hê. En vir ons wat die voordeel het dat ons byna twee duisend jaar later op die gevolge van Goeie Vrydag kan terugkyk, is dit duidelik dat dit presies is wat gebeur het! Sondaars, wat vroeër slawe van Satan was, is deur Jesus se sterwe aan die kruis vrygekoop sodat hulle as verlostes aan God alleen kan behoort. Dit verklaar waarom ons die dag waarop Jesus gesterf het, nie *Slegte Vrydag* of *Skandelike Vrydag* of iets dergelyks noem nie, maar juis *Goeie Vrydag*.

15 April

**Want Hy sou sy volk van hulle
sondes verlos**

**Matteus 1: 21;
Titus 2: 11-15**

Ons aanvaar die feit dat daar 'n prys betaal moes word om sondaars vry te maak omdat dit logies is. En ons glo dat daardie prys uiteindelik niks minder as die dood van God se eie Seun sou moes wees nie omdat die Bybel dit vir ons sê. Maar as Goeie Vrydag verby is, bly die vrae nog steeds by 'n mens opkom: Kon God – wat tog almagtig is – nie maar sy volk op 'n ander manier verlos het nie? Was dit regtig nodig dat dit op so 'n verskriklike wyse moes gebeur?

Die antwoord op beide vrae is: Ja! Ja, God is almagtig en Hy sou sekerlik sy volk op baie ander, meer verstaanbare maniere kon verlos het. Maar Hy wou nie! En die rede waarom Hy dit nie anders wou doen nie, is opgesluit in die antwoord op die tweede vraag.

Ja, dit was nodig dat Jesus so genadeloos geslaan, gespoeg, verguis en verneder moes word; dat Hy deur die volk vir wie Hy juis mens geword het, verwerp moes word; dat Hy deur die dissipels wat Hy meer as enige ander mense op aarde begenadig het, verloën moes word en dat Hy uiteindelik deur die Vader aan wie Hy tot sy dood gehoorsaam was, verlaat moes word. Daar is twee redes daarvoor. In die eerste plek het God, deur dit juis so te doen, vir ons op 'n sigbare wyse geïllustreer presies hoe groot en aaklig ons sondeskuld is. Maar in die tweede plek het Hy, deur die straf daarvoor op sy eie Seun te laat neerkom, verder aan ons bewys hoe groot sy onbegryplike liefde vir ons is.

Wie dit besef, sal die toekoms met blye verwagting tegemoetgaan. Want elke dag wat ons leef om vir hierdie wonder dankie te sê, bring ons nader aan die God wat bereid was om so duur vir ons verlossing te betaal.

In Artikel 21 van die Nederlandse Geloofsbelydenis bely ons op voetspoor van Paulus se uitspraak aan die Filippense dat kennis van Christus Jesus, ons Here, vir ons waardevoller is as enigiets anders wat ons ooit op aarde kan ervaar of besit. Om te weet wat ons eintlik daarmee bedoel, moet ons vir 'n oomblik kyk na die konteks waarbinne Paulus dit gesê het.

In vers 10 is dit duidelik dat die Jesus waarvan Paulus in die gelese gedeelte praat, die opgestane Jesus is wat deur sy oorwinning oor die dood getoon het dat Hy niemand minder as God self is nie. Daarom voeg hy by die name *Christus Jesus* ook nog *ons Here*.

Die tweede belangrike saak om in die gelese gedeelte raak te sien, is dat Paulus met die woordjie *ken*, baie meer bedoel as net *weet van of kennis dra van*. As hy in vers 10 en 11 die woord *ken*, saam met werkwoorde gebruik, soos *ondervind* en *deel hê aan* en *gelyk word in*, is dit duidelik dat hy in hierdie konteks bedoel: *om deur die geloof één te word met Christus*.

En dit gee vir ons 'n aanduiding van die werklike betekenis daarvan as ons sê: *...om Christus Jesus, my Here, te ken, oortref alles in waarde*. Ons bedoel eintlik daarmee: Om deur die geloof één te word met Hom wat uit die dood opgestaan het, is vir ons waardevoller as enigiets anders op aarde omdat ons deur daardie eenwording saam met Hom deel kry aan die opstanding uit die dood!

Wie dit glo, weet nie net van 'n opstanding wat plaasgevind het met iemand anders, lank gelede in Jerusalem nie, maar is ook verseker van sy eie opstanding – sáám met Christus uit die dood.

April 17-30

Artikel 22 *Ons regverdiging deur die geloof*

Ons glo dat die Heilige Gees 'n opregte geloof in ons hart laat ontulam om die ware kennis van hierdie groot geheimenis te verkry. Die geloof omhels Jesus Christus met al sy verdienstes. Dit maak Hom ons eie en soek na NIKS anders as na Hom nie.

Daar is dus net twee moontlikhede: In Jesus Christus is nie alles wat vir ons saligheid nodig is nie, óf dit is alles wel in Hom en dan het hy wat Jesus Christus deur die geloof besit, sy volle saligheid.

Om nou te beweer dat Christus nie genoegsaam is nie, maar dat daar buite Hom nog iets meer nodig is, sou gruwelike godslastering wees, want dit sou beteken dat Christus slegs 'n halwe Verlosser is.

Ons sê daarom tereg saam met Paulus dat ons deur die geloof alleen of deur die geloof sonder die werke gereverdig is (Rom 3: 28).

Om presies te wees: Ons bedoel nie dat die geloof self ons regverdig maak nie, want die geloof is slegs die middel waardeur ons Christus, ons Geregtigheid, omhels, maar wel dat Jesus Christus ons Geregtigheid is. Hý reken ons sy hele verdienste toe en ook al sy heilige werke wat Hy vir ons en in ons plek gedoen het, terwyl die geloof die middel is wat ons, in die gemeenskap aan al sy weldade, aan Hom verbind. En as die weldade ons eiendom geword het, is hulle meer as genoeg om vryspraak vir ons sondes te verkry.

17 April

**Die Heilige Gees
laat 'n opregte geloof in ons
harte ontvlam**

1 Korintiërs 12: 1-11

Terwyl ons met Artikel 21 besig was, het ons opnuut besef dat Jesus Christus reeds vir ons die versoening bewerkstellig het. In Artikel 22 word nou verder verduidelik hoe die versoening (en alles wat Christus aan die kruis vir ons verdien het) ons eiendom word. Want sien, Christus se verdienste is nie vanselfsprekend elke mens se erfenis nie. Slegs die *gelowiges* het deel hieraan! Geloof is dus die wyse waarop 'n mens die verdienste van Christus aangryp.

En hierin staan die Heilige Gees ons by. Hy stel ons in staat om te kan glo. Hy gee aan ons die *gawe* van geloof (1 Kor 12: 9). Om die waarheid te sê, niemand kan tot geloof kom as die Heilige Gees dit nie bewerkstellig nie (vers 3b)!

Ons het dus oorfloedige rede tot dankbaarheid, want nie net het Christus ons versoening met die Vader bewerkstellig nie, maar in die persoon van die Heilige Gees wêk God ook 'n opregte geloof in ons. Die besef van hierdie allesopofferende liefde tref ons en verbaas en verstom ons. Maar ons moet toelaat dat dit ons tot groter geloofsoorgawe motiveer!

18 April

**Die ware kennis van
die groot geheimenis**

Romeine 10: 8b-17

Ons leer uit die Heidelbergse Kategismus dat geloof uit twee elemente bestaan, naamlik *kennis* en *vertroue* (Vraag en antwoord 21). Die mens kan egter nie uit homself hierdie kennis en vertroue bekom nie. Vir baie mense bly die Here net 'n veraf God wat nie werklik iets met sy/haar

lewe te make het nie. Hulle is soos mense wat kyk en tog nie sien nie, luister en tog nie hoor nie. Hulle is die mense wat nog nie die *ware kennis van die groot geheimenis* ontvang het nie.

In Romeine 10: 17 verduidelik Paulus hoe ons tot geloof kom. As ons na die prediking luister, neem ons kennis van God toe. En die kennis word die instrument waarmee die Heilige Gees die geloof in ons wek. Ons taak is om so gereeld ons kan, teenwoordig te wees en met aandag te luister na die verkondiging. Die Heilige Gees sal dan ons verstand verlig, sodat ons die openbaring van God kan verstaan. Verder laat Hy ook die ywer in ons ontbrand om nie net te hoor nie, maar ook te doen. Hy skep dus die vaste vertroue op God en sy beloftes in ons harte en so neem ons in geloof toe.

Baie mense sê dat eredienste nie veel kan bydra tot hulle saligheid nie. Hulle redeneer dat die Here nie gaan vra hoeveel eredienste ek bygewoon het nie. Dit dui op 'n verkeerde aanname oor die saak. Ons bede moet wees: Here, help ons tog dat ons nie 'n geleentheid verby sal laat gaan waar U die groot geheimenis vir ons wil ontsluit nie!

19 April

**Die geloof omhels
Jesus Christus**

Jakobus 2: 14-26

Jakobus sê met oortuiging dat geloof 'n *werkwoord* is. Ons kan nie glo sonder om aan Christus verbonde te wees nie. Geloof is 'n daad, en veral 'n daad van gehoorsaamheid waarby die hele mens betrokke is (met hart, verstand en wil). Met die verstand verneem ons die goeie nuus van verlossing in Jesus Christus en met ons hart is ons daarby betrokke. Ons stel ons vertroue volkome op God in Christus *deur* die werking van die Heilige Gees. As ons dit nie doen nie, is ons geloof nutteloos en kan daar net van 'n *dooie* geloof gepraat word (vers 18). Eintlik is dit dan geen geloof nie. 'n Liggaam wat nie asemhaal nie, is geen liggaam meer nie, maar 'n lyk. 'n *Geloof* wat nie op die spoor van Christus aan God gehoorsaam is nie, het lankal *ongeloof* geword.

Geloof is daarom die heelhartige *oorgawe* van jouself in liefde aan Jesus Christus. Dit beteken dat jy in alle dinge volkome gehoorsaam aan God sal wees! Jou verbondenheid aan Christus maak dit vir jou onmoontlik om enigsins te oorweeg om iets teen sy wil te doen! En as dit wel gebeur, is jy opnuut teleurgesteld in jouself en kan jy nie anders as om weer aan Christus vas te hou nie.

20 April

Met al sy verdienste

Jakobus 1: 19-27

Baie kerkmense het al in die verlede Jakobus daarvan beskuldig dat hy van geloof 'n goeie werk wou maak waarmee gelowiges die versoe-

ning kan verdien. Dit is oorbekend dat Martin Luther nie veel ooghare vir die boek (om die einste rede) gehad het nie. Volgens hom moes dit glad nie eers in die Bybel opgeneem gewees het nie!

Dit is egter hoogs waarskynlik dat mense wat die boodskap van Jakobus so interpreteer, hom verkeerd verstaan. Jakobus erken steeds dat die grond van hierdie geloofsdade die *verdiens*te van Christus is en die dryfveer daarvan **nie** in ons geleë is nie, maar dat dit *loutere* genade van God is (vers 21).

Geloof word na aanleiding van die woord deur die Gees in ons gestig en volvoer. God *plant die woord in ons* en dit is die woord wat ons red. Dat ek glo, is suiwer die werking van die Gees van God en deur genade alleen. Maar die verantwoordelikheid om te glo, berus by die mens. In hierdie sin is die geloof dus 'n daad, maar nie 'n daad waarmee op verdienste aanspraak gemaak kan word nie. Dit is 'n dankbare *aanvaardingsdaad van Christus se verdienste*.

Tegelykertyd buig God deur sy Gees ook ons wil, sodat ons werklik daarna uitsien om 'n kind van God te wees. So gesien, is geloof die selfoorgawe aan die waarheid wat ons met die verstand verneem het. As jy die woord gehoor het, maar nie glo nie, staar jy die verdoemenis in die gesig, waarvoor jy niemand anders as jouself kan verkwalik nie. Christus het alles verdien! Jy hoef niks by te voeg nie, maar moet dit slegs aanvaar!

21 April

**Deur die Heilige
Gees maak die geloof Hom ons eie**

Efesiërs 1: 3-14

Paulus noem die Heilige Gees die *waarborg*. In die woordelys van die nuwe Afrikaanse Vertaling word *waarborg* omskryf as 'n *deposito of paalement waardeur 'n kontrak bindend gemaak word*. Dit dien as *sekuriteit vir die betaling van die volle koopsom*.

Die Heilige Gees is in hierdie sin die *waarborg* dat die gelowiges die volle erfenis van God sal ontvang. Paulus sê dat die Heilige Gees wat deur God belowe is, die gelowiges as die eiendom van God beseël (vers 13b). *Die Heilige Gees is die waarborg dat ons ook verder sal ontvang wat God belowe het, wanneer Hy almal wat aan Hom behoort, volkome sal verlos* (vers 14).

Paulus meen dat hierdie nuus die beste nuus is wat enige mens ooit kan hoop om te hoor. Ons is *geseën met al die seëninge van die Gees wat daar in die hemel is* (vers 3). En hy laat ons reaksie op die nuus soos 'n refrein deur die hoofstuk opklink:

- *Daarom moet ons God prys vir sy groot genade wat Hy in sy geliefde Seun vrylik aan ons geskenk het* (vers 6).
- *Daarom moet ons, die eerstes wat ons hoop op Christus gestel het, die grootheid van God prys* (vers 12).

• *Daarom moet ons sy grootheid prys* (vers 14).

Gaan gerus weer die volle erfenis na wat in Christus ons eiendom geword het (soos wat Paulus dit hier beskryf), en jy sal saamstem: Ons het oorvloedige rede om God te prys.

22 April

Ons soek niks anders...

Handelinge 16: 16-40

Daar is maar net een manier om in die regte verhouding met God gestel te word, en dit is deur geloof in Jesus Christus. Paulus het dit ook so aan die tronkbewaarder in Filippi verduidelik toe hy hom gevra het wat hy moet doen om gered te word. Daar is niks meer as dit nodig nie. Christus het reeds alles vir ons gedoen. Hy wat die ware geloof het, het niks meer nodig om salig te word nie. Hy wat *ja* gesê het vir Jesus Christus, het oorgegaan van die dood na die lewe. Deur die band met Hom word ons sy broers en susters, is ons kinders van die hemelse Vader en erfgename van al Christus se verdienste.

Dit is insiggewend om die tronkbewaarder se reaksie op die volkome verlossing van Christus noukeuriger te beskou. Waar hy hom voorheen nie aan Silas en Paulus se lyding en wonde gesteur het nie, was hy nou deur sy nuutgevonde geloof aangespoor tot dade van dankbaarheid. Daardie nag nog het hy hulle wonde gewas en hulle selfs na sy huis geneem en 'n ete aan hulle voorgesit!

Die gedeelte leer ons dat dit nie nodig is om ons energie te gebruik om in God se goeie boekies te probeer kom nie. Om die waarheid te sê, Christus het self ons name daarin geskryf. Ons kan gerus ons aandag daaraan skenk om rondom ons te kyk en werk te soek om namens Hom te doen. Ons het niks anders nodig nie.

23 April

In Jesus Christus is nie alles

Romeine 9: 30-10: 4

wat vir ons saligheid nodig is nie

In ons tyd geld die spreekwoord: *Niks is verniet en baie min vir vyf sent!* Hoe waar is dit nie dikwels ook van ons geestelik-godsdienstige verwagtinge nie. Ons kan nie glo dat God sy genade absoluut gratis, sonder enige verdienste van ons kant, aan ons skenk nie. Ons sukkel om te begryp dat Jesus se soenoffer aan die kruis op Golgota voldoende is om vir ons die saligheid te verkry. Die rede daarvoor is omdat ons nie kan aanvaar dat ons sonder enige inset van ons kant af so 'n groot gawe deelagtig kan word nie. In die wêreld waarin ons leef, geld so iets eenvoudig net nie. Nee, in hierdie ondermaanse moet jy baie hard werk as jy iets wil bekom. En daarom is ons ook baiekeer geneig om iets te wil bydra tot ons saligheid en redding. Ons doen dit op baie subtile wyses: deur ons erediensbywoning, ons offergawe, ons betrokkenheid

by die kerk en ander welsynsorganisasies. Op hierdie en soortgelyke maniere probeer ons dikwels om vir God te oortuig dat ons inderdaad waardig is om deel te kan hê aan die saligheid wat Christus vir ons bewerkstellig het.

In die gelese gedeelte verduidelik Paulus wat die Joodse volk se posisie ten opsigte van die saligheid is. Hulle het duidelik nie deel aan die vryspraak nie omdat hulle gepoog het om op hulle eie manier, naamlik deur die onderhouding van die wet, God se vryspraak te verkry. Maar die manier waarop God mense vryspreek, sluit juis diegene uit wat sy guns wil wen deur hulle eie prestasies. Die saligheid is juis bedoel vir diegene wat besef dat hulle nooit goed genoeg kan wees nie, en daarom al hulle vertroue op Jesus Christus alleen moet plaas.

**24 April In Jesus Christus is alles wat vir 1 Timoteus 2: 1-7
ons saligheid nodig is**

Met die doel om sy lidmate toe te rus sodat hulle met vrymoedigheid kan getuig van die hoop wat daar in hulle leef, maak die kerk gebruik van 'n pakket wat bekend staan as die GETP – die Gemeentelike Evangelisasie Toerustingsprogram. Hierdie program leer die gespreksvoerder om sommer vroeg in die gesprek al sy gespreksgenoot te konfronteer met twee uiters belangrike vrae. Nadat jy dit eers met jou gespreksgenoot uitgeklaar het dat die belangrikste saak in 'n mens se lewe is – sodat jy met volkome gemoedsrus kan lewe en sterwe – om in die regte verhouding met God te staan, word die volgende vraag gestel: Hoe kan 'n mens in die regte verhouding met God gestel word? En die antwoord hierop is die goeie nuus, naamlik die boodskap van versoening! Dan word breedvoerig verduidelik wat hierdie boodskap van versoening presies is. Dit kom kortliks daarop neer dat die versoening tussen God en mens 'n saak is wat God van sy kant af deur middel van sy Seun, Jesus Christus bewerkstellig het sonder enige aandeel van die mens se kant af.

En dit is ook presies die motivering wat Paulus aanvoer wanneer hy in die gelese gedeelte aan die jong leraar, Timoteus, opdrag gee om voorbidding te doen vir alle mense. Hy sê God wil hê dat alle mense gered moet word. Hy verduidelik ook dat daar net één manier is waarop mense gered kan word en dit is deur die *een Middelaar tussen God en die mense....* En wie is hierdie Middelaar? ...*die mens Christus Jesus wat Homself as 'n losprys vir almal gegee het.* Naas Hom is daar geen ander middel of manier waarop 'n mens met God versoen kan word nie. Hy is die enigste Middelaar en dit geld alle mense.

Gelowiges moet daarteen waak om met hulle gedrag en dade 'n ander boodskap uit te dra as wat hulle met hulle mond bely. Dit gebeur wanneer 'n mens Sondag in die kerk bely dat Jesus Christus jou enigste Verlosser is, maar jy bou jou sekerheid dat jy verlos is, op die feit dat jy darem so 'n goeie lewe lei en kerklik baie betrokke is.

Die Galasiërs het byna in hierdie slaggetrap. Nadat hulle van hulle doodsbestaan verlos is deur Christus in die geloof aan te neem as hulle Verlosser, het valse leraars in die gemeente hulle begin verwar. Hierdie leraars het voorgegee dat Christus se soenoffer aan die kruis op Golgota nie genoegsaam is om die volle saligheid vir sondaars te verwerf nie. Omdat hulle waarskynlik Christene was wat vanuit die Joodse godsdiens tot die Christendom bekeer is, het hierdie leraars daarop aangedring dat dit noodsaaklik is om, naas die geloof in Christus, ook nog die Joodse wette en gebruike (soos byvoorbeeld die besnydenis) na te kom om gered te kan word. So asof Christus net 'n halwe Verlosser is en die mens nog steeds 'n bydrae het om te lewer tot sy eie saligheid.

Paulus se kritiek hierop is baie duidelik. As die gelowiges in Galasië sou toegee aan die druk en hulle sou laat besny, sal Christus vir hulle geen betekenis hê nie, want deur hulle optrede sou hulle die algenoegsaamheid van Christus se versoeningswerk minag. En wie die sekerheid van sy of haar saligheid op enigiets anders as net op Jesus Christus baseer, verbeur die genade van God, want daardeur word die band met Christus verbreek.

Elke periode van rewolusie en verandering het sy eie slagspreuk opgelewer waarmee die rewolusie brandend gehou en die verandering gemotiveer is. In die tyd van die Kerkhervorming gedurende die sestiende eeu was dit nie 'n uitsondering op hierdie reël nie. Een van die bekendste slagspreuke van die Hervorming is die bekende woorde *sola fide* – die geloof alleen. En die bedoeling met hierdie slagspreuk was om dit duidelik te maak dat slegs deur 'n mens se geloof in Jesus Christus dit vir jou moontlik is om waarlik by God vryspraak van jou sondeskuld te verkry. Dit is gestel teenoor die leer van die Roomse Kerk dat vryspraak ook afgekoop kan word.

Hierdie slagspreuk, *geloof alleen*, is ook nie sommer uit die duim gesuig nie. Nee, dit is soos alles rondom die Hervorming, gebaseer op baie duidelike Bybelse uitsprake oor hierdie uiters belangrike saak van vryspraak, redding en saligheid. Dit is immers een van die hooftemas van die Romeinebrief soos Paulus dit inderdaad ook aankondig in die

aanhef van die brief, naamlik in Romeine 1: 16 en 17. En dit is waaroor dit in die Evangelie van Jesus Christus gaan. Dit is die Blye Boodskap wat God deur middel van die lewe en sterwe van sy enigste Seun en met behulp van die Bybel vandag nog steeds vir ons mense aan die verstand wil bring. Ons het niks om op te roem nie, want ons het geen bydrae om te lewer nie. As gevolg van ons sondes verdien ons immers, onder watter omstandighede ook al, net die oordeel van God. Maar Goddank, die betoog van die evangelieboodskap wat Paulus verkondig, is dat 'n mens vrygespreek word omdat jy glo en nie omdat jy die wet onderhou, of op enige ander wyse probeer om God se goedheid en guns te wen nie.

27 April

**Die geloof self maak nie
regverdig nie**

2 Korintiërs 5: 16-21

Die geweldige klem wat Paulus en die vadere van die Hervorming op die geloof geplaas het as die enigste wyse waarop 'n mens regverdig kan word, kan baie maklik by 'n mens die idee laat ontstaan dat jou geloof jou prestasie is, die aandeel is wat jy tot jou redding moet bydra. Daarom gebeur dit ook dat mense op hulle geloof begin roem. Hulle doen baie moeite in hulle poging om hulle geloof te laat toeneem en te versterk, want hoe sterker hulle geloof is, hoe meer sekerheid het hulle dat hulle gered is.

In 2 Korintiërs 5: 18 en 19 wil Paulus die lesers teen hierdie wanopvatting waarsku. Hy sê die feit dat ons nuwe mense is, het niks met onself en ons eie vermoëns te make nie. Nee, sê hy in vers 18: *Dit is die werk van God*. God neem die inisiatief; Hy maak van sy kant af 'n plan om die verwydering wat daar vanweë die sonde tussen Homself en sy skepsels ontstaan het, te oorbrug. En hierdie plan behels dat God optree en sekere dinge doen. Die mens het in hierdie optrede geen bydrae om te lewer nie, want ons is slegs die ontvangers van God se handeling. Dit wat God doen, doen Hy **aan** ons en nie **saam** met ons nie. En God se handeling bestaan daarin dat Hy die sondaar-mensdom deur Christus met Homself versoen het.

Die versoening waarvan hier sprake is, kan teruggevoer word na die Hebreeuse woord wat *vervangingswaarde* of *ruilwaarde* aandui. En as God van sy kant af die versoening bewerkstellig, beteken dit dat Hy die vereiste ruilwaarde aangebied het – naamlik Jesus Christus – sodat sondaars van hulle skuld vrygespreek kan word. Ons geloof is nie die ruilwaarde wat in hierdie ruiltransaksie aangebied word nie. Daarom is dit nie die geloof wat ons voor God regverdig maak nie, maar wel sy Seun, Jesus Christus ons Here!

Ons het die vorige oordenking afgesluit met die uitdruklike stelling dat ons nie deur die geloof regverdig gemaak word nie, maar deur die Here Jesus Christus. Dit is uiters belangrik om hierdie saak weer eens te beklemtoon, want wanbegrip hieroor kan baie maklik tot onsekerheid en geloofstwyfel lei.

Onsekerheid en geloofstwyfel ontstaan wanneer 'n mens jou geloofsekerheid op verkeerde fondamente bou. Gelowiges maak dikwels die fout om op hulle eie prestasies en vermoëns staat te maak. Hulle soek sekerheid in 'n gevoel binne-in hulleself of in hulle geloof. Jy sal egter nooit sekerheid kry solank as wat jy in jouself daarvoor bly rondsoek nie. Nee, jy kry sekerheid deur van jouself af weg te kyk. Wanneer 'n skip anker gooi, help dit tog nie om die anker op die dek van die skip uit te gooi nie. As jy die skip wil anker, moet jy die anker buite die skip afgooi omdat die anker aan iets buite die skip moet vasklem.

Johannes getuig in sy eerste brief ook oor hierdie saak. En om die nodige gewig aan sy getuienis te gee, roep hy ook die getuienis van drie objektiewe getuies in, naamlik *die Gees en die water en die bloed* (vers 8). Johannes getuig saam met hierdie drie betroubare getuies, soos hy dit in vers 11 en 12 duidelik stel: Sekerheid oor my saligheid is slegs maar op een plek (meer korrek: by een Persoon) te vinde, naamlik by die Seun van God, Jesus die Here! Dit help dus nie om na sekerheid in jouself te soek nie, in jou geloof of 'n gevoel binne-in jou nie. Nee, jy moet die anker vir sekerheid buite jouself laat sak. Sekerheid word in Jesus Christus, die Rots, geanker.

29 April Die geloof is die middel om ons Romeine 1: 16-17
aan Hom te verbind

Die feit dat God mense van hulle sonde vryspreek enkel en alleen omdat hulle glo, kan met reg beskryf word as die sentrale tema van Paulus se brief aan die Romeine. Geloof is dus noodsaaklik om gered te kan word. Maar ons moet nou nie die fout maak deur te dink dat geloof die prestasie is wat jy van jou kant af moet lewer om gered te kan word nie, so asof Christus nie genoeg gedoen het nie. Geloof is slegs die middel, die manier waarop ons deel aan die verlossingswerk van Christus kry.

Kom ek verduidelik dit vir u met 'n moderne gelykenis. Ons is almal terminaal siek en is besig om te sterf aan 'n *siekte* wat die Bybel sonde noem. Daar is geen medisyne beskikbaar om ons van hierdie siekte te genees nie, maar dan verskaf die Groot Geneesheer die medisyne wat ons nodig het om genees te word. As ons nou met behulp van 'n spuit-

naald met hierdie middel ingespuut word, sal ons nie meer sterf nie, maar gesond word.

Die vraag is nou: Wat het ons gesond gemaak? Was dit die spuitnaald of die spuitstof? As dit net die naald was, kon hulle mos net die naald in ons are gedruk het. Maar dit is nie die geval nie, want dit is die medisyne wat ons gesond gemaak het, die naald is bloot die instrument waarmee die spuitstof in ons are toegedien is. Jesus Christus is die *medisyne* vir die sonde van die wêreld. Hy alleen is die Redder! Geloof, sê Paulus, is bloot die manier waarop ons God se genade in Christus ontvang. Geloof is die middel waardeur ons van die dood, as gevolg van die sonde, na die lewe toe oorgaan.

30 April

**As die weldade ons eiendom
geword het, is hulle meer as genoeg**

Hebreërs 9: 6-14

Selfs in ons tyd is daar nog te veel gelowiges wat self ook iets wil doen om hulleself rein en aanvaarbaar vir God te maak. Daarom klou hulle byna krampagtig vas aan allerlei reëls en regulasies, soos: jy mag nie dans nie; jy móét presies een tiende van al jou inkomste vir die kerk gee; jy mag nie dit en dat doen nie, want dit is sonde!

Die skrywer van die Hebreërbrief verwys in hoofstuk 9 na die offerpraktyke wat gegeld het vóór die koms van Christus. En die bedoeling van die offers wat gebring is, word duidelik uitgespel in vers 7 waar ons lees dat die hoëpriester een keer 'n jaar in die agterste gedeelte van die verbondstent ingegaan het *...om vir homself te offer en vir die sondes wat die volk onwetend gedoen het*. Die offers het dus ten doel gehad om die volk met God te versoen. Maar met die koms van Christus het hierdie praktyk verval en kan die gelowige nie deur offers van sy sonde gereinig en sy gewete so bevry word van die skuld las van die sonde nie. Hoekom nie? Omdat dit (volgens vers 10) *voorskrifte is wat slegs die uiterlike raak en wat opgelê is tot die tyd dat God 'n beter orde sou instel*. En daardie beter orde het in die koms van Christus 'n werklikheid geword. Ná Jesus se dood en opstanding, nadat Hy dus eens en vir altyd vir die sonde betaal het, is daar geen rede om na die ou offerstelsel terug te keer of 'n ander offer uit te dink nie. Die enigste offer wat ons met God versoen, is immers klaar gebring, naamlik sy Seun, Jesus Christus wat tegelyk hoëpriester en offer is. En sy bloed is (volgens vers 14) meer as genoeg om jou gewete te bevry van die las van dae wat tot die dood lei; om jou van die dood te bevry en in staat te stel om in diens van God te leef, en om jou van die mag van die sonde te bevry.

Ons glo dat ons geluksaligheid geleë is in die vergewing van ons sondes om Jesus Christus ontwil en dat ons geregtigheid voor God dáárin bestaan. Dit leer Dawid en Paulus ons deur te verklaar dat die mens se geluksaligheid daarin bestaan dat God hom die geregtigheid buite die wetsonderhouding om toereken (Ps 32: 2; Rom 4: 6).

Dieselfde apostel sê dat ons verniet, dit wil sê uit genade, geregverdig is deur die verlossing wat in Jesus Christus is (Rom 3: 24).

Ons hou daarom hierdie grondslag altyd vas: Ons gee aan God al die eer, verneder ons voor Hom, erken dat ons is wat ons is, en roem glad nie in onself of in ons verdienste nie, maar maak staat en steun op die gehoorsaamheid van die gekruisigde Christus alleen.

Hierdie gehoorsaamheid is ons eie as ons in Hom glo; dit is ook genoegsaam om al ons ongeregthede te bedek en die gewete van vrees, verbystering en skrik te bevry en om ons vrymoedigheid te gee om na God te gaan, terwyl ons nie handel soos ons eerste vader, Adam, wat al bewende probeer het om homself met vyeblare te bedek nie. Waarlik, as ons voor God moes verskyn, terwyl ons in watter geringe mate ook al, op onself of op enige ander skepsel sou staatmaak, sou ons – helaas! – verteer moet word.

En daarom moet elkeen saam met Dawid sê: 'Moet tog nie 'n regspraak teen my begin nie, want niemand wat leef, is voor U onskuldig nie' (Ps 143: 2)!

1 Mei

**Jy is gelukkig as die Here jou
sonde vergewe**

Psalm 32

Ons begin vandag met die oordenking van Artikel 23 van die Nederlandse Geloofsbelijdenis. Dié artikel handel oor die vergifnis van ons sondes wat Jesus aan die kruis op Golgota vir ons bewerkstellig het.

Heel eerste word daar vir ons gesê dat ons geluksaligheid berus op die feit dat Jesus vir ons sondes betaal het. Wat is hierdie geluksaligheid? Om dit te verstaan, moet ons in gedagte hou dat die Bybel ons leer dat die grootste oorsaak van menslike smart en ongelukkigheid ons sonde is omdat dit ons verhouding met God vernietig en God se oordeel oor

ons bring. Die Ou Testament leer ons byvoorbeeld dat 'n mens wat as gevolg van sy sondige lewenswyse in 'n gebroke verhouding met God leef, eintlik dood is al lewe hy. Daarteenoor is 'n mens wie se sonde vergewe is en wie se verhouding met God herstel is, 'n gelukkige mens. So 'n mens leef 'n geseënde lewe, dit gaan goed met hom. Hy het die ware lewe! In Psalm 32: 1 lees ons: *Dit gaan goed met die mens wie se oortredings nie gestraf word nie, wie se sonde vergewe word.* En in vers 10: *Die goddelose het baie smarte, maar wie op die Here vertrou, dié omvou Hy met sy liefde.* Dit geld vir hierdie lewe, maar nog meer vir die hiernamaals. Want die mens wie se sonde vergewe is, beërwe die ewige lewe, terwyl die goddeloses God se ewige straf sal beleef.

2 Mei

God se vreemde geregtigheid

Romeine 5: 1-11

Artikel 23 van die Nederlandse Geloofsbelydenis leer ons dat ons geregtigheid geleë is in die vergewing van ons sondes deurdat Jesus vir ons sondeskuld aan die kruis betaal het.

Geregtigheid is 'n term wat uit die regspraak kom. As 'n regter byvoorbeeld 'n misdadiger skuldig bevind en aan hom 'n straf oplê wat in ooreenstemming met die erns van die misdaad is, dan sê ons dat die regter 'n regverdige uitspraak gelever het en dat geregtigheid geskied het. In die Goddelike hofsaak is God die Regter en ons as sondaar-mense die aangeklaagdes. In Romeine 3 word ons geleer dat daar geen mens is wat onskuldig is nie – voor die Goddelike regbank en oordeel staan ons totaal skuldig en verdien ons die doodstraf. Indien die doodstraf op ons voltrek sou word, sou daar aan God se geregtigheid voldoen word. Maar God het in sy genade 'n ander, vreemde geregtigheid vir ons beskik: Jesus moes aan die kruis sterf en vir die mens se sonde en skuld betaal waardeur Hy aan God se geregtigheid voldoen het. Hy het die doodstraf in ons plek gedra; Hy het die boete betaal wat ons moes betaal.

Ons kan dit illustreer met 'n bekende en eenvoudige voorbeeld uit ons eie tyd. Indien jy te vinnig sou ry en gevang word, word jy 'n boete opgelê. Jy is skuldig en moet die boete betaal, maar jy het nie geld om dit te betaal nie. Maar 'n vriend van jou betaal die boete vir jou. Daardeur word voldoen aan die wetlike geregtigheid, want jou skuld is betaal en jy is vrygespreek van die wet alhoewel jy as skuldige nie die geld verskaf het nie. So het Christus aan die kruis ons skuld vir ons sondes betaal waardeur God ons vrygespreek het, want daar is aan God se geregtigheid voldoen. Ons het dus geen aandeel in ons vryspraak nie: God het dit vir ons geskenk omdat Hy ons liefhet (Rom 5: 8-9).

3 Mei Hoe kry jy deel aan die Goddelike Romeine 3: 21-31 **geregtigheid?**

Wanneer in Artikel 23 van die Nederlandse Geloofsbelydenis vir ons gesê word dat aan God se geregtigheid voldoen is deurdat Jesus vir die mens se sonde en skuld aan die kruis gesterf het, ontstaan die vraag: Het Jesus vir alle mense daardie geregtigheid verdien? Word dit outomaties vir alle mense toegereken? Hoe het ons en wie het deel aan God se geregtigheid?

In Romeine 3 word hierdie saak vir ons duidelik uiteengesit. Daar word vir ons gesê dat die vryspraak wat Jesus gebring het, nie net eksklusief vir een groep, soos die Jode bedoel is nie, maar dat dit vir alle mense is. Daar is egter sekere voorwaardes aan verbonde! Dit word nie outomaties vir alle mense toegereken nie, maar slegs vir diegene wat glo dat Jesus hulle skuld vir hulle aan die kruis betaal het. Die Jode het gereken dat hulle self aan God se geregtigheid kon voldoen deur die sere-moniële wet te onderhou. Deur so te redeneer, het hulle gedink dat jy self jou verhouding met God kan herstel – dat jy jouself voor die Goddelike regbank kan regverdig deur die wet nougeset te onderhou. Maar in Romeine 3 word gesê dat geen mens die vryspraak kan verkry deur die wet te onderhou nie omdat almal die hele wet oortree. Daarom het God vir ons 'n ander verlossing bewerkstellig, deur Jesus Christus. Die wyse waarop ons deel kry aan Jesus se verlossingswerk, aan God se geregtigheid, is deur die geloof in Jesus Christus, deur te sê: Jesus het ook vir my aan die kruis gesterf.

4 Mei God se genade Efesiërs 1: 3-14

Die feit dat Jesus vir ons aan die kruis gesterf het en só ons verhouding met God herstel het, is loutere genade van God. Ons verdien dit nie, want ons is sondaars. Ons staan, soos Luther gesê het, as bedelaars voor God. 'n Bedelaar het niks om aan te bied nie, hy staan met leë hande. As hy iets ontvang, is dit nie omdat hy dit verdien of daarvoor gewerk het nie, maar omdat die een wat die aalmoes gee, die bedelaar jammer gekry het en genadig is.

Om genade te ontvang, is om iets te ontvang sonder dat jy dit verdien het. Selfs ons geloof waardeur ons deel aan Jesus se verlossingswerk kry, is nie ons goeie daad waardeur ons die vryspraak en geregtigheid verdien nie. Ook ons geloof is 'n genadegawe wat God deur sy Gees in ons harte bewerkstellig. Ons ontvang die vryspraak van ons sonde bloot omdat God genadig is en dit aan ons skenk. Artikel 23 van die Nederlandse Geloofsbelydenis sê ons kry dit verniet - ons verdien dit nie. Efesiërs 1: 6 stel dit pragtig: *Daarom moet ons God prys vir sy groot genade*

wat Hy in sy geliefde Seun vrylik aan ons geskenk het. Deur die bloed van sy Seun is ons verlos en is ons oortredinge vergewe kragtens die ryke genade van God wat Hy in al sy wysheid en insig so oorvloedig aan ons geskenk het.

God se genade roep ons tot dankbaarheid, lofprijsing, vreugde, diens aan die Here! Wie put uit die rykdom van God se genade in Jesus Christus, leef 'n sinvolle en vreugdevolle lewe, al is dit dikwels in moeilike omstandighede.

5 Mei

Aan God al die eer

Efesiërs 3: 14-21

Wanneer in Artikel 23 oor ons geregtigheid voor God gehandel word en ons daarop gewys word dat dit alleen deur God se genade is dat ons deel daaraan mag hê, is dit met 'n spesifieke doel: om aan God al die eer te gee vir ons verlossing.

Ons moet onthou dat die Nederlandse Geloofsbelydenis ontstaan het as gevolg van die stryd wat die Kerkhervormers teen die Roomse Kerk gevoer het. Die Roomse Kerk het die eer van God aangetas deur die siening te huldig dat die mens medeverantwoordelik is vir sy eie verlossing. Die mens moes nie net in Jesus glo nie, maar hy moes ook die goeie werke onderhou en aan die sakramente deelneem voordat hy die saligheid sou kon ingaan. Daarmee is eintlik gesê dat Christus nie volkome verlossing bewerkstellig het nie en dat die mens nog iets moet bydra.

Die hervormers het dit van die begin af onverkort gehandhaaf dat Christus volkome, dit wil sê 100% verlossing gebring het vir die sondaarmens en dat alle eer God toekom! Daarom stel die Nederlandse Geloofsbelydenis in hierdie artikel dat dit die grondslag is waaraan ons altyd vashou. 'n Grondslag is 'n beginsel en in die kerk van die hervorming moet die beginsel altyd geld: dat al die eer vir ons verlossing aan God toekom. Die mens kan maar net in dankbaarheid en geloof reageer op die verlossingswerk van Christus, soos dit in Efesiërs 3: 20 gestel word: *Aan Hom wat deur sy krag wat in ons werk, magtig is om oneindig meer te doen as wat ons bid of dink, aan Hom kom die eer toe, in die kerk, deur ons verbondenheid met Christus Jesus, deur al die geslagte heen tot in alle ewigheid. Amen.*

6 Mei

Leef in nederigheid voor die aangesig van God

Filippense 2: 1-18

Dit pas 'n Christenmens om in nederigheid voor God te leef. Die Woord leer ons immers dat God die Skepper van die hemel en die aarde is, en daarom ook ons Skepper is wat oor ons beskik. Die Woord leer ons ook

dat ons geregtigheid en verlossing volkome berus op sy genade en die verlossingswerk van ons Here Jesus Christus. Die Woord leer ons verder dat God Hom na ons toe neerbuig en ons as sy kinders aanneem en dat dit nie ons is wat in eie mag en geregtigheid God as ons Vader aanneem nie.

As jy jou posisie voor God verstaan, weet jy dat daar vir 'n Christenmens slegs een gesindheid moontlik is: dieselfde gesindheid wat daar in Christus Jesus was (Fil 2: 5). Christus het die grootste vernedering deurgegaan toe Hy as God die gestalte van 'n slaaf aangeneem het! Dit pas ons om, soos dit in Artikel 23 gestel word, ons voor God te verneder wanneer ons al hierdie dinge uit die Woord leer. Ons verneder ons voor God, want ons erken dat ons sondaars is. Daarom roem ons nie op onself nie en steun ons nie op eie verdienste om ons verhouding met die Here te herstel nie. Ons steun alleen maar op die verlossingswerk van Jesus Christus, en bring aan God al die eer.

7 Mei

Die mens: 'n sondaar

Psalm 51

Psalm 51 is 'n boetepsalm. Dit is met ander woorde 'n psalm waarin die digter boete van sy sonde doen, waarin hy sy skuld voor God bely. Die agtergrond vir hierdie skuldbelydenis is 'n man wat sy naaste se vrou afgerokkel het. Meer nog, hy het sy gesagsposisie misbruik om haar man te laat vermoor, sodat hy die vrou vir homself kon hê.

Maar eintlik bely Dawid meer as net sy skuld ten opsigte van hierdie een enkele vergryp. Hy bely dat sy hele lewe een lang vergryp is. Dit gaan nie net oor 'n enkele geïsoleerde daad nie, maar oor 'n lewe van sonde. Dawid sê in soveel woorde dat hy deurtrek is van die sonde; ja, dat hy die ene sonde is: *Ek was al skuldig toe ek gebore is, met sonde belaaï toe my moeder swanger geword het.*

Sien ons ons oortredinge en ons lewe in dieselfde lig? Is dieselfde boetedoening en skuldbelydenis ook by ons aanwesig, of probeer ons dit doodswyg en gee voor dat dit nie bestaan nie? Die Bybel sê vergifnis volg net op ware berou. Ware gemoedsrus en vrede word eers ons deel nadat ons in alle opregtheid en eerlikheid ons skuld voor God bely het. Dit het die digter van Psalm 32 ook op 'n besondere manier ervaar: *Toe ek oor my sonde geswyg het, het my liggaam uitgeteer... my krag het opgedroog soos water in somerhitte* (vers 3, 4). *Toe het ek my sonde bely, my oortreding nie weggesteek nie... en U het my skuld vergewe* (vers 5).

Tereg roep die Nederlandse Geloofsbelydenis in Artikel 23 ons ook op om te erken dat ons is wat ons is, naamlik sondaars!

Die woord, geregtigheid, waarvan in Artikel 23 van die Nederlandse Geloofsbelydenis gepraat word, laat ons aan 'n regspraak dink; aan iemand wat aangekla word en homself moet verweer; aan 'n regter wat moet beslis of die aangeklaagde skuldig is en, indien wel, wat die straf sal wees.

Oor die algemeen hou ons nie daarvan om in 'n regspraak betrokke te wees en onself voor 'n landdros of regter te verdedig nie, selfs al weet ons dat ons totaal onskuldig is. Hoeveel te meer as ons voor die hemelse regbank moet verskyn! En soveel te meer as ons voor ons siel weet dat ons skuldig is!

Paulus laat in sy onverbiddelike oordeel geen twyfel daaroor bestaan dat die mens skuldig is nie: *Daar is nie een wat regverdig is nie, selfs nie een nie, daar is nie een wat verstandig is nie; daar is nie een wat na die wil van God vra nie. Almal het afgedwaal, almal het ontaard* (verse 10-12). Volgens Paulus is alle mense – Jode en nie-Jode – in die mag van die sonde (vers 9).

Die aanklaer hoef nie eens baie moeite te doen met 'n volledige aanklag of 'n treffende slotbetoog nie, want ons lyftaal sal 'n veel verdommender getuigenis lewer. Dit sal as 't ware op ons voorkoppe geskryf staan dat ons skuldig is. Om te verhoed dat ons toekoms net nag en verdoemenis is, sal ons die aandag van die ewige Regter op iets, of liever op iemand anders moet rig.

Die Nederlandse Geloofsbelydenis sluit hierby aan waar in Artikel 23 gesê word dat ons nie in onself kan roem nie, maar dat ons roem in die gehoorsaamheid van die gekruisigde Christus alleen lê.

As iemand in 'n regspraak skuldig bevind word, is alles nog nie verlore nie. Skuldigbevinding beteken nie outomaties tronkstraf of 'n hoë geldelike boete nie. Die verdediging kan nog altyd 'n roerende betoog ter strafversagting lewer. Die beskuldigde is dalk 'n eerste oortreder, of hy het moontlik 'n lang lewe van onbaatsugtige en besondere diens aan sy kerk en gemeenskap gewy. Die advokaat vir die verdediging kan hierdie lys van verdienstes so netjies in sy pleitversagting aanvoer dat die beskuldigde met slegs 'n waarskuwing uit die hof kan stap.

Wat sal u en ek voor die hemelse regbank as strafversagting kan aanvoer? Op watter verdienstes sal ons kan roem? Watter instansies sal namens ons kan getuig?

Paulus skilder voorwaar 'n donker en droewige prentjie. Hy sê ons kan ons op geen verdienste hoegenaamd beroem nie. Gevolglik sal niemand

dit vir 'n oomblik oorweeg om namens ons te getuig nie. *Daar is nie een wat goed doen nie, selfs nie een nie... met hulle tonge bedrieg hulle... Hulle voete is vinnig om bloed te vergiet... ontsag vir God het hulle nie* (verse 12-18). Volgens hierdie woorde van Paulus sondig die mens met gedagtes, woorde en dade. Waarop sal ons ons dus kan beroem?

Die Nederlandse Geloofsbelydenis is reg: as gelowiges roem ons nie in onself of in ons verdienste nie, maar ons roem in Jesus Christus, die Gekruisigde!

10 Mei

Die mens: geregverdig

Romeine 3: 21-31

Tot sover hierdie week het ons gesien dat ons 'n verlore saak beveg as ons eendag voor die hemelse regbank staan. Ons kan nie in onself of ons verdienste roem nie. Immers, ons het gesondig met gedagtes, woorde en dade en ons kan dus niks aanvoer wat ter strafversagting kan dien nie. As gevolg hiervan is slegs een uitspraak moontlik, naamlik skuldig en slegs een straf, naamlik die ewige dood.

In vandag se Skrifgedeelte hoor u en ek egter die blye boodskap dat God ons nie net vergewe nie, maar baie meer, naamlik dat Hy ons vryspreek. Wanneer ons met 'n kop wat hang daar voor die hemelse regbank staan, kom Jesus Christus as 't ware voor ons staan sodat die ewige Regter eers Hom raaksien en dan vir ons. En dan is die onge-looflik wonderlike uitspraak: Onskuldig en is die beloning (let wel – nie straf nie) die ewige lewe by God! Die hemelse Regter behandel ons, in die woorde van die Heidelbergse Kategismus, *asof ons nooit sonde gehad of gedoen het nie; asof ons self al die gehoorsaamheid volbring het wat Christus... volbring het* (Vraag en Antwoord 60).

Dit alles, sê Paulus, word ons deel wanneer ons in Jesus Christus glo of soos die Nederlandse Geloofsbelydenis dit stel, wanneer ons staatmaak en steun op die gehoorsaamheid van die gekruisigde Christus alleen.

Okke Jager het dit so verduidelik:

Stel jou voor dat jy Maandag van die verbode vrug geëet het soos Adam en Eva;

Dinsdag jou broer doodgeslaan het soos Kain;

Woensdag jou vader bedrieg het soos Jakob;

Donderdag die vrou van 'n ander geneem het soos Dawid;

Vrydag die Here Jesus verloën het soos Petrus;

Saterdag die gemeente van God vervolg het soos Paulus;

en dat jy Sondag jou knieë voor God buig op Golgota,

dan sal Jesus daar hang met uitgestrekte arms en vir jou sê:

Kom jy maar na My toe, jou sonde is jou vergewe. Staan op en loop!

Elke Sondag word die wet in die kerk gelees. Wanneer ons die eise van die wet hoor, behoort ons onself te ondersoek. Ons kan uiteindelik tot twee gevolgtrekkings kom. Eerstens merk ons hoe ver ons te kort skiet om aan God se wet te beantwoord. Ons is onwaardig om sy kinders te wees. Tweedens blyk dit dat ons krag heeltemal onvoldoende is om die wet te vervul. Net soos Paulus, moet ons ook dikwels bely: *Die goeie wat ek wil doen, doen ek nie, maar die slegte wat ek nie wil nie, dit doen ek* (vers 19).

Stel Paulus dit nie besonder raak nie? Is dit nie ook presies u en my ondervinding nie? Al is ons lidmate van die kerk, al glo ons in die Here, moet ons nogtans erken dat teleurstellings, frustrasie en neerlae deel van ons geestelike lewe is. Daarom kan ons ook saam met Paulus uitroep: *Ek, ellendige mens!*

Gelukkig sien Paulus ook 'n ligkant. Hy sien die kruis waar Jesus Christus vir ons sondes die dood oorwin het. Dit is die blye boodskap wat ons in die Bybel leer. Hierdie boodskap word ook in Artikel 23 van die Nederlandse Geloofsbelydenis verwoord. Daarvolgens is Jesus Christus se gehoorsaamheid aan die kruis genoegsaam om al ons ongeregtighede te bedek. Ons hoef daarom nie te handel soos Adam wat al bewende probeer het om homself met vyblare te bedek nie.

Daar is baie oorsake vir vrees by die mens. Ons is byvoorbeeld bang vir pyn en straf. Die wete dat ons dalk pyn mag ervaar, wek by ons vrees. Maar een van die mens se grootste vrese is sekerlik die dood.

In 1 Johannes 4 lees ons dat die liefde die vrees verdryf. Wat word hiermee bedoel? Hier word gepraat van God se liefde vir sy kinders. Hierdie liefde is so groot dat God sy eie Seun, Jesus Christus laat sterf het vir ons sondes, sodat ons kan lewe. Jesus Christus het namens ons die straf vir ons sonde gedra. Hy het ter wille van ons die dood oorwin. Deur Hom word ons voor God as vrygespreektes gereken. Daarom hoef ons nie die dood of die oordeel wat ons as gevolg van die sonde verdien, te vrees nie. In Artikel 23 van die Nederlandse Geloofsbelydenis word dit ook gestel dat as ons op onself moes staatmaak vir ons redding, daar vir ons geen hoop sou wees nie. Ons sou verteer moes word. Danksy God se liefde in Jesus Christus het ons egter hoop op 'n lewe ná hierdie aardse lewe – 'n lewe volkome by God.

Wanneer ons iets van God se liefde begryp, sal dit ook wederliefde by

ons wek. Ons moet vanuit God se liefde ook lewe soos kinders wat hulle Vader liefhet. Hierdie liefde moet ons ook met ons naaste deel. Die oomblik as ons so vanuit God se liefde lewe, het ons niks om te vrees nie. Dan kan ons ook die woorde van Gesang 74 beaam: *...dié liefde – wat volmaak is – dryf die vrees en selfsug uit.*

13 Mei Gaan met vrymoedigheid na God Hebreërs 10: 1-25

Volgens die gedeelte wat u nou net gelees het, kan ons met vrymoedigheid na God se heiligdom gaan. Dit is 'n wonderlike voorreg. Die vraag is net: Hoe is dit moontlik? Uit onself is dit beslis nie moontlik nie, want ons is immers sondige mense. Daarom kan ons nie na God gaan met 'n gesindheid van eiewaan nie. Ons moet in nederigheid bewus wees van ons sondigheid en in hierdie besef kan ons na God gaan.

In die Ou Testament sien ons dat daar 'n kloof tussen God en die mens was. Offers is aan God gebring om hierdie kloof te oorbrug. Omdat God die sonde met die dood straf, is 'n offerdier in die plek van die sondaar doorgemaak. Die volk kon nooit self na God gaan nie. Slegs die hoëpriester kon God simbolies ontmoet by die allerheiligste deel van die tempel. Dit het ook net een maal per jaar gebeur wanneer hy bloed op die verbondsark se deksel gesprinkel het. So het hy as middelaar vir die volk opgetree.

Die kloof tussen God en die mens is dus nie werklik oorbrug deur die hoëpriester nie, want hy was immers ook maar net 'n mens. God het self vir ons hierdie kloof oorbrug. Hy het sy eie Seun in ons plek laat sterf. Deur sy bloed is ons met God versoen. Jesus Christus is die enigste volmaakte offer wat ter wille van ons sondes gebring is. Hy is egter meer as net 'n offer vir ons sondes, Hy is ook ons Hoëpriester. Hy tree vir ons by die Vader in. Toe Jesus gesterf het, het die voorhangsel van die tempel middeledeur geskeur. Dit beteken daarom, soos die Nederlandse Geloofsbelydenis dit ook in Artikel 23 stel, dat ons met vrymoedigheid na God kan gaan. Ons het nou vrye toegang tot sy heiligdom.

14 Mei Voor God sonder die vyeblaar Handeling 9: 1-11
van die eerste Adam

In Artikel 23 van die Nederlandse Geloofsbelydenis word gehandel oor die mens se geregtigheid voor God. Die grondslag vir ons geregtigheid voor God lê in die gehoorsaamheid van Jesus Christus aan sy Vader. En hierdie gehoorsaamheid word ons toegereken, word deel van ons lewe as ons in Jesus glo. En deur ons geloof in Jesus het ons die vrymoedigheid om tot God te nader. Maar hierdie toenadering wat ons by

God soek, geskied anders as dié van ons eerste vader, Adam. Hy het sy naaktheid voor God probeer bedek. As gevolg van die sonde het hy weggekruip en bewend geantwoord: *Ek het U hoor wandel in die tuin en ek het bang geword, want ek is kaal. Toe het ek weggekruip.*

Die waarde van my geloof in God is daarin geleë dat my sonde om Jesus Christus wil vergewe is en dat ek met God versoen is. Ek hoef nie vyeblare aan mekaar te werk om my naaktheid voor God te bedek nie. Deur die bloed van Jesus is al my naaktheid van sonde weggeneem en word ek geklee met die kleed van geregtigheid. Ek kan met vrymoedigheid tot God nader en my hart teenoor hom oopmaak as ek gefaal het. Ek hoef nie te gaan wegkruip nie, want God weet van my sonde; Hy ken my skuilplek en Hy weet van my moontlikhede. Wat jou naam ook al mag wees, waar jy jou ook al mag bevind, hoedanig jou omstandighede mag wees, jy is voor God geregverdig. Wat 'n wonderlike troos is dit om te weet dat te midde van baie mense en dinge wat my omring, God my deur Jesus Christus geregverdig het. God wil jou gebruik! Glo in Hom vir ewig. Die feit dat ek voor God geregtigheid ontvang het, moet 'n verandering in my lewe teweegbring, ek moet as 'n veranderde nuwe mens lewe. Die feit dat my lewe deur God verander is, moet die allesoorheersende vreugde in my lewe word. Hoe vertoon my lewe ondanks alles wat God vir my gee?

15 Mei As ons op onself of op ander Filippense 3: 1-11
staatmaak, sal ons helaas verteer word

In gister se dagstukkies het ons gesien dat ons voor God kan staan sonder vyeblare wat ons ongeregthede moet bedek, want ons naaktheid en ongeregtheid is weggeneem. Maar ons moenie op onself of op ander staatmaak nie, want ons geregtigheid is alleen moontlik deur te glo. Om die Bybelse boodskap te verstaan, moet ek weet dat die evangelie beteken om *reg* te glo en *reg* te doen. Geloof is dus die besondere wyse waarop ons deel kry aan dit wat Jesus vir ons bewerkstellig het. 'n Mens word nie van sonde vrygespreek deur die wet van Moses te onderhou nie, maar alleen deur in Jesus Christus te glo. En as daar nie reggedoen word nie, is dit 'n teken dat daar nie reggeglo word nie.

Geloof is God se middel wat verhoed dat ek nie verteer sal word nie. Jesus Christus is die redding. Ons kan nie aan onself of ons naaste veranker bly en dink dat ekself my eie heil kan bewerkstellig nie. Geen versoening, geen redding, geen geregtigheid kan deur onself of ons naaste bewerkstellig word nie. Jy moet 100% gerig wees en bly op jou Anker, Jesus Christus. Geloof mag ook nie net vir jou eie gerief aangewend word wanneer dit jou pas nie, maar moet elke dag uitgeleef word. Straal jy met jou lewe 'n egte geloof uit? Is jou lewe 'n weer-

spieëling daarvan dat jy God ken en op Hom vertrou? Ek moet op Hom vertrou sodat ek deur sy woorde en daade elke dag geaktiveer kan word om my te bekeer.

Deur geloof in Jesus Christus word ons by God verteenwoordig. Die omruilwerk is deur Jesus gedoen sodat ek nie self moet boet vir die naaktheid van my sonde nie. Ons hoef nie op onself of op ander te steun nie. Is dit 'n waarheid wat deur u lewe uitgestraal word? 'n Opregte geloof is ons toegang tot ons geregtigheid voor God.

16 Mei

**Niemand wat leef, is voor U
onskuldig nie**

Psalm 143: 1-12

Om werklik die mens se geregtigheid voor God te kan begryp, moet jy jouself as sondaar ken. Die hele Bybel getuig van die mens se vervreemding van God. Om jouself as sondaar te ken, beteken veel meer as die afsonderlike verkeerde dinge wat mense doen. Die sonde is juis daarin geleë dat die mens nie vanuit God wil lewe nie waardeur hy ontken dat sy bestaan in God ingebed is. Die mens soek die lewe buite God. Die sonde dreig om die wortel van die mens in God finaal af te sny. Die sonde bring mee dat die mens ongehoorsaam aan God se wet is. Daardeur staan die mens nie alleen skuldig voor God nie, maar is hy ook strafwaardig. Die mens kan deur die aanhoudende sondepleging die belofte van die lewe verbeur. Maar gelukkig het daar vesoening gekom; ons skuld is betaal deur die volmaakte offer, Jesus Christus. Hierdie offer is finaal en eenmalig.

Die gelowige moet hom met Christus identifiseer. Hierdie identifisering vind in die geloof plaas, daarom kan die mens hom eers met Jesus identifiseer as hy Hom ontmoet het. Wanneer die gelowige Jesus deur die Skrif ontmoet, kan hy naby God kom. Eers dan kan ons skuld verander word in vergifnis. En hierdie vergifnis plaas ons regverdig voor God. Maar ons geregtigheid voor God vra gehoorsaamheid, dit vra van my dankbaarheid dat ek nie meer in my skuld en ellende hoef te leef nie. Ons geregtigheid voor God behels 'n sinvolle lewe op aarde waarin ons ewige behoud geleë is. Hoeveel keer op 'n dag vervreem ons ons geregtigheid voor God deur 'n verkeerde lewe of optrede?

17 Mei

**Ons het slegs toegang tot God
deur die enigste Middelaar en Voor-
spraak, Jesus Christus**

1 Timoteus 2: 1-7

Die breuk wat tussen God en die mens ontstaan het, kon nie deur die mens self herstel word nie. Ons is immers almal skuldig en het deel daaraan – ons is almal in onguns. Dit moes dus iemand wees, 'n sonde-

lose, onskuldige mens, wat namens en vir die mensdom by God kon intree. Want om aan God se eis van geregtigheid te voldoen, moes vir ons sondes betaal word. Maar daar is geen mens wat ooit sy eie sondes kan versoen nie, om nie eers te praat van die sonde van die ganse mensdom nie.

Jesus alleen is in staat om aan God se eise te voldoen. En verlossing uit die verlorenheid is alleen moontlik deur Jesus en sy offer vir ons in die geloof te aanvaar. Intussen kan ons as gelowiges ons daarin verlustig dat Christus ons wonderbaarlik kom red het. En in die proses het ons ook die kosbare geskenk ontvang, naamlik ons regverdigmaking voor God. Eers het ons geen reg gehad nie, maar nou het ons in Christus die uitsonderlike voorreg om selfs aan God te mag behoort. Ons het nuwe status in die oë van God gekry en dit beteken vir ons ewige saligheid, 'n verheerlikte liggaam en 'n woning in die ryk van God.

Die toegang wat Jesus Christus vir ons as Middelaar bewerkstellig het, moet ons aansporing tot volharding en oorwinning wees. Is hierdie Middelaar ook jou Middelaar? Kom elkeen van ons maak 'n herwaardering oor wat Jesus werklik in my lewe vir my beteken.

**18 Mei Sonder Hom het ons geen toegang Psalm 139: 1-10
tot die Goddelike majesteit nie**

Jesus Christus is ons toegang tot God. Hy is die Een wat dit vir ons moontlik gemaak het om die Goddelike majesteit te kan ervaar.

Wanneer ons oor Goddelike majesteit praat, gaan dit oor God se grootheid. En as ons van God se grootheid praat, praat ons in terme van wat vir ons bekend is. Die Bybel wil nie hê dat ons oor God se majesteit (grootheid) moet spekuleer nie. Deur Jesus Christus leer ons God se alomteenwoordigheid ken en kan ons sy geestelike grootheid en die oneindige grootheid van sy liefde en beskerming leer ken. Deur Jesus het ons toegang en kan ons weet dat ons nie tot 'n veraf God spreek nie, maar tot 'n God wat naby is, aan die hart van dié wat hulle toevlug tot Hom neem. In Hom leef ons, beweeg ons en is ons. Wanneer ons verdruk word, onreg ly, in teenspoed leef, is dit vir ons tot 'n besondere troos dat die Here by ons is. Daarom moet God se grootheid ons nie laat bepeins nie. God se grootheid is ons troos en sekerheid dat ons 'n toekoms het. God se grootheid moet deur woord en lied geprys word. Geen ander middelaar mag gesoek word nie. Deur sy menslike natuur het ons toegang tot God gekry. Bewus van God se majesteit en wat dit vir my beteken, leef ek deur Hom?

19 Mei Die verhewenheid van die Middelaar Matteus 28: 1-10
laat ons nie terugdeins nie

Jesus het na die aarde toe gekom om die versoeningswerk wat sy Vader deur sy heilsplan vir die mens beplan het, te kom uitvoer. As loon vir sy gehoorsaamheid aan sy Vader se wil, is Hy uitermate verhoog en is aan Hom 'n Naam gegee wat bo elke naam verhewe is. So is Jesus weer in heerlijkheid herstel. Die verhoging van Jesus Christus het sy hoogtepunt bereik met sy hemelvaart. Hierdie verhewenheid van die Middelaar moet ons nie laat terugdeins nie, want Hy het ons nie aan onself oorgelaat nie; Jesus het nie sy rug op ons gedraai nie. Intendeel, omdat Hy verhewe is, verteenwoordig Hy ons by die Vader. Hy tree vir ons in by die Vader en pleit gedurig vir ons. Sy verhewenheid het meegebring dat Hy vir ons gaan plek voorberei het.

Met sy hemelvaart het Hy vir ons 'n Trooster, naamlik die Heilige Gees gegee. Kennelik tree die beloftes van Christus nou een vir een in werking. Sy belofte van blywende kontak met ons, die belofte van voorbidding; ons kan verseker wees van Christus se voortdurende bemoeienis met ons. Deur die Heilige Gees stort Hy alle hemelse gawes in oorvloed oor ons uit. En met sy mag beskerm Hy ons teen alle vyande. Ons het dus 'n toekomsverwachting en ons moet nie terugdeins nie, maar gereed wees. Ons moet hier en nou soos gelowiges lewe. Is dit waar dat jou lewe daarvan getuig dat jy sy beloftes waardig is? Het jy 'n toekomsverwachting om eendag vir ewig by God te wees?

20 Mei Daar is niemand in die hemel of Johannes 1: 1-11
op die aarde wat vir ons groter
liefde het nie

Ons het in Artikel 23 sowel as in Artikel 26 gesien dat God altyd die inisiatief neem. God raak by die mens betrokke. Dit is God se doel om gelowiges te red. En wanneer ons die verlossing deur die geloof verstaan en bely, wil God 'n dankbaarheid by ons skeep, 'n dankbaarheid waarin sy liefde vir ons weerspieël word.

God se liefde is reeds daarin geopenbaar dat Hy sy enigste Seun na die wêreld gestuur het om ons sondes te versoen. Jesus is die bron en inspirasie van God se liefde. Spontaan stort Hy sy liefde uit oor wie Hy wil, sonder om aan iemand enige verantwoording te doen. Om sy liefde te bewys, was geen offer te groot nie. God se liefde is geen illusie nie, maar 'n werklikheid. En as ons hierdie liefde deelagtig is, vertoon my lewe enige iets daarvan? Met my lewe moet ek dit uitstraal dat ek nie net my medemens raaksien nie, maar ook waardeur en dien. My liefde moet

'n egte besorgdheid insluit vir die belange en behoeftes van ander. Die toets of ons die liefde van God deelagtig is, is waarneembaar in die liefde van Christene vir mekaar. Namate ons in die geloof groei, sal ons liefde ook toeneem. En die liefde wat God skenk, is anders as sondige liefde. Die liefde van God moet my lewensinhoud wees. Om die liefde van God te besit, is ook die vervulling van die wet. Om soos God lief te hê, is nie 'n halfhartige saak nie, maar om met volle oorgawe voor God te lewe. Is hierdie liefde die lewensinhoud van u lewe?

Mei 21-27 Mei

Artikel 26

Christus ons Voorspraak

Ons glo dat ons geen ander toegang tot God het nie as net deur die enigste Middelaar en Voorspraak, Jesus Christus, die Regverdige. Hy het juis hiervoor mens geword en in Hom die Goddelike en menslike natuur verenig, sodat ons mense, tot die Goddelike Majesteit toegang kan hê, anders sou die toegang vir ons gesluit wees. Maar hierdie Middelaar wat die Vader tussen Homself en ons aangestel het, moet ons nie deur sy verhewendheid laat terugdeins sodat ons 'n ander middelaar na ons eie insigte sou soek nie. Want daar is niemand in die hemel of op die aarde onder die skepsels wat vir ons groter liefde het as Jesus Christus nie. Hý wat, alhoewel Hy in die gestalte van God was, Homself ontledig het deur vir ons die gestalte van 'n mens en van 'n slaaf aan te neem en aan sy broers in alle opsigte gelyk geword het (Fil 2: 6, 7; Heb 2: 17).

As ons dus moes soek na 'n ander middelaar wat ons goedgesind sou wees, wie sou ons dan kon vind wat groter liefde vir ons sou hê as Hy wat sy lewe vir ons afgelê het, selfs toe ons nog sy vyande was (Rom 5: 10)? En as ons een soek wat mag en aansien het, wie besit soveel daarvan as Hy wat aan die regterhand van sy Vader sit en alle mag in die hemel en op aarde het (Matt 28: 18)? En wie sal eerder verhoor word as die eie, geliefde Seun van God?

Dit is slegs deur gebrek aan vertroue dat die gewoonte posgevat het om die heiliges te oonteer in plaas van hulle te vereer. So doen hulle iets wat die heiliges nooit gedoen of gesoek het nie, maar wat hulle onophoudelik en pligsgetrou verwerp het, soos uit hulle geskryfte blyk. Hier moet ook nie ingebring word dat ons dit onwaardig is nie. Daar is mos geen sprake van dat ons ons gebede op grond van ons waardigheid voor God bring nie. Ons doen dit alleen op grond van die uitnemendheid en waardigheid van Jesus Christus, want sy

geregtigheid is ons geregtigheid deur die geloof. Daarom sê die apostel – wanneer hy hierdie dwase vrees, of liever, die gebrek aan vertroue van ons wil wegneem – dat Jesus Christus in elke opsig aan sy broers gelyk geword het, sodat Hy 'n barmhartige en getroue Hoëpriester voor God kon wees om die sondes van die volk te versoen. Omdat Hy self versoek is en gely het, kan Hy dié help wat versoek word (Heb 2: 17, 18).

En om ons nog meer moed te gee om na Hom toe te gaan, sê die apostel vervolgens: 'Terwyl ons dan nou 'n groot Hoëpriester het wat reeds deur die die hemele gegaan het, Jesus, die Seun van God, laat ons vashou aan die geloof wat ons bely. Die Hoëpriester wat ons het, is nie Een wat geen medelye met ons swakhede kan hê nie; Hy was immers in elke opsig net soos ons aan versoeking onderwerp, maar het nie gesondig nie. Kom ons gaan dan met vrymoedigheid na die genadetroon, sodat ons barmhartigheid en genade ontvang en so op die regte tyd gered kan word' (Heb 4: 14-16). Dieselfde apostel sê: '...ons het dus nou deur die bloed van Jesus vrye toegang tot die heiligdom...'; '...laat ons tot God nader, met 'n opregte hart en met volle geloofsversekerdheid' (Heb 10: 19, 22).

En voorts: 'Omdat Jesus vir ewig bly, bekleë Hy 'n priesterskap wat nie op 'n ander oorgedra word nie. Daarom kan Hy ook dié wat deur Hom na God gaan, eens en vir altyd verlos; Hy lewe vir altyd om vir hulle by God in te tree' (Heb 7: 24, 25).

Wat kom daar dan nog kort, aangesien Christus self sê: 'Ek is die weg en die waarheid en die lewe. Niemand kom na die Vader toe behalwe deur My nie' (Joh 14: 6)? Waarom sou ons 'n ander voorspraak soek, aangesien dit God behaag het om ons sy Seun as Voorspraak te gee? Laat ons Hom nie verlaat om 'n ander een te neem, of liever, 'n ander een te soek sonder om hom ooit te vind nie. Want toe God Hom aan ons gegee het, het Hy goed geweet dat ons sondaars was.

Volgens die bevel van Christus roep ons daarom die hemelse Vader aan deur Christus, ons enigste Middelaar, soos dit ons in die gebed van die Here geleer word; en ons is verseker dat alles wat ons die Vader in sy Naam sal bid, aan ons gegee sal word (Joh 16: 23).

21 Mei

**Hy sit aan die regterhand van
God sy Vader**

Kolossense 3:1

Wanneer ons as mense oor God praat, het ons 'n groot agterstand. Ons kan slegs in beelde en vergelykings sinvol oor die grootheid en

omvang van God besin, en soveel te meer wanneer ons iets oor Jesus in die hemel wil sê. Terwyl Jesus op die aarde was, het mense Hom gesien, saam met Hom geleef en geëet en kon hulle dus iets oor sy optrede en sy gesprekke met die mense sê. Die evangelieskrywers het hierdie optrede en woorde elkeen op sy eie, unieke manier geïnterpreteer en aan ons oorgelewer. Wanneer die evangelieskrywers egter oor die hemel en Jesus se rol daarin besin, raak dit baie vaag. Al waaroor hulle beskik het, was Jesus se getuienis oor sy verhouding met sy Vader en die ervaring van Jesus se hemelvaart.

Die beeld van Jesus aan die regterhand van God spruit voort uit die koninklike hof van die daardie tyd. Iemand wat aan die regterhand van 'n heerser geplaas is, het naas die koning, die belangrikste posisie in die koninkryk beklee. Die heerser het volle vertroue in die persoon aan sy regterhand gehad. Hy het as raadgewer vir die koning opgetree en hy moes ook die onderdane se probleme aan die koning oordra. So 'n persoon het dus by die koning en die volk 'n uitsonderlike posisie beklee. Hy het op sy beurt ook die koning by die mense verteenwoordig en dit is waar die rol van middelaar of tussenganger na vore gekom het. Hy is 'n vertroueling van die koning sowel as van die volk.

As die skrywer van Kolossense 3: 1 dus sê dat Jesus *aan die regterhand van God sit*, bedoel hy dat Jesus 'n belangrike posisie by God en by die mense beklee. Hy is die Middelaar, en tree namens ons by God in en namens God by ons in. Die skrywer wil hê dat sy lesers hierdie middelaarskap van Jesus ernstig moet opneem.

22 Mei Aan Hom is alle mag gegee in die Matteus 28: 18-20 hemel en op die aarde

In Matteus 28: 18 vind ons hierdie belangrike woorde wat deur Jesus geuiter is: *Aan My is alle mag gegee in die hemel en op die aarde*. Dit het Hy voor sy hemelvaart gesê met die opdrag aan sy dissipels om van alle mense dissipels te maak. Hy het ook belowe dat Hy met hulle sal wees tot die voleinding van die wêreld. Wat Jesus belowe het, is dat die dissipels op sy krag kan staatmaak in die uitvoering van die opdrag om mense met die evangelie te bereik (Matt 28: 18-20).

Wanneer ons egter kyk na die kerk se invloed in die wêreld en die trefkrag van die evangelie in 'n postmoderne wêreld, lyk dit asof Jesus se krag afgeneem het. Daar is mense wat sê dat God glad nie meer mag het oor wat in die wêreld gebeur nie. Al die moord, doodslag en haat in die wêreld is tekens van God se afwesigheid of magteloosheid. Die boodskap van liefde teenoor alle mense het geen impak meer op die wêreld nie.

Is dit Jesus se krag wat afwesig is, of is dit gelowiges wat wêreldvreemd geword het in die uitvoering van die opdrag? Werk die kerk nie nog met verouderde metodes en sienings van die mens nie? Het die

moderne mens nie die kerk ontgroeï juis as gevolg van die Christene wat nie meer die een Middelaar verkondig nie? Soek die kerk nie dalk 'n middelaar in ou tradisies en gewoontes nie? Moet ons nie opnuut gaan dink oor wat die beeld van middelaar vir ons vandag sê nie? Jesus as Middelaar beteken dat Hy in ons ook God in die wêreld verteenwoordig. Ons optrede teenoor mense is 'n weerspieëling van God se liefde. Ons het dus 'n verantwoordelikheid om voortdurend in liefde en nie veroordelend teenoor ander op te tree nie.

23 Mei Wie sal eerder verhoor word as die 1 Johannes 2: 1-6
eie, geliefde Seun van God?

Jesus as Voorspraak het, vanuit 'n menslike oog gesien, ook die onaangename verpligting gehad om in ons plek verhoor te word vir al ons oortredinge. Hierdie beeld van 'n verhoor het sy oorsprong in die regs-wêreld. 'n Persoon wat vir 'n sekere oortreding aangekla word, word voor die hof gebring om tereg te staan. Getuienis vir en teen die beskuldigde word ingebring, sodat die regter of jurie kan beslis of die persoon skuldig is al dan nie. Slegs wanneer al die getuienis daarop dui dat die beskuldigde onskuldig is, sal so 'n persoon vrygespreek word. 'n Gebrek aan getuienis kan ook in die beskuldigde se guns wees. In die reg is 'n persoon onskuldig totdat hy as skuldig bewys is. Dit is die staat, die polisie, se taak om die persoon se skuld te bewys.

Wanneer hierdie beeld gebruik word om Jesus se versoeningsdaad uit te beeld, is daar 'n paar belangrike verskille. In 1 Johannes 2: 1 word Jesus die Regverdige genoem. Hy is die onskuldige, die Een wat nooit die wet oortree het nie, wat nooit skuldig bewys kan word nie. Maar Jesus het in ons plek in die beskuldigdebank gestaan om verhoor te word. God moes Hom onskuldig verklaar het, want al die getuienis het daarop gedui dat Hy geen sonde gepleeg het nie.

Die kinkel in die kabel in Jesus se verhoor kom daarby in dat Hy ons Voorspraak is. Hy het nie namens Homself voor die regbank gestaan nie, maar namens ons. Nie een van ons kan onskuldig bewys word nie, want geen mens is sonder sonde nie. Daarom moes Jesus ter wille van ons skuldig verklaar en gestraf word. Wanneer ons dus sondig, word ons deur Jesus se skuldigbevinding vry verklaar. Ons moet net nie weer sondig nie (1 Joh 2: 1-6).

24 Mei Ons bid alleen op grond van die Johannes 14: 13
uitnemendheid en waardigheid
van Jesus Christus

Daar is mense wat glo dat iemand deur eie waarde en verdienste toegang tot die raadsaal van God kan verkry. Mense probeer om God se

guns op allerhande maniere te wen, sodat hulle met hulle versoeke na Hom toe kan gaan. In 1 Johannes 1: 8 word dit gestel: *As ons beweer dat ons nie sonde het nie, bedrieg ons onself en is die waarheid nie in ons nie.* Ons sondes sluit ons van die teenwoordigheid van God uit. Daar is dus geen wyse waarop ons self by God kan uitkom nie.

Om die beeld van die een aan die regterhand van die koning weer te gebruik, het ons 'n Voorspraak, Jesus Christus, wat namens ons by God vir ons intree. Sy lewe en gehoorsaamheid aan God, sy offer aan die kruis en sy bereidheid om sy ereposisie te verlaat om God se wil te kon uitvoer, het aan Hom die posisie by God gegee. Hy verdien die hemel en nie ons nie. Hy verdien God se vertrouwe en nie ons nie. Omdat Jesus hierdie posisie beklee en ons by God verteenwoordig, is Hy die enigste wyse waarop ons God se oor kan bereik.

Wanneer ons dus bid, bid ons in Jesus se Naam. Ons vra Jesus om ons gebed aan God op te dra en namens ons by Hom in te tree. Volgens Johannes 14: 13 sê Jesus: *Wat julle ook al in My naam vra, sal Ek doen, sodat die Vader deur die Seun verheerlik kan word.*

Dié dinge wat ons in Jesus se Naam vra, moet in ooreenstemming met sy wil wees. Ons kan immers nie om selfsugtige redes dinge van God vra wat nie tot God se eer strek nie. Ons kan nie bid vir die vernietiging van mense of goeie verhoudings nie. Ons gebede moet ook die uitnemendheid en waardigheid van Jesus waardig wees. Ons moet erns maak met elke gebed.

25 Mei

**Ons het dan nou 'n groot
Hoëpriester... (Hemelvaart)**

Hebreërs 10: 19-25

'n Kragtige, maar tog 'n onbekende beeld vir ons tyd wat wel in die Bybel gebruik word, is Jesus as Hoëpriester. Die beeld spruit voort uit die tyd van die tempel met die gepaardgaande gebruike. Die hoëpriester moes byvoorbeeld eers namens homself en dan namens die volk offers aan God gebring het vir die versoening van hulle sondes. Maar omdat die hoëpriester ook mens en sondaar is, was die offers gebrekkig; die een wat dit gebring het, het dikwels bybedoelings gehad – hulle was nie één met God en die volk nie. Dit sou ook nie gehelp het om 'n engel die werk te gee nie, want 'n engel ken nie die mens nie en weet nie wat dit is om versoek te word nie.

Die skrywer van die Hebreërbrief sê dat Jesus aan al die vereistes van 'n hoëpriester voldoen. Jesus het in elke opsig aan ons as mense gelyk geword. Hy was honger en dors, Hy het teenstand van die mense ervaar en is deur hulle verwerp. Hy weet wat dit is om alleen te wees, selfs om deur God verlaat te wees. Een ding wat Hom egter onderskei, is dat Hy geen sonde gehad het nie. Hy was versoek, maar het nie toegegee aan

die versoekinge nie. Jesus was waarlik mens soos ons, en Hy was aan alle versoekings onderworpe. Iemand wat dit ontken, ontken Jesus se mensheid en daardeur sy versoening.

Die rede vir Jesus se mensheid is dat Hy só 'n barmhartige en getroue Hoëpriester kon wees. Want iemand wat dit nie self ervaar het om mens te wees, om versoek te word, om swaar te kry, sal geen simpatie hê met mense en hulle foute en sonde nie. So iemand kan maklik 'n slawedrywer word en liefdeloos optree. Maar omdat Jesus weet wat dit is om mens te wees, om probleme te hê, tree Hy nie so op nie. Dit is ook waarom Hy na God toe moes terugkeer om vir ons daar te kan intree.

26 Mei

**Laat ons vashou aan die geloof
wat ons bely**

Hebreërs 10: 23

Die moderne wêreld is 'n gerieflike plek om jou geloof vaarwel toe te roep. Daar is soveel plaasvervangers daarvoor dat mense voel dat geloof in God oorbodig geword het. Hoekom sal 'n mens op God vertrou vir goeie gesondheid as die mediese wetenskap soveel oplossings bied? Hoekom sal 'n mens bid vir reën as die oorgrote meerderheid mense in elk geval in stede woon met oorgenoeg water tot hulle beskikking? Hoekom sal 'n mens in God glo vir verlossing wanneer opvoeding as oplossing aangebied word vir die mens se vervreemding? Glo mense nog werklik in die sonde van die mens? Indien nie, hoekom het ons God nog nodig?

Sommige Christene tree op asof dié vroeë glad nie in die mens leef nie. Hulle bring die evangelie die ruimte-eeu met 'n outydse wa binne. Geen wonder dat die wêreld die kerk nie meer verstaan nie. Elke geslag moet die kern van hulle geloof in 'n eietydse vorm giet. Die een ding wat egter nie verander nie, is die geloof wat ons bely. Wat is daardie geloof? Dat Jesus die Seun van God is. Hy is die Een wat nou namens ons by God intree en namens God weer by ons intree. Jesus het ons verhouding met God, met ons medemens, met onself en met die natuur herstel. Deur Jesus het ons dus 'n intieme verhouding met God. Aan hierdie geloof moet ons vashou.

'n Geloof of belydenis het altyd implikasies vir 'n mens se optrede. Ons hoef nou nie ons geloof te beskerm deur ander dood te skreeu of te verdruk nie, maar ons moet God se liefde uitdra. Ons verteenwóordig God in hierdie wêreld. Deur ons geloof het ons gekies om gehoorsaam te wees en ander by te staan. Ons glo nie in God omdat ons Hom nodig het nie, maar omdat ons die keuse gemaak het as antwoord op sy liefde vir ons. Ons moet ons keuses gestand doen.

Jesus se versoening en voorspraak het dit vir ons moontlik gemaak om tot in die binnekamer van God te gaan; ons het nou vrye toegang tot die heiligdom. Jesus het deur sy lewe en dood en ons geloof daarin die deur oopgemaak. Ons vrymoedigheid om by God in te gaan, staan in skrilte kontras met die tempeltradisie van die Jode se tyd. Slegs die hoëpriester kon een keer per jaar op die groot Versoendag in die Allerheiligste ingaan. En dit het met vrees en bewing gepaard gegaan omdat hulle nog swaar gedra het aan hulle eie sondes.

Die skeuring van die voorhangsel in die tempel met Jesus se kruisdood simboliseer juis die Christen se vrye toegang tot God. Hierdie toegang kan maklik misbruik word. Ons kan byvoorbeeld na kinders se optrede kyk. Wanneer 'n ouer een ding toelaat, wil hulle dit verder en verder voer. Die uitdrukking, *gee hom jou pinkie dan gryp hy die hele hand*, spruit voort uit hierdie ervaring met kinders.

Dit is ongelukkig ook waar in ons nadering tot God. Daarom sê die skrywer dat ons met 'n opregte hart tot God in ons gebede moet nader. Ons kan nie met valsheid, eiebelang en eiewaan in God se teenwoordigheid kom nie. Ons kan ook nie eise stel of ooreenkomste met Hom probeer aangaan nie. Ons gesindheid moet wees soos dié van iemand wat afhanklik van God is.

Die geloofsekerheid in vers 22 brei die skrywer in Hebreërs 11: 6 uit: *Wie tot God nader, moet glo dat Hy bestaan en dat Hy dié wat Hom soek, beloon.* 'n Mens kan tog nie iets van God vra en dan nie glo dat Hy ons sal antwoord nie? Ons moet God dus vertrou vir antwoorde en vir leiding.

Mei 28-Junie 4

Artikel 24 *Ons heiligmaking en goeie werke*

Ons glo dat hierdie ware geloof in die mens voortgebring word deur die hoor van die Woord van God en deur die werking van die Heilige Gees; dat die geloof hom weergebore laat word en tot 'n nuwe mens maak, hom 'n nuwe lewe laat lei en hom van die verslawing aan die sonde bevry. Daarom is daar geen sprake van dat hierdie regverdigende geloof die mens vir 'n vroom en heilige lewe onverskillig sou maak nie.

Inteendeel, hy sou daarsonder nooit iets uit liefde tot God doen nie, maar slegs uit liefde tot homelf en uit vrees vir die verdoemenis.

Dit is daarom ook onmoontlik dat hierdie heilige geloof niks in die mens tot stand sou bring nie; ons praat mos nie van 'n dooie geloof nie, maar van wat die Skrif noem, "n geloof wat deur die liefde tot dade oorgaan" (Gal 5: 6); wat die mens beweeg om hom voortdurend te oefen in die werke wat God in sy Woord beveel het. Hierdie werke is, as hulle uit die goeie wortel van die geloof voortspruit, goed en vir God welgevallig, omdat hulle almal deur sy genade geheilig is.

Tog geld hierdie werke nie vir ons regverdiging nie, want ons is geregverdig deur die geloof in Christus nog voordat ons goeie werke doen. Hulle sou anders mos nie goed kon wees nie, net so min as die vrug van 'n boom goed kan wees voordat die boom self goed is. Ons doen dus goeie werke, maar nie om iets te verdien nie – wat sou ons tog kon verdien? Veeleer is ons die goeie werke wat ons doen, aan God verskuldig, terwyl Hy aan ons niks verskuldig is nie, aangesien dit Hy is wat in ons werk. Hy maak ons gewillig en bekwaam om sy heilige plan uit te voer (Fil 2: 13).

Laat ons daarom let op wat geskrywe staan: 'As julle alles gedoen het wat aan julle opgedra is, sê dan: "Ons is slawe wat niks verdien nie. Ons het gedoen wat ons verplig was om te doen"' (Luk 17: 10).

Tog wil ons nie ontken dat God die goeie werke beloon nie, maar dit is deur sy genade dat Hy sy gawes bekroon. Verder, al doen ons ook goeie werke, maak ons dit glad nie die grond van ons saligheid nie, want ons kan geen werk doen wat nie deur ons sondige natuur besmet en ook strafwaardig is nie.

En al kon ons ook één goeie werk lewer, is die herinnering aan net één sonde vir God genoeg om dit te verwerp. Op hierdie manier sou ons altyd in twyfel verkeer, heen en weer geslinger sonder enige sekerheid; en ons arme gewete sou altyd gekwel word as dit nie op die verdienste van lyding en sterwe van ons Verlosser kon steun nie.

28 Mei Geloof kom deur die hoor van die Romeine 10: 17
Woord van God

In 1 Konings 18 vind ons die bekende verhaal wat handel oor die uitdaging wat Elia aan die Baālpriesters gerig het om te toon dat hulle god groter as die God van Israel is. Eers het die Baālpriesters gebed, toe om die altaar begin dans, later al harder tot hulle god geroep, en nog later selfs hulleself met swaarde en spiese stukkend gekerf. As hulle god maar net iets van hom wou laat hoor! Maar dit het nie gebeur nie.

Uit hierdie verhaal van Elia en die Baālpriesters leer ons een baie

belangrike saak. Die mens kan niks van sy kant af doen om God te *dwing* om Hom na ons af te buig en ons te hoor nie. Daar is net een manier waarop die sondaarmens met God kontak kan maak, en dit is wanneer God van sy kant af, in 'n daad van groot liefde en genade, Hom aan ons bekendmaak.

Hoe maak God Hom aan ons bekend? Deur die hoor van sy Woord. Ons hoor God se Woord primêr in die erediens, maar ook wanneer ons self met sy Woord besig is, Bybelstudie doen, of na sy Woord luister oor die radio en televisie. En wanneer ons sy Woord hoor, wil God deur sy Gees hoofsaaklik twee dinge doen: Hy wil geloof stig waar daar nog nie geloof is nie en waar die geloof alreeds bestaan, wil Hy geloof bou.

Ons moet goed verstaan dat iemand nie 'n gelowige word omdat hy 'n magdom van goeie werke doen, homself op 'n bepaalde dag/datum bekeer, homself groot laat doop of in tale kan spreek nie. Geloof is altyd 'n gawe van God en hierdie gawe ontvang ons wanneer ons sy Woord hoor. En dit is nie net eenmalig nie, maar elke keer wanneer ons die voorreg het om met sy Woord gekonfronteer of bemoedig te word. Want wie met God se Woord gekonfronteer word, word met God self gekonfronteer. En dit is hierdie almagtige God wat ons die geloof skenk, en telkens weer skenk, wanneer ons sy Woord hoor.

29 Mei Geloof kom deur die werking van 1 Korintiërs 12: 3 die Heilige Gees

Voor God is die mens sondaarmens, in sonde ontvang en gebore. Daarom is ons nie alleen daartoe geneig om God en ons naaste te haat nie, maar is ons ook totaal anders as God. Die mens is so anders, dat hy niks van sy kant af kan doen om homself met God te versoen of vir God aanvaarbaar te maak nie. Selfs wanneer ons glo, is dit nie 'n prestasie van ons kant af nie. Dat ek in God glo, is en was nie my keuse nie, al dink ons soms so. Ek glo nie omdat ek besluit het ek wil in God glo nie. Ek glo omdat God, toe Hy my uitgekies het om sy kind te wees, die Heilige Gees in my hart uitgestort het. Dit is hierdie Gees wat my oortuig dat ek nie sonder God kan lewe nie; dat God die skepper van hemel en aarde is, my gemaak het en my lewe ook onderhou en in stand hou.

Wanneer ek dus bely dat Jesus die Here is, die Here van hemel en aarde, maar ook die Here van my lewe, is dit nie omdat ek goed en gaaf, fyn en flink is nie, maar omdat God my deur sy Gees alreeds gegryp het, alreeds tot sy kind gemaak het. Daarom is ons belydenis, *Jesus is die Here*, altyd 'n reaksie op 'n aksie van God se kant af wat reeds vroeër in my lewe plaasgevind het.

Ook my geloof is daarom nie iets om op te roem nie. Dit is 'n genadegawe uit sy hand alleen, 'n gawe wat net die Heilige Gees in my lewe kan bewerkstellig. Wie dus bereid is om met hart en mond te bely dat Jesus die Here is, besit nie alleen die Gees nie, maar ontvang ook die mooiste naam in hierdie lewe: kind van God!

**30 Mei Ons word deur die geloof weer gebore Johannes 3: 3;
Efesiërs 4: 23**

Nikodemus was 'n bekende leermeester van Israel wat die heilige skrifte goed geken het. Tog het hy een ding kortgekom: Om die koninkryk van God te kon beërwe, moes hy opnuut gebore word.

Wat is hierdie weergeboorte? Eenvoudig dit: Deur sy Gees vernuwe God ons denke en gedagtes (Ef 4: 23). En as God ons gedagtes en denke vernuwe het, begin ons om anders oor die lewe te dink en anders te lewe. Omdat God ons gedagtes deur sy Gees nuut gemaak het, besef ons dat ons nie sonder God kan leef nie. Ons weet dat ons nie anders kan as om afhanklik voor God, soos bedelaars, te lewe nie. Ons besef ook dat alles wat ons het en is, deur God aan ons gegee is. Ons sien ook raak hoe verkeerd ons vroeër gelewe het: Gedryf deur ons sondige aard en natuur het ons net aan onself gedink en gedoen wat ons wou, al was dit ongehoorsaamheid aan God en tot nadeel van ons naaste.

Maar omdat ons deur God se Gees opnuut gebore is, is ons denke vernuwe en besef ons dat ons nou anders moet optree en lewe: in gehoorsaamheid aan God, maar ook altyd tot voordeel van my naaste. Hy wat weergebore is, dink anders oor die lewe en leef anders, want die Gees, die Een wat ons vernuwe het en daagliks wil vernuwe, skenk aan ons die geloofsoog en insig om raak te sien en te verstaan wat God in elke situasie van ons verwag. Wie dus weergebore is, sal breek met die ou mens en weer mens van God word. En wie mens van God is, wie kind van God is, leef soos 'n kind van God. Die kind van God dink nuut oor die lewe, dink oor die lewe soos God wil hê hy/sy moet. Ons is egter uit onself nie hiertoe in staat nie, ons moet eers deur die Gees weergebore word om dit te kan doen.

31 Mei Deur geloof word ons tot 'n nuwe mens gemaak Titus 3: 5 en 6

In Efesiërs 4: 24 lees ons: *...lewe as nuwe mense wat as die beeld van God geskep is: lewe volkome volgens die wil van God en wees heilig*. Wat pragtig van hierdie vers is, is dat dit nie alleen aan ons toon hoe die nuwe mens in Christus behoort te lewe nie, maar ook hoe die ou mens gelyk het. Die ou mens se beeld voor God was verwronge; hy het vol-

gens sy eie wil gelewe en was onheilig en sondig. Hoekom is die ou mens se beeld verwronge? Omdat ons die erfsonde in ons dra en dus nie meer mens/beeld van God is nie.

'n Goeie standbeeld van iemand bly steeds 'n replika van so iemand. Wanneer ons na 'n goedgemaakte standbeeld kyk, kan ons gewoonlik dadelik die persoon van wie die beeld is, herken. As die beeld egter nie 'n goeie weergawe is van die persoon wie dit verbeeld nie, sê ons dat dit nie 'n goeie standbeeld is nie. Dit is presies wat die sonde aan ons gedoen het. Ons was na God se beeld geskape, maar nou lyk ons nie meer soos God nie. Want God is heilig, en ons daarenteen vol onheilighede; God se liefde vir die sondaar is onbeperk, teenoor ons liefde vir mekaar wat soms so beperk is.

Maar nou het Jesus Christus ter wille van ons mens geword, dié mens wat ons voor God moes wees. En op dié wyse het Hy ons beeld herstel. Wie homself dus nou met Christus klee, se beeld word herstel; hy word weer mens van God, beelddraer van Christus op aarde. Ons kan beelddraers van Christus word deur God se liefde, aan ons gegee, sigbaar te maak aan ander deur dieselfde liefde teenoor ons naaste uit te leef.

Iemand wat aan Christus behoort, is 'n nuwe mens. Die oue is verby, die nuwe het gekom (2 Kor 5: 17). As u vandag in die wêreld gaan leef, wat gaan die mense sien, die ou mens of die nuwe? Gaan hulle die beeld van God sien of die verwronge beeld van die mens sonder God?

**1 Junie Die regverdigende geloof skep 'n
vroom en heilige lewe**

**Johannes 15: 1-17;
Matteus 12: 33-37**

Indien dit sou gebeur dat 'n appelboom pere dra, sal dit nie alleen vir ons onaanvaarbaar wees nie, maar die boom sal selfs as 'n wonder beskou word! Dit sou inderdaad die uitsondering op die reël wees of, soos ons sou sê, 'n abnormale boom. Almal sou seker op hierdie boom ag geslaan en daarvan geweet het.

Dit is interessant dat daar wel so 'n boom bestaan, en nie net een nie, maar baie! Ons tref hierdie bome oral aan, waar ons werk, leef en ontspan. Hierdie bome is ons, ons wat sê: Ek glo in Jesus Christus, Hy is die belangrikste aspek van my lewe; sonder Hom kan ek nie lewe nie. Maar wat gebeur as ons hierdie belydenis in daade moet omsit? Dan sê ons belydenis een ding, maar ons lewe vertoon iets anders. Dan sê ons dat ons geëet het van die boom van die lewe, maar ons dra nie vrugte wat by die bekering pas nie. En ironies genoeg steur niemand hom aan hierdie uitsonderlike bome wat die verkeerde vrugte dra nie. Dit is maar net nog 'n normale boom, sou ons sê.

Jesus het dit egter nie so verstaan nie. Nee, het Hy gesê: *Ek het julle*

uitgekies... om vrugte te dra, wat sal hou. Wat Jesus hier sê, is eenvoudig: Wie sê dat hy kind van God is, moet lewe soos 'n kind van God. Want iemand wat die geloof ontvang het, wat die Gees as eerste gawe ontvang het, wat opnuut gebore is, dink nuut en leef nuut. Hy dra die vrugte van die geloof juis omdat hy dankbaar is dat God hom so hoog geag het dat hy, uit genade, 'n kind van God kon word. As ons wil weet of ons aan God behoort, of ons werklik deur die geloof aan God verbind is, moet ons maar net na ons lewe kyk. Hoe tragies is dit dat bome wat die regte vrugte dra, deesdae die uitsondering op die reël is.

**2 Junie Ons praat immers van 'n geloof wat Galasiërs 5: 5, 6
deur die liefde tot dade oorgaan**

Is dit moontlik om te weet of ons regtig aan God behoort? Kan ons 'n maatstaf neerlê waarvolgens ons kan meet of ons werklik leef soos God wil hê ons moet? Die antwoord wat die Skrif op hierdie vrae gee, is baie duidelik: Ja, as ons leef volgens die liefde.

Wat is liefde? Die Woord van God gee hierop 'n baie duidelike antwoord: *Werklike liefde is dit: ...die liefde wat Hy aan ons bewys het deur sy Seun te stuur as versoening vir ons sondes* (1 Joh 4: 10). Hierdie liefde van God vir ons is 'n daad wat gerig is op ons voordeel en nie op die voordeel van God self nie. Volgens die Woord van God is liefde dus altyd 'n daad en die daad is gerig op die voordeel van hom of haar op wie die daad gerig word.

Die teenoorgestelde van liefde is haat of selfliefde, met ander woorde indien ek so sou optree dat ek altyd net my eie voordeel soek. As ons só lewe, sê 1 Johannes 4: 8, is ons nie kinders van God nie. Want wie kind van God is, leef die liefde, doen dade wat die een langs my se voordeel soek. Want dit is God se doel met ons: Ons word nie weergebore, ons ontvang nie die geloof en die Gees, en ons word nie nuut gemaak tot ons eie voordeel nie, maar om God se liefde in die wêreld sigbaar te maak. Wie God as ware kind wil dien, moet sy naaste liefhê. Dit is immers ook wat Johannes ons leer: As ons God regtig liefhet, sal ons sy gebooie bewaar (Joh 14: 15). Wie God dus wil dien, moet begin met diens aan sy naaste.

Niemand het God nog ooit gesien nie, maar as ons die liefde lewe, dade doen tot ander se voordeel, sien die wêreld iets van God in ons raak. Watter beeld van God gaan u en ek vandag aan die wêreld vertoon?

**3 Junie Die Gees beweeg ons daartoe om ons Galasiërs 5: 16
gedurig te oefen in die werke wat
God in sy Woord beveel het**

Vandag se tema vat alles pragtig saam waarmee ons die afgelope ses

dae besig was: Slegs omdat ons die geloof deur die werking van die Heilige Gees ontvang het, omdat ons deur die Gees opnuut gebore is, deur die Gees tot nuwe mense gemaak is, as sondaarmens weer mens van God kon word, is ons daartoe in staat om 'n nuwe lewe te lei. Die nuwe lewe van dankbaarheid voor God is dus net moontlik omdat die Gees van God ons daartoe help. Nooit is onself daartoe in staat nie, en as ons dit uit eie krag wil doen, sal ons gou agterkom dat ons nie kan slaag nie.

Hoe werk die Gees van God in ons? Eerstens ondersoek die Gees ons om vas te stel of daar nie sonde in ons lewens is nie. Dan oortuig die Gees ons van ons sonde en wil die Gees ons daartoe bring om ons sonde voor God te bely en ons voor te neem om dit nie weer te doen nie. Maar dit is nie al nie. Die Gees wil ons ook elke dag lei om in elke situasie te lewe soos God van ons verwag. Die Gees wil dus aan ons die onderskeidingsvermoë gee om in elke situasie van ons lewens in gehoorsaamheid aan God te lewe. Is dit nie wonderlik nie? God is nie alleen elke dag en elke oomblik van elke dag by my nie, maar Hy wil ook hê dat my lewe elke oomblik van elke dag deur Hom beheers sal word.

Maar dan moet ons toelaat dat God se Gees ons lewens beheer. Ons ken mos die spreekwoord: *Jy kan 'n perd tot by die water bring, maar jy kan nie die water vir hom drink nie.* Dit help dus nie dat die Gees ons telkens wys en lei hoe ons moet lewe nie, maar ons maak nog steeds net soos ons wil. Dan weerstaan ons die Gees se leiding in ons lewens. Gaan ons vandag toelaat dat die Gees ons lei?

4 Junie Hy maak ons gewillig en bekwaam Filippense 2: 13 om sy Heilige wil uit te voer

Wat wonderlik van die geloof is, is dat God nooit iets van ons sal vra waartoe ons nie in staat is nie. Hy sal ons nie bo ons kragte versoek nie, en ook nie iets van ons vra waarvoor Hy ons nie self bekwaam en gewillig gemaak het nie.

In 1 Korintiërs 12 handel Paulus volledig oor hierdie saak. Die Gees van God, sê hy, deel 'n verskeidenheid van gawes aan God se kinders uit. As God wil hê ons moet die Woord verkondig, sal Hy vir ons die gawe daartoe gee. As Hy wil hê dat ons 'n woord van wysheid moet spreek, sal Hy vir ons die woorde gee. En as Hy wil hê ons moet hulp verleen, sal Hy ons die krag en insig gee om die hulp wat van ons verwag word, op die regte manier te gee.

Ons almal het gawes uit die hand van God ontvang. Een gawe wat ons almal deel, is die gawe van die geloof, maar ook die gawe van vriendelikheid en die gawe om ander lief te hê soos God wil hê ons moet. En omdat God hierdie gawes aan ons gegee het, is ons bekwaam om

byvoorbeeld die liefde uit te leef. Is dit nie wonderlik nie? God vra nie net nie, maar Hy maak ons ook bekwaam om te kan doen wat Hy van ons vra!

Ons vind 'n pragtige voorbeeld van bogenoemde in Matteus 28: 19-20. Daar ontvang die dissipels, en dus ook ons, die opdrag om ook van ander dissipels van God te maak. Maar saam met die opdrag kom die heerlike belofte: In die uitvoering van hierdie opdrag kan ons weet: Hy is by ons al die dae tot die voleinding van die wêreld.

Watter gawes het u en ek van God ontvang? God wys dit vir ons uit juis waar ons ons naaste se nood raaksien. En as God vir ons gewys het dat ons ons naaste moet help, kan ons weet: Hy het ons reeds bekwaam gemaak om ons naaste se nood te verlig. Die vraag is egter: Is ons gewillig om te doen wat God van ons vra?

Junie 5

Artikel 25

Die seremoniële wet in Christus vervul

Ons glo dat die seremonies en heenwysings van die wet met die koms van Christus opgehou het en dat alle voorafskaduwing tot 'n einde gekom het. Die gebruik daarvan moet derhalwe onder die Christene afgeskaf word. Die waarheid en inhoud daarvan bly nogtans vir ons in Christus Jesus bestaan – in Hom het hierdie seremonies en heenwysings juis hulle vervulling.

Ons gaan ook nog voort om die getuienisse van die wet en die profete te gebruik om ons in die evangelie te bevestig en ook om ons lewe in alle eerbaarheid tot eer van God en volgens sy wil in te rig.

**5. Junie Die getuienis van die wet en die
profete leer ons om ons lewe volgens
sy wil in te rig**

1 Konings 2: 1-4

Menige van ons het al die ervaring gehad om langs die sterfbed van 'n geliefde te staan en die laaste woorde van daardie persoon aan te hoor. Opmerklik is dat ons baie ver sal gaan om aan daardie persoon se laaste wens of versoek te voldoen.

In die gedeelte wat ons gelees het, is Salomo die een wat die laaste woorde van sy vader Dawid aanhoor. Dit is die moeite werd om 'n keer te kyk na die opdragte en beloftes wat Dawid aan Salomo gee:

- Hou jou aan wat die Here jou God jou voorskryf en lewe daarvolgens.

- Gehoorsaam sy voorskrifte, gebooie, bepalings en verordeninge soos dit opgeskryf is in die wet van Moses.
- Dan sal jy voorspoedig wees in alles wat jy doen en oral waar jy gaan en sal die Here al sy beloftes vervul.

Uit die geskiedenis van Salomo weet ons dat hy gedoen het wat God vereis het; dat hy in groot wysheid God gedien en die volk van God regeer het.

U en ek as gelowiges het die getuienis van die wet en die profete. Ons lees daaglik die Bybel en Sondag na Sondag luister ons na die Woordverkondiging. Die vraag is of ons elke dag daarmee erns maak om ons lewe volgens die Woord van die Here in te rig. Is ons nie soms te geneig om net dit wat ons pas, te hoor en te gaan doen nie? Ons as kinders van God moet die beloftes van God ernstig opneem, en in vaste vertroue op die ewige Koning leef. Is dit nie die grootste van alle beloftes wat vir ons vervul is nie?

Junie 6-17

Artikel 27 *Die algemene Christelike kerk*

Ons glo en bely 'n enige, katolieke of algemene kerk, 'n heilige vergadering van almal wat waarlik in Christus glo, wat almal hulle volle saligheid in Jesus Christus verwag en in sy bloed gewas is, geheilig en verseël deur die Heilige Gees.

Hierdie kerk was daar van die begin van die wêreld af en sal tot die einde daar wees, want Christus is 'n ewige Koning, wat nooit sonder onderdane kan wees nie.

En hierdie heilige kerk word deur God bewaar teen woede van die hele wêreld, alhoewel dit soms 'n tyd lank baie klein is en dit in die oë van die mens lyk asof dit tot niet gegaan het – soos die Here vir Hom gedurende die gevaarlike tyd onder Agab sewe duisend mense bewaar het wat nie voor Baäl gekniel het nie. Verder is hierdie heilige kerk nie geleë in, gebonde aan of beperk tot 'n sekere plek of sekere persone nie, maar is dit oor die hele wêreld versprei en verstrooi. Tog is dit met hart en wil in een en dieselfde Gees, deur die krag van die geloof saamgevoeg en verenig.

6 Junie

Ons glo en bely 'n enige kerk

Efesiërs 1: 15-23

Wanneer 'n mens vra na 'n definisie van die kerk, word die volgende

algemeen aanvaar:

'n Kerk is 'n vergadering van gelowiges wat deur Christus deur sy Woord en Gees bymekaargebring is. Hierdie kerk word deur God in geloof en gehoorsaamheid bewaar deur dieselfde Woord en Gees en word regeer deur die ampte wat God daarvoor ingestel het.

As mense oor die kerk praat, word daar altyd gevra na wat die kerk vir ons kan beteken. Toenemend blyk dit dat die kerk die mens moet pas, en dat die mens nie meer die kerk vooropstel nie. As ons in 'n enige kerk glo en dit bely, moet ons na die definisie hierbo kyk, want hieruit word dit baie duidelik dat die kerk 'n Christus-gewilde instelling is. Die Woord en die Gees is die boustene van die kerk, en in die proses word mense alleen uit genade gebruik om hierdie kerk te regeer.

Dat Christus hierdie kerk liefhet en in stand hou, blyk uit die gebed van Paulus vir die Efesiërs wat ons gelees het. Vol inhoud en belofte is die gebed waarin die volgende gevra word:

- dat God deur sy Gees wysheid sal gee dat ons Hom werklik kan ken;
- dat ons geestesoë so verhelder sal word dat ons kan weet watter hoop sy roeping inhou en watter rykdom in die erfenis is wat Hy vir die gelowiges bestem het en hoe geweldig groot sy krag is wat Hy uitoefen in ons wat glo.

Christus is aangestel as hoof van die kerk, die kerk is sy liggaam. In vers 23 lees ons van die groot geleentheid en verantwoordelikheid wat daarin geleë is dat ons, die kerk, die liggaam van Christus is. As sodanig is ons die volheid van Hom wat alles in almal vervul. As ons hierdie belydenis opreg uitspreek, sal ons besef dat om deel van hierdie enige kerk te wees, groot verantwoordelikheid inhou. Daarom moet ons ons daarvoor beywer om alle menslike pogings om die kerk vir die mens in te rig, teen te staan. Ons moet ons deur die Woord en Gees laat leer en regeer om in hierdie enige kerk die Heer van die kerk in dankbaarheid te dien.

7 Junie Ons glo en bely 'n katolieke of Kolossense 1: 3-8
algemene kerk

Die verklarende handwoordeboek van die Afrikaanse taal gee as verduideliking vir die betekenis van die woord *katoliek*, die volgende: *Algemeen, allesomwattend; oor die hele wêreld versprei...*

Saam met hierdie belydenis is ons dit ook eens dat dit in die wêreld vandag waar is. Dit laat egter altyd by 'n mens die vraag ontstaan of ons hierdie begrip, algemene kerk, nie so veralgemeen dat die ware doel en opdrag van die gelowige totaal buite rekening gelaat word nie.

In Kolossense 1: 6 lees ons: *Die evangelie het julle bereik, en net soos dit in die hele wêreld vrug voortbring en verder versprei, gebeur dit ook*

by julle van die dag af dat julle van God se genade gehoor het en dit leer ken het soos dit werklik is. Die algemeenheid van die kerk wat ons bely, is nie van mense afhanklik nie. God gebruik uit genade mense wat deur sy Gees geïnspireer word om te gaan verkondig dat Jesus die Christus is. Ons lees hier in vers 6 dat die evangelie vrug voortbring. Dit beteken dat waar die evangelie reg en suiwer verkondig word, daar resultaat is. Dit beteken dat die kerk niks anders sê of doen as om die werk van die koninkryk te doen en die Woord van God te verkondig nie. Ons moet egter nie gerus wees oor die bestaan van die kerk nie. Die gelowige moet, op grond van en deur die liefde wat die Gees in hom/haar gewek het, altyd daarna streef om 'n nuttige instrument in die hand van God in die uitbreiding van die algemene kerk te wees.

8 Junie Die kerk is 'n heilige vergadering Romeine 10: 8-13
van almal wat waarlik in Christus glo

Die wonderlike waarheid van die woorde in Romeine 10 sal die opregte gelowige altyd met die grootste dankbaarheid vervul. Want daar is geen groter bewys van God se liefde vir die mens nie as dat sy enigste Seun graf en dood oorwin het vir elkeen wat in Hom glo.

Vir die ongelowige is juis dit ongelooflik: dat God vir onbekende sondaars sy enigste Seun laat sterf het. Dit maak geen sin nie, want niemand kan immers so onvoorwaardelik liefhê nie! Maar dit is die mens wat nie hoor nie, al gaan 'n boodskap oor die hele wêreld uit wat die uithoeke van die aarde bereik (vgl Ps 19: 5). Dit is die mens wat nie verstaan nie, omdat hy nie in die geloof die waarheid en werklikheid van God se liefde kan begryp nie.

En die genadige werking van God kom nog nader aan ons wanneer ons die kerk as 'n heilige vergadering van almal wat waarlik in Christus glo, bely. God ken ons, sy kinders, so goed dat Hy ter wille van ons en tot eer van sy Naam die kerk vestig en in stand hou, sodat ons 'n veilige heenkome kan hê wanneer die winde van die lewenstorme om ons woed. Waar vind 'n mens groter geborgenheid as juis in die gemeenskap van gelowiges?! Waar soek 'n mens anders na ware sekerheid en vrede, as by die God van vrede? Dit is immers God self wat sê: *Wie op My vertrou, hoef nie te vlug nie.*

9 Junie Die kerk verwag die volle salig- Handeling 4: 1-13
heid in Jesus Christus

Petrus en Johannes was ongeleerde en eenvoudige mense wat in die alledaagse lewe nie 'n noemenswaardige rol gespeel het nie. Niemand het van hulle verwag om in die sosiale lewe uit te blink nie. En tog is dit juis hierdie twee eenvoudige manne wat die Joodse Raad verbaas laat

verdaag het, want soveel vrymoedigheid het hulle by niemand teëgekom nie. Sonder om terug te deins of verskoning te vra, het Petrus luidkeels voor die Joodse Raad verkondig: *Hý bring die verlossing en niemand anders nie. Daar is geen ander naam op die aarde aan die mense gegee waardeur God wil dat ons verlos moet word nie.*

Een ding het die Joodse Raad buite rekening gelaat: Petrus was vol van die Heilige Gees toe hy hierdie belydenis uitgespreek het.

Hierdie woorde is van die kerk van alle tye en van ons vandag nog net so waar. Dit is nie alleen geleerde mense wat kan verstaan en glo nie. Is die geloof nie juis 'n saak wat nie te verstane is nie? Is die handeling van God nie juis vir ons onverklaarbaar nie? Vandag nog is die al en alles wat ons nodig het om te glo en te bely oor die verwagting van die kerk, hierdie waarheid: dat verlossing alleen moontlik is deur Jesus en niemand anders nie. Hierdie moontlikheid word 'n werklikheid vir elkeen van ons wat nie net beweer dat hy glo nie, maar uit dankbaarheid dit ook met daade bevestig. Hierdie belydenis maak van ons kerk.

10 Junie Die kerk is geheilig en verseël 2 Korintiërs 1: 12-22 deur die Heilige Gees

In die laaste gedeelte van vers 21 en 22 lees ons die drie grootste wonders wat in elke mens se lewe kan plaasvind:

- *God het ons vir Hom afgesonder,*
- *ons as sy eiendom beseël en*
- *die Heilige Gees in ons harte gegee as waarborg van wat ons nog sal ontvang.*

Die kerk, die liggaam van Christus wat gevorm word deur almal wat waarlik in Christus glo, is deur die Heilige Gees geheilig en verseël. Dit is nie ons belydenis wat die kerk laat voortbestaan nie, maar die genadige handeling van God met die kerk. Elkeen wat die hemelvaart van Christus en die gebeure op pinksterdag opreg bely, kan nie anders as om in die woorde van hierdie gedeelte van die belydenis die grootste troos en bemoediging te vind nie. Dit bepaal die lewe en werk van die kerk. Ons kan niks uit onself of deur onself of vir onself doen nie. Die feit dat die kerk deur die Heilige Gees geheilig is, moet ons juis daarteen waarsku en vrywaar van misbruike en wanpraktyke in die kerk. Sal die feit dat die Heilige Gees die kerk verseël, ons nie aanspoor om ons tyd en talente, ja ons hele lewe te wy aan die diens tot eer van God nie?

Nêrens anders vind 'n mens in hierdie wêreld groter sekerheid en

vastigheid nie as in die belofte dat God vir ons 'n ander Voorspraak, die Heilige Gees, gestuur het om vir ewig by ons te wees en ons as kerk te heilig en te verseël nie.

11 Junie Hierdie kerk was van die begin van Romeine 1: 2-7
die wêreld af daar en sal tot die
einde daar wees

In die begin was die kerk se begin reeds daar. So het Adam en Eva in die ontmoeting met God genade, geregtigheid en liefde beleef (Gen 3: 8-21). God het in die tuin gewandel nadat die mens teen Hom gesondig het en met hom en die vrou gepraat. Hier het ons met die eerste evangelisasiegesprek te doen waarin God die Prediker is en Adam en Eva die gemeente. Dit alles het daarop uitgeloop dat die mense begin het om die Naam van die Here aan te roep (Gen 4: 26).

Die verkondiging van die Naam van die Here het daartoe gelei dat die spore van die kerk dwarsdeur die mens se geskiedenis waarneembaar is. Die geboorte van die Christelike kerk het tydens die pinkstergebeure plaasgevind. Die Christelike kerk het Christus as hoof (Ef 5: 23), daarom is die kerk ook geanker in die sekerheid dat Hy die begin en die einde is. By sy wederkoms eindig die mens se geskiedenis, asook die geskiedenis van die hele kerk, want dan sal ons nie meer net ten dele ken nie (1 Kor 13: 10). Die oordeel van God sal dan 'n skeiding maak tussen troues en ontroues en die oordeel sal meebring dat God alles vir alles sal wees (1 Kor 15: 28). Die kerk se begin is dus by die gelowige mens se getrouheid aan die almagtige God en die kerk se einde is by die wederkoms van Christus, die Seun van die almagtige Vader.

12 Junie Christus is 'n ewige Koning wat Efesiërs 1: 15-23
nooit sonder onderdane kan wees nie

Uit Jesaja 43: 20 en 21 blyk dit duidelik dat die ganse skepping God eer. Selfs as die mense sou stilbly, sal die klippe Hom lof toebring (Luk 19: 40).

Aan Jesus is alle mag gegee in die hemel en op die aarde (Matt 28: 18). Daarom heers Hy oor sy onderdane, die engele, die diere, die mense, die plante en die stof van die aarde. God se heerskappy vra van sy onderdane onderwerping en gehoorsaamheid. Ons sien dit in die skeppingsverhaal waar God se wil die wet vir die skepping is, daarom is die skepping goed. Maar die sondeval vind plaas. Dan openbaar God Hom, sodat die liefde en genade in Christus aan die mens bekend kan word. Christus is eers verneder, sodat ons wat in Jesus glo, die verlossing deelagtig kan word.

As gelowiges is ons die ewige Koning se onderdane, hier op aarde en ook in die ewigheid. Dan sal ons wel nie meer in 'n kerk georganiseer wees nie, maar dit wat in 1 Korintiërs 15: 28 staan, sal dan waar word: God sal alles wees vir alles. In die eindtyd is daar geen ontkenning van die koningskap van Christus nie, slegs die voleinding van alles in God. So sal ons as onderdane volledig trou in gehoorsaamheid aan God kan bly.

13 Junie Hierdie kerk word deur God Efesiërs 6: 10-20
bewaar teen die woede van die hele
wêreld

Die wêreld wat Christus nie ken nie, is 'n wêreld wat deur haat en selfverheerliking gekenmerk word. Die wat vir Christus is, word deur Hom verander, sodat die wet nie meer 'n sware las is nie. Om die wet op grond van jou eie vermoë te onderhou, is vir die mens onmoontlik. Deur getrou aan die wet te probeer bly, kan ons ook nie vir ons vryspraak verdien nie. Alleen op grond van Christus se verdienste vir ons, verkry ons vryspraak en word die wet die middel tot dankbaarheid.

As gelowiges word ons in die kerk byeengebring tot God se eer. Dit is anders as die optrede van diegene wat Christus nie as hulle Verlosser sien nie en hulle heil in hulleself soek waardeur hulle vyande van God is. Geloof in die drie-enige God eis selfopoffering ter wille van liefde vir God en liefde vir die naaste waarin die gelowige van die wêreldling onderskei word. God rus die gelowige toe om staande te kan bly teen die woede van die wêreld. So kan die kwaad deur die goeie oorwin word (Rom 12: 21). In hierdie voortdurende stryd rus die Vader ons as kerk ook toe, sodat ons staande kan bly; Hy gee vir ons die wapenrusting wat ons nodig het (Ef 6: 10-20). Ons troos is dat hierdie stryd alreeds oorwin is (Op 17: 14).

14 Junie 'n Voorbeeld uit die Openbaring 2: 18-29
geskiedenis van die strydende kerk

'n Tydperk in die geskiedenis van die kerk waarmee die strydende kerk deur die eeue kan identifiseer, vind ons by die stryd van die gemeente van Tiatira. Hierdie gemeente het in hulle liefde, geloof, diensvaardigheid en volharding toegeneem. Tog is hulle daarvan aangekla dat hulle 'n sondares, wat haarself as profetes voorgedoen het, nie in hulle midde bestry het nie. Sy het hulle mislei met haar lering dat dit wat vir die liggaam skade inhou, nie vir die siel skade kan inhou nie.

As 'n mens in die stad Tiatira wou werk, moes jy aan 'n gilde vir die vakmanne behoort. Daar was gildes of vakbonde vir verskeie ambagte,

soos vir skrynwerkers, leerlooiers, pottebakkers en verwers. Om aan 'n vakgilde te kon behoort, moes jy by die godsdiens van daardie gilde inskakel. Die godsdiens was heidens, en het afgodsofferfeeste en onsedelike orgieë ingesluit het. Die Christengelowiges kon nie aan die praktyke meedoen nie. Maar om egter nie aan die gilde te behoort nie, het meegebring dat jou gesin gebrek kon ly. Daarom het die vals profetes se lering van die liggaam se sondes wat nie die siel kan beïnvloed nie, aanklank gevind.

God het egter self ingegryp en gewaarsku dat Hy self die gruwel uit sy gemeente sal weer. Die gemeente sal oorwin as hulle ten spyte van die druk en die verleiding van die wêreld, enduit kan volhou om volgens God se wil te lewe. Vir hulle word die Môrester, Jesus Christus gegee.

15 Junie Hierdie heilige kerk is oor 1 Korintiërs 1: 1-3
die hele wêreld versprei en verstrooi

'n Mens kan nooit sê dat die kerk van God net in een gemeente of kerkgenootskap gesentreer is nie. Aan die ander kant is die ganse wêreld ook nie die kerk van God nie. Uiteindelik is die kerk daar waar die gelowige gemeenskap die drie-enige God aanbid, verheerlik en ontmoet. Daarom is die plaaslike gemeente nie minder kerk as die res van die kerk op aarde nie. Die kerk in die wêreld is ook nie meer kerk as die plaaslike kerk nie. Die kerk is plaaslik en wêreldwyd die sentrum van die verkondiging van die Woord van God en van die God van die Woord.

Gesien in die lig hiervan, moet die kerk in die wêreld versprei deur evangelisasie en sending om sodoende aan al die nasies die Blye Boodskap bekend te maak. Wanneer God Hom met mense bemoei, gee Hy aan hulle 'n bepaalde taak en 'n definitiewe bestemming. God maak sy kerk heilig deur die kerk af te sonder van die wêreld. God plaas die gelowiges in die kerk in 'n nuwe verhouding tot Hom en tot die wêreld. Ons as kerkklimate is dus geroep tot gehoorsaamheid aan God en tot stryd teen die sonde. Die kerk is die vergadering van almal wat waarlik glo dat hulle volle saligheid in Jesus geleë is. Om dié rede is die kerk nie op een plek gesetel nie, maar oor die hele wêreld versprei.

16 Junie Tog is die kerke met hart 1 Korintiërs 12: 12-31
en wil in een en dieselfde Gees
saamgevoeg

Die eenheid van die kerk is ook een van die bedes van Jesus tydens sy aardse verblyf (Joh 17: 20-23). Die eenheid van die kerk strek oor volke en nasies heen (Gal 3: 26-28) en is volgens Jesus se gebed, geleë in Christus, die Vader en die Gees se eenheid met mekaar. Die eenheid

van die kerk op aarde word ook gevestig in die gelowiges se lof en aanbidding. Die Gees van God is die inisierder van ons geloof, sodat ons deur die Gees kan sê: *Jesus is die Here* (1 Kor 12: 3).

Tog bly ons verstaan van God onderworpe aan ons vermoë om slegs gedeeltelik te kan verstaan (1 Kor 13: 9). Juis in dié verband kan ons moontlik die idee kry dat ons verdeel is in die kerk. Maar ons moet te alle tye in wil en in strewe in diens van mekaar wees. So is die lidmate interafhanklik in hulle diens aan God. Op dieselfde wyse is kerke in diens van God tot sy eer en ook in diens van mekaar. Dieselfde Gees voeg kerke saam in hulle belydenis en hulle dankbaarheid oor hulle verlossing in Jesus Christus.

17 Junie

**In die krag van die
geloof is die kerk saamgevoeg
en verenig**

Filippense 1: 27-2: 11

Geloof is die wyse waarop die mens op God se genadegawe antwoord. Die gelowiges is die mense wat in die kerk versamel is, waar hulle hulle nie met God besig hou nie, maar God met hulle as gemeente en kerk besig is. Geloof is daarom om jouself in God se hand oor te gee. In die hand van God vind die kerk lewe. Die gelowige ontvang die gawe van geloof vanaf die Gees van God. Christus is Hoof van die kerk en ook die Een op wie die geloof gerig is. God, wat bestaan uit die eenheid tussen die Vader, die Seun en die Heilige Gees, gee dus die eenheid in die geloof in Hom deur sy Gees. Deur die kragtige werking van die Gees word ons geloof gewek, versterk en gelei.

Ten spyte daarvan dat die kerk volgens menslike oordeel weinig eenheid vertoon, lê die troos vir ons as gelowiges juis in die feit dat daar 'n eenheid in ons geloof is. Onder die geklank van die Woord van God in die kerk, vind die versterking en die opwekking van die geloof plaas. Dit is dus waar die drie-enige God geëer, gevrees en gedien word deur gelowiges, dat die eenheid van geloof nie net vir die plaaslike gemeente alleen nie, maar in die hele wêreld kragtig verkondig word.

Junie 18-25

Artikel 28 *Elkeen is verplig om by die ware
kerk aan te sluit*

Ons glo – aangesien hierdie heilige vergadering 'n versameling is van hulle wat verlos word, en daarbuite geen saligheid is nie – dat niemand, wat sy stand en status ook is, in selftevreedenheid hom van

hierdie vergadering afsydig mag hou nie. Inteendeel, almal is verplig om daarby aan te sluit en hulle daarmee te verenig om die eenheid van die kerk te bewaar, deur hulle almal – as lede van een en dieselfde liggaam – aan sy leer en tug te onderwerp, die nek onder die juk van Jesus Christus te buig en volgens die gawes wat God aan elkeen gegee het, die broers in die opbou van hulle geloof te dien. En om dit beter te kan doen, is dit volgens die Woord van God die plig van alle gelowiges om hulle af te skei van hulle wat nie aan die kerk behoort nie, en hulle by die vergadering aan te sluit, waar God dit ook al gevestig het, selfs al sou regerings en wette van regeerders daarteen wees en daarvoor die dood- of lyfstraf oplê.

Daarom handel almal wat hulle van hierdie ware kerk afskei of nie daarby aansluit nie, in stryd met die bevel van God.

18 Junie Ons glo buite die kerk is daar Romeine 10 : 5-16
geen saligheid nie

Met die woordjie kerk, bedoel ons hier nie een of ander denominasie nie. Ons praat nie van die Nederduitsch Hervormde of die Nederduitse Gereformeerde Kerk nie. Ons praat ook nie van 'n gebou van stene of beton nie. Ons belydenis praat van 'n heilige vergadering van mense, één in die geloof in Christus. Die Bybel noem die kerk in hierdie verband die bruidsgemeente van Christus asook die liggaam van Christus.

Wanneer ons belydenis in Artikel 28 van die Nederlandse Geloofsbelydenis dus sê dat daar buite die kerk geen saligheid is nie, kan 'n mens dit goed verstaan. Paulus stel die vraag: ...hoe kan 'n mens Hom aanroep as jy nie in Hom glo nie? En hoe kan jy in Hom glo as jy nie van Hom gehoor het nie? En hoe kan jy van Hom hoor sonder iemand wat preek? Dit is logies dat as ek van Christus wil hoor, as ek God wil eer, ek dit sal doen waar God verkondig word. Die kerk is die ruimte waar 'n mens van Hom kan hoor. Die kerk is die poort na die hemel, die deurgang na die ewige lewe.

Ek het nie nodig om self 'n brug na die hemel te probeer bou nie. Nee, ek gaan kerk toe, want in die kerk is die Woord en Gees van God. Daar kan my geloof gestig en gesterk word. Buite die kerk is daar nie waarheid nie, nie Christus nie, nie saligheid nie.

19 Junie Niemand mag hom van hierdie Hebreërs 10: 19-25
vergadering afsydig hou nie.
Almal is verplig om daarby aan te
sluit en hulle daarmee te verenig

In hierdie vergadering van die gelowiges word die een heilige, algemene, Christelike kerk, die liggaam van Christus, nou sigbaar. Die gelowiges kom bymekaar, die ampte word ingestel, Woord en sakramente word bedien, die kerk lewe as kerk.

Dit is noodsaaklik dat ons sal verstaan dat dit alles gebeur omdat Christus dit so ingestel het. Ek kan met ander woorde nie redeneer: Solank ek net aan Christus behoort, hoef ek met 'n bepaalde kerk, met sy ampte, sy eredienste en sy sakramentsbediening niks te doene te hê nie. Alreeds die betekenis van die woord kerk - die wat aan die Here behoort - bewys my redenasie verkeerd. As ek aan die Here behoort, hoort ek by die kerk en gee ek gehoor aan die skrywer van die Hebreërbrief se oproep as hy sê: *Ons moenie van die samekomste van die gemeente af wegbly nie.* As ek my afsydig hou van die kerk, is ek ongehoorsaam aan die wil van Christus. Dit is sy wil dat die kerk op aarde in die vergadering van die gelowiges gestalte sal kry. Ons moet die vergadering reg verstaan. Die kerk is nie 'n vereniging waarvan ek 'n lid kan word deur daarby aan te sluit of dit te bedank soos ek dit goetvind nie. By die kerk is dit Christus en Christus alleen wat aan my die voorreg gee om aan te sluit sodat ek my geloof dankbaar daar kan uitleef.

20 Junie Almal is verplig om die eenheid Efesiërs 4: 1-6
van die kerk te bewaar

Alle gelowiges maak deel uit van die een, heilige, algemene, Christelike kerk - die kerk wat sigbaar word as die vergadering waarvan ek my nie afsydig mag hou nie. Maar nou sien ons rondom ons dat die kerk sigbaar word in 'n groot verskeidenheid van gestaltes. Daar is Hervormde Christene, Lutherse Christene, Roomse Christene en charismatiese Christene. Hierdie verskeidenheid moet ons goed verstaan, want ek is in die eerste plek 'n Christen en in die tweede plek 'n Hervormer en nie andersom nie. My naam is Christen en my bynaam is Hervormer en juis die duisternis van byname bring ons by 'n netelige saak uit, naamlik die verdeeldheid in die Christendom.

Ons bely een Christelike kerk, maar ons behoort aan baie verskillende denominasies. Dit is so. En dit is deur ons sonde veroorsaak, want sonder sonde sou ons sekerlik as broers in dieselfde huis kon saamwoon. Maar nou doen ons dit nie en dit hoef ons nie te veel te hinder nie - nie dat ons die verdeeldheid as 'n ideale toestand moet beskou nie. Tog

aanvaar ons dat deur al die mure van verdeeldheid, die eenheid van belydenis, die eenheid in die liggaam van Christus, nie ongedaan gemaak word nie. Dit kan in hierdie sondewêreld gebeur dat lede van 'n gesin rusie kry en uitmekaar spat, maar dit neem nie weg dat hulle broers en susters is nie. Die band is steeds daar wat broers en susters bind, selfs uit verskillende kerke, en verenig tot die een liggaam van Christus.

21 Junie Ons bewaar die eenheid van die kerk 1 Korintiërs 5
deur ons almal aan sy leer en
tug te onderwerp

Die dag toe ons belydenis van geloof afgelê het - dalk baie jare gelede - het elkeen van ons onder andere belowe: *...om onself diensbaar te maak en na die beste van ons vermoë en met toewyding die groei en vooruitgang van die Nederduitsch Hervormde Kerk, en so van die een, heilige, algemene, Christelike kerk, te bevorder.* Ons het ook te kenne gegee dat ons die leer van die kerk van harte aanvaar, dat ons ons geloof in die drie-enige God bely en dat ons volkome onderneem om by ons belydenis te bly.

Dit alles is ongelukkig geen waarborg dat daar nie êrens vorentoe 'n ergerlike sonde op ons pad kan kom nie. Daarom het ons by geleentheid van ons geloofsbelydenis ook belowe om ons te onderwerp aan die kerklike tug. As ons 1 Korintiërs 5 met aandag lees, merk ons dat Paulus dit as gebiedend noodsaaklik ag dat mense wat volhard in ergerlike sondes, getug sal word, in uiterste gevalle selfs met uitsluiting uit die gemeente.

Om die eenheid van die kerk te bewaar, kan ons nie elkeen glo soos ons wil nie. Ons glo saam met die kerk; ons bely saam met die kerk en ons onderwerp ons aan die leer van die kerk. Binne die kerk kan ons ook nie elkeen leef soos ons wil nie. Ons word in ons doen en late gelei deur die insettinge en verordeninge van God se Woord. En as ons ons te buite gaan, buig ons onder die tug van die kerk, want ons weet: Die hoogste doel van die tug is om ons terug te bring op die regte pad.

22 Junie Ons bewaar die eenheid van die Matteus 11: 25-30
kerk deur die nek onder die juk
van Jesus Christus te buig

Jesus Christus nooi ons uit: *Kom na My toe....* Onderwerp julle aan my leiding en my tug. Leer van My; nie net van my onderwys nie, maar ook van my Persoon. Want Ek sal julle leer deur my eie voorbeeld. Ek is sagmoedig, Ek is nederig, en julle moet ook so wees. Die juk wat Ek op

julle nek lê, is nie 'n swaar, skawende, ongemaklike juk nie. Nee, *my juk is sag en my las is lig*. My juk is nie soos die juk wat die Fariseërs op julle lê nie, want dit is 'n juk wat jou platdruk. Dit is 'n juk wat uit wettisme bestaan; uit raak nie, smaak nie, roer nie aan nie. Dit is 'n mensgemaakte stelsel waar dit om die letter gaan en nie om die gees nie. Jesus Christus nooi ons uit: Buig julle nek onder my juk. My juk beteken dat liefde die vervulling van die wet is. My juk vra van julle dat julle God bo alles sal liefhê en julle naaste soos julleself.

Om die eenheid van die kerk te bewaar deur ons nek onder die juk van Jesus Christus te buig, is ook 'n praktiese saak. Dit beteken dat ons in die wingerd van die Here sal werk. Dit sal immers baie selfsugtig wees as ons die boodskap van verlossing net vir onself hou. Dit sal ook nie net selfsugtig wees nie, maar dit sal neerkom op ongehoorsaamheid aan die opdrag van Christus. Sy opdrag aan ons is om uit te gaan en die mense te leer, om só nie alleen ons kerk uit te brei nie, maar ook daadwerklik mee te doen aan die uitbreiding en koms van God se koninkryk. Dit is nie net die dominee, die ouderling en die diaken wat onder die juk hoort nie. Ons trek almal saam in die werkspan van Jesus Christus.

**23 Junie Ons bewaar die eenheid van 1 Korintiërs 12: 12-31
die kerk deur volgens die gawes
wat God aan elkeen gegee het, die
gemeente in die opbou van hulle geloof te dien**

Paulus verduidelik in die gelese gedeelte wat ons plek en taak in die kerk is. In sy verduideliking maak hy gebruik van die beeld van 'n liggaam. Hy stel dit dat 'n liggaam baie lede het en dat elke lid sy eie besondere taak het. So is die kerk 'n eenheid, al het hy baie lede, en elke lidmaat van die kerk het ook 'n besondere taak. As ons deel van die kerk is, is ons almal saam die liggaam van Christus.

Paulus stel dit vir ons so duidelik dat selfs die ou kleintjies dit kan verstaan: Die oog kan nie hoor nie en die oor kan nie ruik nie, daarom het die liggaam elkeen van sy baie lede nodig. Die een lid moet hom nie oor die ander aanstel en maak asof hy so belangrik is dat hy sonder hulle kan klaarkom nie. Almal is afhanklik van mekaar en verantwoordelik vir mekaar.

Presies dieselfde geld binne die kerk. Binne die kerk het Christus 'n verskeidenheid genadegawes gegee. Ons kan maar net rondom ons kyk, dan sal ons sien dat almal nie dieselfde lyk nie. Ons kan ook nie almal dieselfde dinge doen nie, want ons het verskillende gawes ontvang. Wat belangrik is, is dat ons almal gawes ontvang het en dat ons met die gawes wat ons ontvang het, in sy gemeente moet werk.

24 Junie Dit is die plig van alle gelowiges 2 Johannes 7-11
om hulle af te skei van hulle wat
nie aan die kerk behoort nie

Godsdiensvryheid, groot verdraagsaamheid wanneer dit om die ander party se aanvaarding of verwerping van Jesus Christus gaan, is kenmerkend van ons dag. Selfs nie net verdraagsaamheid nie, maar ook traak-my-nie-agtigheid en louheid tier welig soos onkruid op die akker van die kerk. Of ons bure of selfs ons familie Christus bely of nie, of hulle aan die kerk behoort of nie, dit maak nie die geringste verskil aan ons gebondenheid of vriendskap nie.

In die lig van die tydsgees klink 'n stelling dat ons moet breek met die wat nie aan die kerk behoort nie, vreemd. En tog is dit nie vreemd aan die Bybel nie. In sy tweede brief het Johannes dit in die besonder oor dwaalleraars en die gelowiges se houding teenoor sulke mense. Maar in die algemeen geld die beginsel wat hy hier stel, vandag nog vir ons en ons houding teenoor mense wat met Christus en met sy liggaam (die kerk) niks te doene wil hê nie. Johannes sê dat dwaallereers nie in die huis ontvang moet word nie. Hulle moet selfs nie gegroet word nie. Ons moet onthou dat deugde soos hartlikheid, vriendelikheid en gasvryheid in Johannes se tyd baie hoër geag is as vandag. En tog voel die apostel so sterk oor gelowiges se plig om nie met ongelowiges te assosieer nie, dat hy selfs téén die reël van sy tyd, ongasvryheid aanbeveel. Dit behoort ons, verdraagsame, twintigste-eeuse mense te laat nadink.

25 Junie Ons moet deel van die kerk wees Markus 8: 31-38
selfs al word ons daarvoor vervolg

Geloofsvervolging is iets waarvan ons nog net gehoor het, want nie een van ons het enige praktiese ervaring daarvan nie. Ons lees in die Nuwe Testament en in allerlei buite-Bybelse geskrifte hoedat die vroeë Christelike kerk deur die Romeinse owerheid vervolg is. Mense het in die arena en op brandstapels met hulle lewens geboet op grond van hulle geloof in Jesus Christus.

In die tyd ná die Kerkhervorming het die kerk soortgelyke vervolging ervaar. Die koms van ons Hugenotevoorvaders is 'n direkte gevolg van geloofsvervolging. Toe die Ystergordyn nog bestaan het, was daar van tyd tot tyd berigte van vervolging van die kerk en dit gebeur vandag nog in lande soos China en Albanië.

Ons voel dalk nie nou bedreig nie, maar die beginsel staan vas: As geloofsvervolging na ons kant toe sou kom, durf ons nie wankel nie. Jesus verduidelik in Markus 8 aan sy dissipels dat Hy gaan ly en dat Hy ook bereid is om te ly. En belangrik is dat Hy dieselfde bereidwil-

ligheid van hulle verwag. Hy sê vir hulle, en ook vir ons: As iemand agter My aan wil kom, moet hy homself verloën, sy kruis dra en My volg. Vir elkeen van ons is daar 'n kruis om te dra. Ons het nie net altyd mooiweersdae met die wind van agter nie. Die wind kom soms baie sterk van voor. En as daardie kruis vervolging sou beteken, moet ons dit opneem en dra! Ons volg Jesus Christus, want Hy het die kruis gedra waarop God se vloek teen ons sonde rus. Hy het ons duur gekoop, en niks wat mense ons mag aandoen, mag ons uit sy hande ruk nie.

Junie 26-Julie 8

Artikel 29 Die kenmerke van die ware en die valse kerk

Ons glo dat ons sorgvuldig en met groot oplettendheid uit die Woord van God behoort te onderskei watter kerk die ware kerk is, aangesien al die sektes wat daar vandag in die wêreld is, hulle ten onregte die naam kerk toeëien. Ons praat hier nie van die huigelaars wat in die kerk met die goeies vermeng is en tog nie aan die kerk behoort nie, alhoewel hulle uiterlik daarin is, maar ons sê dat 'n mens die liggaam en die gemeenskap van die ware kerk moet onderskei van al die sektes, wat beweer dat hulle die kerk is.

Die kenmerke waaraan ons die ware kerk kan uitken, is die volgende: Wanneer die kerk die evangelie suiwer preek, die sakramente suiwer bedien soos Christene dit ingestel het, en die kerklike tug gebruik om die sondes te straf.

Kortom, wanneer almal hulle ooreenkomstig die suiweren woord van God gedra, alles wat daarmee in stryd is, verwerp, en Jesus Christus as die enigste Hoof erken. Hieraan kan ons met sekerheid die ware kerk uitken, en niemand het die reg om hom daarvan af te skei nie. Vervolgens, aangaande die lidmate van die kerk: Ons kan hulle uitken aan die kenmerke van die Christene, naamlik hulle geloof dat hulle die enigste Verlosser, Jesus Christus, aangeneem het en dat hulle daarna die sonde ontvug, die geregtigheid najaag, die ware God en hulle naaste liefhet, nie na regs of links afwyk nie en hulle sondige natuur met sy werke kruisig. Hiermee sê ons nie dat daar nie nog groot swakheid in hulle is nie. Inteendeel, deur die Gee's stry hulle juis al die dae van hulle lewe daarteen, terwyl hulle altyd weer hulle toevlug neem tot die bloed, die dood, die lyding en gehoorsaamheid van die Here Jesus Christus, in wie hulle deur die geloof

in Hom vergewing van hulle sondes het. Wat die valse kerk betref: Dit skryf aan homself en sy besluite meer mag en gesag toe as aan die Woord van God; dit wil homself nie aan die juk van Christus onderwerp nie; dit bedien die sakramente nie soos Christus dit in sy Woord beveel het nie, maar neem weg en voeg by na eie goeddunke; dit vertrou meer op mense as op Christus, en dit vervolg hulle wat volgens die Woord van God heilig lewe en wat die valse kerk oor sy euwels, gierigheid en afgodery bestraf. Hierdie twee kerke kan maklik uitgeken en van mekaar onderskei word.

**26 Junie Die onderskeiding tussen die ware Efesiërs 1: 3-14
en valse kerk geskied uit die
Woord van God**

In die volgende ses oordenkings word gehandel oor die eerste deel van Artikel 29 van die Nederlandse Geloofsbelydenis. Hierdie artikel handel oor die onderskeid en die merktekens van die ware en die vals kerk en begin met die belydenis: *Ons glo dat ons sorgvuldig en met groot oplettendheid uit die Woord van God behoort te onderskei watter kerk die ware kerk is...*

In die voorafgaande artikel word gesê dat die gelowige verplig is om hom by die ware kerk te voeg. Die vraag ontstaan nou: Waar is die ware kerk van Christus? Hier dink ons nie aan 'n volmaakte kerk wat uit heiliges bestaan nie. Daar is altyd kaf onder die koring. Dink maar aan Judas en Ananias en Saffira. Daar is altyd namaaksels: skyn geloof en skynbekering wat lyk na ware geloof en opregte bekering. So is daar ook op kerklike terrein onderskeid gemaak tussen waar en vals, en die enigste maatstaf, ook en veral vir die kerklike lewe, is die Woord van God.

Die Bybel leer dat die kerk 'n instelling van God is. Die kerk het nie deur die wil van 'n mens ontstaan nie, want Christus het die ampte ingestel en uit die ganse menslike geslag vir Hom 'n gemeente tot die ewige lewe uitverkies. Hy sal sê hoe dit moet, want die Woord van God is beslis.

27 Junie Wat is 'n sekte? 2 Petrus 2: 1-3

Ons het nou gesien dat ons sorgvuldig en met groot oplettendheid uit die Woord van God alleen moet onderskei wat die ware kerk is. Dit moet ons doen aangesien daar teenswoordig sektes in die wêreld is wat hulle met die naam van kerk dek.

Op die vraag, Wat is 'n sekte?, kan soos volg verduidelik word. Sektes is partye wat meestal 'n sekere leier volg en hulleself na daardie leier

vernoem. Hulle neem dan 'n bepaalde waarheid uit die Bybel en lê een-sydig nadruk daarop, terwyl hulle ander Bybelse waarhede verontag-saam of verwaarloos. Verder het hulle geen amptelike belydenis nie, maar slegs 'n standpunt wat hulle met groot eenstemmigheid verdedig. Dit is die standpunt van hulle leier.

'n Sekte kan ook 'n skeurkerk genoem word, want hulle skeur hulle van die kerk van die Here af, terwyl hulle voorgee dat hulle alleen die ware kerk is en die waarheid in pag het. Vir die sekte geld die eie wil, persoonlike keuse en smaak van die enkeling en nie die volledige Woord van God nie, en dit mag nie.

28 Junie

Wie is die huigelaars?

Matteus 8: 5-13

In die artikel van die Nederlandse Geloofsbelydenis waar gehandel word oor sektes, sê die belydenis uitdruklik: *Ons praat hier nie van die huigelaars wat in die kerk met die goeies vermeng is en tog nie aan die kerk behoort nie, alhoewel hulle daarin is....*

Wie is die huigelaars in die kerk? Dit is skynheiliges, die geveinsdes wat voorgee dat hulle gelowiges is, maar nogtans nie kinders van God is nie. Hulle lewenswyse stem nie ooreen met hulle belydenis nie. Hulle is in die kerk, maar nie van die kerk nie. Huigelaars is soos galstene in die liggaam 'n belemmering vir die liggaam, maar nie van die liggaam nie. God sal sulke huigelaars oordeel, al sal hulle eendag vir die Here sê: *Here, Here, het ons dan nie in U Naam gepreek nie, deur U Naam dui-wels uitgedryf en deur u Naam baie wonders gedoen nie* (Matt 7: 22)? Die Here Jesus Christus sal hulle antwoord: *Gaan weg van My af, julle vervloektes* (Matt 25: 41).

Mag die Here ons so deur sy Gees lei, dat hierdie oordeel nooit oor ons uitgespreek word nie. Mag ons die genade ontvang om ons belydenis elke dag uit te leef tot sy eer. Mag die Here ons bewaar van huigelary.

In die volgende drie dagstukkies word gehandel oor die kenmerke van die ware kerk.

29 Junie

**Waar die evangelie suiwer
gepreek word**

Jesaja 55: 1-11

As gelowiges moet ons kan onderskei waar die ware kerk, die wettige openbaring van die liggaam van Christus gevind word.

Drie kenmerke van die ware kerk word in die Nederlandse Geloofsbelydenis genoem. Die eerste kenmerk is die suiwer prediking van die evangelie. God het aan die dienaars van die Woord opdrag gegee om die Woord te verkondig, sodat kinders gevoed kan word met melk en die

volwassenes met vaste spys. Die predikant moet met sy eie menslike woorde die Woord van God bedien. Die Woord van God moet suiwer gepreek word. Dit moet nie net af en toe en by sekere geleenthede gebeur nie, maar dit moet oral en altyd suiwer bedien word.

Die geroepe dienaar van die Woord kan die Woord slegs so verkondig indien hy hom in alles hou aan die formuliere van eenheid wat gegrond is op die Woord van God. Die Woord van God moet verder met gesag gepreek word. Ons geloof word deur hierdie gepredikte Woord versterk. So ontstaan en bestaan die ware kerk van Christus deur die suiwer prediking van die evangelie. En dit is die belangrikste kenmerk waaraan die kerk herken kan word.

**30 Junie Waar die sakramente suiwer
bedien word soos Christus
dit ingestel het**

Handelinge 2: 37-42

Naas die suiwer bediening van die Woord, word die suiwer bediening van die sakramente as kenmerk van die ware kerk gestel. Oral waar die sakramente suiwer bedien word, soos wat Christus dit ingestel het, word die ware kerk gevind en die seën van die Here bly nie uit nie. Die sakramente hoort by die Woord. Ons lees van die eerste gemeente in Jerusalem die volgende: *Hulle het hulle heelhartig toegelê op die leer van die apostels en die onderlinge verbondenheid, die gemeenskaplike maaltyd en die gebede* (Hand 2: 42).

God het die Woord en sakrament saamgevoeg. Die Heilige Gees leer ons deur die evangelie en verseker ons deur die sakramente dat ons volkome saligheid ontvang deur die offerande van Christus wat ter wille van ons aan die kruis plaasgevind het. Alle kerklike lewe moet aan hierdie kenmerk getoets word, naamlik die suiwer bediening van die sakramente. God gebruik die sakramente om ons geloof te versterk. Van die sakramente (net soos van die Woord) gaan daar altyd krag uit omdat God hierdie middele ingestel het om ons geloof te versterk. Laat ons dit dan biddend en dankbaar gebruik deur die geloof. So voed en laaf God ons op ons pelgrimsrit na die ewige lewe.

**1 Julie Waar die kerklike tug
gebruik word om die sonde te straf**

Matteus 18: 15-20

Christus het vir sy kerk bepaalde verordeninge gegee vir die uitoefening van die tug. Calvin vind die tug noodsaaklik om die kerk van Christus suiwer te hou. Hy noem die leer (Woord en sakramente) die siel van die kerk, terwyl die tug die senustelsel is waardeur die ledemate van die liggaam elkeen op sy plek saamgebind word. Tog staan die

tug nie op een lyn met die bediening van die Woord en sakramente nie. Die Woord en sakramente is vir die wese van die kerk volstrek noodsaaklik en daarom besliste kenmerke.

Die Nederlandse Geloofsbelydenis noem die tug saam met die suiwer prediking en die suiwer bediening van die sakramente as kenmerk van die ware kerk. Om hierdie gedeelte oor die kenmerke van die ware kerk af te sluit, wil ons sê dat almal wat aan die kerk behoort, hulle ooreenkomstig die suiwer Woord van God moet gedra en alles moet verwerp wat in stryd met daardie Woord is. Jesus Christus moet erken word as die enigste Hoof. Hieruit kan die ware kerk met sekerheid geken word, naamlik dat die ware kerk is waar die evangelie suiwer gepreek word; waar die sakramente bedien word volgens die instelling van Christus en die kerklike tug gebruik word om die sondes te straf.

2 Julie

**Hulle geloof in Jesus
Christus, die enigste Verlosser**

Johannes 3: 16-21

Vanaf 2 tot 8 Julie gee ons aandag aan die besondere kenmerke van Christene.

In Antiogië is die gelowiges vir die eerste keer Christene genoem. Waarom sou dit wees? Sekerlik omdat hulle duidelike kenmerke getoon het wat tipierend van 'n Christen is. Sal u ook Christen genoem kan word omdat u kenmerkend 'n Christen is?

Die belangrikste kenmerk waaraan ek as Christen uitgeken kan word, is sekerlik my geloof in Jesus Christus, my enigste Verlosser en Saligmaker (NGB Artikel 29). Daarom bely ons ook Sondag na Sondag: *Ek glo in ...Jesus Christus, sy eniggebore Seun, ons Here...* Maar wat bedoel ons daarmee? Ons as Christene bely daarmee teenoor die hele wêreld: Ons glo vas en seker dat ons verlos is van die mag van die sonde en dat ons die ewige lewe sal hê (Joh 3:16)! Jesus Christus is ons enigste Verlosser. Hy sê self in Johannes 14: 6: *Ek is die weg en die waarheid en die lewe. Niemand kom na die Vader toe behalwe deur My nie.*

Kom ons wees dan vandag onmiskenbaar Christen deur te bely dat ons glo in Jesus Christus ons enigste Verlosser en ons dankbaarheid met geloofsoortuiging uit te leef, sodat dit duidelik sal wees dat ons bedoel wat ons glo en bely.

3 Julie

Hulle ontvlug die sonde

Romeine 6: 12-14

'n Dief wat deur die polisie agtervolg word, vlug gewoonlik met mening om die lang arm van die gereg te ontduik. So sal 'n Christen ook met alles in sy vermoë vlug om uit die greep van die bose of sondemag te

bly! 'n Digter skryf by geleentheid oor die volhardende klewerigheid van die bose, en die bose sê onder andere: *...As jy wil vlug uit die land wat brand, dan vlug ek saam soos 'n vrou aan jou hand... Ek is jou wese se ondergrond, en ek trap in jou spoor soos 'n goeie hond....*

Vlug u met mening weg van die bose af? Dikwels lyk dit eerder of ons speels met die verkeerde omgaan, soos twee verliefdes wat so halfhartig of speels weg van mekaar af hardloop om darem net seker te maak dat hulle wel gevang word! Romeine 6: 12 sê dat ons nie mag toelaat dat die sonde nog langer oor ons heerskappy voer nie. Ons liggame en hele menswees moet volledig in diens van God wees om sy wil te doen! Die sonde mag nie meer ons baas wees nie! Ons moet wegbly van die kwaad af en doen wat goed is in die oë van die Here. Die Woord gee by geleentheid die opdrag om nie eers oor die ongeregthede te praat nie, en by 'n ander geleentheid dat die gelowige moet wegbly uit die kring van die spotters. Ons moet ophou om 'n fatale liefdespel met die sonde te speel. Ons moet die heerskappy van die sonde ontvlug en eerder in die arms van God vlug wat deur sy Seun die sondemag finaal vernietig het!

4 Julie

Jaag die geregtigheid na

Kolossense 1: 9-14

Dit is kenmerkend van 'n Christen dat hy 'n allesoorheersende verlange het om te doen wat reg is in God se oë. Maar waarom hierdie najaging van geregtigheid?

Dit gebeur slegs as jy in die regte verhouding met God staan deur Christus se versoening aan die kruis. Indien jou verhouding met God reg is, sal jy daarna streef om volgens God se wil te leef en om die standaard wat God stel, te handhaaf. Jy bewys jou dankbaarheid vir die verlossing van jou sonde deur altyd onder alle omstandighede jouself af te vra wat God se wil is, ten spyte van wat die wêreld sê of wat die wêreld se norme is. Daarom sal die Christen alles (sy aardse besittings, geliefdes en selfs sy eie aardse lewe) prysgee om te doen wat reg is in God se oë.

In die tye wat kom, kan ons vervolging deur die vyande van God te wagte wees omdat die Christene God as enigste Regter gehoorsaam, eer, dien en leef volgens wat vir Hom goed en aanneemlik is. Maar ons moet vasstaan en volhard in sy wil omdat ons verseker weet: Hy sal ons nooit verlaat nie. Hy het sy Trooster, die Heilige Gees, gestuur om altyd by ons te bly en vir ons in te tree by die ewige Regter – die enigste ware Regter wat regverdig oordeel. Sy geregtigheid sal seëvier oor die onreg. Elke Christen moet daarin volhard om die geregtigheid na te jaag omdat ons weet waarheen ons op pad is!

Teenoor die sondige praktyke wat ons almal goed ken, word die vrug van die Gees gestel, soos onder andere liefde, vreugde, vrede, geduld, vriendelikheid, goedhartigheid, getrouheid, nederigheid en selfbeheersing. In Lukas 6: 43 staan daar: *Elke boom word aan sy eie vrugte geken. Van doringstruik pluk 'n mens mos nie vye nie, en van 'n doringbos oes jy ook nie druiwe nie.* Die innerlike aard van die boom bepaal dus sy vrug. So is dit ook met die mens gesteld: Die goeie mens bring die goeie voort uit die oorvloedige goeie dinge in sy hart, en die slegte mens bring die slegte voort uit die oorvloedige slegte dinge. Soos die spreekwoord lui: *Waar die hart van vol is loop die mond van oor.*

Die Christengelowige word daardeur gekenmerk dat hy oral in sy lewe die vrugte van die Gees dra. Daar mag geen teenstrydigheid wees tussen sy lippetaal en lewenswandel, tussen sy leer en lewe nie! Gevoed deur die goeie lewensap van die Gees van God, kan hy nie anders as om die goeie vrugte van die Gees te dra nie. Die vrugte moet immers ooreenstem met die boom wat dit voortbring. Hierdie vrugte moet eg wees, want vrugte wat van buite aan die boom gehang word, is oneg – dit laat 'n wrang smaak na en verlep en verrot uiteindelik. Nee, goeie vrugte spruit uit die boom self voort. Die goeie boom is gewortel in Jesus Christus vanwaar hy sy lewensap en lewenskrag kry. Deur voortdurend met God in kontak te bly, met God te wandel, tot Hom te bid en na sy Woord te luister, kry die Christen die ware lewensap wat noodsaaklik is vir die dra van die vrugte van die Gees.

Hoe lyk die vrugte van my lewe? Die Christen se vrug kan en mag immers niks anders as die kenmerkende vrug van God se Gees wees nie!

Dit is die natuurlike geneigdheid van elke sondaarmens om God en sy naaste te haat. Alleen deur die werking van die Gees van God word die sondige hart vermurwe, sodat jy God en jou naaste kan liefhê! Die mens wat God se genade, verlossing en liefde ken en aanvaar het, sal God liefhê met alles waartoe hy in staat is, soos dit 'n Christen betaam. En hy sal ook hierdie liefde in blye dankbaarheid teenoor sy medemens voorleef.

Die uitstaande kenmerk van die Christengelowige is dus dat hy die ware drie-enige God, Vader, Seun en Heilige Gees bo alles en almal liefhet. Geen mens kan hierdie liefde in homself opwek nie. God self gee

aan die gelowige genadiglik die vermoë om opreg lief te hê omdat God self liefde is!

Wanneer jy as sondaarmens besef hoe groot jou sonde en ellende is en dat God jou van die ewige dood bevry het deur Jesus Christus, besef jy eers hoe groot God se liefde werklik is. Hierdie besef beweeg jou daartoe om jou prioriteite te herrangskik. Jy kruisig die eie ek, sodat God die hoogste prioriteit in jou lewe is. Hierdie gegryp wees deur die evangelie bring mee dat die Christen anders begin lewe as die ongelowige. Dan beywer jy jou daarvoor om God en jou naaste te behaag, om God se wil te soek en te doen. Jy is op God en jou naaste gerig om sodoende die liefde wat God in jou wek, in die praktyk voor te leef. Geen afgod van watter aard ook al, het plek in die lewe van die Christen nie, want die ware God vul jou lewe, jou hele bestaan! Kom ons wees vandag Christen deur God en ons naaste waarlik en opreg lief te hê.

7 Julie

**Hulle wyk nie na regs
of links af nie**

1 Johannes 5: 1-5

In die politieke wêreld word verwys na die mense wat links- of regs-gesind is, maar om as Christen nie na regs of links af te wyk nie, het hoegenaamd niks met die politiek van die dag te make nie! Dit verwys daarna dat die Christen standvastig op die pad sal bly waarop God hom lei. In die tye waarin ons leef, word dit vir die gelowige al hoe moeiliker om nie na links of regs af te wyk nie; om gehoorsaam aan God se wil te bly; om vreesloos getrou aan die drie-enige God te bly.

Dissipelskap was nog nooit goedkoop nie. Die vroeë Christene is wreed gemartel bloot omdat hulle Christengelowiges was wat nie bereid was om hulle geloof prys te gee nie. Ons mag vandag beslis ook nie terugdeins vir teenstand, verdrukking of selfs vervolging as gevolg van ons geloof in Jesus Christus ons Here nie. Selfs al sou ons daaroor doodgemaak word, kan ons soos Stefanus (die eerste martelaar) ons oë na bo rig en die hemel geopen sien as ons veilige en ewige woning by God.

Christus het nie teruggedeins vir die marteling wat Hy ter wille van ons moes verduur nie. Hy het daardeur sy onbegryplike groot liefde aan ons geopenbaar omdat Hy die lewe aan ons wou gee. Die Christen sal, gedryf deur die liefde van Jesus en geïnspireer deur die Gees van God, vas bly staan deur die krag van God. Hy weet dat God, die Almagtige en Alomteenwoordige, by hom bly in die grootste nood, en selfs as dit moet, hom deur die poorte van die dood lei die ewige lewe in!

Ons het die afgelope week gehandel oor die kenmerke van die Christen. Dit wil egter nie sê dat die Christengelowige sonder sonde en swakhede is nie. Ons bly mense en kan in sonde val. Wat egter belangrik is, is dat die gelowige die strewe sal hê om reg te doen – die gesindheid om God se wil te soek en te doen. Paulus het die swakheid vir die sonde in homself ook beskryf in Romeine 7: 15 waar hy sê: *Ek begryp self nie wat ek doen nie, want wat ek wil doen, dit doen ek nie, maar wat ek haat, juis dit doen ek*. Ons bly sondaars en ons bly afhanklik van God se genade. Soos Paulus, vind ons ook dat die sonde in ons stryd voer teen die Gees van God en dat die gelowige soms 'n gevangene van die sonde word (Rom 7: 23). Paulus het in sy sondenood uitgeroep: *Ek, ellendige mens! Wie sal my van hierdie doodsbestaan verlos* (Rom 7: 24)? En hy het self die antwoord hierop gegee: *Aan God die dank! Hy doen dit deur Jesus Christus ons Here* (Rom 7: 25).

Daar is vir elke gelowige hoop. God kan ons deur sy Woord en Gees rig en lei en help ons daartoe. Hy self gee ons die krag deur sy genade om teenstand teen die bose te bied. Hy laat ons die oorwinning behaal. Wanneer ons swak was en geval het, bly ons nie in die sonde lê nie, maar ons verootmoedig ons voor God en word op grond van Christus se versoeningsdood vrygespreek. Ons bly ten spyte van ons swakheid, nog God se vrygemaakte kinders, verlose sondaars. Laat ons met volharding voortgaan om die goeie stryd te stry en te breek met die sonde. God sal ons sterk maak, want dit is juis wanneer ons self swak is dat ons God se krag en sterkte ervaar.

Julie 9-16

Artikel 30

Die regering van die kerk

Ons glo dat hierdie ware kerk ooreenkomstig die geestelike bestuurswyse wat ons Here ons in sy Woord geleer het, geregeer moet word.

Daar moet naamlik dienaars of herders wees om die Woord van God te verkondig en die sakramente te bedien; ook ouderlinge en diakens om saam met die herders die kerkraad te vorm.

Deur hierdie middel moet hulle sorg dra dat die ware godsdiens onderhou, die ware leer oral versprei, die oortreders op geestelike

wyse vermaan en in toom gehou en dat ook die armes en beproefdes volgens hulle nood gehelp en getroos word.

Op hierdie wyse sal alles in die kerk behoorlik en ordelik geskied wanneer betroubare persone gekies word, ooreenkomstig die voorskrif wat die apostel Paulus in die brief aan Timoteus daarvoor gee (1 Tim 3).

9 Julie

**Christus die
enigste Hoof van die Kerk**

Efesiërs 4: 15; 5: 23

Christus is die enigste Hoof en Heer van ons kerk! Dit is 'n pragtige belydenis van enige denominasie en feitlik elke kerk. Maar is dit so?

Volgens Efesiërs 4: 15 is dit 'n voortdurende proses wat moet plaasvind. Die woord wat in die Skrifgedeelte gebruik word om hierdie proses aan te dui, is *groei*. Ons moet groei na ons Hoof, Christus toe. Dit beteken dat ons die wil van Christus in elke situasie sal soek.

Ons mag dus nie sê dat Christus alreeds die Hoof van die kerk is en dat daar verder niks aan te doen is nie. Dan het ons te doen met die sonde van gearriveerdheid en selfgenoegsaamheid. Nee, Christus moet voortdurend die Hoof van ons kerk word. Dit is die uitdaging waarvoor ons te staan kom: Om telkens en in elke situasie die hoofskap van Christus en sy wil te soek. Ons erken Christus se heerskappy as ons Hom biddend en nederig, Skrifondersoekend en opreg smeek om sy wil aan ons te openbaar. Mag dit die waarheid van ons kerk wees: Christus word onder alle omstandighede die Hoof van ons kerk. Ons soek sy wil van harte.

10 Julie

**Woordverkondiging en
sakramentbediening – die insameling
van die oes**

Matteus 9: 35-38

In gister se dagstukkies is die uitgangspunt gestel dat Christus te alle tye die Hoof van die kerk moet wees. Van vandag af gaan ons handel oor die mense wat Hy in sy kerk geroep het om die werk te doen. Die bedienaars van die Woord en sakramente word eerste aan die orde gestel.

God roep in sy alwysheid mense om vir Hom te werk. Hy doen dit deur die Heilige Gees wat in die harte van mense werksaam is. Ons noem dit die innerlike roeping. Die innerlike roeping word opgevolg deurdat die persoon deur die proses gaan om 'n predikant te word. Hierdie innerlike roeping word weer bevestig deur die uiterlike roeping die dag as 'n pre-

dikant in 'n gemeente bevestig word. Die bedienaar van die Woord het die voorreg om deel van al hierdie wonderlike dinge te wees. Op 'n besondere wyse word die voorsienigheid van God ervaar.

Uit al bogenoemde blyk dit dat God die een is wat die inisiatief neem. Hy roep tot die bediening en tot die gemeente. Die opdrag aan die bedienaar van die Woord is duidelik: Versorg My skape, bedien My woord. Om God se werk te doen, staan sentraal. Daarom moet die bedienaar van die Woord in die eerste plek altyd aan God gehoorsaam wees. Vir die geroepene mag dit nie gaan om eie eer en status nie, maar om sy werk te doen waar die Here hom ook al stuur.

Ons loof die Here omdat Hy die arbeiders stuur om die oes in te samel.

11 Julie

**Die kerkraad – ook
ouderlinge en diakens**

1 Timoteus 3: 1-13

Gelukkig hoef die bedienaar van die Woord nie al die werk alleen te doen nie. Daar is ook nog ander mense wat in die gemeente van die Here tot diens geroep word, naamlik die ouderlinge en diakens.

Uit die formuliere vir die bevestiging van dié ampte blyk dit duidelik wat hulle taak is. Die ouderlinge het geen geringe amp nie. Hulle moet saam met die predikant opsig hou oor die gemeente, die goeie orde in die kerk bewaar en veral opsig hou oor die leer en lewe van die predikant. Die idee mag nooit ontstaan dat ouderlinge 'n oorlas is wat net daarop uit is om lidmate en die predikant dop te hou nie. Dan mis hierdie amp sy doel. Ouderlinge moet eerder ervaar word as mense wat met opregte geloof oor die welwese van die gemeente waak. Menige predikant sal ook kan getuig dat ouderlinge se werk van onskatbare waarde is.

Net so het die diakens 'n belangrike taak om te vervul. Hulle is verantwoordelik vir die barmhartigheidsdiens en moet die offergawes insamel en die armes versorg. Om hierdie dienswerk elke maand te verrig, moet die persone oor 'n besondere pligsbesef beskik.

Die ouderlinge, diakens en predikant saam vorm die kerkraad. Dit is die liggaam wat deur die gemeente verkies is om hulle sake te behartig. Hierdie span vorm 'n gedugte eenheid indien hulle eensgesind en met geloofsvertroue arbeid. Ons kan maar net tot die Here bid dat Hy nog steeds manne en vroue sal stuur om hierdie werk te doen.

12 Julie

**Die kerkraad sorg
dat die ware godsdiens
onderhou word**

2 Korintiërs 5: 11-21

Karl Barth, die groot teoloog, wou aanvanklik niks van godsdiens af

weet nie. Hy het gesê dat godsdiens die mens se pogings is om by God uit te kom. Later het hy toegegee dat die ware godsdiens Christusgloeiend moet wees. In die ware godsdiens staan Christus in die middelpunt. Hy is die Een waarom alles draai. Dit is ook die gedagte wat ons in die gelese gedeelte vind. Daar is veral drie sake wat uitstaan:

- *Christus het gesterwe* (verse 15-16);
- *sy sterwe bring versoening tussen God en mens* (vers 19) en
- *ons moet hierdie boodskap van versoening verkondig* (verse 9-20).

Daar bestaan altyd 'n gevaar dat eie motiewe, byvoorbeeld politieke voorkeure, Christus kan verdring tot 'n bysaak. Dan is Christus en sy versoeningswerk nie meer in die middelpunt nie, maar word Hy 'n randfiguur. En dit is juis hierteen wat die kerkraad moet waak. Die kerkraad sal dit slegs kan doen as hulle self weet waaroor dit gaan en Christusgloeiend is.

13 Julie

**Die ware kerk
doen sendingwerk**

Matteus 28: 16-20

Christus gee hier aan sy dissipels, 'n skamele elf in getal, die opdrag om die evangelie te versprei. Hulle mag die boodskap van die versoening in Christus nie net vir hulleself hou nie, maar moet dit aan die ganse mensdom verkondig. In die boek Handelingte lees ons hoe die dissipels die opdrag uitgevoer het. Dit is byna ongelooflik om te lees hoe hierdie doodgewone mense die boodskap versprei het tot aan die einde van die bekende destydse wêreld. Hulle sukses is ook daarin geleë dat hulle dit ervaar het dat Christus inderdaad met hulle was soos Hy belowe het.

Deur die eeue heen is daar baie mense wat hierdie opdrag ernstig opgeneem het. Die gevolg daarvan is dat die evangelie nog steeds al hoe verder uitgedra is. Maar helaas, die opdrag is nog nie afgehandel nie. Dit wil voorkom asof daar in ons tyd 'n groeiende heidendom is. Dit is 'n hartseer saak om te verneem dat selfs ons stamlande in Europa weer gekersten moet word, dan praat ons nog nie eens van die evangelienood hier in Afrika nie. Dit is ons gebed dat die Here ons oë sal oopmaak en ons sal gebruik om sy opdrag uit te voer om die evangelie nog steeds in die hele wêreld uit te dra.

14 Julie

**Die ware kerk
doen opsig en tug**

Matteus 18: 15-20

Dit is 'n groot voorreg om aan die ware kerk van die Here te kan behoort. Ons moet altyd onthou dat die Here ons uitverkies het en dit goedgedink het om ons deel van sy volk te maak. As lidmate van die

kerk hoor ons die evangelie, ons kindertjies word daar gekat-kiseer en ons word pastoraal versorg.

Hierdie voorregte bring groot verantwoordelikheid mee, want as deel van die kerk kan ons nie net ontvang nie, maar het ons ook die verpligting om te gee. Ons gee uit dankbaarheid vir alles wat die Here vir ons gedoen het. Trouens, dit is wat ons by verskeie geleenthede voor die Here beloof het, soos die dag toe ons lidmate geword het; toe ons getroud is; toe ons ons kindertjies laat doop het; toe ons die amp opgeneem het. Dit beteken dat die kerk nou die volste reg het om ons aan te spreek as ons nie ons beloftes nakom nie en onverskillig begin lewe.

In die gelese gedeelte word vir ons gesê hoe daar opgetree behoort te word. Eers moet daar alleen met die persoon gepraat word en as daar nie gehoor gegee word nie, moet iemand saamgeneem word. As daar dan nog nie gehoor gegee word nie, moet die gemeente in kennis gestel word. Indien die persoon nog steeds nie wil luister nie, moet die persoon as 'n *heiden en tollenaar* behandel word. Hieruit blyk dit duidelik dat daar baie moeite gedoen word om jou as deel van die ware kerk te behou.

15 Julie

**Die ware kerk
beoefen barmhartigheid**

Jakobus 2: 1-13

Direk nadat ons gepraat het oor die kerklike opsig en tug, handel ons oor die kerklike barmhartigheid. Die kerk mag nooit net veroordeel en tereg wys nie, maar moet hom ook oor die beproefdes en armes ontferm. Die Here verwag nooit iets van ons wat Hyself nie bereid is om aan ons te gee nie. In Christus het Hy aan ons die grootste barmhartigheid ooit bewys toe Hy vir ons aan die kruis gesterf het. Dit is ook die Blye Boodskap wat die kerk moet verkondig.

Jakobus sê dat as ons in Jesus Christus glo, ons ook barmhartigheid aan ander moet bewys. Verder sê hy dat ons nie eers 'n optelsom moet maak om vas te stel of hulle ons sal kan terugbetaal nie. Veral mag ons nie mense na die uiterlike beoordeel nie. Ons moet onvoorwaardelik barmhartigheid betoon. Die kerk doen op allerhande wyses barmhartigheid. Daar is ouetehuse en kinderhuse wat in stand gehou word, ook maatskaplike en sielkundige dienste wat aan sy lidmate verskaf word. Die beginpunt van alles bly egter die lidmate in die gemeentes wat bereid is om te gee al ken hulle nie eers die mense nie; die oues, die ouerloses, die wat beproef word. Kom ons gee aan die Here terug uit dankbaarheid vir die groot barmhartigheid wat Hy teenoor ons betoon het.

Om al die take in die kerk te kan verrig, moet daar betroubare ampsdraers wees. Manne en vroue van inbors wat nie hulleself nie, maar vir Christus wil dien.

Die gelese gedeelte stel dit duidelik wat die vereistes is waaraan 'n ouderling moet voldoen. 'n Ouderling moet getrou wees aan sy vrou, nugter, verstandig, beskaaf, gasvry en bekwaam om te onderrig. Die vereistes van 'n diaken word ook gestel, naamlik opregtheid, 'n goeie karakter, ens. 'n Mens raak byna moedeloos as jy al die vereistes vir die ampte lees. Jy wil byna vra: Maar wie voldoen dan daaraan, wie is goed genoeg? Voortdurende geldige selfondersoek is nodig, sodat ons ons daarvan kan vergewis ons is bruikbare instrumente en nie dalk struikelblokke vir die Here nie.

Die ander kant van die saak is dat God se diensknegte nie een volmaak is nie. Sy krag kom juis tot volle werking wanneer ons swak is volgens 2 Korintiërs 12: 8. Die Here het nie selfvoldane, eiegeregtige mense nodig nie, maar juis mense wat terdeë bewus is van hulle swakhede en volkome op Hom vertrou. Ons moet nie teen ons swakhede vaskyk nie, maar op die Here vertrou om in sy groot genade ook van ons bruikbare instrumente te maak.

Julie 17-22

Artikel 31 *Die ampsdraers van die kerk*

Ons glo dat die bedienaars van die Woord van God, die ouderlinge en die diakens tot hulle ampte verkies moet word deur middel van 'n wettige verkiesing deur die kerk, onder aanroeping van die Naam van God en in goeie orde, soos die Woord van God leer.

Daarom moet elkeen terdeë daarteen waak om hom met onbehoorlike middele in te dring. Hy moet wag totdat hy deur God geroep word, sodat hy van sy roeping oortuig kan wees en sekerheid kan hê dat dit van God kom.

Verder, wat die bedienaars van die Woord betref: Hulle het, op watter plek hulle ook al mag wees, een en dieselfde mag en gesag, omdat hulle almal dienaars van Jesus Christus is – die enigste algemene Opsiener en die enigste Hoof van die kerk.

Verder sê ons, met die oog daarop dat die heilige bevel van God nie verkrag of geminag sal word nie, dat elkeen vir die bedienaars

van die Woord en die ouderlinge van die kerk besondere agting moet hê ter wille van die werk wat hulle doen, en sover moontlik sonder murmurering, twis of tweedrag in vrede met hulle moet saamleef.

17 Julie

**Ampsdraers moet
wettig deur die kerk verkies word**

Handelinge 1: 12-26

Een van die bekendste gevalle van die verkiesing van 'n ampsdraer is toe Judas Iskariot se plek gevul moes word. In die kerk van God moet dinge ordelik gedoen word en die verkiesing van Mattias het ordelik onder leiding van die apostel Petrus geskied. Petrus noem die volgende vereistes waaraan die plaasvervanger moes voldoen: Hy moes 'n metgesel van die apostels gewees het tydens Jesus se openbare optrede; hy moes 'n oog- en oorgetuie van Jesus gewees het en belangrik, 'n getuie van sy opstanding. Die hele gemeente het aan die benoeming deelgeneem.

Die gemeente is veral ook betrokke deur hulle gebed dat God self die regte persoon moet aanwys. God is die kenner van die harte van hulle wat verkies word én van hulle wat kies. Hy moet die regte persoon aanwys sodat hy met die nodige gesag as apostel kan optree.

Een van die redes waarom die opstellers van die Nederlandse Geloofsbelydenis hierdie artikel ingevoeg het, was om te waak teen die Wederdopers van daardie tyd waar enigeen homself as leraar en prediker aangestel en 'n klomp mense om hom versamel het en hulle dan gewoonlik op 'n geestelike dwaalspoor gelei het.

Die verkiesing van ampsdraers moet so gedoen word dat die persoon wat in die amp verkies is, kan antwoord dat hy/sy oortuig is dat hy/sy wettig deur die gemeente van God en daarom deur God self tot hierdie diens geroep is, want alleen dan sal hy/sy sy/haar taak tot heil van die kerk kan uitvoer.

18 Julie

Roeping tot die amp

Handelinge 20: 17-32

Die amp is nie 'n menslike saak nie, maar 'n Goddelike roeping. Die ampsdraer kan net met gesag optree as hy deur God geroep en wettig deur die kerk verkies is.

In Paulus se afskeidsboodskap aan die ouderlinge van Efese waarsku hy hulle onder andere teen die wrede wolwe wat hulle onder die gemeente sal indring en die gelowiges met hulle leuens sal probeer verlei. Die gevaar sal van buite sowel as van binne kom. Mense met verkeerde motiewe sal hulle in posisies indring waar hulle vir eie gewin die gelowiges mislei.

'n Rede vir dié artikel in die Nederlandse Geloofsbelydenis was dat die Roomse geestelikes handel gedryf het met die ampte. Die persoon wat die meeste betaal het, kon byvoorbeeld tot biskop verhef word. Op dié wyse het mense wat niks omgee het vir enigiets behalwe hulle eie sakke nie, geestelike leiers geword. Die Woord van God het by hulle geen gesag gedra nie, want dit het bloot om status, mag, inkomste en eer gegaan.

Die Bybel teken die ampsdraer as 'n wagter oor God se kudde en die amp het slegs waarde as die mens deur God daartoe geroep word en die werk met vertroue op God gedoen word. In 1 Timoteus 3: 1 lees ons: *...as iemand graag ouderling wil wees, begeer hy 'n voortreflike werk.* Gelowiges moet hulleself ondersoek om hulle daarvan te vergewis waarom hulle in die amp wil dien. Is dit om hulle status in die gemeenskap te verhoog en deur mense raakgesien te word? Die gelowige moet seker wees van die roeping en nederig wag totdat hy wettig deur die gemeente in die amp verkies word. Eers dan sal hy sy werk as dienaar tot eer van God kan verrig.

19 Julie

Ampsdraers is gelyk

1 Korintiërs 12: 12-31

Die Bybel is baie duidelik daaroor dat daar nie 'n rangorde in die ampte is nie. 'n Ouderling is nie hoër as 'n diaken nie en 'n predikant is ook nie hoër as 'n ouderling nie. So is een predikant ook nie bo 'n ander nie. Een plek se ampsdraers het ook nie gesag oor 'n ander plek se ampsdraers nie. Die bevestigingsformulier vir ouderlinge en diakens stel dit ook duidelik dat die regering van die gemeente nie aan een of net 'n paar mense oorgelaat word nie, sodat magsmisbruik só voorkom kan word. Die lede in die liggaam van Christus dra gelyke sorg vir mekaar. Waar 'n herder die dienaar van sy kudde is, sal die liggaam gesond en goed funksioneer. Die ampsdraers se plek in die liggaam is net so 'n gawe as dié van die nederigste lidmaat en dit is net so belangrik.

Dié artikel in die Nederlandse Geloofsbelydenis wys ook op die dwaling en magsmisbruik van die Roomse Kerk waar gewone mense geestelik onmondig gemaak en misbruik is deur die ampsdraers van die kerk. Die gelese gedeelte wil dit dus beklemtoon dat elke gelowige 'n plek in die liggaam van Christus het. Dit roep lidmate op om self geestelik verantwoordelik op te tree en daardeur hulle amp as gelowige uit te leef in die kerk as lewende liggaam van die lewende Here.

Die eis vir alle ampsdraers (en gelowiges) is om in selfverloënde liefde die een die ander hoër te ag as homself en deur hulle optrede te toon dat daar slegs een Hoof van die kerk is, naamlik Christus, en slegs een gesag, naamlik die Woord van God.

Die ampsdraers in die kerk is gewone verlose sondaars, gelowiges wat deur God geroep is tot die werk wat Hy aan die ampte toegeken het. Die lidmate behoort agting te hê vir die persone, juis omdat hulle geroepenes van God is. Aan hierdie geroepenes word geweldige gesag gegee en 'n groot verantwoordelikheid opgelê. Christus verklaar volgens Lukas 10: 16: *Wie na julle luister, luister na My; wie vir julle verwerp, verwerp My; en wie My verwerp, verwerp Hom wat My gestuur het.*

Ons moet agting vir hulle hê ter wille van die amp wat hulle beklee, want dit is wat Christus van ons verwag. Hulle moet as dienaars van God ontvang en geëer word. Dit gebeur soms dat iemand nie van 'n ampsdraer hou nie, maar ons moet onthou dat ons nog steeds vir sy amp respek moet hê. Ampsdraers het die verantwoordelikheid om sorg te dra dat hulle lewe volgens die roeping wat hulle van God ontvang het. Dit sal dan ook maklik wees om agting aan hulle te betoon.

Die medegelowiges moet die ampsdraers eer as gestuurdes wat in opdrag van Christus leiding moet gee en die evangelie só moet verkondig dat hulle wat dit hoor, ook kan glo. Die gemeente moet ook bid vir die diakens, ouderlinge en predikante, sodat hulle hulle werk op so 'n wyse kan doen dat dit tot uitbreiding van die koninkryk van God sal wees.

Ampsdraers word deur God geroep om in die kerk te dien. In breë trekke is hulle opdrag om die gelowiges toe te rus vir hulle dienswerk in die wêreld en dit is nie altyd 'n maklike taak nie.

Uit die voorskrifte wat ons in Timoteus aantref, is dit duidelik dat die ampsdraers volwasse in die geloof moet wees. Hulle moet opreg in die geloof lewe. Hulle liefde, betroubaarheid en harde werk moet bekend wees binne en buite die gemeente. Hulle optrede en leefwyse in die gemeente moet só wees dat dit as voorbeeld sal dien en nagevolg word.

Die gemeente moet erkenning gee aan die ampsdraers wat hard werk, want hulle doen dit nie vir hulleself nie, maar vir God. Hulle moet ondersteun word en eer, respek, gehoorsaamheid en liefde moet aan hulle betoon word. Daar word nêrens agting gevra vir diegene wat lui is en nie die naam herder waardig is nie, maar wel vir die harde werkers wat hulle kudde op die hart dra en die evangelie getrou en met liefde uitdra.

Ten slotte die opdrag in Hebreërs 13: 17: *Julle voorgangers hou wag*

oor julle lewe en moet aan God rekenskap gee. Wees gehoorsaam en onderdanig aan hulle, want dan sal hulle hulle werk met vreugde kan doen en nie kla nie; anders het dit vir julle geen nut nie.

22 Julie Gemeente moet in vrede saamleef Efesiërs 4: 1-16

Christus is die Hoof en Heer van sy kerk en almal wat in die geloof aan Hom verbind is, is deel van sy liggaam. Deur sy Gees is Hy werk-saam in sy kerk. Die Gees gee verskillende genadegawes aan die ge-lowiges wat aangewend moet word om God te eer, ons naaste te dien en die liggaam van Christus op te bou. Efesiërs 4 noem een van die gawes wat die Gees gee, naamlik die ampte in die kerk. God gee die ampte sodat deur hulle dienswerk eenheid in die geloof en werklike kennis van Christus bevorder kan word.

Die gemeente moet die ampsdraers met blydschap ontvang, want hulle hou wag oor die gelowiges se lewe en moet aan God rekenskap gee oor die kudde wat aan hulle toevertrou is. Die gemeente wat die goeie voor-beeld en leiding van goeie ampsdraers volg, sal volgens die wil van God lewe. In 'n gemeente waar dít gebeur, sal daar eensgesindheid wees. Die gelowiges word aan God gebind deur die band van sy liefde, en die band bind gelowiges ook aan mekaar. Waar die liefde is, kan daar nie twee-drag en twis wees nie; daar is beskeidenheid, geduld, verdraagsaamheid en eenheid in geloof.

Julie 23-27

Artikel 32 *Die orde en die tug van die kerk*

Ons glo verder dat die regeerders van die kerk, al is dit nuttig en goed om onder mekaar 'n bepaalde orde tot instandhouding van die liggaam van die kerk in te stel en te handhaaf, tog noukeurig moet oppas om nie af te wyk van wat Christus, ons enigste Meester, vir ons ingestel het nie.

En daarom verwerp ons alle menslike uitdinksels en alle wette wat mense sou wil invoer om God te dien en om, op watter manier ook al, die gewetens daardeur te bind en te dwing.

Ons aanvaar derhalwe slegs wat kan dien om eendrag en eenheid te bewaar en te bevorder, en om alles in gehoorsaamheid aan God te onderhou. Daarvoor is nodig die ban en alles wat daarmee saamhang, toegepas ooreenkomstig die Woord van God.

Artikel 32 van die Nederlandse Geloofsbelydenis lui soos volg: *Ons glo dat die regeerders van die kerk... noukeurig moet oppas om nie af te wyk van wat Christus, ons enigste Meester, vir ons ingestel het nie...*

Vir die volgende paar dae gaan ons stilstaan rondom die orde en tug in die kerk en wat die Woord van God self daaroor te sê het. Jesus Christus is die fondament waarop die kerk sy hele leer en teologie bou.

Hoe wil God hê dat die kerk regeer moet word? So dikwels verval ons in ons kerklike lewe in uiterlike vorms en vaste reëls wat nie noodwendig verkeerd is nie, maar vir ons werklike geestelike lewe nie veel betekenis het nie. Daar is baie sake wat ons as uiters belangrik beskou, maar wat niks daartoe bydra om die koninkryk van God uit te bou nie.

Die gedeelte uit Efesiërs 4 bied aan die regeerders van die kerk, maar ook aan elke gelowige, duidelike riglyne waarvolgens die regering van die kerk ingerig moet word:

- Eerstens moet elke gelowige – en veral die wat moet regeer – hulle lewenswandel in ooreenstemming met die Woord van God bring (vers 1). Dit help nie om jouself uiterlik vroom en opreg voor te doen, maar innerlik woed 'n ontevredenheid en ongelukkigheid oor ander mense en dinge nie. Vanuit die rustige en vredevolle innerlike kom werklike Christenskap na vore. Die vrede wat ons met mekaar moet bewaar, kan alleenlik moontlik wees waar die liefde regeer.
- Tweedens word die eenheid van die kerk benadruk. Daar is net een Here, een geloof en een doop. Hierdie verdraagsaamheid teenoor medegelowiges in Christus moet eers as beginsel in die harte van die regeerders van die kerk uitgeleef word voordat ons almal ons roeping as ligdraers in hierdie wêreld kan begin uitleef. Die volmaakte voorbeeld van Jesus op aarde wat met al die verlore skape bemoeienis gemaak het, moet ons aan hierdie eenheid van die liggaam van Christus herinner.
- Derdens wys Paulus aan die regeerders van die kerk dat elke saak wat aangepak word, as hoofdoel moet hê om die gelowiges tot volwassenheid te lei. Volwasse Christene is so besig om te arbeid in die koninkryk van God, dat onbenullige sake soos rusies en verdeeldheid nie 'n plek in hulle lewens kan kry nie. Elke gelowige moet daarna streef om die hele liggaam in liefde op te bou.

Leef u soos Christus leer, geliefde? Word u lewe gekenmerk deur liefde en vrede soos die Woord dit eis? Dit is eers as ek begin om my hele lewe aan God oor te gee en in sy leringe groei, dat ek tot geestelike volwassenheid kom om saam met ander gelowiges die liggaam van Christus op te bou.

En daarom verwerp ons alle menslike uitdinksels en alle wette wat mense sou wil invoer om God te dien....

Dit is so maklik om 'n lewenswyse te volg wat volgens die samelewing se standarde goed en onskuldig lyk. Maar diep in die harte van baie Christene is 'n worstelstryd aan die gang wat net nie inpas by die eise wat die Woord van God aan ons stel nie. Die Woord waarsku teen die liefhebbers van Mammon en wêreldse begeertes. Ook die kerk moet versigtig wees om nie met menslike uitvindsels en wette eintlik verder van God en sy Woord af te lewe as daarvolgens nie. Dit gaan nie in die kerk om mensediens nie, maar om ware Godsdiens. Uiterlike diensvorme en gebruike in die kerk het nog nooit die gelowige nader aan God gebring nie, maar wel die kragdadige prediking van die Woord.

Ons kan baie maniere bedink om God kamtig as vroom mense te dien, maar wat God eintlik van ons vra, is om Hom lief te hê met ons hele hart, siel en verstand – met ander woorde nie oppervlakkig of halfhartig nie, maar totaal oorgegee aan Hom in alles wat ons sê en doen. Hierdie liefde moet uitmond in opregtheid, toewyding en liefde vir mekaar.

God se Woord is die padkaart waarvolgens ons ons lewensroete moet beplan om by die ware eindbestemming uit te kom. Enige afdraaipaadjie of menslike willekeur wat nie volgens die Woord van God is nie, bring mee dat die kerk en gelowiges nie geestelike volwassenheid bereik nie wat so noodsaaklik is in die regte regering van die kerk en sy mense. Dit is daarom uiters noodsaaklik dat die kerk alleenlik die Woord as norm sal gebruik om gebruike en wette te toets.

Die kerk sal homself altyd moet afvra of sy uiterlike vorme en wette nie maar menslike uitvindsels is wat niks bydra tot die uitbou van die koninkryk nie. Is my eie uiterlike beoefening van godsdiens nog waarlik tot eer van God, of stel ek net myself tevrede en nie vir God nie? Ware selfondersoek vra dat ek myself gedurig aan die Woord van God sal toets. Bid tot die Heilige Gees om u hierin te lei.

25 Julie

**Een liggaam wat in
vrede lewe**

Kolossense 3: 5-17, 23

Ons aanvaar derhalwe slegs (1) wat kan dien om eendrag en eenheid te bewaar en te bevorder....

As die kerk te alle tye ligdraer in hierdie wêreld wil bly, moet die opdrag van ons Here Jesus Christus in Johannes 15: 17 altyd in gedagte gehou word: *Julle moet mekaar liefhê!* Die kerk en sy regeerders, maar ook elke gelowige, sal hulleself voortdurend moet afvra of hierdie opdrag om mekaar lief te hê en daarmee saam die interpretasie

van Artikel 32, naamlik om alles te doen sodat die eenheid bewaar sal word, in die lewe van die kerk gestalte kry. Die kerk moet hierdie maatstaf gedurig toepas in sy hele lewe, naamlik liefde vir mekaar en eenheid.

In Kolossense 3: 14 en 15 kom hierdie twee sake van liefde vir mekaar en vrede met mekaar lynreg langs mekaar voor. Dat ons in die kerk en ons geestelike lewens baie ver te kort skiet aan liefde en vrede, is duidelik as 'n mens hoor hoeveel ongelukkigheid en ontevredenheid tussen kerke en medegelowiges bestaan. Soos ook in die vorige dag se gedeelte gevra word, moet ons nooit ons eie belange bo die van God en sy Woord stel nie. Die gelowige moet altyd die Here meer laat word en homself minder (Joh 3: 30).

Om orde en vrede in die kerk te bewaar, sal elke gelowige en veral die regeerders van die kerk, hulleself voortdurend moet toets aan die vraag: Is dit wat ons in die kerk doen, daarop ingestem om die eenheid en die vrede in die kerk te bewaar? Trouens, elke gelowige se hele lewe moet aan hierdie vraag getoets word. Wat van u eie lewe?

Dalk moet Kolossense 3: 23 die daaglikse barometer van elke kerk, regeerder en gelowige word: *Wat julle ook al doen, doen dit van harte soos vir die Here en nie vir mense nie... Christus is die Here in wie se diens julle staan.*

Dien ons nog waarlik net vir Christus in ons kerk en ons daaglikse lewe of het die selfsugtige eie ek ook die middelpunt van die kerk en sy mense geword? Waar dit nie altyd eerstens en laastens gaan om die eer van God en die bewaring van vrede nie, kan die eendrag en die eenheid van die kerk in die algemeen nie werklik seëvier nie.

26 Julie

In gehoorsaamheid aan God

Titus 2: 1-15

Ons aanvaar derhalwe slegs (2) ...om alles in gehoorsaamheid aan God te onderhou.

Om in gehoorsaamheid aan God te lewe en alles wat Hy vra, te onderhou, is nie soos baie gelowiges dink, om slegs die uiterlike gebruike en wette te onderhou nie. Ons moet daaglik vanuit die binnekamer van ons geestelike hart, voluit en met entoesiasme vir God lewe.

Gehoorsaamheid aan God eis baie meer as om net die erediens op Sondae by te woon en iewers in die dag uit gewoonte die Bybel te lees en te bid. As die gelowige dink hierdie uiterlike vormgodsdienstige gebruike is voldoende om werklik tot geestelike volwassenheid te kom, mag hy gou teleurgesteld in homself wees. Paulus gee aan die jong Timoteus die raad om homself nie met die uiterlike dinge besig te hou nie, maar om in toewyding aan God te lewe (1 Tim 4: 7). Titus 2 wat ons vandag saamlees, wys daarop dat gehoorsaamheid aan God ons hele

lewe en elke faset daarvan beïnvloed.

Geloofsgehoorsaamheid begin in my binnekamer waar ek my Skepper ontmoet en dit raak my hele dag. My huislike lewe, my werk, my skool en veral die verhouding met ander mense op my pad word radikaal beïnvloed. Eers as die kerk sy lidmate geleer het om te alle tye Christen te wees in volle gehoorsaamheid aan God, kan hulle weer volkome as ligdraers in die wêreld optree en met vrymoedigheid die tug toepas. Die wyse waarop Jesus respek afgedwing het op aarde, was juis om in volle gehoorsaamheid aan God die Vader te leef.

Wat behels u gehoorsaamheid aan God? Beslis nie om slegs uiterlike wette na te kom nie, maar miskien eerder om weer soos klei in die Pottebakker se hand te word en toe te laat dat Hy ons vorm. *Doen slegs U wil, o Heer, U wil met my. U Pottetbakker, met my die klei...* Gehoorsaamheid vra dat die hele kerk gevorm word soos God in sy Woord beveel. En die hoofopdrag is nog steeds in die liefdesgebod saamgevat: *Jy moet God liefhê... en jou naaste soos jouself liefhê.* God is liefde en gehoorsaamheid is om hierdie Liefde elke dag uit te leef.

27 Julie

In liefde tugtig

Romeine 12: 17-21

Daarvoor is nodig die ban en alles wat daarmee saamhang, toegepas ooreenkomstig die Woord van God.

Dit het in die voorafgaande dae duidelik geword dat die kerk suiwer volgens die Woord van God regeer moet word en nie volgens menslike willekeur en wette nie. Hierdie regering moet in liefde gedoen word sodat die liggaam opgebou kan word om tot die werklike eenheid in die geloof te kom (Ef 4: 12, 13).

Die kerk en sy lidmate is deel van die sondige wêreld en daarom gebeur dit ook dat lidmate in ongehoorsaamheid teenoor God en sy Woord lewe. Die kerk mag nie moedswillige ongehoorsaamheid maar net ongesiens laat verbygaan nie, daarom moet die tug toegepas word ooreenkomstig die Woord van God.

Tug is nie straf nie, maar opvoeding. Hebreërs 12: 7 sê dat God diegene tugtig wat Hy liefhet. Die kerk moet ook tug in liefde toepas en nie kwaad met kwaad vergeld nie. Die finale oordeel lê immers by God en nie by mense nie (Heb 12: 17, 21). Die kerk se taak is duidelik uitgespel volgens die Woord: Vermaan mekaar, bemoedig mekaar en bid gedurig vir mekaar (Jak 5: 13-20). En in vers 19, 20: *As een van julle van die waarheid afdwaal en iemand sou hom terugbring, weet dan dat hy wat 'n sondaar van sy dwaalweg terugbring, hom uit die dood red en maak dat 'n menigte sondes vergewe word.*

Die kerk moet sy lidmate bewaar en vir die stryd van die geloof bemoedig en versterk. Die tug moet altyd dien om op te bou en nooit om

van die kerk af weg te dryf nie. As elke lidmaat sy hand in eie boesem slaan en in vrede en liefde met ander mense saamleef, mag al hoe meer lidmate wat afgedwaal het, weer belangstelling in die Woord en die kerk ontwikkel. Die uitdrukking, *Woorde wek, maar voorbeelde trek*, is vir ons 'n vermaning om meer en meer as ligdraers in hierdie wêreld te leef. Die hoofdoel van die Woord bly nog steeds om mense te lei om in 'n gehoorsame verhouding met God te leef en Jesus Christus as Verlosser te bely.

Julie 28-31

Artikel 33

Die sakramente

Ons glo dat ons goeie God, omdat Hy rekening hou met ons stompsinnigheid en swakheid, die sakramente vir ons ingestel het om sy beloftes aan ons te beseël, tekens van sy goedheid en genade teenoor ons te wees en om ons geloof te voed en in stand te hou.

Hy het dit by die Woord van die evangelie gevoeg om vir ons uitwendige sintuie des te beter voor te stel wat Hy ons deur sy Woord te kenne gee en wat Hy inwendig in ons hart doen. So bekragtig Hy in ons die heil wat Hy aan ons meedeel.

Dit is immers sigbare tekens en seëls van 'n inwendige en onsigbare saak, en deur middel daarvan werk God in ons deur die krag van die Heilige Gees.

Die tekens is dus nie sonder sin en sonder inhoud om ons te bedrieg of te mislei nie; hulle waarheid is juis geleë in Jesus Christus, sonder wie hulle geheel en al betekenisloos sou wees.

Verder is ons tevrede met die aantal sakramente wat Christus, ons Meester, vir ons ingestel het en wat slegs twee is, naamlik die sakrament van die doop en van die heilige nagmaal van Jesus Christus.

28 Julie

Belofte gewaarborg

Romeine 4: 1-12

'n Seël is die bevestiging of bekragtiging van iets. Konings het in die ou tyd 'n seël gehad waarmee elke wet of brief bekragtig moes word. Indien 'n mens dan 'n brief of 'n dokument ontvang het met die koninklike seël daarop, was die seël die waarborg van die inhoud.

Die Bybel is die Woord van God en in hierdie Woord vind ons sy beloftes, onder andere die vergewing van sondes en die ewige lewe. Om

hierdie beloftes aan ons te waarborg, om ons te oortuig dat ons werklik die genade in Jesus Christus ontvang en die ewige lewe beërwe, het God sy beloftes met die bloed van Jesus Christus beseël.

So is die sakramente 'n seël van sy beloftes. Dit is die waarborg dat die inhoud van die sakramente van ons hemelse Koning afkomstig is. Daarom is die sakramente nie 'n leë teken nie, maar verkondig dit aan ons dat ons werklik en sonder twyfel deel aan God se genade het. Die sakramente as seël is 'n waarborg wat bo alle twyfel staan, dat die gelowige wat aan die sakramente deelneem, werklik die genade ontvang.

29 Julie Teken van God se genade 1 Korintiërs 11: 23-26

Ons kan die sakramente as 'n teken of simbool beskryf. 'n Simbool is tekenend van iets anders. Dit is dikwels 'n sigbare teken van iets abstrak, soos die ring wat getroudes aan mekaar gee as sigbare teken van hulle liefde vir mekaar.

Die sakramente is teken of simbool van God se genade in Jesus Christus. Jesus Christus het aan die kruis gesterf, Hy het sy bloed gestort, sodat ons verlossing van sonde kan ontvang. Die water by die doop is teken of simbool van Christus se bloed en ons ontvang by die doop bevestiging dat ons van ons sonde gereinig is. So is die Nagmaal 'n sigbare teken van Christus se liggaam en bloed. En wanneer ons aan die Nagmaal deelneem, roep ons Christus se genadewerk dankbaar in herinnering. Die sakramente is dus 'n sigbare teken of simbool van God se genade wat ons ontvang.

Elke mens wat in Jesus Christus glo, moet aan hom-/haarself die vraag vra: Hoe word my geloof gevoed, sodat dit nie wegkwyn nie? God het dit in sy alwysheid so bepaal dat ons geloof eerstens deur sy Woord en tweedens deur die sakramente gevoed en versterk sal word. Soos dit in die formulier vir die Nagmaal gestel word: *Om die geestelike en hemelse lewe wat die gelowiges besit, te onderhou, het Hy vir hulle die lewende brood uit die hemel gestuur, naamlik Jesus Christus. Hy voed en onderhou die geestelike lewe van die gelowiges as Hy geëet word, dit wil sê deur die geloof geestelik toegeëien en aangeneem word.*

Hiermee gee Hy aan ons te kenne: *So seker as wat ons die sakrament ontvang en in ons hande hou, dit met ons mond eet en drink en hierdie brood en wyn ons aardse lewe onderhou, net so seker ontvang ons deur die geloof vir ons geestelike lewe die ware liggaam en die ware bloed van Christus, ons enigste Verlosser.*

Omdat God weet hoe swak ons mense is, het Hy die sakramente ingestel om ons geloof te sterk. Deur die prediking: wek die Heilige Gees geloof by ons en deur die sakramente versterk Hy ons geloof. Die sigbare tekens kom ons geloof te hulp. Ons sinlike mense is nie sterk genoeg om heeltemal onafhanklik van die sigbare te wees nie. Daarom het die spreekwoord ook ontstaan: *Sien is glo*.

Die prediking is algemeen, terwyl die sakrament persoonlik is. Deur die sakrament kry die lidmaat die geleentheid om sy persoonlike geloof uit te spreek as antwoord op die prediking. Woord en sakrament is onlosmaaklik aan mekaar verbonde. Eintlik kan ons die sakrament die sigbare Woord noem. Calvyn sê dat die sakrament geen ander doel het nie as om Christus vir ons aan te bied, voor te stel, en in Hom die skatte van die hemelse genade.

Die sakramente is gegee om God se genadige handeling te verduidelik waar woorde nie voldoende is nie. Die onuitspreeklike kom dan in 'n daad of handeling tot ons. Daar is al na die sakramente verwys as fakkel in die nag, draers van die genade van God na die uiterstes waar die rede beswyk.

31 Julie**Toe gaan hulle oë oop****Lukas 24: 13-35**

Wanneer ons oor die sakramente nadink, moet ons in die oog hou dat 'n handeling 'n draer van 'n idee is wat nie in woorde beskryf kan word nie. Die sakramente dra meer aan ons oor as wat deur taalsimbole moontlik is. Die uiterlike handeling kan baie eenvoudige wees, maar die innerlike betekenis is des te groter. Die papier van 'n tjek is van min waarde, maar dieselfde tjek is draer van 'n waarde wat oneindig groter is.

Op sigself kan die sigbare simbole van die sakramente nie werk nie, maar dit het God behaag om die sakramente deur sy Gees te gebruik. Hy gebruik dit vir die hoogste doel, naamlik dat dit vir die gemeente en enkeling werklikheid sal word wat God in Christus gegee het en dit is die ontmoeting van God en mens.

Wat Christus verwerf het, moet ons eiendom word deur die werking van sy Heilige Gees. En die weg wat die Heilige Gees gaan, is deur Woord en sakrament. Die gebruik van die sakrament is net 'n manier waarop God deur die Heilige Gees ons geloof versterk en ons as gelowiges verseker dat ons deel het aan die genade wat daar in Jesus Christus is.

Ons glo en bely dat Jesus Christus, wat die einde van die wet is (Rom 10: 4), deur sy bloed te stort, 'n einde gemaak het aan elke ander bloedvergiëting wat 'n mens tot versoening of voldoening van die sondes sou kan of wil aanwend. Hy het die besnydenis, wat met bloed gepaard gegaan het, afgeskaf en in die plek daarvan die sakrament van die doop ingestel. Deur die doop word ons in die kerk van God opgeneem en van alle ongelowiges en vreemde godsdienste afgesonder om heeltemal sy eiendom te wees en sy merkteken en vaandel te dra.

Dit dien vir ons tot 'n getuïenis dat Hy ewig ons God en genadige Vader sal wees.

Daarom het Hy beveel om almal wat sy eiendom is, net met gewone water in die Naam van die Vader en die Seun en die Heilige Gees te doop (Matt 28: 19).

Hy toon ons daarmee dat, soos water die vuilheid van die liggaam afwas as dit oor ons gegiet word, en soos die water op die liggaam van die dopeling gesien word wanneer dit daarop gesprinkel word, so bewerkstellig die bloed van Christus deur die Heilige Gees dieselfde inwendig in die siel: dit besprinkel die siel en reinig dit van sy sondes en laat ons wat kinders van die toorn is, as kinders van God weergebore word. Dit gebeur nie deur die uitwendige water nie, maar wel deur die besprinkeling met die kosbare bloed van die Seun van God, ons Rooi See waardeur ons moet trek om aan die slawerny van Farao, dit wil sê die duiwel, te ontkom, en om in die geestelike land Kanaän in te gaan. Die bedienaars gee ons van hulle kant dus net die sakrament en dit wat sigbaar is, maar ons Here gee wat deur die sakrament aangedui word, naamlik die onsigbare genadegawes: Hy was ons siel, suiwer en reinig dit van alle vuilheid en ongeregtigheid; Hy maak ons hart nuut en vul dit met alle vertroosting; Hy gee ons egter sekerheid van sy vaderlike goedheid; Hy bekleed ons met die nuwe mens en Hy ontklee ons van die ou mens en al sy werke.

Ons glo daarom dat iemand wat tot die ewige lewe wil kom slegs een maal gedoop moet word sonder om dit ooit te herhaal, want ons kan tog ook nie twee maal gebore word nie.

Hierdie doop is nie alleen nuttig solank die water op ons is en ons dit ontvang nie, maar ook vir ons hele lewe.

Daarom verwerp ons die dwaling van die Wederdopers, wat nie tevrede is met die een doop wat hulle een maal ontvang het nie, en wat bowendien ook nog die doop van die gelowiges se kindertjies veroordeel. Ons glo daarenteen dat ons hulle behoort te doop en met die teken van die verbond behoort te beseël, net soos die kindertjies in Israel kragtens dieselfde beloftes as wat aan ons kinders gemaak is, besny is.

En waarlik, Christus het sy bloed nie minder vir die reiniging van die gelowiges se kindertjies as vir die volwassenes vergiet nie.

Daarom behoort hulle die teken en die sakrament te ontvang van wat Christus vir hulle gedoen het, soos die Here in die wet beveel het om hulle kort na geboorte deel te laat hê aan die sakrament van die lyding en sterwe van Christus, deur vir hulle 'n lam te offer wat 'n sakramentele heenwysing na Jesus was. Buitendien doen die doop aan ons kindertjies dieselfde as wat die besnydenis aan die Joodse volk gedoen het; dit is die rede waarom die heilige Paulus die doop '... die besnydenis deur Christus...' noem (Kol 2: 11).

1 Augustus

Deur Christus gered

Johannes 3: 16-21

In elke sakrament is daar twee dinge wat ons van mekaar moet onderskei, naamlik die teken en die betekende saak. Die teken is die uitwendige wat ons kan sien en die betekende saak is die weldade van Christus.

Dit is belangrik dat ons hierdie onderskeid sal maak, want ons mag nooit aan die tekens die mag toeskryf van die genade waarvan hulle alleen getuig nie. Die tekens (sakramente) is 'n bevestiging van wat dit afbeeld (die betekende saak), naamlik die genade van God in Christus.

God skenk aan ons, op grond van die offer wat Christus aan die kruis volbring het, vergewing van sonde en die ewige lewe. Die Heilige Gees leer ons in die evangelie en verseker ons deur die sakramente dat ons saligheid rus op wat Christus vir ons aan die kruis volbring het. Die doel van die teken van die sakramente is om ons heen te wys na die waarheid, na die enigste grond van ons saligheid, naamlik die offer van Christus aan die kruis.

Die Rooms-Katolieke Kerk het sewe sakramente: doop, bevestiging, bieë, Nagmaal, priester-wyding, huwelik en die laaste sakrament wat met die dood bedien word (laaste oliesel).

Die Hervorming het die aantal sakramente tot twee gereduseer omdat Christus net twee ingestel het, naamlik die heilige doop en die heilige Nagmaal. Daar is geen getuienis in die Skrif dat Jesus enige ander sakramente as die doop en die Nagmaal ingestel het nie. Ons moet daarop let dat die woord *sakrament* nie in die Bybel voorkom nie; dit is 'n woord wat die kerk deur die eeue gebruik het as versamelnaam vir die doop en Nagmaal.

Die doel van die sakramente is die bevestiging van die hoofinhoud van die evangelie, naamlik die vergewing van sondes en die ewige lewe op grond van die soenverdienste van Christus. Daarom is die sakramente slegs instellings van God wat ons geloof en vertrouë wys op die genade van God in Jesus Christus aan die kruis as die enigste weg tot saligheid.

So byvoorbeeld is die huwelik 'n instelling van God, maar nie 'n sakrament nie omdat dit nie die hoofinhoud van die evangelie deurgee nie, en dit is ook nie 'n voorwaarde vir ons saligheid nie.

Om die doop reg te verstaan, is dit van groot belang dat ons by die Ou Testament begin en in die besonder sal kyk na die verbond wat God met Abram gesluit het. God het 'n verbond met Abram en sy nageslag gesluit. God sou hom mildelik seën en vir hom 'n God wees. Die teken van die verbond was die besnydenis. Slegs seuntjies is op die agtste dag besny, maar die hele huis van 'n gelowige man was deel van die verbond.

Ons is die nageslag van Abraham. Daarom sluit God ook 'n verbond met ons. God belowe dat Hy vir ons 'n God sal wees. Hy sal ons toevlugsoord, ons skuilplek teen gevare, ons troos wees. Hy sal aan ons alle goeie dinge skenk en die kwaad van ons afweer.

God gee ook aan ons 'n teken. In die Ou Testament was dit die besnydenis en in die Nuwe Testament is dit die doop. Die doop is die teken dat ek in God se verbond opgeneem is en dat Jesus Christus my sondes afgewas het. Ons ontvang van God sy onbegryplike genade. En selfs aan 'n kind wat nog nie eers self kan loop nie, gee God die teken dat hy in God se verbond opgeneem word. Aan God die eer!

Die doop is God se merkteken. Om in die Naam van God die Vader, God die Seun en God die Heilige Gees gedoop te word, beteken dat die een wat gedoop word, God se eiendom word. Jy word as 't ware gemerk as God s'n. Jy word deel van God se volk, sy kerk. God roep jou en jy word deel van sy liggaam - jy word heilig. Dit beteken egter nie dat ons sondeloos of sonder sonde is nie, maar dat ons vir God *afgesonder* word. Ons word God se eiendom, sy verbondskinders.

Ouers het daarom ook die opdrag om hulle kinders deur leer en lewe volgens God se Woord op te voed. Dit plaas 'n groot verantwoordelikheid op die ouers, maar dit is ook 'n vreugde en gawe om 'n kind te lei om sy Heer en Meester te leer ken. So 'n kind moet weet dat hy of sy as gedoopte, deel van die groot huisgesin van God is. Hy is 'n Koningskind.

God sal van ons as ouers verantwoording eis oor wat van ons kinders geword het as hulle nie by hulle bestemming uitkom nie. God sal die bloed van ons kinders van ons hande eis. Die beste wat ons vir ons kinders kan doen, is om vir hulle te bid, want 'n kind van gebed word opgedra aan die sorg van sy hemelse Vader.

5 Augustus

Ek is gedoop

Matteus 28: 16-20

Ons word met water gedoop. Baie vrae ontstaan. 'n Bietjie water of baie water? Onderdompeling of besprenkeling? Kraanwater of heilige water? Dit is nie belangrik nie. Die Bybel gee ook nie vir ons uitsluitel daaroor nie. Wat belangrik is, is dat die water vir my 'n uiterlike sigbare teken is - 'n heenwysing na Christus toe.

Ek word met water gedoop in die Naam van die Vader, die Seun en die Heilige Gees. *Met die doop in die Naam van die Vader betuig en verseël die Vader aan ons dat Hy 'n ewige genadeverbond met ons sluit en dat Hy ons as sy kinders en erfgename aanneem* (Dooptformulier). God sluit 'n genadeverbond met ons - Hy gee aan ons sy liefde, Hy roep ons daartoe; Hy verklaar dat ons sy eiendom, sy kinders is.

Met die doop in die Naam van die Seun beseël die Seun aan ons dat Hy met sy bloed al ons sondes afwas.... Só word ons van ons sondes bevry en deur God as vrygesprektes gereken. Ons word geheel en al verlos; ons word weer in die regte verhouding met God gestel.

Met die doop in die Naam van die Heilige Gees verseker die Heilige Gees ons deur hierdie heilige sakrament dat Hy in ons wil woon.... Die Heilige Gees is die wonderwerk van God wat in ons werk. Die feit dat my sonde vergewe is - dat ek gereinig is - leer die Heilige Gees my, sodat ek diep in my hart absoluut seker daarvan kan wees. Ewesekeer weet ek ook dat ek God se kind is, want ek het sy teken ontvang! Ek is gedoop!

Daar is min dinge so skattig en fraai soos 'n klein babatjie in sy dooprokkie – so wit en skoon en snoesig. Tog word 'n babatjie elke aand gebad. Net soos die badwater die vuilheid afwas, is die doopwater die teken dat die kind deur Jesus Christus se bloed gewas is.

Ook 'n klein kindjie, hoe skattig ook al, is vol sonde. Ons lees in Psalm 51: 7: *Ek was al skuldig toe ek gebore is, met sonde belaaï toe my moeder swanger geword het.* 'n Mens doen nie net sonde nie, die mens is sonde en daarom moet 'n kind gedoop word.

Getrou aan sy verbond het God aan ons sy Seun gegee deur wie se kruisdood ons witter as sneeu gewas word. Die doop is die teken wat ons ontvang dat ook ek, hoe sondig ek ook al mag wees, heilig is, want Christus het my geheilig. Hoe heerlik is die gedagte nie vir 'n sondaar nie, alhoewel dit ook onwerklik klink.

Dit is 'n saak van geloof. Ons moet glo in Jesus Christus se verlossing, maar ook dat dit ter wille van my gebeur het – om my daaraan te herinner en om my te merk as Syne, is ek gedoop. Dit weet ek ook elke keer wanneer 'n klein kindjie ten doop gebring word, want die Heilige Gees verseker my: Ek is gered!

7 Augustus**Een maal gedoop****Johannes 3: 1-8**

So baie mense word deur die grootdoop getrek. Miskien is dit die miserie daaraan verbonde waardeur mense geprikkel word en vrae ontstaan. Wat doen hulle? Hoe voel hulle? Mis ek nie dalk iets nie. Moet ek my nie ook laat herdoop nie net ingeval dit my tog kan red?

Die meeste mense wat hulle laat herdoop, glo ook dat die doop die teken van die afwassing van hulle sondes is, maar hulle wil dit beleef, hulle wil dit voel.

Wanneer 'n kindjie gedoop word, ervaar die ouers en grootouers van die kind emosies, soos blydschap, hartseer, vertedering. 'n Mens kry maklik 'n knop in die keel by dié grootse oomblik. Maar die kindjie is daarvan totaal onbewus. Dit is ook nie nodig dat hy iets voel nie, want die doop is God se handeling. Dit is God wat in sy groot genade en liefde 'n sondaar aansien en hom in sy verbond opneem. God sê aan 'n kind wat nog geen berou oor sy sonde het nie: *Ek sal jou Vader wees en jy my kind. Jy is deur Jesus Christus se bloed rein in My oë.*

Omdat dit God se daad is, hoef dit nie herhaal te word nie. Soos wat ons een maal gebore word, word ons een maal gedoop. Die doop is volmaak en staan vir altyd vas en seker. Amen.

Is dit nie sonde om 'n klein kindjie te doop nie? Hy is dan nog nie eens bekeer nie. Hy kan nog nie berou oor sy sonde hê nie en het nog nie sy geloof bely nie.

Onthou u toe ons 'n paar dae gelede oor die verbond gepraat het wat God met Abram gesluit het. Die teken van die verbond was die besnydenis wat op seuntjies wat agt dae oud was, uitgevoer is. Maar ons is nou deel van die nuwe verbond, waarvan die teken die doop is. Sou God dan wou hê dat kindertjies aan die ou verbond deel hê, maar nie aan die nuwe verbond nie?

Jesus Christus het kindertjies belangrik genoeg geag om hulle te seën - om die koninkryk vir hulle te open. Mag ons hulle dan van God se genade weerhou?

Dit wat die mens doen, naamlik om sy sonde te bely en geloofsbelydenis af te lê, is die voorwaarde om God se genade te ontvang nie. Dit sou beteken dat as ek in die geloof struikel, as ek kleingelowig is, wankel God se verbond ook.

God se genade is so onbegryplik groot dat Hy dit aan ons skenk sonder enige verdienste van ons kant af. Die doop is die teken en seël dat God 'n ewige verbond met ons gesluit het - selfs as klein kindjie. Hoe ondeurgrondelik groot is sy genade.

Augustus 9-19

Artikel 35

Die heilige Nagmaal

Ons glo en bely dat ons Verlosser, Jesus Christus, die sakrament van die heilige Nagmaal beveel en ingestel het om hulle te voed en te onderhou wat Hy reeds wederbaar en in sy huisgesin, die kerk, ingelyf het. Nou het dié wat weergebore is, tweërlei lewe in hulle: die een liggaamlik en tydelik, wat hulle van hulle eerste geboorte saamgebring het en wat alle mense besit; die ander geestelik en hemels, wat aan hulle gegee word in die tweede geboorte, wat deur die Woord van die evangelie in die gemeenskap van die liggaam van Christus plaasvind. Almal deel nie in hierdie lewe nie, maar slegs die uitverkorenes van God. So het God tot instandhouding van die liggaamlike en aardse lewe vir ons aardse en gewone brood voorsien; dit dien die lewe en behoort, soos die lewe self, aan almal.

Maar om die geestelike en hemelse lewe wat die gelowiges besit, in stand te hou, het Hy vir hulle 'n lewende brood gestuur wat uit die

hemel neergedaal het, naamlik Jesus Christus; Hy voed en onderhou die geestelike lewe van die gelowiges wanneer Hy geëet, dit wil sê deur die geloof geestelik toegeëien en ontvang word.

Om hierdie geestelike en hemelse brood vir ons af te beeld, het Christus aardse en sigbare brood as 'n teken van sy liggaam en wyn as 'n teken van sy bloed ingestel. Hy gee ons daarmee dit te kenne: So waarlik as wat ons die sakrament ontvang en in ons hande hou en dit met ons mond eet en drink en dit daarna ons lewe in stand hou, net so waarlik ontvang ons vir ons geestelike lewe in ons siele deur die geloof – dit is die hand en mond van ons siel – die ware liggaam en die ware bloed van Christus, ons enigste Verlosser.

Dit staan dus bo alle twyfel vas dat Jesus Christus nie tevergeefs sy sakramente vir ons voorgeskryf het nie; Hy doen immers in ons alles wat Hy vir ons deur hierdie heilige tekens voor oë stel, al gaan dit ons verstand te bowe en is dit vir ons onbegryplik hoe dit gebeur, net soos die werking van die Heilige Gees ondeurgrondelik en onbegryplik is. Tog dwaal ons nie as ons sê dat wat deur ons geëet en gedrink word, die eie en natuurlike liggaam en die eie bloed van Christus is nie; maar die manier waarop ons dit nuttig, is nie met die mond nie, maar met die gees deur die geloof.

Daarom, al bly Christus altyd aan die regterhand van sy Vader in die hemel sit, hou Hy tog nie op om ons deur die geloof aan Homself deel te laat hê nie. Hierdie feesmaal is 'n geestelike maaltyd waar Christus Homself met al sy weldade aan ons meedeel en waar Hy ons Homself en die verdienste van sy lyding en sterwe laat geniet. Hy voed, versterk en vertroos ons arme troostelose siel as ons sy liggaam eet, en Hy verkwik en herstel dit as ons sy bloed drink.

Verder, hoewel die sakramente én die sake waarvan hulle tekens is, bymekaar hoort, word beide nie deur alle mense ontvang nie.

Die goddelose mens ontvang wel die sakrament tot sy verdoemenis, maar hy ontvang nie die waarheid van die sakrament nie.

So het Judas en Simon die Towenaar albei wel die sakrament ontvang, maar nie Christus wat daardeur voorgestel word nie; Hý word slegs aan die gelowiges gegee.

Ten slotte, ons ontvang die heilige sakrament in nederigheid en met eerbied in die samekoms van die volk van God, waar ons met danksegging 'n heilige gedagtenis aan die dood van Christus, ons Verlosser, onderhou en belydenis van ons geloof en van die Christelike godsdiens doen.

Daarom behoort niemand daarheen te gaan as hy homself nie eers deeglik ondersoek het nie, sodat hy nie tot sy eie oordeel eet en drink as hy van hierdie brood eet en uit hierdie beker drink nie (1 Kor 11: 29).

Kortom, deur die gebruik van hierdie heilige sakrament word ons tot 'n vurige liefde vir God en ons naaste beweeg.

Daarom verwerp ons alle brouels en verwerplike uitdinksels wat mense by die sakrament bygevoeg en daarmee vermeng het, as veronthelings daarvan.

Ons verklaar dat ons tevrede moet wees met die instelling wat Christus en sy apostels ons geleer het en ons sê dieselfde as wat hulle daarvan gesê het.

9 Augustus Jesus Christus het die sakrament Lukas 22: 7-20
van die heilige Nagmaal ingestel om
diegene te voed wat reeds deel van die kerk is

Jesus het self die heilige Nagmaal ingestel. Hy het dit gedoen terwyl Hy saam met sy dissipels was. Hulle was die mense wat elke dag saam met Hom was en Hy het hulle geleer en voorberei om die evangelie verder te gaan verkondig wanneer Hy nie meer daar sou wees nie. Jesus het dus nie die Nagmaal aan mense vir wie die evangelie vreemd was, bedien nie, maar juis aan daardie mense wat aan sy voete gesit en na die evangelie geluister het en van Hom geleer het. Hy het dit juis ook met die vertroostende boodskap gedoen dat dit wat gaan plaasvind, sy liggaam wat gebreek sou word en sy bloed wat sou vloei, sal wees vir hulle wat dit glo. Alhoewel sy dissipels dit tóe nog nie verstaan het nie, sou hierdie boodskap hulle troos as Jesus nie meer by hulle sou wees nie en sou hulle, wanneer hulle die Nagmaal gebruik, dink aan dit wat Hy vir hulle gedoen het. Die Nagmaal sou dus hulle geloof versterk en voed.

Die Nagmaal is steeds die sakrament wat God gebruik om dié wat in Hom glo, se geloof te versterk en te voed. Die Nagmaal het vir diegene wat nie glo nie, geen betekenis nie omdat hulle dit wat die Nagmaal vir ons wil simboliseer, nie as waar of van betekenis vir hulle lewens aanvaar nie. Daarom is die Nagmaal ingestel vir die mense wat reeds tot die Kerk van Christus behoort omdat hulle die boodskap glo en deur die gebruik van die Nagmaal in die geloof versterk kan word. Die doel van die Nagmaal is dus nie om die geloof te wek nie, maar om die geloof wat reeds bestaan, te versterk.

10 Augustus Soos gewone brood 1 Korintiërs 15: 12-20
in die behoefte vir die aardse lewe
voorsien, so het God die lewende brood
(Christus) gegee om die gelowiges se geestelike
lewe te voed en te onderhou

Ons lees op talle plekke in die Bybel van die wyse waarop God vir die mens sorg en in sy behoeftes voorsien. In die Ou Testament is daar voorbeelde van hoe God vir sy volk gesorg het selfs toe hulle dit die minste verwag het. Ons kan maar net dink aan die manna en kwartels in die woestyn. Ook in sommige van die evangelies lees ons dat ons nie oor die dag van môre bekommerd moet wees nie, want net soos God vir die natuur sorg, so sal Hy ook vir ons sorg. Hy sal aan ons ons daaglikse brood gee wat ons nodig het vir ons aardse lewe.

Paulus sê egter vir ons dat ons nie net vir die aardse lewe op God moet vertrou nie, maar ook vir die ewige lewe. Want dit is die wonderlike boodskap van bevryding wat God vir ons deur Jesus Christus bring, dat Christus aan die kruis gesterf het vir ons sonde en dat Hy uit die dood opgestaan het waardeur Hy die dood, wat vir ons 'n verskrikking is, oorwin het. Dit beteken dat ook ons deur die geloof deel kry aan die opstanding en die ewige lewe en hiervan wil die Nagmaal ons verseker. Want net soos ons die aardse brood as die teken van die Nagmaal eet en weet dat God die aardse brood aan ons voorsien, so word ons geestelike lewe ook gevoed en versterk wanneer ons in die geloof vir Christus as die lewende brood raaksien. So word ons geestelike lewe versterk as ons weer opnuut verseker word van die verlossing wat Christus vir ons bewerkstellig het.

11 Augustus Die tekens van die Nagmaal is Lukas 22: 19-20
brood en wyn wat heenwys na
Christus se liggaam en bloed

Die sakramente wat in die kerk bedien word, is deur Christus self ingestel en die Heilige Gees gebruik die sakramente asook die verkondiging van die Woord van God om gelowiges se geloof te versterk. Daar is egter 'n belangrike verskil tussen die verkondiging van die Woord en die bediening van die sakramente. Die verskil is daarin geleë dat daar by die bediening van die sakramente iets sigbaar is wat ons verseker van die waarheid van dit wat verkondig word. Juis omdat daar iets sigbaar is, dien dit as bevestiging van dit wat ons glo, en ons geloof word daardeur versterk.

By die Nagmaal is die sigbare tekens die brood en die wyn. Die brood dien as teken van die liggaam van Christus, dit wil sê as ons die brood

eet, dink ons daaraan dat Christus se liggaam vir ons aan 'n kruis vasgespyker is. Daardeur het Hy die straf vir ons sondes op Hom geneem. Die wyn is die teken wat heenwys na die bloed van Christus en wanneer ons die wyn by die bediening van die Nagmaal gebruik, dink ons daaraan dat Christus se bloed ook aan die kruis gevloei het ter wille van ons. Deur sy bloed is ons losgekoop van die mag van die sonde en is ons wat dit glo, nou aangeneem as kinders van God.

12 Augustus Deur hierdie tekens, 1 Korintiërs 10: 14-17
ontvang ons deur die geloof die
ware liggaam en bloed van Christus, ons
enigste Verlosser

Een van die verkeerde persepsies rondom die Nagmaal handel oor hoe ons deur die Nagmaal deel kry aan die liggaam en bloed van Christus. Een van die standpunte in hierdie verband is dat die brood en wyn werklik die liggaam en bloed van Christus word. Die seën word deur die bedienaar van die Nagmaal oor die wyn en die brood uitgespreek en op grond hiervan word geglo dat dit werklik die liggaam en bloed van Christus is. Dit kan natuurlik nie so wees nie, maar hoe kry ons inderdaad deur die Nagmaal deel aan die liggaam en bloed van Christus?

Die brood en die wyn by die Nagmaal is slegs tekens wat dui op die liggaam en bloed van Christus. Ons kry dus nie deel aan die liggaam en bloed van Christus bloot deur daarvan te eet en te drink nie, maar deur die geloof in dit wat deur die brood en die wyn uitgebeeld word. Wanneer ons dus die brood eet, het dit slegs vir ons betekenis as ons glo dat God deur sy Gees aan ons wil bevestig dat Christus vir ons aan die kruis gesterf het. Net so glo ons dat die wyn die teken is waardeur God aan ons bevestig dat ons vrygekoop is van die sonde deur die bloed van Jesus Christus.

Christus is nie tydens die Nagmaal fisies teenwoordig in die brood en die wyn nie, maar Hy is deur sy Gees teenwoordig wanneer ons die tekens van die Nagmaal gebruik. Daarom sê die Nagmaalsformulier ook vir ons: *As ons derhalwe sê dat wat deur ons geëet en gedrink word, die eie en natuurlike liggaam en die eie bloed van Christus is, is ons nie verkeerd nie. Die manier waarop ons dit nuttig, is eger nie met die mond nie, maar met die gees deur die geloof.*

13 Augustus

**Dat God alles deur
hierdie tekens doen, is vir ons**

Handelinge 2: 1-13

**net so ondeurgrondelik en onbegryplik soos die
werking van die Heilige Gees**

Die Heilige Gees is die Persoon van die drie-enige God van wie ons die minste weet. Ook die werking van die Heilige Gees is vir ons baiekeer onduidelik en onbegryplik. Ons is dikwels nie eers bewus van die werking van die Heilige Gees in ons eie lewens nie. So kan dit gebeur dat iemand vir ons vra of ons die Heilige Gees in ons lewens ontvang het, waarop ons dan dikwels moet antwoord dat ons nie weet nie. Tog sê die Here vir ons dat ons nie kan glo sonder die werking van die Heilige Gees nie. As ons dus bely dat ons glo, was die Heilige Gees reeds in ons lewens werkzaam. Ook in die Skrifgedeelte uit Handelinge waar God sy Gees op die apostels uitgestort het, kon die mense wat dit gesien het, dit nie verklaar nie, want hulle het nie verstaan wat gebeur het nie.

Ook ons verstaan nie altyd hoe die Here deur die gebruik van die Nagmaal ons geloof versterk nie. Maar die feit dat ons dit nie verstaan of kan verklaar nie, beteken nie dat dit nie gebeur nie. Dikwels sien ons nie die werking van die Gees raak wanneer dit gebeur nie, maar wanneer ons later terugkyk, besef ons dat sekere dinge alleen die werk van die Gees kon wees. Ons glo dus dat God deur sy Gees met die Nagmaal alles in ons doen wat Hy vir ons deur hierdie heilige tekens voor oë stel.

14 Augustus

**Ons kry deur hierdie
feesmaal deel aan Christus en al**

Johannes 14: 25-26

sy weldade wat ons voed, versterk en vertroos

Jesus het vir sy dissipels gesê dat Hy nie meer lank by hulle op aarde sou wees nie. Dit het hulle baie bang gemaak omdat hulle nie geweet het wat die toekoms sonder Jesus vir hulle sou inhou nie. Jesus het hulle egter getroos met die belofte dat Hy hulle nie alleen sou agterlaat nie. Hy sou die Vader vra om vir hulle 'n Voorspraak, die Heilige Gees te stuur. Die Heilige Gees sou al die dinge wat Jesus hulle geleer het, weer aan hulle bevestig en hulle daaraan herinner. So sou Christus deur sy Gees nog steeds by sy dissipels teenwoordig wees nadat Hy na die hemel opgevaar het.

En net soos Jesus deur sy Gees nog steeds by sy dissipels teenwoordig sou wees, so is Hy vandag nog deur sy Gees by ons teenwoordig. Op dieselfde wyse is Christus ook tydens ons viering van sy heilige Nagmaal deur sy Gees teenwoordig, al het Hy opgevaar na die hemel waar Hy aan die regterhand van God die Vader sit. Hy is deur sy Gees teenwoordig. Daarom bely ons ook dat die Nagmaal 'n geestelike maaltyd is

waar die brood en wyn deur die werking van die Heilige Gees vir ons die teken van die verlossing deur die lyding en sterwe van Jesus is. Só voed, versterk en vertroos Christus ons deur sy Gees, sodat ons verseker kan wees dat ons verlos is deur die kruisdood van Jesus Christus en dat ons daaraan deel kry deur die geloof wat Hy aan ons deur sy Gees skenk.

15 Augustus

**Judas en Simon die
townaar het albei wel die sakrament
ontvang, maar nie Christus wat
daardeur voorgestel word nie...**

Romeine 3: 21-26

Een van die grootste wanopvattinge omtrent die Nagmaal is dat 'n mens deur die Nagmaal gered kan word. Hierdie wanopvatting leef baie sterk by lidmate van sekere kerke waar daar geglo word dat die sakramente 'n vanselfsprekende manier is om die genade deelagtig te kan word. By hierdie mense het die sakramente so 'n belangrike plek ingeneem dat die prediking dikwels uit die erediens geskuif is om vir die bediening van die sakrament plek te maak.

Ons tref hierdie wanopvatting soms ook by lidmate van ons eie kerk aan. Dit gebeur soms dat 'n mens lidmate nooit in die erediens sien nie, behalwe wanneer dit Nagmaal is. Die Here sê egter vir ons baie duidelik in sy Woord dat daar maar net een manier is waarop die mens gered kan word, en dit is deur die geloof in die drie-enige God en in dit wat Hy deur die kruisdood van Jesus Christus vir ons gedoen het.

Daarom lees ons in die Nederlandse Geloofsbelydenis en ook in die Nagmaalsformulier dat Judas en Simon die townaar wel die sakrament ontvang het, maar nie Christus wat daardeur voorgestel word nie. Die sakrament het slegs waarde vir die gelowige, want alleen deur die geloof word ons vrygespreek. Die sakrament is slegs die sigbare bevestiging van dit wat ons glo, naamlik dat Jesus Christus aan die kruis gesterf het waardeur Hy vir al ons sonde betaal het. Wie die Nagmaal gebruik sonder om dit te glo en daaraan te dink, ontheilig die sakrament en bring die oordeel van God oor homself.

16 Augustus

**Ons ontvang die heilige
sakrament in nederigheid en
met eerbied in die samekoms van die volk van God**

Romeine 3: 27-28

Die blote gedagte aan dit wat ons met die Nagmaal herdenk, behoort ons as gelowiges tot diepe nederigheid en eerbied tot God te stem. Met ons gebruik van die heilige Nagmaal herdenk ons immers Jesus Christus se versoeningsdaad. Hy, wat self God is, het Homself verneder deur

die gestalte van 'n mens aan te neem en vir ons sonde aan die kruis te sterf. Dit was nodig omdat ons nie daartoe in staat is om dit wat God van ons verwag het, te doen nie. Dit sou beteken dat ons die ewige dood vir ons sonde sou moes sterf. Maar God het ons in sy groot genade aangesien en ons gered, nie uit ons eie verdienste nie, maar deur die verdienste van Christus wat sonder sonde was en daartoe bereid was om vir ons sonde te sterf.

As ons dit in gedagte hou, kan ons opreg saam met Paulus op die vraag of ons enigiets het om op te roem, antwoord: *Nee, dit is uitgesluit*. En wanneer ons die heilige Nagmaal van die Here vier, moet ons onthou dat ons uit onself niks het om op te roem nie. Ons het niks waarop ons aanspraak kan maak op grond waarvan ons ons redding kan verdien nie. Ons kan maar net nederig en eerbiedig aan die tafel van die Here gaan sit met die volle wete van ons skuld voor God, en deur die Nagmaal te gebruik, in herinnering te roep dat God ons uit genade van ons sonde en skuld voor Hom vrygespreek het.

17 Augustus Ons onderhou met 1 Korintiërs 11: 23-25
danksegging 'n heilige gedagtenis aan die
dood van Christus, ons Verlosser en doen
belydenis van ons geloof en die
Christelike godsdiens

Die Nagmaal is al op vele maniere beskryf en een daarvan is as herinneringsmaal. Dit beteken dat die Nagmaal ten doel het om ons aan iets te herinner. Jesus self het, toe Hy die Nagmaal die eerste keer aan sy dissipels bedien het, gesê dat dit tot sy gedagtenis gebruik moet word. Met ander woorde, wanneer ons die Nagmaal gebruik, moet ons aan Jesus Christus dink en wel op 'n besondere manier. Wanneer ons die brood eet, dink ons aan die verskeurde liggaam van Christus aan die kruis en wanneer ons die wyn drink, dink ons aan die bloed van Christus wat gevloei het. Maar dit mag nooit al wees waaraan ons dink nie. Ons moet ook daaraan dink dat sy liggaam verskeur is en sy bloed gevloei het ter wille van ons. Ons, die sondaars, moes daar aan die kruis gehang het, maar Christus het dit in ons plek gedoen sodat ons kan leef.

Wanneer ons op dié wyse deel het aan die Nagmaal en herinner word aan die genade wat God aan ons bewys het, moet daar ook by ons as gelowige deelnemers aan die Nagmaal danksegging in ons harte wees. Ons moet God dank vir sy genade. En dit doen ons deur en tydens ons deelname aan die Nagmaal, maar ook wanneer ons opstaan van die Nagmaalstafel af en 'n dankbare lewe gaan lei tot eer van sy Naam.

18 Augustus Elkeen moet homself 1 Korintiërs 11: 27-29
deeglik ondersoek, sodat hy nie
tot sy eie oordeel eet en drink nie

Voordat die Nagmaal bedien word, word 'n voorbereidingsdiens gehou. Die voorbereidingsdiens het 'n belangrike funksie wat baie maklik misgekyk kan word. Dit herinner ons aan die Nagmaal, maar het ten doel dat ons weer 'n slag sal stilstaan en na die Nagmaal en ons eie betrokkenheid by die Nagmaal sal kyk. Ons lees in Korintiërs dat elkeen homself voor die Nagmaal moet ondersoek. Ons moet dus ons lewens in oënskou neem en na ons verstaan van die geloof kyk, sodat ons nie dalk uit gewoonte en op 'n ondeurdagte wyse aan die Nagmaalstafel sal gaan sit waardeur ons die oordeel van God oor onself bring nie.

Van hierdie selfondersoek sê die Nagmaalsformulier die volgende: *Ten eerste moet elkeen nadink oor sy sonde en verlorenheid....* Ons moet deeglik besef dat ons sondaars is en dat ons deur ons daade en lewens nie in staat is om onself te red nie. Om onself te red, moet ons immers die wet van God ten volle nakom en nie een van ons kan daarop aanspraak maak dat hy dit kan doen nie.

Wanneer ek besef dat ek uit myself verlore is, moet ek vir myself duidelikheid kry of ek die vaste versekering glo dat ek gered is van my verlorenheid deur die kruisdood van Jesus Christus. Ek moet die sekerheid in my hart hê dat ek deur die geloof werklik persoonlik deel kry aan die verlossing.

Ten derde moet ek myself eerlik afvra of ek werklik daartoe bereid is en van voorneme is om as bewys van my dankbaarheid vir my verlossing, dit in my hele lewe sal openbaar deur opreg volgens die wil van God te lewe.

As ek myself ondersoek en van al dié dinge vergewis het en hierdie gesindheid by myself gevind het, kan ek met vrymoedigheid aan die tafel van die Here gaan aansit en sy genade op 'n sigbare manier beleef.

19 Augustus Deur die gebruik van die Matteus 22: 34-40
Nagmaal word ons tot 'n vurige liefde vir
God en ons naaste beweeg

Ons het reeds in ons hantering van die Nederlandse Geloofsbelydenis met betrekking tot die Nagmaal gesê dat die gebruik van die Nagmaal ons herinner aan die liefde van God vir sondaarmense. Uit dankbaarheid vir die genade wat Hy aan ons geskenk het terwyl ons nog ver van Hom af gelewe het, wil ons ons lewens aan die Here wy. Ons wil volgens sy Woord en wil lewe, en sy wet na die beste van ons vermoë nakom. Maar wat is die wil van God en wat vereis sy wet?

In die Matteusevangelie kry ons die baie bekende opsomming van die wet van God, soos dit deur Jesus aan ons gegee is. Jesus som die wet vir ons in twee groot gebooie op waarvan die grootste gebod is dat jy die Here jou God moet liefhê met jou hele hart en met jou hele siel en met jou hele verstand. Die tweede gebod wat Jesus daarmee gelykstel en wat 'n natuurlike uitvloeisel van ons liefde vir God behoort te wees, is dat ons ons naaste sal liefhê soos onself.

Wanneer ons dus sê dat God se liefde vir ons, wat ons sigbaar aan die Nagmaalstafel beleef, ons dring om 'n dankbaarheidslewe te lei, moet die liefde noodwendig ook die inhoud van ons dankbaarheidslewe wees, want dit is wat God van ons vra. Dit is die inhoud wat Jesus self ook aan die dankbaarheidslewe gee en die motivering van hierdie liefde bly altyd die liefde wat God eerste aan ons bewys het en wat ons ook tydens die Nagmaal herdenk.

Augustus 20-26

Artikel 36

Die burgerlike owerheid

Ons glo dat ons goeie God vanweë die verdorwenheid van die menslike geslag, konings, vorste en owerhede aangestel het. Dit is immers sy wil dat die wêreld deur middel van die wette en regerings geregeer moet word, sodat die losbandigheid van die mense in bedwang gehou kan word en alles onder die mense ordelik kan verloop.

Vir dié doel het Hy die owerheid die swaard in die hand gegee om die kwaaddoeners te straf (Rom 13: 4) en die deugsames te beskerm.

En dit is nie alleen hulle taak om aan die staatsbestuur aandag te gee en daaroor te waak nie, maar ook om die heilige Woordbediening te beskerm om sodoende alle afgodery en valse godsdiens teen te gaan en uit te roei, die ryk van die antichris te vernietig en die koninkryk van Jesus Christus te bevorder en orals te laat verkondig, sodat God deur elkeen geëer en gedien word, soos Hy in sy Woord beveel.

Verder is elkeen verplig, van watter hoedanigheid, rang of stand hy ook al mag wees, om hom aan die owerhede te onderwerp, belasting te betaal, aan hulle eer en onderdanigheid te bewys, hulle te gehoorsaam in alles wat nie met die Woord van God in stryd is nie, en vir hulle voorbidding te doen dat die Here hulle in al hulle handeling mag bestuur, '... sodat ons 'n rustige en stil lewe kan lei in alle godsvrug en eerbaarheid' (1 Tim 2: 2).

Hierin verfoei ons die Wederdopers en ander oproerige mense en in die algemeen almal wat die owerheidsgesag en regeerders wil verwerp en die regsorde omver wil stoot, terwyl hulle die gemeenskaplike besit van goedere invoer en die eerbaarheid wat God onder die mense ingestel het, versteur.

20 Augustus

Die goeie God gee orde

1 Petrus 2: 1-17

Die Bybel leer ons dat God 'n God van orde is. God het nie alleen die skepping so geskape dat daar orde is nie, soos byvoorbeeld dag en nag, seisoene en die beweging van planete en sterre in dié heelal nie, maar Hy gee ook strukture in die samelewing van mense, soos byvoorbeeld 'n gesin waar die gesinslede ordelik teenoor mekaar kan optree. Daarom bestaan die huwelik waar man en vrou op 'n geordende manier met mekaar kan saamlewe.

Soos dit kleiner gemeenskappe geld, geld dit ook die breër gemeenskappe waar volkere en mense in 'n land saamlewe. God eis orde, daarom skep Hy orde. Dit is die rede waarom die Bybel sê dat God owerhede aanstel. Die taak van die owerheid is om goeie orde onder mense wat saam op een plek lewe, te reël. Die Nederlandse Geloofsbelydenis gee ook die rede waarom God dit nodig ag om regerings oor ons te stel, naamlik omdat die mens verdorwe is, dit wil sê inherent sleg en wanordelik is as gevolg van die sonde. Daarom stel God owerhede aan. Die bedoeling is nie sodat ons kan sê dat net sogenaamde Christelike owerhede deur God aangestel word nie, maar alle owerhede. Hy is nie net tot Christengelowiges beperk nie. Die lotgevalle van alle nasies en volke staan onder sy heerskappy. Dit is ook die rede waarom Christene kan bely dat elke owerheid deur God aangestel is. En dit is die taak van elke owerheid om orde in die samelewing te reël. As 'n owerheid swak regeer, beteken dit nog nie dat hy nie ook onder God staan nie. Daarom kon Jesus in die tyd toe Hy op aarde gewandel het, ook van 'n heidense owerheid sê: *Gee aan die keiser wat hom toekom.*

Dit is baie belangrik dat die kerk en gelowige mense God sal eer en prys vir die feit dat Hy as die goeie God orde onder ons daarstel. Teenoor die goeie God staan sondaarmense. Die goeie God wil hê dat daar in die wêreld goed regeer sal word deur middel van wette en reëlings, sodat losbandigheid ter wille van die goeie lewe van mense aan bande gelê sal word.

Dit is die taak van die owerheid in ons land, wie hy ook al mag wees en waar hy bestaan, om goed te regeer. Die owerheid moet ook wette neerlê waardeur die orde verseker sal word. Maar dit is ook ons taak om die owerheid te gehoorsaam. *Gee aan die keiser wat hom toekom.*

Almal moet saamwerk, ook die gelowiges, sodat die owerheid sy taak wat hy van die goeie God ontvang het, kan uitvoer.

21 Augustus

**Die mag van die
owerheid**

Romeine 13: 1-4

Die Nederlandse Geloofsbelydenis sê verder dat God aan die owerheid die mag van die swaard gegee het om sy regeertaak, om goeie orde onder mense te reël, te kan uitvoer. Die owerheid kry dus sy mag van God en mag sy wette op so 'n wyse afdwing dat die mense ontsag vir die owerheid sal hê.

Die swaard is 'n magtige wapen waarmee mense se lewens wegge- neem of beskerm kan word. Aan die owerheid is dus ook die taak opgelê om beheer oor mense se lewens uit te oefen. Eintlik is dit net God wat dié mag oor menselewens in Homself het, maar Hy gee hierdie mag aan die owerhede op aarde om dit uit te oefen. 'n Owerheid sal dit natuurlik op 'n baie verantwoordelike wyse moet doen, want hy kan nie die swaard onbeheersd gebruik nie. Maar hy mag die swaardmag op só 'n wyse aanwend om mense daardeur te dwing om die landswette te gehoorsaam.

Die doel waarom God hierdie mag aan die owerheid gee, is tweeledig van aard. Eerstens is dit om die goeie mense te beskerm en tweedens om die slegte mense te straf. Al hierdie dinge is nodig, sodat ons lewens in die wêreld ordelik sal verloop. Daarom kan die owerheid ook die doodstraf voltrek aan mense wat die lewe en welstand van ander mense bedreig. Die doodstraf beskerm juis daarom ook lewe, al moet die lewe van 'n moordenaar weggegeneem word. Prinsipiël erken alle mense hierdie reg van die owerheid. Die groot probleem wat hieromtrent bestaan en waarom dit in die debatvoering gaan, is dat menslike foute gemaak kan word in die proses van skuldigbevinding en dat iemand onregverdig die doodstraf opgelê kan word. Dit is 'n fout wat nooit reggestel kan word nie. Maar 'n owerheid mag die lewe van mense binne sy eie grondgebied met die swaard beskerm.

Vir ons as Christengelowiges is dit baie belangrik dat ons aan elke owerheid wat daarna strewe om orde in die gemeenskap te handhaaf, gehoorsaam sal wees en nie die mag van die owerheid sal ondermyn nie, selfs al is dit 'n owerheid wat ek nie goedgesind is nie. Die kerk wil juis die ruimte en ordelikheid wat in die gemeenskap heers, geniet om ongehinderd die Here te kan dien en te aanbid en as gemeente in die eredienste te kan saamkom. Daarom sal ons die owerheid wat hierdie orde wil handhaaf, ten alle koste daarin moet versterk met ons optrede en gebede.

Enige organisasie moet bestuur of regeer word – so ook die land waarin 'n mens lewe. Dit is dus die Godgegewe taak van die owerheid om ook sorg te dra vir die sake van die staat, naamlik die staatsbestuur. Dit bely ons saam met die Nederlandse Geloofsbelydenis. Die owerheid moet dus nie alleen toesien dat alles in die samelewing ordelik daaraan toegaan nie, maar het self ook die taak om ordelik te wees en te regeer.

Eerstens moet daar wette gemaak word wat die wil van God reflekteer, sodat God se wil uiteindelik eerbiedig sal word in die openbare lewe, naamlik dat die lewe en eiendom van mense gerespekteer en gedien sal word. Dit is tog waarom dit ook in die gebooie van God gaan wat die onderlinge verhouding tussen mense reël.

Tog is daar ook 'n beperking in die regeertaak van die owerheid. 'n Owerheid kan ons nie dwing om Christene te wees, of aan ons voorskryf aan watter godsdiens ons moet behoort nie. Daarom kan 'n owerheid nie wette maak om byvoorbeeld alle mense te dwing om op 'n Sondag na 'n Christelike erediens te gaan, of om op 'n Vrydag in 'n moskee te gaan bid nie. 'n Owerheid moet wel sulke wette maak wat aan elke mens, ook aan ons as Christene, die geleentheid sal bied om ons God te kan dien sonder om daarin verhinder te word. Daarom kan 'n mens ook nie van 'n Christelike owerheid praat nie. Die owerheid kan nie mense dwing om volgens Christelike norme te leef nie, maar hy moet aan ons die geleentheid bied om die Here van harte te dien, soos wat hy dit aan alle mense ten opsigte van hulle oortuigings moet bied.

Die owerheid kan net so min wette maak waarin mense uitdruklik gedwing word om mekaar lief te hê of goed aan mekaar te doen. Daarteenoor moet die owerheid egter wette neerlê waarin bepalings vervat is dat mense mekaar se lewens en eiendom sal respekteer; wette wat bepaal dat diefstal en moord 'n misdad is. Die owerheid moet die buitelyne van geordende lewenstyle neerlê, maar binne hierdie lyne sal die kerk die liefde van God in mense se harte moet vul. Liefde vir God en medemens kan nie deur 'n wet van 'n owerheid gewaarborg word nie, maar liefde vir God en medemens word geïnspireer deur die Evangelie van Jesus Christus en die werk van die Heilige Gees in ons lewens.

Die bestuur van die land se sake is die dop, die uiterlike riglyne. Dit moet nog gevul word met inhoud wat ons as Christengelowiges daarin wil hê en daaraan gee, naamlik die liefde van God in Jesus Christus. Die vraag is of ons bereid is om dit te doen?

Die samestelling van die samelewing in Suid-Afrika is van so 'n aard dat dit bestaan uit mense van verskillende kulture en wat aan verskillende godsdienste behoort. Daarom sal die owerheid van 'n land die samestelling van sy bevolking reflekteer. As daar net Christengelowiges in hierdie land was, sou ons kon verwag dat die owerheid hoofsaaklik uit Christene sou bestaan. Dit sou egter nog nie 'n waarborg wees dat 'n owerheid Christelike beginsels sal handhaaf nie, want selfs Christene in 'n owerheid kan nog teen die wil van God in regeer. Daarom het die kerk die taak om die Christelike geloof te dien en uit te brei en is dit nie die owerheid se taak nie.

Die vraag is of ons as Christene van die owerheid mag verwag om die heilige Woordbediening te beskerm. Hoe is dit moontlik binne 'n land met verskillende godsdienste waar elkeen sy pond vleis eis? Een van die uitstaande kenmerke van 'n Christen is dat hy God uit liefde dien; hy wil sy God graag dien en sy godsdiens beoefen soos wat God dit wil hê. En dit doen hy uit liefde en dankbaarheid en nie uit dwang nie. Juis daarom gun 'n Christen ook aan ander persone met ander oortuigings vryheid om hulle geloofsoortuigings uit te leef. Christelike geloof is nooit iets wat uit dwang ontstaan nie, maar as jy 'n Christen is, is dit jou taak om die evangelie uit te dra. Jy sal jou daarom beywer vir sendingwerk en evangelisasie en sorg dra vir die prediking.

Ons as gelowiges mag daarom van enige owerheid eis dat ons die geleentheid gegun moet word, soos enige iemand anders met ander oortuigings mag doen, om die evangelie van Jesus Christus in ons land uit te dra; dat die owerheid aan ons die ruimte sal bied waarbinne ons ons geloof kan uitlewe, ons godsdiens oefeninge kan naskom, asook die evangelie kan uitdra. In hierdie sin moet die owerheid die heilige Woordbediening beskerm.

Dit is nie die taak van die owerheid om te preek en kerke te bou en ampsdraers aan te stel nie, dit is die kerk se taak. Die owerheid moet egter aan ons die ruimte bied, sodat die Woord ongehinderd verkondig kan word, gemeentes gestig kan word en kerke gebou kan word. Baiekeer is ons vir die owerheid kwaad oor dinge wat hy nie doen nie, terwyl onself ons Christelike taak so maklik verwaarloos.

'n Kenmerk van die kerkgeskiedenis is dat daar oor die jare al baie stryd oor die geloof en kerk gevoer is en baiekeer is dit op só 'n wyse gedoen dat ons as Christengelowiges nie trots daaroor kan voel nie. Daar is al baie mense deur Christengelowiges doodgemaak omdat hulle

nie met ander se geloofsopvattinge en oortuigings saamgestem het nie. So was daar die stryd tussen die Protestante en Rooms-Katolieke wat op 'n stadium so intens was dat duisende mense hulle lewens verloor het. Solank as wat daar sondaarmense is, sal daar seker altyd verskille in die kerklike lewe wees. Dit is jammer dat 'n kerk op hierdie wyse sy boodskap van liefde vir God en medemens met sy optrede ongehoorwaardig kan maak.

Bartolomeusnag is die geleentheid wat in die kerkgeskiedenis opgeteken staan as 'n dag waarop baie mense hulle lewens ter wille van die geloof verloor het. Tereg kan 'n mens bewondering hê vir mense wat so vas en seker geglo het dat hulle bereid was om hulle lewens daarvoor op die altaar te plaas. In dié sin mag ons ook aan ons voorgangers dink en die voorbeeld van geloof wat hulle vir ons gestel het, probeer navolg.

Die herinnering aan daardie gebeurtenis in die kerkgeskiedenis waar soveel Protestante ter wille van hulle geloof gesterf het, mag egter nie die funksie in ons lewe kry dat ons nou dink dat ons beter gelowiges as ander is nie, of dat ons die reg het om met 'n veroordelende gesindheid die Rooms-Katolieke gelowiges kan verguis nie. Nooit mag ons so optree nie. In daardie sin is martelaarskap nie heilig nie.

Bartolomeusnag se funksie is eerder dat elke gelowige homself weer moet ontdek in die lig van die Woord. Ons moet tot die besef kom dat ons mense is wat deur ons sonde verhoudinge deurbreek en die waarheid van die Woord met ons eie optrede bedreig en dat ons self slegs uit genade kan glo en lewe. Die herdenking van Bartolomeusnag sal 'n geleentheid moet wees waarop ons, bo en behalwe die feit dat ons opnuut weer verwonderd mag staan dat ons uit genade in God mag glo en alles sal opoffer ter wille van ons geloof, ook weer sal moet leer om te vergewe en ander nie te wil veroordeel nie. Inderdaad het gelowiges al baie gely onder die leed wat ander hulle aangedoen het. Ons sal moet vergewe, maar in dieselfde asem ook moet vra watter onreg en leed ons in vandag se tyd nie ook al aan ander gedoen het nie? In daardie sin kan Bartolomeusnag vir ons opbouende betekenis hê.

25 Augustus

**Gehoorzaam wees
aan die owerheid?**

1 Petrus 2: 11-17

Is ons verplig om ons aan die owerheid van die dag te onderwerp? Dit sal sekerlik nie 'n probleemvraag wees as die owerheid so regeer dat jy in alles met hom saamstem nie. Maar moet 'n mens nog aan 'n owerheid gehoorzaam wees as die meerderheid van die owerheid nie eers Christene sou wees nie, ja selfs heeltemaal teenoor 'n gelowige se oortuigings staan?

Die Nederlandse Geloofsbelydenis stel dit dat 'n mens aan die ower-

heid gehoorsaam moet wees in alles wat nie met die Woord van God in stryd is nie. Dit is natuurlik gegrond op uitsprake in die Heilige Skrif, soos ons onder andere in Romeine en Petrus lees. Toe hierdie uitsprake gemaak is, was die regering van die dag heidene wat selfs fel teen die Christene opgetree het. Tog sê die Bybel dat ons selfs aan só 'n owerheid gehoorsaam moet wees. Ek mag nie aan die owerheid ongehoorsaam wees net omdat dit 'n heidense owerheid is nie. Nee, ek moet my aan enige owerheid onderwerp.

Daar is egter 'n grens. As die owerheid 'n mens sou dwing om dinge te doen wat in stryd met God se Woord is, moet jy weier, want 'n mens moet meer gehoorsaam aan God as aan mense wees. Ek kan nie onreg pleeg as God se Woord dit spesifiek verbied nie. Die saak wat hier baie belangrik is, is hoe ek as gelowige kan weier om wette te gehoorsaam wat in stryd met God se Woord is. 'n Christengelowige sal nooit met beplande geweld of rewolusionêre verset teen 'n owerheid optree nie. Hoeveel onskuldige bloed het nie al as gevolg hiervan gevloei nie. Dit sal juis indruis teen al die Christelike beginsels waarvoor ons staan. Die kerk sal ook nie bid dat 'n owerheid tot 'n val moet kom nie, want dit is nie die taak van die kerk om owerhede aan te stel of van die troon af te dwing nie.

Maar die kerk en elke Christengelowige sal getuig van hoe daar reg opgetree moet word. Dit sal die kerk en gelowiges doen deur dit direk aan die owerheid oor te dra. Dit sal die kerk doen deur sy verkondiging, en ons met ons woorde en dade. En as dit so mag wees dat ek nogtans deur so 'n owerheid gestraf sou word, is dit juis waarvan die Bybel praat, naamlik dat gelowiges sal ly ter wille van die Evangelie van Jesus Christus. In alles sal ek my egter altyd weer voor God, die Opperkoning, moet verantwoord.

26 Augustus

**Moet ek vir die
regering bid?**

1 Timoteus 2: 1-2

Baie mense het 'n verkeerde siening oor die rede waarom 'n mens vir die owerheid moet bid. Sommige mense dink dat as jy van die owerheid hou, jy maar vir hom kan bid. Maar as jy nie van hom hou nie, moet jy nie vir hom bid nie, of miskien moet jy dan eerder bid dat so 'n owerheid tot 'n val sal kom.

Dit is nie die bedoeling dat jy vir die owerheid moet bid sodat hy aan bewind moet bly of tot 'n val sal kom nie. Die bedoeling is dat 'n mens moet bid dat die doel waarvoor God die owerheid daargestel het, tot sy reg sal kom en dit is dat die owerheid so sal regeer dat ons soos goeie landsburgers kan lewe, maar bo alles dat ons ons geloof in God ongehinderd kan uitlewe. Op dié wyse bid 'n mens ook dat die Woord-

verkondiging sy regmatige voortgang mag hê. 'n Mens bid dus vir orde in die land en samelewing waarvoor jy die owerheid aan God opdra.

Wanneer 'n mens so vir die regering van 'n land bid, bid jy ook vir die onderdane; dat hulle gehoorsaam aan die landswette sal wees sodat die orde in ons land en ons lewe 'n werklikheid mag wees. Gelukkig hoef ons nie 'n regering of 'n owerheid te aanbid nie. Ons mag egter bid dat die owerheid wat oor ons gestel is, 'n instrument in God se hand sal wees om die goeie mense ordelik te laat lewe en die slegte mense te straf.

As ons as gelowiges so vir die owerheid bid, hoef ons mekaar nie in die hare te vlieg en mekaar te veroordeel nie. Ons kan God nie inspan vir die politiek nie, maar deur vir die regering te bid, kom die politiek van 'n land in diens van God te staan en tot voordeel van die mense. Dit is daarom ook 'n opdrag aan die kerk om vir die owerheid te bid. Ons mag dit nie nalaat nie. Dit is een van die pligte wat die kerk uit die Woord van God ontvang. Hierdie opdrag vind ook neerslag in ons eie Kerkwet wat hom soos volg hieroor uitlaat: *Dit is die taak van die kerk om voorbidding vir die owerheid te doen en almal aan te moedig om hulle aan die owerheid te onderwerp, eer en eerbied aan die owerheid te betoon en aan hom gehoorsaam te wees in alles wat nie in stryd met die Woord van God is nie.*

Augustus 27-September 2

Artikel 37 *Die laaste oordeel, die opstanding en die ewige lewe*

Ons glo ten slotte, in ooreenstemming met die Woord van God, dat, wanneer die tyd gekom het wat die Here bepaal het – die tyd is vir alle skepsels onbekend – en die getal uitverkorenes volledig sal wees, ons Here Jesus Christus met groot heerlikheid en majesteit uit die hemel sal kom, liggaamlik en sigbaar, soos Hy opgevaar het (Hand 1: 11), om Homself as Regter oor die lewendes en die dooies aan te kondig, terwyl Hy hierdie ou wêreld aan vuur en vlam sal prysgee om dit te suiwer. Dan sal, gedagvaar deur die stem van die aartsengel en deur die geklank van die basuin van God, alle mense, mans, vroue en kinders, wat van die begin van die wêreld af tot die einde toe geleef het, persoonlik voor hierdie groot Regter verskyn (1 Tess 4: 16). Want al die dooies sal uit die aarde opstaan, hulle siele saamgevoeg en verenig, elkeen met sy eie liggaam waarin hy geleef het. En hulle wat dan nog sal lewe, sal nie soos die ander sterwe

nie, maar in 'n oogwink verander en uit verganklikheid onverganklik word.

Dan sal die boeke, dit is die gewetens, geopen en die dooies geoordeel word (Op 20: 12) volgens wat hulle in hierdie wêreld gedoen het, of dit goed was of kwaad (2 Kor 5: 10). Ja, die mense sal rekening moet gee van elke ligsinnige woord wat hulle gesê het (Matt 12: 36), al beskou die wêreld dit slegs as kinderspel en tydverdryf; en dan sal die geheime bedrog en huigelry van die mense in die openbaar voor almal oopgevelek word.

Daarom is die gedagte aan hierdie oordeel vir die oortreders en goddeloses met reg ontsettend en skrikwekkend, maar vir die vromes en uitverkorenes begeerlik en troosryk. Want dan sal hulle volle verlossing voltooi word, en hulle sal daar die vrugte ontvang van die moeite en lyding wat hulle gedra het. Hulle onskuld sal deur almal erken word, en hulle sal die verskriklike wraak sien wat God oor die goddeloses sal voltrek, wat hulle in hierdie wêreld wreed vervolg, verdruk en gekwel het.

Maar die goddeloses sal deur die getuienis van hulle eie gewete tot erkenning van hulle skuld gebring word; hulle sal onsterflik word, dog slegs om gepynig te word in die '...ewige vuur wat vir die duivel en sy engele voorberei is' (Matt 25: 41).

Die gelowiges en uitverkorenes, daarenteen, sal met heerlikheid en eer gekroon word. Die Seun van God sal hulle naam voor God, sy Vader (Matt 10: 32) en sy uitverkore engele bely (Op 3: 5); alle trane sal van hulle oë afgevee word (Op 21: 4); dan sal dit bekend word dat hulle saak, wat tans deur baie regters en owerhede as ketters en goddeloos veroordeel word, die saak van die Seun van God is. En as 'n beloning uit genade sal die Here self so 'n heerlikheid aan hulle gee as wat die hart van 'n mens nooit sou kon bedink nie. Daarom verwag ons hierdie groot dag met sterk verlange om die beloftes van God in Jesus Christus, ons Here, ten volle te geniet.

27 Augustus

Die Here Jesus kom weer uit die hemel

Handelinge 1: 1-11

Wanneer ons die verskillende Skrifgegewens in gedagte roep, is dit duidelik dat die Here Jesus weer kom. Toe Hy tydens sy aardse omwandeling die dissipels op sy hemelvaart voorberei het, het Jesus aan hulle gesê dat Hy na hulle toe terug sal kom. Hy het van hulle af weggegaan om vir hulle plek gereed te maak in die hemel (Joh 14: 2 en 3). Met sy

hemelvaart het 'n wolk Hom voor hulle oë weggeneem. Terwyl Hy weggegaan en hulle nog stip na die hemel gekyk het, het hulle die boodskap ontvang dat hierdie Jesus wat van hulle af na die hemel opgeneem is, net so sal terugkom soos hulle Hom na die hemel toe sien opgaan het (Hand 1: 11).

Sy wederkoms sal 'n ontsaglike gebeurtenis wees. Dit sal glorieryk en wêreldwyd hoorbaar wees. Iets daarvan kom in die Evangelie van Johannes na vore waar die Seun van God sê dat daar 'n uur sal kom *wanneer almal wat in die grafte is, sy stem sal hoor en sal uitgaan* (Joh 5: 28). Saam met Hom sal 'n skare engele verskyn. *En wanneer Hy verskyn, sal die groot trompet weerklink en Hy sal die engele uitstuur om sy uitverkorenes bymekaar te maak uit die vier windstreke, van elke uithoek van die aarde af* (Matt 24: 31). Die wêreld sal geheel en al verander word. *Ons leef immers in die verwagting van 'n nuwe hemel en 'n nuwe aarde wat God belowe het en waar die wil van God sal heers* (2 Pet 3: 13).

28 Augustus

**Die tyd van die
wederkoms is onbekend**

1 Tessalonisense 5: 1-11

In die verlede is op verskeie maniere en met allerlei berekeninge gepoog om die tyd wanneer die wederkoms sal plaasvind, te bepaal. Ook in ons dae word pogings aangewend om die presiese dag en datum aan te stip. *Maar niemand weet wanneer daardie dag en uur kom nie, selfs nie die engele in die hemel nie en ook nie die Seun nie* (Mark 13: 32).

Die dag van die Here sal net so onverwags soos 'n dief in die nag kom. Die uitdrukking, *dag van die Here*, is 'n sleutelbegrip wat meermale in die Bybel voorkom en is aan die Ou Testament ontleen. In die Ou Testament is dit die dag waarop die Here sal optree om sy volk te verlos. In die Nuwe Testament is dit die groot en glorieryke dag van Christus se finale verlossing, van sy wederkoms.

Sy wederkoms sal onverwags wees en met hierdie beeld word aan die orde gebring dat God self oor die tyd van die wederkoms beskik. Daarom moet elkeen voorbereid wees op die dag van die Here; ons moet enige tyd gereed wees om ons God te ontmoet.

Vir dié een wat onvoorbereid is, sal die dag tot sy ondergang dien, permanente ondergang, *vir altyd geban uit die teenwoordigheid van die Here en van sy magtige heerlijkheid* (2 Tess. 1: 9). Die Here bied volle geleentheid om ons na Hom te keer; dat ons uitvoering sal gee aan wat Hy vra. Hy is ook baie geduldig met ons, *omdat Hy nie wil hê dat iemand verlore gaan nie: Hy wil hê dat almal hulle moet bekeer* (2 Pet 3: 9).

Daar bestaan groot misverstande met betrekking tot die oordeel. Sommige is die mening toegedaan dat daar geen oordeel sal wees nie. Hulle leuse is dat die mens maar kan eet en drink en vrolik wees, want more sterf jy in elk geval. Ander is die mening toegedaan dat die oordeel in hierdie lewe plaasvind, dat die mens volgens sy lewe van elke dag geoordeel en geloon word vir sy werk. Maar die Bybel bied aan ons waarhede wat nie ligtelik opgeneem durf word nie. *Ons moet immers almal voor die regterstoel van Christus verskyn, sodat elkeen kan ontvang volgens wat hy tydens sy aardse lewe gedoen het, of dit nou goed was of kwaad* (2 Kor 5: 10).

Die hemelse Regter is Jesus Christus. *Self veroordeel die Vader niemand nie, maar die oordeel het Hy geheel en al aan die Seun oorgelaat* (Joh 5: 22). Die Een wat deur Pilatus veroordeel is, wat tot die skuldige gemaak is, is self die Regter. Hy is die Koning van alle konings, die Here van alle here. Al die mense, die wat reeds gesterf het en die wat nog met die wederkoms in die lewe sal wees, sal voor Hom verskyn. Dit sal 'n groot en gewigtige dag wees.

Die Evangelie van Jesus Christus is die maatstaf van die oordeel. Ons gaan dus nie 'n onbekende regter of 'n onseker vonnis tegemoet nie. Ons hoop is juis gevestig op hierdie Regter wat deur sy kruis en opstanding die mag van Satan deurbreek het. Augustinus stel dit treffend: *Ons bely die Redder omdat ons nie die Regter vrees nie*. Wie in Hom glo, sy gebooie gehoorsaam en Hom liefhet, sal nie vrees as Hy kom om die lewendes en dooies te oordeel nie. Hy sal nie alleen nie sy koms vrees nie, maar hy sal daarna uitsien.

Alle mense sal persoonlik voor die Regter verskyn. Niemand is hiervan vrygestel nie en geeneen kan die gebeurtenis ontvlug nie. Dit geld elkeen, die wat met die wederkoms reeds gesterf het sowel as hulle wat nog in die lewe sal wees. Dit is die raadsbesluit van die Here waaraan uitvoering gegee moet word. Gelowiges en ongelowiges, rykes en armes, geleerdes en ongeletterdes, jonges en oues, manne en vroue, almal sal die wederkoms van die Here beleef.

Die mensdom word opgeroep om nie hieroor verbaas te wees nie, want *daar kom 'n tyd wanneer almal wat in die grafte is, sy stem* (die Seun van God) *sal hoor en sal uitgaan* (Joh 5: 28). Al die volke sal voor Hom bymekaargebring word. Ons lees in Openbaring dat Johannes in 'n

gesig gesien het dat die see die dooies teruggegee het wat daarin was, en dat die dood en die doderyk die dooies teruggegee het wat in hulle was, en oor elkeen is geoordeel volgens wat hy gedoen het (Op 20: 13).

Wanneer die opstanding plaasvind, sal dit geen langdurige proses wees nie. Dit sal in 'n oomblik, in 'n oogknip gebeur. Die dooies sal as onverganklikes opgewek word en die sterflike liggaam sal met onsterflikheid beklee word. Vir elke mens is daar net een liggaam en siel geskape. Die opstandingsliggaam sal dieselfde wees as die liggaam waarin ek gesterf het. Tog sal die opstandingsliggaam nie so lyk as die een waarin die mens gesterf het nie. Dit sal wel dieselfde liggaam wees, maar dit sal dan 'n verheerlikte liggaam wees (Fil 3: 21). Wat die goddeloses betref, sal hulle opstaan, maar nie in 'n verheerlikte liggaam nie. Hulle uiterlike liggaamlike voorkoms sal ooreenstem met hulle bose sondigheid en die ellendige toestand van hulle siele. In Daniël 12: 2 en 3 word gestel: Party sal ontwaak tot die ewige lewe en sommige tot ewige skande en veragting.

31 Augustus

Elkeen sal rekenskap moet gee

Romeine 14: 1-12

Wanneer die oordeel aan die orde kom, sal die boeke volgens Openbaring 20 oopgemaak word. Dit is nie 'n willekeurige vonnis nie, maar 'n eerlike en regverdigte vonnis. Volgens Artikel 37 van die Nederlandse Geloofsbelydenis is die boeke die boek van herinnering en die boek van my gewete. Wat die boek van herinnering betref, dien opgemerk te word dat dit op die dag van die Here sal wees soos 'n rolprent wat voor ons afgespeel word. My lewe sal in een oomblik voor my ontvou en elke versoeking, optrede en ondervinding sal aan die lig gebring word.

In die boek van my gewete sal elke daad wees waarteen my gewete my gewaarsku het. Ek sal elke voorval in herinnering roep toe ek aan sonde en verkeerdheid toegegee het ondanks die feit dat my gewete my gewaarsku het. Niemand sal kan sê dat hy of sy dit nie meer kan onthou nie. Alles sal helder voor die gees geroep word asof dit pas gebeur het.

Dit sal ook nie 'n algemene veroordeling of vryspraak wees nie, want elke mens sal homself moet verantwoord. Elkeen sal aan God rekenskap moet gee (1 Pet 4: 5). Ons sal onself moet verantwoord oor elke ydele woord gesprek, verkeerde daad gedoen en onbetaamlike gedagte wat ons gedink het. Elkeen sal geoordeel word *volgens wat hy tydens sy aardse lewe gedoen het, of dit nou goed was of kwaad* (2 Kor 5: 10). Wat verborge is, sal dan openbaar gemaak word. Alle geveinsdheid en skynheiligheid, alle skynvroomheid en hoogheiligheid sal naak voor die aangesig van God wees. As die kenner van die hart en optrede van die

mens, sal Hy as Regter die oordeel vel.

God sy dank dat ons ook in die Bybel lees van die boek van die lewe. Dit is die genadeboek waarin die name van die uitverkorenes van God opgeskryf is. So 'n groot genade het God vir sondaarmense dat ons ook kan lees: *In die regterhand van Hom wat op die troon sit, het ek 'n boekrol gesien wat aan die voor- en aan die agterkant vol geskrywe was... (Op 5: 1).*

1 September

**Die oordeel
van die Here is skrikwekkend,
maar ook troosvol**

Matteus 25: 31-46

Die gedagte aan die oordeel van die Here is vir die goddeloses skrikwekkend. Dit is hulle wat God nie op sy woord wou neem nie, wat hulle nie gesteur het aan die verkondiging van die waarheid nie; hulle was horende doof en siende blind. Hoe verskriklik moet die dag van die Here nie vir hulle wees nie. Wanneer Christus vol heerlikheid en majesteit verskyn en sy straf uitoefen oor hulle wat Hom nie wou ken nie, wat die evangelie nie wou gehoorsaam nie, sal hulle in benoudheid en ontsteltenis moet uitroep: *Dit is verskriklik om in die hande van die lewende God te val (Heb 10: 31). Die ewige verdoemenis sal hulle straf wees, altyd geban uit die teenwoordigheid van die Here en van sy magtige heerlikheid (2 Tess 1: 9).*

Daarteenoor is die gedagte aan die oordeel vir die gelowiges troosvol. Hulle het gehoor gegee toe die waarheid van die Woord aan hulle gebring is; toe die verlossing in Jesus Christus aan hulle verkondig is; hulle het in gehoorsaamheid geluister toe God gepraat het. Hierdie gelowiges ontvang die kroon van die lewe, die ewige lewe wat deur God self bewerkstellig is. Dit is Hy wat Hom nie vir sy kinders sal skaam nie, wanneer Hy as die Bruidegom na sy bruid kom. Sy bruid, die kerk, moet te alle tye voorbereid wees op sy koms. Wat 'n heerlike belofte deel God nie met ons nie: *...dié wat die wil van God gedoen het (sal) die ewige lewe ontvang (Matt 25: 46).* Dit is die troosryke waarheid wat sin en betekenis aan ons lewe gee. Ons wend ons skrede na Hom wat ons in genade aansien en die werke van sy hande nie laat vaar nie.

2 September

**'n Sterk verlange om God
se beloftes ten volle te geniet**

Romeine 10: 5-21

Die gelowige mens kan met 'n sterk verlange daarna uitsien om dit wat God bied, ten volle in ontvangs te neem. Vir hom of haar beteken dit om tuis te kom in die woonplek wat God self gereedgemaak het. *Ons weet dat, wanneer ons aardse woning wat maar 'n tent is, afgebreek*

word, ons 'n vaste gebou in die hemel het. Dit is 'n woning wat nie deur mense gemaak is nie, maar deur God, en dit bly ewig staan (2 Kor 5: 1). Die nuwe hemel en nuwe aarde sal vir die gelowiges woonplek saam met God wees (Op 21: 3).

Terwyl ons hier op die aarde as deel van God se skepping leef en werk, is ons ook nie onversorg gelaat nie. Ons is aan die Here gebind deur die band van die geloof en God regeer ons deur sy Woord en Gees. In hierdie tussentyd, die tyd tussen die hemelvaart en wederkoms van ons Here Jesus Christus, leef ons in die verwagting dat alles wat God beloof het, spoedig waar sal word. Ons ondervind elke dag dat die Here getrou aan sy beloftes is en dat Hy ons nie in die steek laat nie; dat Hy by ons sal wees *al die dae tot aan die voleinding van die wêreld* (Matt 28: 20). Hy omsluit ons van alle kante en neem ons in sy besit.

Dit is 'n wonderlike voorreg vir die gelowiges om die belofte te ontvang dat God hulle in sy woning sal inneem. Die hemel is nie maar 'n toestand wat mense eendag ten volle sal beleef nie, maar 'n spesifieke plek. Waar die hemel is, weet ons nie, maar wat wel vasstaan, is dat dit 'n plek is waar God *al die trane van hulle (die gelowiges) sal afdroog. Die dood sal daar nie meer wees nie. Ook leed, smart en pyn sal daar nie meer wees nie* (Op 21: 4). Menslike taal kan nie die glans, skoonheid, majesteit en heerlikheid van die hemel beskryf nie. Dit is 'n plek waar ons gemoëdsrus en sielerus sal beleef. *Niks onreins en niemand wat iets losbandigs en vals doen, sal ooit daarin kom nie, maar net dié wie se name in die boek van die lewe, die boek van die Lam geskrywe staan* (Op 21: 27).

3 September

**Die Here lei die regverdiges
op hulle pad**

Psalm 1

Met wie gaan dit goed? Wie is voorspoedig? Wat is voorspoed? Waar lê die wortels van die boom met die immergroen loof, die gereelde drag vrugte?

By die waterstrome van die Woord, sê hierdie psalm. Soos die boom dag in en dag uit gevoed word deur wat sy wortels uit die aarde bring, so word 'n mens gevoed deur die Woord van die Here as jy dit dag en nag oordink.

Maar nie sommer enige mens nie. Hierdie mens, die een oor wie dit hier gaan, is die mens wat besliste keuses maak. Hy kies teen en hy kies vir. Teen die geselskap en invloed van goddeloses, van sondaars, vir die begeleiding deur die wil van die Here. Hierdie mens weet daar is eintlik nie twee paaie nie. Dit mag so lyk, maar dit is nie werklik so nie. Daar is die vreeslike moontlikheid om te kies vir 'n doodlooppad, 'n pad waarlangs jy nie by jou bestemming uitkom nie. So 'n pad is 'n skyn-

pad. Hy mag so breed en aanloklik lyk soos 'n snelweg, met al die skatte en vermaak wat die wêreld kan bied, langs hom. Maar op hom het jy nie 'n bestemming nie, jou lewe eindig in die groot niks.

Daar is net een pad en dit is die pad waarop die Here self 'n mens lei. Daar staan 'n kruis langs hierdie pad, en die Mens aan die kruis is die Woord wat voed. Dit gaan goed met wie so gevoed word, so gelei word. So 'n mens is 'n regverdige gemaak.

4 September

Ek het hom as my koning gesalf

Psalm 2

Daar was eeue gelede konings in Jerusalem. Hulle het geregeer oor 'n klein staatjie wat in vergelyking met ander state, swak en onbeduidend was. Die geskiedenis van hierdie koninkryk was dan ook een van val en opstaan en sukkel. Die grootmagte het met die koning in Jerusalem gespeel soos hulle wou; hy was uitgelewer aan hulle grille. Ons lees daarvan in die tweede Koningsboek.

Ons psalm laat dit anders lyk. Hy sê die konings van die aarde dra in werklikheid die juk van die koning in Jerusalem, en hulle moet hierdie juk bly dra. Agter die geskiedenis van die onbeduidende koninkryk staan 'n groot geskiedenis. Dit is die geskiedenis van Hom wat in die hemel woon, sy geskiedenis met mense. Die koning in Jerusalem is sy koning, en Jerusalem is sy heilige berg, Sion. Tussen die Groot Koning en die koning in Jerusalem bestaan 'n band soos tussen vader en seun. Daarom is die koning in Jerusalem magtiger as wat hy self weet en magtiger as die konings van die aarde.

Dit verstaan ons net as ons die hele geskiedenis ken. Die onbeduidende koninkryk was maar 'n beeld, 'n vae en gebrekkige beeld. Die Koning wat gekom het, die eniggebore Seun van God, bring die werklikheid van die Godsheerskappy. Ons behoort aan Hom, daarom is ons ook sterker as wat dit lyk en as wat ons self weet.

5 September

Hulp kom net van die Here af

Psalm 3

Die mens wat die woorde van hierdie psalm bymekaargesit het, is baie besonders. Hy slaap goed, hy is nie bang nie, hy het eer en aansien. Natuurlik is daar ook 'n ander kant: hy het baie vyande, en hulle sak hom toe en sê sy vertrou is vals, hy vertrou op 'n God wat nie help nie.

Hy weet beter. Hy voel hom veilig, hy is nie alleen nie. Soos 'n skild die pyle van die aanslaers afweer, so is die Here by hom. Wat die moeite werd is aan eer en aansien, het hy aan wat die Here vir hom is. Die Here is nooit ver nie. Hy antwoord altyd.

Kom ons praat nou saam met die man van die psalm, ons sê ook *ek* en *my*. Hulp kom net van die Here af. Ons weet dit uit ons eie lewe,

soveel keer en op soveel maniere. Maar ons weet dit veral uit die keer toe God eens en vir altyd gehelp het. Toe Hy van ons mense gemaak het wat onder selfs die uiterste omstandighede weet: Die Here sorg vir my. Dit was die keer toe God baie naby gekom het, in die dood en die graf, en toe Hy my geleer het dat vertroue deur die dood heen werklike vertroue is. Nou gaan dit goed met my, ook al is daar hoeveel teenspoed en lyding.

6 September

U alleen laat my veilig woon

Psalm 4

'n Mens tussen mense raak ontsteld. Daar is valsheid en leuens, aantasting van jou eer en jou waardigheid. Daar is die stryd om den brode, die spanning van die ekonomie, die strewe om genoeg, selfs oorvloed te hê. Daar is moedeloosheid, wanhoop uit ellende wat eindeloos lyk. Daar is pyn in liggaam en gees. Mense het dit in gemeen, mense doen dit aan mekaar, want hulle is mense tussen mense.

Die mens voor God is onbesorg. Hy weet wie aan hom reg kan en wil verskaf. Hy weet van genade. Daar is antwoord op sy gebede. Hy is bevry, daar het wonders met hom gebeur, hy belewe groot vreugde, hy woon veilig.

Die mense tussen wie hy mens is, is nog daar, en die lewenstryd duur voort. Maar die mens voor God stry en ly met sekerheid. Hy ken 'n sekuriteit wat bo alles uitstyg. Hy weet van die Woord wat mens geword en by ons kom woon het, hy weet van 'n toekoms en 'n wederkoms.

7 September

Help my om u wil te doen

Psalm 5

Sug jy? Roep jy om hulp? Gaan dit sleg? As jy 'n hooghartige mens is, as onreg en leuens plek het by jou, as die lewens en besittings van ander mense nie by jou tel nie, sug en roep jy verniet. God sal jou nie hoor nie. Inteendeel, Hy verafsku mense soos jy. As jy jou vyande verdien, is jy mens sonder God.

Nee, sê jy, ek mag in sy huis ingaan, Hy is my Koning en my God. Hy hoor my as ek na Hom roep. Nie deur iets anders nie as deur sy groot liefde. Ek wil by Hom skuil, en daarom bid ek: Maak dit vir my moontlik, Here! Leer my, help my dat ek kan doen wat reg is, wat u wil is.

Bly wees, jubel, juig, dit wil ek altyd. Gee my die groot geskenk, Here, laat my u Naam liefhê. Dan skuil ek by U. Dan is u goedheid my skild en het almal wat my ondergang seek, geen mag teen my nie. Help my om u wil te doen, want u wil het helder geword en my en ander omvat in Hom wat namens my mens voor U geword het.

Een oomblik roep en vra hy hoe lank nog. Die volgende oomblik: Hy het my gebed aangeneem. Let op in hoe baie psalms daar so 'n skielike oorgang is. Dit is hoe dit is. Smeekstem word lofstem. Die toorn en gramskap van God druk swaar op dié wat sy liefde ken, en die klag kom uit die dieptes uit, uit die doderyk self, want ver van God wees is dood wees. En dan, die totale verandering. Die sekerheid dat God reeds geluister het terwyl ek nog om ontferming gesmeek het, dit maak my wat ek is: mens voor God, aangewese op Hom en sy hulp.

Gee uitkoms, Here! Red my lewe! Neem my weer onder u sorg! Mense wat so bid, weet: God het klaar gehoor en klaar gered. Die geheim is: Hy is getrou. Hy is die ene troue liefde, dit is eie aan Hom. Dit is sy wese. Daarom, en net daarom, is gebed moontlik. En as ek kan bid, is ek sterk.

9 September**God help die opregtes****Psalm 7**

Die tempel was die plek waar daar reg gespreek is. Daar kon mense ander aankla en beslissings kry. Hierdie psalm is soos baie ander, die lied van 'n vervolgte. Hy is aangekla en van dinge beskuldig. Sy aanklaers is meedoënloos. Hulle soek die hoogste straf vir hom. Hy hou sy onskuld vol en sê, nie hy nie, maar hulle is die skuldiges. Daar is net Een wat die saak kan uitwys, en op dié Een beroep hy hom.

As jy beskerming soek by God, moet jou saak reg wees. Dat jy jouself onskuldig verklaar, beteken nog niks. Eers wanneer Hy jou onskuldig bevind, is jou onskuld 'n feit. Daarom lê jy jou in sy hande: As ek iets verkeerd gedoen het.... Jy spreek Hom aan wat die mens deur en deur toets, Hom by Wie die reg reg is. Jy vra sy tussenkoms, want jy weet Hy is die God wat die opregtes help. Hy is die betroubare regter.

Is jy 'n opregte? Dit gaan Hy besluit. As jy dit van jouself sê, slaan jy jouself te hoog aan. Net God kan dit sê, en Hy het dit gesê ten spyte van wat jy is. Hy het die Opregte gestraf met die dood van die skuldiges sodat skuldige mense opregtes kon word. Alleen so kan ek as 'n opregte gereken word.

10 September**Wat is die mens dan dat
U aan hom dink?****Psalm 8**

'n Wetenskaplike het op 'n keer gesê dat as 'n mens die son as 'n lemoen sou voorstel op die een doellyn van 'n rygbyveld, die aarde vergelyk kan word met 'n kopspeeld op die ander doellyn. Hierdie vergelyking sê vir ons iets van die grootheid van God se skepping.

As ons só daaraan dink, kan ons inderdaad vra: *Wat is die mens dan dat U aan hom dink...?* Elkeen van ons is maar 'n spikkeltjie in hierdie grootse skepping van God. En tog het God elkeen van ons belangrik genoeg geag om sy Seun ter wille van ons aan die kruis te offer. Die grootheid van die res van God se skepping beklemtoon God se liefde en genade vir ons, nietige sondaarmense.

Hierdie Skepper-God hou nie net die planeete in hulle bane en sorg vir die gang van die natuur nie, maar Hy sorg ook vir elke mens. Dit bied aan ons die troos en hoop dat ook ons lewens hier op aarde in die hande van hierdie almagtige God is wat in staat is om sulke groot dinge te doen.

En wat meer is, God het ons aangestel om oor sy skepping te heers. Dit is 'n geweldige verantwoordelikheid wat Hy aan ons toegeken het. Ons moet God se skepping só beheer dat dit altyd sal dien tot die eer en verheerliking van sy Naam.

11 September

God is 'n regverdigde Regter

Psalm 9

God se almag maak van Hom die ideale regter om regverdig oor alle mense te oordeel. Daarom behoort sy oordeel by die goddelose vrees in te boesem, maar vir die gelowige is dit 'n bron van hoop en blydskap. Die woorde van Gesang 169 druk die gedagte pragtig uit:

1. *O Jesus, laat my nooit vergeet
dat U wat alles van my weet,
sal oordeel oor my hele lewe.
U sien my hart by elke daad,
U ken my liefde en my haat,
deurskou my wense en my strewe.
Al wat verborge is, word lig
wanneer dit kom voor u gerig.*
2. *Wie sal, o Here, kan bestaan
as dáár ons werk, van skyn ontdaan,
deurskou word in sy ware wese?
As U ons lot sou laat besleg
net deur die eise van u reg,
dan moet ons slegs in angs en vrese
die vonnis van die laaste dag
as reeds veroordeeldes verwag.*
3. *Maar wie, hoewel hy niks verdien,
sy Regter ook as Midd'laar sien
wat reeds die skuld vir hom betaal het;
wie in geloof op Christus bou,*

*sy lot aan Jesus toevertrou
wat in ons duister ingedaal het –
hý kom nie in die oordeel meer;
ontvang die vryspraak van sy Heer.*

12 September

**God maak 'n einde aan die
hoogmoed van die goddelose**

Psalm 10

Die arrogansie en hoogmoed wat dikwels deur ongelowiges se lewe weerspieël word, steek die gelowige dwars in die krop. Dit is met onsteltenis dat ons soms moet hoor hoe daar in selfvoldaanheid gespog word oor byvoorbeeld 'n lewe in ontug, skelmstreke of oneerlike wins. Of ons moet luister hoe iemand met groot leedvermaak vertel hoeveel keer hy al iemand met die vuiste bygekom het, en dan word die vloekwoorde ingeryg om sy ego verder te streel.

Iemand wat só lewe, hou nie rekenskap met God nie. Sy lewe is net op homself gerig en hy glo dat hy alleen reg is. Indien hy enige teenkanting ervaar, sal hy die persoon uit sy pad uit probeer slaan, vloek en bedrieg. So 'n lewenshouding is dikwels vir die gelowige 'n gruwel en 'n mens kan nie verstaan dat God dit kan toelaat nie. Die gelowige kan egter die troos en sekerheid hê dat God wel al hierdie dinge raaksien en dat Hy daaroor sal oordeel. Die onreg word egter nie hier op aarde reggestel nie, maar in die lewe hierna. Vir die mens wat volhard in sy hooghartige houding en in selfversekerheid nie rekening met God hou nie, wag daar die verskrikking van die hel.

Danksy die genade van God deur Jesus Christus kan ons in nederigheid hoop op die ewige lewe by God.

13 September

Vertrou op God

Psalm 11

Soms kom daar tye in 'n mens se lewe wanneer dit vir jou voel of jy net wil wegvlug van alles en almal af. Dit is wanneer die fundamente van jou lewe, dit wat nog altyd aan jou sekuriteit en veiligheid gebied het, skielik inmekaartuimel. Dit kan byvoorbeeld wees wanneer 'n geliefde skielik heengegaan het, of as gevolg van 'n ernstige siekte, 'n huwelik wat misluk het, of nog 'n oes wat misluk het, die verlies van jou werk, bankrotskap of enige ander krisis, teleurstelling of bedreiging.

In sulke situasies lyk dinge soos drank, selfmoord en egskeiding soms na aanloklike oplossings vir die probleme. Maar helaas, dit is maar net maniere om die probleme te ontvlug. Psalm 11 bied die enigste ware antwoord: Vertrou op God. Hy is ons toevlug in nood. Vertrou op God se teenwoordigheid in jou lewe. Hy is nie net in die tempel of in die hemel nie. Jesus het ons immers belowe dat Hy by ons sal wees tot aan die

voleinding van die wêreld. Vertrou op God se regverdige oordeel, want Hy weet wie aan Hom behoort en Hom dien. Vertrou dan uiteindelik op God se liefde vir die wat Hom dien. Daar is vir ons geen beter bewys van God se liefde as die kruis op Golgota nie.

14 September Die Here se woorde is soos silwer Psalm 12

Die tong is 'n magtige wapen. Ons word soms bitter seer gemaak deur dit wat ander mense van of vir ons sê. Dit is veral só as hulle woorde op valsheid of oneerlike bedoelinge berus. Soms gebruik mense ook hulle tonge om ander te beïnvloed. 'n Mens dink onwillekeurig aan die lê en valse beloftes wat gemaak word om ander se goedgesindheid te bekom. Baiekeer voel dit vir 'n mens of jy nie meer weet wie om te glo of te vertrou nie en jy twyfel of dit wat ander sê, altyd die waarheid is.

In teenstelling met mense se woorde, is dit wat God sê, altyd waar en suiwer. God lê die diepste bedoelinge van die mens se hart bloot. Hy sien deur ons leuens en oneerlike bedoelinge. Daarom is dit wat God oor ons sê, baie belangriker as die woorde van mense. God spreek sy oordeel reg en sonder bybedoelings uit. Vir die gelowige is dit 'n groot troos, maar vir die goddelose hou dit verskrikking in.

Goddank ons geloof en ons hele toekoms as gelowiges is nie op lê menslike woorde gebou nie, want dit is gegrondves in die ewige en onverganklike Woord van God. Op sy beloftes kan ons bou en seker wees dat dit wat Hy belowe, wel sal gebeur. Dit hou vir die goddelose die boodskap van die ewige straf en oordeel van God in, maar vir ons die heerlike belofte van God se koninkryk. God se beloftes het nie net by woorde gebly nie, want die Woord, Jesus Christus is die vleesgeworde Woord.

15 September Hoe lank nog, Here? Psalm 13

Die pad van die gelowige is nie altyd met rose besaai nie. Inteendeel, die gelowige ervaar ook tye van angs, kommer en hartseer. Maar in sulke tye is daar vir ons iets om aan vas te hou, naamlik God se troue liefde (vers 6). Al voel dit soms vir ons asof die terugslae in die lewe net nie ophou nie, dra God se liefde ons deur hierdie tye.

Die digter van hierdie psalm het vir 'n geruime tyd moeilike omstandighede beleef en wel in so 'n mate dat dit vir hom gevoel het of hy naby sy dood is. Daarom vra hy dan ook die vraag: *Hoe lank nog, Here?* Maar dit spruit nie voort uit moedeloosheid of hopeloosheid nie. In die vraag is juis die gedagte opgesluit dat daar wel een of ander tyd uitkoms sal wees. Hy is seker hiervan omdat hy aan God se troue liefde vashou, want hy het al dikwels in die verlede ervaar dat God vir hom

uitkoms gebring het. Daarom kan hy te midde van sy moeilike omstandighede in sy hart juig.

Wanneer ons dus beproewing ervaar, kan ook ons weet dat daar wel een of ander tyd 'n einde aan sal kom. Dit berus by God en daarom kan ons maar net op Hom vertrou om 'n einde daaraan te maak. Sy troue liefde wat Hy in die verlede aan ons bewys het, is vir ons 'n bron van krag en troos wat ons deur krisisse dra. As Christene het ons ook verder die hoop van die ewige lewe in die hiernamaals waar ons vir altyd bevry sal wees van die ellende van hierdie lewe.

16 September

**God is aan die kant van
die regverdige**

Psalms 14

As 'n mens na die wêreld rondom jou kyk, voel jy soms so hulpeloos en magteloos, want dit lyk asof die goddeloosheid van die wêreld net toeneem en korrupsie, leuens, bedrog, sedelike en morele verval, moord en doodslag is aan die orde van die dag.

Dit is ontstellend dat hierdie dinge deur baie mense goedgepraat word en dat hulle selfs daaraan meedoen asof dit so hoort. Só word die bestaan en gesag van God ook vandag deur baie mense misken. Vir die gelowige kind van God is hierdie dinge baiekeer 'n bitter pil om te sluk. Ons kan egter die versekering hê dat ons nie aan die willekeur van mense uitgelewer is nie. Ons is nie alleen in hierdie wêreld nie. God is aan die kant van diegene wat Hom dien. Ons redding is nie in mense of in die wêreld geleë nie, maar in die hande van God. Juis daarom kan ons seker daarvan wees.

Die mens wat God se bestaan ontken, se lewe is leeg en eindig tragies. Maar Jesus Christus het gekom om ook ter wille van ons sondes aan die kruis te sterf. Só het God finaal die lot van sy kinders verander. Ons hoop is nie meer op hierdie korrupte en sondige wêreld gebou nie, maar op die ewige lewe hierna.

17 September

**Maatstawwe vir mense
wat naby die Here wil lewe**

Psalms 15

Met die eerste lees van hierdie psalm blyk dit dat die psalm handel oor die ou kultiese voorskrifte en vereistes waaraan die gewone Israeliet moes voldoen om die tempel te kon besoek.

In die antwoord op die vraag: *Wie het die reg om in u woonplek te kom, Here?*, word daar sekere eienskappe van 'n regverdige mens genoem. Hierdie eienskappe dui op 'n lewenswyse wat onberispelik en opreg is. Die regverdige word daaraan herinner dat, om die Here te dien en te aanbid, 'n ernstige saak is wat met eerbied en toewyding gedoen moet word.

Hiermee sê ons (wat in die Nuwe-Testamentiese tyd leef) egter nie dat ons verlos word deur 'n mooi, opregte en voorbeeldige lewe te lei nie. Intendeel, ons glo steeds dat ons verlos word deur in Jesus Christus te glo. Wie egter waarlik nadink en besef wat God vir ons in Christus doen en gedoen het, kan nie anders as om uit dankbaarheid gehoorsaam, opreg en voorbeeldig te lewe nie. En wat meer is, 'n mens wat opreg en voorbeeldig lewe, word deur ander mense raakgesien en is vir hulle 'n inspirasie om God te verheerlik. Jesus het waardering betuig vir mense wat opreg en voorbeeldig lewe. Hy het byvoorbeeld van Natanael gesê: *Hier is 'n ware Israeliet, 'n man in wie daar geen bedrog is nie* (Joh 1: 47). Sal dit nie wonderlik wees as die Here ook hierdie mooi woorde van ons kan sê nie?

Lees die psalm weer rustig en aandagtig deur en dink na oor die maatstawwe in die lewe van iemand wat die Here wil behaag en naby Hom wil lewe.

18 September

**Wat ek ontvang, kom alles
van die Here af**

Psalm 16

Daar is min ander plekke in die Bybel waar 'n mens se dankbaarheid en blydschap teenoor God so mooi uitgedruk word as juis in hierdie psalm. Nêrens ondervind die psalmis iets wat soveel vreugde aan hom verskaf as om aan God te behoort nie. Trouens, vir hom is die Here sy hele lewe. Hy borrel so oor van vreugde, dat die dankbaarheid teenoor God hom selfs in die nag bybly. Nie eens die gedagte aan die dood laat hom vrees nie, want hy weet hy behoort aan die God wat lewe gee. Daarom kan selfs die dood en die onderwêreld nie sy gemeenskap met God verbreek nie, want selfs dan is God nog in beheer!

Is dit nie pragtig nie? Die psalmis het in sy tyd nog nie geweet van 'n opstanding uit die dood nie (dit was voor Jesus se koms), maar hy het sy lewe só aan die Here toevertrou dat hy met sy hele hart geglo het dat God selfs in die dood oor hom sal beskik. Juis daarom is hierdie teks aangehaal in Handeling 2: 31 en 13: 35-37, waar daar van Jesus se opstanding uit die dood gepraat word.

Is dit ook hoe u oor die Here voel? Waaraan dink u in die nag wanneer u nie kan slaap nie? Lê u u en kwel oor probleme by die werk, oor dinge wat u irriteer waaraan u tog niks kan doen nie, of kom daar ook by u wonderlike gedagtes op van alles waarvoor u eintlik dankbaar behoort te wees?

Ons kan gerus meer tyd inruim om aan die Here te dink, soos wat ons doen wanneer ons op iemand verlief is en met verlange aan die persoon dink!

Ons het in die psalm te doen met die denke wat baie kenmerkend is aan dié van die mense van die Ou-Testamentiese tyd. In hoofsaak gaan dit daaroor dat die psalmis tot God bid om hom te red en te beskerm teen die mense wat hom onskuldig vervolgt. In die eerste paar verse van die psalm gee hy sy onskuld aan die Here weer. Met die lees van die verse lyk dit byna asof hy te kenne wil gee dat hy sonder sonde is, maar dit is glad nie die geval nie. Hy ken wel sy sonde en is deeglik daarvan bewus, maar sy verhouding met God word gekenmerk deur 'n hegte gemeenskap en voortdurende berou en vergifnis.

Omdat hy die Here ken en dien, maak hy aanspraak op sy beskerming. Sy vyande daarenteen, is vol hoogmoed en eiewaan en daarom vra hy dat God hulle moet uitwis. Juis hierdie siening is eie aan die Ou-Testamentiese tyd toe die reël gegeld het: 'n oog vir 'n oog en 'n tand vir 'n tand (Lev 24: 19-20).

In die Nuwe Testament leer Jesus ons egter dat ons ons vyande moet liefhê en vir hulle moet bid (Luk 6: 27-28). Dit is 'n moeilike eis en ons sal dit nie uit ons eie kan regkry nie, maar deur die leiding van sy Gees is dit wel moontlik!

Voel u ook soms bedreig en te na gekom soos die psalmis? Maak dan u gevoelens ook in die gebed aan die Here bekend, en laat die oordeel aan Hom oor!

Die psalmis begin met die woorde: *Ek het U baie lief, Here, my Sterkte*. Enige gelowige kan hom- of haarself onmiddellik met die psalmis identifiseer as hy met so 'n pragtige belydenis begin. Daarom is dit nie vreemd dat die psalm volgens oorlewering in koning Dawid se mond gelê word nie. Afgesien van enkele verskille, kom hierdie dankpsalm van Dawid ook net so voor in 2 Samuel 22.

Dankbaarheid en lof aan die Here is die tema van die psalm. Meer spesifiek loof die psalmis God omdat Hy hom in sy nood van sy vyande gered het. Selfs in die ontsagwekkende natuurverskynsels het die Here sy mag laat blyk. Wat egter in hierdie psalm die meeste opval, is die besondere verhouding waarin die psalmis tot God staan. Hy het God nie misbruik deur net in sy nood tot Hom te bid nie. Hy het nog altyd na God se wil gevra en daarvolgens geleef. Die bidder het waarlik in opregtheid, afhanklikheid en geloof opgetree. Daarom het God hom in sy nood gered! En daarom roep hy uit: *Die Here leef* (vers 47a).

Ons weet uit die geskiedenis dat God nog altyd vir sy volk, sy kerk en elke kind van Hom gesorg het. En al beteken dit soms dat ons

omstandighede nie verander nie, sal God ons help om sterk te bly in tye van beproewing. Laat ons dus onthou: Wie God liefhet en in afhanklikheid van Hom lewe, kan op sy hulp en ondersteuning staatmaak!

21 September

**Ons ken God deur sy
skepping en sy Woord**

Psalm 19

Die middele waardeur ons God ken (volgens Artikel 2 van die Nederlandse Geloofsbelofenis) is: *Eerstens deur middel van die skepping, onderhouding en regering van die hele wêreld. Tweedens maak Hy Hom deur sy heilige en Goddelike Woord nog duideliker en meer volkome aan ons bekend....* Hierdie waarheid is ook in die psalm se inhoud opgesluit.

- Vir die mens wat beweer dat daar geen God is nie, kan ons gerus weer wys op die natuur. Wie waarlik na die natuur om hom kyk, moet tot geloof in die liefdevolle Skepper kom. In hierdie psalm word die hemel, die uitspansel, en die dag en nag selfs as mense voorgestel wat 'n boodskap oordra. Hierdie boodskap word nie in klanke gehoor nie, maar wie die skepping aanskou, moet iets van God se almag en grootheid daarin raaksien. Wie na die skepping kyk, leer iets van die heerlikheid van God, maar ook van die mens se swaakheid en tekortkominge.
- God openbaar Hom ook in die Skrif, sodat ons sy heiligheid en ons sondigheid kan verstaan.

In die psalm leer ons ook 'n ander baie belangrike beginsel en dit is dat die bevele van die Here vir ons blydschap en vreugde bring. So dikwels hoor ons mense sê dat God se gebooie reëls is wat ons verbied om vrolik te wees en die lekker dinge in die lewe te geniet. So 'n siening is totaal onwaar! God het sy gebooie juis aan ons gegee om ons te beskerm, sodat ons nie uiteindelik deur ons sonde ons lewe vernietig nie. Dink maar aan u eie lewe. Dalk is daar by u 'n gewoonte-sonde wat u al baie hartseer besorg het. God se gebooie is juis daar om ons bedag te maak op dinge wat ons kan benadeel. Wie volgens sy gebooie lewe, sal werklik gelukkig wees.

22 September

Vertrou op God!

Psalm 20

Deur die eeue was daar allerlei uitvindings deur mense om die lewe makliker te maak. As ons vandag in terme van oorloë dink, dink ons daaraan dat 'n land deur een atoombom tot oorgawe gedwing kan word. En op mediese gebied is daar al so ver gevorderd dat hartoorplantings vir jare reeds suksesvol uitgevoer word. En so kan ons nog talle voorbeelde opnoem.

Hierdie dinge is nie verkeerd nie. Die vraag is net: Het ons nie dalk te onafhanklik geword nie? Het ons dalk selfs onafhanklik van God

geword? Op wie of wat vertrou ons vandag? Is dit nie so dat ons dikwels vroom bid vir genesing, maar as ons van hierdie of daardie wonderlike spesialis hoor, is dit of alle hoop op God vervaag en word die versugting gehoor: *As ek maar net by daardie dokter kan uitkom!*

Die psalmis wys ons daarop dat vertroue op God nodig is vir oorwinning. Hy laat ons nie in die duister oor dié waarheid nie as hy sê: *Sommige vertrou op strydwaens en ander op perde, maar ons, ons vertrou op die Naam van die Here ons God.*

'n Inspirerende voorbeeld van vertroue op God is koning Dawid wat die reus, Goliath aangedurf het met net 'n slingervel en vyf klippië. Vandag sou ons sê dit is selfmoord, hy staan geen kans nie. Wat egter uiteindelik tot Dawid se oorwinning gelei het, is dat hy met sy hele hart op die Here vertrou het. Hy was nooit alleen nie, God was by hom toe hy Goliath aangedurf het!

Vertrou ons ook só op die Here?

23 September

Oorwinnaars!

Psalm 21

Uit hierdie psalm leer ons nogmaals vertroue op God. Die psalm is een van 'n paar koningspsalms in die Bybel. Die koningspsalms is eintlik politieke psalms waarin Israel se geloof in God baie direk aan militêre sukses en aan die voortbestaan van die Dawid-dinastie gekoppel is. Veral in die psalms waar Dawid se rol in die erediens so sterk in die opskrifte daarvan beklemtoon word, is godsdiens en eietydse politiek onlosmaaklik aan mekaar verbind.

Die psalmis gee te kenne dat die koning teen die vyand geveg en hulle verslaan het, nie omdat hy op sy eie krag of militêre vermoë staatgemaak het nie, maar omdat hy op die God van liefde vertrou het. Die vraag is egter nou: Wie is vandag ons vyande?

Die antwoord op die vraag is nie so eenvoudig nie. Ons dink altyd aan die vyand as 'n mens of 'n groep mense. Dat ons vyand wel mense kan wees, is baie moontlik. Trouens, wie die Christendom onderdruk en ondermyn, moet tog ons vyand wees. Belangriker dalk is die vyand wat ek in my persoonlike lewe teëkom: die sondemag! En hoe behaal ek oorwinning oor die sonde en die dood?

Geen mens is daartoe in staat nie. God het reeds die oorwinning vir ons bewerkstellig deurdat sy Seun, Jesus Christus, vir ons die oorwinning oor die sonde en die dood behaal het. Ons kry slegs deel aan die oorwinning deur in Jesus Christus te glo en Hom te bely as ons Verlosser.

Ons wat in God glo, is oorwinnaars! Leef ons dit uit in die wêreld?

Het u ook al in wanhoop uitgeroep: *My God, my God, waarom het U my verlaat?* Het u ook al terwyl u in eensaamheid verkeer, soos die psalmdigter gedink: *God het van my vergeet! God antwoord my nie!* Het u ook al gevra: *Hoekom antwoord God nie? Waarom het God my verlaat?*

Vir ons hele bestaan is ons van God afhanklik. Tog is elkeen van ons soms baie bewus daarvan hoe ver ons van God af is!

Wanneer die psalmdigter bang is vir sy vyande en selfs dink dat hy sal sterf, soek hy uitkoms by God in sy tyd van beproewing – en hy hou aan bid!

Uiteindelik vind hy God! Hy besef en erken dat God sy krag is. Die psalmdigter word met God herenig en hy loof en prys en dank God. Hy doen ook 'n beroep op die gemeente om God te prys en bely dat alle mense eendag voor Hom sal buig.

Wanneer Jesus Christus aan die kruis hang, uiter hy ook in sy eensaamheid die woorde aan die begin van Psalm 22: *My God, my God, waarom het U My verlaat?* Deur gebed het Jesus Christus ook hierdie krisisuur oorkom. Jesus Christus se lyding eindig in oorwinning. Hy het die dood oorwin! Hy het alle eensaamheid, swaarkry en pyn oorwin, sodat ons nooit weer alleen daardeur hoef te gaan nie.

Wanneer dit dus weer met u gebeur dat u eensaam is, alleen voel, of swaar kry, moet u in die gebed volhard. God sal u antwoord en u oortuig van sy teenwoordigheid, sy ondersteuning en onderskraging. Uiteindelik sal u ook kan sê: U het my gebed verhoor. Met God se hulp sal u die krisis in u lewe kan oorwin!

Wie beskerm ons elke oomblik van ons lewe? Wie versorg ons van dag tot dag met oorvloed? Waar kan ons geborge en veilig voel? Op wie kan ons ons hele lewe lank vertrou?

Psalm 23 gee antwoorde op al hierdie vrae. In die eerste beeld word gehandel oor die herder wat die skape versorg, voed en versterk. Die geborgenheid wat die skape ervaar, word ook duidelik uitgebeeld met die herder wat die skape op die regte paaie lei en sorg dra dat geen onheil die skape tref nie. Omdat die herder die skape vreesloos beskerm en met sy herderstaf bymekaarhou, kan die skape hom met vertroue volg.

Die digter van Psalm 23 dui dus aan dat hy sy vertroue in die Here stel. Hy het besef dat die Here hom beskerm en versorg soos 'n herder sy skape versorg. Al sou hy ook deur watter gevaar bedreig word, het hy geweet dat die Here hom daaruit kan en sal verlos.

Ervaar u dit ook in u eie lewe dat God u beskerm, red en versorg? Voel u ook geborge by God? Vertrou u Hom?

In die tweede beeld word die voorbereiding van 'n feesmaal vir 'n gas beskryf. Die gas staan onder die beskerming van die gasheer. Die salwing is 'n teken van die eer waarmee die gasheer sy gas bekroon het. Die gasheer het sy gas met oorfloed onthaal en die gas het tot die besef gekom dat al hierdie goedheid sy lewe lank met hom sal wees.

Met hierdie beeld dui die digter net sy verdere vertroue in die Here aan. Hy rig sy hele lewe in met vertroue op die Here. Hy gaan ook dikwels terug na die tempel omdat hy God se teenwoordigheid daar (wil) ervaar.

Is daar by u ook onuitspreeklike dankbaarheid vir God se goedheid?

26 September

Die Here is die magtige Koning

Psalm 24

Hierdie psalm is 'n lied wat deel vorm van die liturgie van die Herfsfees. Dit vertel van God, die mens en die ontmoeting tussen God en mens.

Wie is God?

God is die Een wat heers. Die psalmis verklaar dat die aarde en die mense wat daarop woon, aan God behoort, want Hy is die skepper van alles (vers 1 en 2). Die aarde het aanvanklik op die strome van die oseaan gedryf, maar die aarde is sterk gevestig deurdat God die chaotiese magte en kragte van die aarde oorwin het en in hulle plek geplaas het.

Wie mag met hierdie Heerser gemeenskap hê? Wie mag die kultus in die tempel vier?

Verse drie tot ses bevat die liturgie wat by die ingang van die tempel gebruik is deur diegene wat die tempel besoek het. Die antwoord is dat die gelowige toegelaat word om in gemeenskap met die almagtige God te tree (verse 3-8). Die gelowige moet oor bepaalde eienskappe beskik: Sy hart moet suiwer wees, sy daade sal nie op vuilheid gerig wees nie en hy let op wat hy sê, ens.

Wat gebeur wanneer God en mens ontmoet?

Die gelowiges wat aan die vereistes voldoen en toegelaat word om God te ontmoet, sien uit na die openbaring van God in die heiligdom. Hulle deel in die seën en die redding van sy Goddelike teenwoordigheid. Wanneer God en mens ontmoet, seën en red God, Hy gee hulp. Dit is die beste wat die lewe kan bied. Daar is niks wat dit kan oortref nie!

Verse 7-10 vertel van die openbaring van God. Die klimaks van die fees word bereik wanneer God aankom. Wanneer Hy verskyn, kom 'n mens onder die indruk van sy grootheid en mag. Die mensgemaakte deure is egter nie voldoende om die magtige Koning te laat ingaan nie en 'n mens sou graag iets beters wou aanbied waardeur Hy kon ingaan.

Is die ontmoeting wat tussen u en God plaasvind, ook vir u 'n wonderlike ervaring?

Het u dit al beleef dat mense u in die steek laat, met u spot en u uitlag? Het u al baie eensaam gevoel in hierdie omstandighede? Die psalmdigter het 'n soortgelyke ervaring gehad en 'n mens kan dus maklik met hom identifiseer.

In die onaangename omstandighede waarin die psalmdigter hom bevind, rig hy hom tot God. Hy vra God om sy wil aan hom bekend te maak en hom sy paaie te leer. Die psalmdigter erken dat op dieselfde wyse as wat hy kos vir elke dag nodig het, hy God nodig het om hom elke dag te leer en te lei. Die psalmdigter bely teenoor God dat hy eenzaam en verstote voel en in die allergrootste nood verkeer. Hy vra God vir beskerming en bevryding en noem dit aan God dat hy onskuldig en opreg is. Dit gee hom vrymoedigheid om in gemeenskap met God te bly lewe.

Dit is genade dat God 'n mens elke dag leer en lei. God kan ook die gebroke verhouding tussen Hom en die mens weer herstel. Hy kan die sonde vergewe en heeltemaal uitwis. Hy skenk sy liefde en Hy is getrou.

Vers 22 is later bygevoeg en maak dit moontlik dat die psalm ook gebruik kan word vir die gemeenskaplike gebed van die gemeente. Hierdie psalm is dan ook by die Verbondsfees gebruik.

Wanneer u in onaangename omstandighede verkeer, wend u u ook tot God? Is u ook onskuldig en opreg sodat u dit met vrymoedigheid kan doen? Dink u ook aan die gemeente en die kerk se nood in u gebed?

God is 'n regverdige God, daarom straf Hy die sonde. Hy is egter ook 'n genadige God wat Hom in liefde ontferm oor die mens. In hierdie psalm vra die psalmdigter dat God hom nie sal straf nie, maar dat Hy hom in liefde oor hom sal ontferm.

Die psalmdigter sê dat hy sy eie hart ondersoek het en dat hy onskuldig is. Nou rig hy hom tot God om sy hart ook te ondersoek, want God ken die psalmdigter, Hy kan hom ondersoek en keur. Hy is nie bang om homself voor God bloot te stel nie, want hy laat hom deur God se liefde lei. Hy weet dat sy lewe deur God gerig word in sy liefde en trou.

Die psalmdigter bring 'n baie duidelike kontras na vore tussen dít wat vir hom onaanvaarbaar is en dít wat vir hom aanvaarbaar is. Om in die geselskap van bedrieërs, agterbakse mense, misdadigers en goddeloses te wees, is vir hom totaal onaanvaarbaar. Hy is selfs bereid om sy hande te was as 'n bewys van sy onskuld – met die daad bevestig hy dat hy hom nie met sulke mense ophou nie! Dit is vir die psalmdigter baie

meer aanvaarbaar om God te aanbid. Die feit dat hy sy hande was, het ook die betekenis dat hy wil oorgaan tot die daad van aanbidding. Hy wil sing tot eer van God en so met dié daad sy liefde bewys.

Die psalmdigter vra God om hom genadig te wees en sy lewe te red. As God sy lewe spaar, sal hy Hom saam met die ander gelowiges prys. Hy vra God om sy lewe te red, sodat hy dit aan Hom kan toewyl!

Dit behoort ook in ons lewens sigbaar te wees dat ons onskuldig is. Soos wat ons met die daad bewys dat ons ons van ongelowiges distansieer, behoort ons ook met die daad te kan bewys dat ons God se kinders is. God moet te eniger tyd ons harte kan deursoek/ondersoek. Ons vra God om ons lewens te spaar en as Hy dit dan genadiglik doen, leef ons tot eer van sy Naam!

29 September

Die Here is my lig en my redder

Psalms 27

Psalms 27 vra aan elke gelowige: Wat gaan jy doen as jy bang is?

Soms is ons benoud as ons as kerkraadslid bevestig word, en ons hart klop in ons keel as ons belydenis van ons geloof doen, of as ons ons kinders ten doop bring of hulle hulle in 'n huwelik begewe. Want ons kom dan onder die indruk van ons nuwe verantwoordelikheid voor God; ons is onseker van wat alles vir ons voorlê en dit, tesame met 'n ontelbaar ander dinge in die lewe, maak 'n mens dikwels bang en benoud. Hoe benader 'n mens al hierdie dinge?

Die psalmdigter het ook sy vrese gehad, maar hy sê dat die Here sy lig en sy redder is. Hy hoef nie meer vir enigiets/enigiemand bang te wees nie, want hy kan na God toe vlug. Die psalmdigter bring 'n waarheid wat vandag nog geld, onder ons aandag: Die Here maak 'n mens los van enige vrees! Die Here kan dit doen as Hy alles in 'n mens se lewe is. Die Here was vir die psalmdigter alles in sy lewe daarom kon niks en niemand hom sy innerlike kalmte ontnem nie.

'n Onverskrokke geloof oorwin enige emosie. God besit die krag en mag om 'n mens los te maak van die angste in jou lewe en van jouself. Elke mens kan leer om nie meer op die probleme te fokus nie, maar op God. Niemand kan God weerstaan nie. In Jesaja 28: 16 lees ons: *Wie op My vertrou, hoef nie te vlug nie.*

Die psalmdigter het net een begeerte in sy lewe en dit is om voortdurend in gemeenskap met die Here te lewe. As hy dit het, het hy alles in die lewe. Het u ook so 'n begeerte in u lewe, naamlik om in voortdurende gemeenskap met die Here te wees? Dan hoef u nooit weer bang of benoud te wees nie, want God is met u in u omstandighede.

Dit gebeur soms met ons dat ander mense ons slegte en lelike dinge toewens. Mag ons ander mense lelike en slegte dinge toewens? Mag ons daarvoor bid?

Aanvanklik lyk dit baie vreemd as die psalmdigter ten opsigte van die goddelose mense vra: *Vergeld hulle....* Dit lyk asof hy hulle baie slegte dinge toewens. As ons egter verder lees, word dit duidelik dat hierdie dinge onvermydelik is. Dit is die noodwendige gevolg van hulle slegte dade. Die psalmdigter sê dat as 'n mens God se grootheid sien en dit jou nie beïndruk nie, as 'n mens God nie ernstig opneem nie, gaan 'n mens verlore deur sy eie hartstogte en begeertes.

Ons mag ander mense nie slegte dinge toewens nie. Die gebed is nie die towerformule wat ons kan gebruik om slegte dinge met ander mense te laat gebeur nie. In die gebed is daar wel geleentheid om vir ongelowiges se bekering te bid. In die gebed is daar beslis nie plek vir selfsugtigheid nie. Ons behoort ook vir ander mense te bid en slegs dit te vra wat tot hulle voordeel is. Die psalmdigter bid ook vir sy volk. Hy bid vir elkeen wat aan God behoort. Hy loof en prys God in die gebed.

Vir wie gaan u vandag bid? Het u vandag vir u vyand gebid? Het u vir sy/haar bekering gebid? Het u vir u volk en vir God se volk gebid? Het u God geloof en geprys?

1 Oktober**Die stem van die Here is magtig****Psalm 29**

Word die stem van die Here nog werklik vandag in ons wêreld gehoor? Dit is die vraag wat na vore kom wanneer ons hierdie psalm deurlees. Die skrywer van Psalm 29 vertel dat selfs die natuur met ontsag vervul word by die aanhoor van God se stem. Die seders van die Libanon, wat baie groot bome is, word oopgeklou en berge bokspring soos jong kalwers en woestyne bewee by die besef van hoe geweldig groot en almagtig God is.

Ook ons moet in ons eie lewe besef hoe groot God se almag is. Ons aanbid nie 'n God wat swak, nietig en onbekwaam is nie, maar 'n God wat almagtig is en met krag in die lewe van mense werksaam is. Wanneer God sê dat Hy as Koning heers, is dit nie 'n leë belofte of kragteloze trooswoorde nie. Dit is juis die krag en motivering in die Christen se lewe. Wanneer alles donker lyk en in duie wil stort, bly God in beheer en wil Hy vir sy kinders krag gee om alles te kan hanteer.

Ons verantwoordelikheid as kinders van God is om te sorg dat die stem van die Here nie in ons eie lewe stil word nie. Deur ons optrede, woorde en handeling sal die stem van die Here ook in die wêreld gehoor word sodat die mense met ontsag vervul kan word vir die lewende God.

In Psalm 29 word vertel hoe die natuur op die stem van die Here reageer. In Psalm 30 word vertel wat die reaksie van die mense is wat deur God beïnvloed word. Die digter loof en prys die Here omdat Hy in sy lewe ingegryp en hom verlos het.

Elke dag van ons bestaan is die Here ook met ons besig. Op talle maniere gryp die Here in ons lewe in. Soms straf en vermaan Hy ons omdat ons hardkoppig en ongehoorsaam is. Ander kere bemoedig en vertroos Hy ons as ons moedeloos is, of Hy red en help ons wanneer ons benoud is.

Teenoor dit wat God alles vir ons doen, hoeveel keer loof ons Hom vir sy teenwoordigheid in ons lewe? Hoeveel keer getuig ons lewe daarvan dat ons ons blydschap in Christus vind? Baiekeer lyk dit juis asof die Christendom die mense is wat oor alles kla en terneergedruk is. In God kan ons ware vreugde vind, ook die vreugde om die lewe en al sy aanslae te kan hanteer. God wil dat ons hierdie diepe vreugde in ons lewe ervaar. Daarom sê die digter in vers ses: *...sy toorn duur net 'n oomblik, maar sy goedheid lewenslank. Gisteraand was daar nog tranes en vanmôre lag ek al weer.*

Ons kan weet dat niks ooit so donker kan wees dat dit nie ook weer lig sal word nie. Laat ons dan 'n lofprysende gemeente wees wat hulle vreugde werklik in Christus vind.

3 Oktober

My tye is in u hand

Psalm 31

Elke mens is vasgevang deur tyd. Ons hele lewe word beheer deur die wyse waarop ons gebruik maak van die tyd wat tot ons beskikking is. Ongelukkig gebruik elkeen nie altyd sy tyd konstruktief en sinvol nie. Sommige mense kan vreeslik besig lyk, maar kan min wys vir al die vertoon. Ander kan weer kalm en rustig voortgaan en die eise en doelstellings van die lewe meesterlik hanteer.

Die spreekwoord sê: *Tyd is kosbaar*. En ons behoort dit wat kosbaar is, met groot respek en waardering te gebruik. So baie van ons val egter in die slaggat om ons tyd te verkwis met onbenullige sake en handeling. Ons sal tot die besef moet kom dat misbruikte en verkwiste tyd op die ou end tot chaos, frustrasie en uitputting lei. Daarom is dit so nodig dat ons ons tyd so sal inruim dat dit vir ons sinvol, waardevol en doeltreffend sal wees.

Die enigste manier waarop ons dit werklik kan doen, is om in harmonie met God te leef. Die digter van Psalm 31 het hierdie groot waarheid in sy lewe besef en daarom wil hy sy tye in die hand van God plaas. Dit beteken dat hy sy hele lewe en alles wat hy ervaar, aan God

oorgee. Alleen by God word ons lewe en ons tyd werklik sinvol. Om hoop vir die toekoms te hê en lig in die duisternis te vind, is dit nodig dat ons ons tyd so sal inruim dat ons verhouding met God daardeur gebou en versterk kan word.

4 Oktober

U het my skuld vergewe

Psalms 32

Dawid het beslis rede gehad om sy blydschap en dankbaarheid in 'n lofpsalm tot God te rig. In sy lewe het hy die vreugde ervaar om deur God vergewe te word. Dawid het 'n groot skulddas met hom saamgedra vanweë sy owerspel met Batseba. En tog kon hy die liefde en almag van God ervaar die oomblik toe hy sy skuld bely en erken het dat hy verkeerd opgetree het.

In ons tyd is daar baie mense wat skuldgevoelens, depressie en swaar-moedigheid met hulle saamkarwei. Terneergedruktheid kan soos 'n donker gordyn oor 'n persoon toesak wat tot verwardheid en uit-sigloosheid lei. In sulke tye het 'n mens die almag en vergifnis van God nodig. God het uit chaos die wêreld geskep en onderhou dit steeds. God het ook sy Seun Jesus Christus gestuur om die sonde van die wêreld op sy skouers te neem. Daardeur het daar vir elke mens hoop gekom, want deur die bloed van Christus het Hy vir ons verlossing bewerkstellig. Ons kan die vreugde in ons lewe ervaar dat God altyd weer 'n hand uitsteek en ons wil help.

Op ons skuldbelydenis kan daar altyd jubelsange volg omdat God ons wil vergewe. Hoe ontmoedigend sake ook al lyk, moet ons nooit die almag en liefde van God onderskat of uit die oog verloor nie.

5 Oktober

Die Here sorg

Psalms 33

Daar is baie dinge waarop mense hulle hoop plaas. In ons samelewing lyk dit juis asof die tendens is dat die mensdom al hoe meer sy heil in tydelike dinge soek. Dit is egter eers wanneer ons ons vertrouwe volledig op God plaas dat ons werklike sorg en heil kan ervaar.

In Psalm 33 het die psalmdigter dié waarheid in sy lewe ontdek. Daarom roep hy alle ander regverdiges en opregtes op om 'n loflied tot eer van God te sing. Hulle moet dit uitjubel dat hulle aan die God behoort wie se woord altyd vas en seker is en dat Hy altyd sy troue liefde betoon. God wil ons vandag nog steeds versorg met sy liefde en ontferming.

As gelowiges moet dit die krag in ons lewe wees. Daar is niks wat sterker of almagtiger as God is nie. Hy gee oorwinning en bewerkstellig verlossing. Waarom leef ons dan so gereeld asof alles verlore is? Miskien is een van die grootste redes hiervoor die feit dat ons God se sorg verkeerd

verstaan. Baiekeer beteken sorg vir ons dat ons in alles voorspoedig en suksesvol moet wees, of dat ons groot rykdom moet hê. Daarteenoor beteken God se sorg dat daar vrede en rus in ons harte sal wees en dat ons sal weet en glo dat Hy ons te alle tye help en beskerm. Daarom het ons rede om in Hom te juig en dankbaar te wees.

Ons krag lê in die Here en nie in tydelike of menslike kragte nie.

6 Oktober

Die Here is naby die gebrokenes

Psalm 34

Een van die pynlikste vrae wat in die lewe van 'n Christen gevra word, is: *Waarom, Here? Waarom gebeur dit met my?* Elke persoon word een of ander tyd geteister deur beproewings, hartseer en terugslae. 'n Kind van God word nie van hierdie probleme gevrywaar nie. Maar die troos vir elke Christen vind ons in die belofte dat Hy tot die einde met ons sal wees. Hy versorg ons in dae van voor- en teëspoed, in krag en in swakheid, tydens neerlaag en oorwinning. Om aan God te behoort, beteken nie dat ons probleme verdwyn of eensklaps opgelos word nie. Dit beteken wel dat ons die krag sal ontvang om elke situasie te kan hanteer.

God bring aan ons die troos en hoop dat ons droefheid en lyding met Hom gedeel kan word. Ons hoef dit nie alleen te dra nie, want in alles is Hy naby ons en wil Hy ons deur ons hele lewe bystaan. Wanneer droefheid en ellende ons wil oorweldig, mag ons nie in selfbejammering en verwyte verval nie. Ons verantwoordelikhede as Christene behoort steeds nagekom te word.

God is in staat om alles wat die lewe ondraaglik maak, te oorwin. Alleen en uit eie krag kan ons dit nie doen nie. Die Here is naby die gebrokenes en Hy herstel hulle. Dit is ons versekering en skans teen die aanslae van die lewe.

7 Oktober

Tree tog vir my in, o God

Psalm 35

Dit is 'n baie groot voorreg en eer wat 'n mens te beurt val wanneer iemand anders bereid is om vir jou te getuig of om vir jou in te tree ter wille van 'n saak wat vir jou belangrik is. Dit is vir 'n mens 'n aanduiding dat die persoon wat vir jou intree, vertrou in jou het en bereid is om by jou te staan en jou te ondersteun.

In God kan ons hierdie steun in oormaat vind omdat Hy bereid is om vir ons in te tree en in ons lewe in te gryp. Die kruisdood van Jesus Christus is vir ons 'n baie duidelike bewys daarvan. God wil vir ons 'n toevlug wees op wie ons te eniger tyd kan vertrou. Hy wil hê dat ons die sake in ons lewe wat ons hinder, juis aan Hom sal opdra en dat ons rustigheid en vrede daarvoor in ons harte sal hê.

Die gelowige het die voorreg om te bid vir God se daadwerklike en nabye hulp, want Hy is bereid om in te gryp en te alle tye krag te gee. In Hom is ware vrede en rus vir ons gemoed. Ons kan bid dat God vir ons sal intree met die vertroue dat Hy dit in Christus reeds gedoen het.

8 Oktober

Die regte keuse

Psalm 36

Om die psalms reg te verstaan, moet 'n mens altyd onthou dat die boek Psalms in die Ou Testament 'n wysheidsboek is wat vir ons onder andere wil leer om met die wysheid van die geloof reg te lewe.

Psalm 36 wil by ons die wysheid tuisbring om die regte keuse in jou lewe te maak. Om te kies en te keur, is 'n belangrike deel van ons alledaagse lewe. Daar moet besluit word tussen goed en sleg, reg en verkeerd. Wat van belang is, is die besluite wat 'n mens se verhouding met God raak, want jy word deur jou prioriteite gelei om 'n keuse te maak.

Die psalmdigter stel 'n kontras tussen God en die goddelose. Laasgenoemde se kenmerke (verse 2-5) is opstand teen God wat lei tot vernietiging (vers 13). God se werke daarteenoor is liefde, sorg en beskerming wat uitloop op lig en lewe en dit is verkiesbaar bo enigiets anders. Dit is ook die psalmdigter se keuse (vers 12).

Die kruisewangelie teken vir ons ook 'n kontras: die goddelose dade van ons sonde wat gelei het tot die dood van Jesus Christus wie in ons plek gesterf het. Tegelyk is sy sterwe ook die betoning van God se liefde en trou wat lig en lewe gebring het vir elkeen wat in Hom glo.

Die psalmdigter se keuse behoort ook ons keuse te wees. Laat ons daaglik met die wysheid van die geloof leef en elke keer kies om God te eer eerder as om die pad van die goddelose te loop. Vergelyk ook Psalm 1.

9 Oktober

Die regte lewenshouding

Psalm 37: 1-11

In hierdie psalm word ons geleer om met die wysheid van die geloof die regte lewenshouding te hê.

Dit is nou eenmaal so dat die prioriteite in jou lewe (die dinge waaraan jy die meeste waarde heg en die oortuigings en begeertes wat jy koester) bepalend is vir dit wat jy as waardevol reken.

Die gelowige se lewenshouding word deur baie dinge beproef. Die psalmdigter praat met iemand wat gekwel word deur die voorspoed wat die goddelose oënskynlik geniet, terwyl hyself nie so ryklik geseën word met aardse goedere nie. Dit is vir die man 'n raaisel dat die goddelose so gelukkig is, want as mens van sy tyd, handhaaf hy die mening dat aardse voorspoed 'n teken daarvan is dat jy die guns van God geniet. (Dit was ook onder andere die standpunt van die Fariseërs.) Behalwe vir hierdie opvatting, maak die man boonop die fout om hom daarvoor te

kwel. Die wyse raad van die psalmdigter is: *Laat jou lewe aan die Here oor en vertrou op Hom; Hy sal sorg* (vers 5).

Ontstel jou dus nie oor jou kerklose buurman wat alweer 'n nuwe motor gekoop het, terwyl jy dit nie kan bekostig nie. Die wysheid van die geloof leer ons om raak te sien dat, al ontbeer ons alle aardse goed, solank ek kan glo en weet: In Jesus Christus is al my sonde vergewe en sal ek opstaan uit die dood en ewig by God lewe. Daarin het ons die waardevolste seëninge en grootste rede om die Here dankbaar te loof en te dien.

10 Oktober

Wysheid in beproewing

Psalm 38

Die psalmis van dié psalm wil 'n mens leer om met wysheid van die geloof op die beproewinge in jou lewe te reageer. Die digter van die lied word swaar beproef deur ernstige siekte wat sy liggaam aftakel. Selfs sy familie en vriende het hom verstoot en sy vyande verlustig hulle in sy lyding. Hierdie swaar beproewing het 'n intense uitwerking op die digter se gemoed en sy verhouding tot God. As gevolg van sy ernstige siekte word hy opnuut bewus van sy sonde en dit dwing hom op sy knieë met erkenning en belydenis van sy skuld (vers 4b, 5a en 19). Trouens, die digter ervaar sy lyding juis as God se straf oor sy sonde en onreg wat hy gepleeg het. Gevul met berou, smeek hy: *Moet my tog nie verlaat nie, Here....*

Die optrede van die psalmdigter is navolgenswaardig. Hy raak nie opstandig nie en hy kerm nie oor onverdiende lyding nie, maar hy neem sy toevlug tot God om hom te vergewe en sodat hy genees kan word.

Dit is nou wel nie so dat 'n mens vir 'n bepaalde sonde 'n bepaalde straf ontvang nie, maar beproewing laat 'n mens onwillekeurig met berou nadink oor jou sonde en dit is ook reg so. Maar die mens sonder geloof het God nie nodig nie en hy kom in opstand onder beproewing, want hy beleef dit as onverdiend. Die wysheid van die geloof sê egter: Vlugh in beproewing na God toe met berouvolle belydenis oor jou skuld en vertrou op Hom om uitkoms te bring.

Om dit te doen, is nie tevergeefs nie, want die Evangelie van Jesus Christus verseker ons: God vergewe en God red.

11 Oktober

**God die enigste hoop
in ons verganklikheid**

Psalm 39

Die wysheid van die geloof is om by God alleen berusting te vind oor ons verganklikheid. Niks herinner 'n mens sterker aan jou eie verganklikheid en nietige bestaan as ernstige siekte en konfrontasie met die dood nie. Dit is ook die situasie waarin die psalmdigter homself bevind.

Hy is dodelik siek en hy sien sy einde al nader kom (vers 14). Bewus van sy naderende dood, kyk hy terug oor sy lewe en kom hy tot die besef dat dit ook maar nietig was (vers 7). Sy toestand noop die digter om twee maal uit te roep: *Ag, alle mense is maar verganklik* (vers 6 en 12). Straks lê daar vir hom 'n bietjie troos in hierdie wete dat dit nie net hy is wat so 'n nietige bestaan het nie, maar dat almal se uiteinde die dood is.

By die besef van sy verganklikheid is twee reaksies van die digter oorheersend in sy lied. Aan die een kant is daar stille berusting en aanvaarding van sy lot omdat God dit oor hom gebring het (vers 6 en 10) en aan die ander kant vestig hy sy hoop op God om hom van sy nood en verganklikheid te red.

Hierdie verwagting was nie tevergeefs nie. In Jesus Christus word die verlossing uit die verganklikheid, uit sonde en dood, vir ons almal 'n werklikheid. Om te aanvaar dat die dood onvermydelik is, soos so dikwels tydens ernstige en ongeneeslike siekte, is seker die swaarste deel van ons Christelike geloof. Gebedsgenesers leer gewoonlik net: *Glo en jy sal gesond word*, maar hou nie heeltemal rekening met die werklikheid van die dood nie.

Maar in die wysheid van die geloof kan ons weet: Jesus Christus het alles oorwin, daarom kan ons troosvol, berustend lewe én sterwe.

12 Oktober

Erken en vertrou God

Psalm 40

Die gelowige, gehoorsame kind van God moet weet om die Here in alle nood te erken en te vertrou. Dit is die wysheid van die geloof wat die digter van Psalm 40 onder andere by ons wil tuisbring. Ons hoor in hierdie lied hoe die psalmdigter uit die diepte van sy sterwensnood die Here smeek om hom tog te red. In sy smeekgebed getuig hy van 'n onwrikbare geloof in die Here as die enigste helper op wie hy hom kan verlaat, as hy uitroep: *...daar is niemand soos U nie* (vers 6). Aan die ander kant betuig die digter ook sy lof en dank teenoor God vir die hulp en redding wat die Here reeds voorheen aan hom betoon het. Dankbaarheid word ervaar en betuig deur diegene wat in hulle lewe die hulp van die Here gelowig raakgesien het.

Hierdie smeking om hulp en lofprysing van die digter dien verder tot onderrig van en aansporing vir diegene wat die lied hoor, om God ook in hulle eie beproewing te erken en te vertrou. Erkenning van God en vertroue op Hom blyk juis daarin wanneer mense in hulle nood weet waar hulle hulp vandaan kom, en wanneer diegene wat redding en uitkoms ervaar, ook weet om God daarvoor te loof en aan Hom die eer te gee.

Die dankbetuiging teenoor God bestaan verder nie uit stoflike offers as

'n teenprestasie of betaling nie, maar word betoon deur 'n gehoorsame lewe volgens sy woord. Dankbare gehoorsaamheid hou juis die erkenning van en vertroue op God lewendig.

13 Oktober

Steun op God se barmhartigheid

Psalm 41

As ons vanuit die wysheid van die geloof leef, weet ons om aan ander mense barmhartigheid te betoon omdat God ons barmhartig is. Dit is 'n wyse woord wat uit hierdie laaste psalm van die eerste deel van die Psalmboek (Psalms 1-41) opklink.

Die psalmdigter is teleurgesteld en geskok oor die onbarmhartige optrede van mense teenoor hom. Waar hy ernstige nood beleef en eerder simpatie, begrip en hulpbetoning nodig het, word hy met vyandigheid bejeën en verlustig mense hulle in sy dodelike siekte. Selfs sy beste vriend het hom in die rug gesteek. Sy enigste hoop is dat God hom genadig sal wees deur hom gesond te maak. Hierdie hoop spruit voort uit die oortuiging in sy gemoed dat die Here hom liefhet (vers 12).

Terwyl ons ook dikwels ervaar dat mense, en onself ook, genadeloos en onbarmhartig kan optree, kan ons daarvan seker wees dat God genadig en barmhartig is. Ons grond ons sekerheid in Jesus Christus wat gesê het: *Geseënd is dié wat barmhartig is, want aan hulle sal barmhartigheid bewys word* (Matt 5: 7). Om van ons sonde verlos te wees, is 'n bewys van God se groot barmhartigheid jeens ons. En as ons dan God se barmhartigheid kan geniet, gee dit aan ons tegelyk die opdrag om self barmhartig teenoor ander op te tree. Wie wys is in die geloof, sal weet om dit te doen.

14 Oktober

**Verlange na God se
teenwoordigheid**

Psalm 42 en 43

Dit is wysheid van die geloof as jy besef dat jy alles in die lewe kan verloor, maar dat jy nie sonder God kan klaarkom nie. Hierdie waarheid beleef die digter van Psalm 42 en 43 waar hy hom in die vreemde bevind in die gebied van die Hermonberg, noord van Sesarea - Filippi, ongeveer 200 kilometer van Jerusalem af. In ons tyd met ons moderne vervoer is dit nie ver nie, maar te voet was dit ongeveer tien dae se reis.

Hier in die verte verlang hy om by God te wees soos 'n wildsbok daarna smag om by waterstrome te kom. Daar is veral twee sake wat sy verlange na die Here aanwakker. Die een rede is die vyandskap waarmee hy deur mense bejeën word. Hulle dryf met hom die spot as hulle vra: *En waar is jou God nou?* Die ander rede is die feit dat die tempel in Jerusalem vir die Israeliete die plek was waar God by hulle gewoon het. Om in die tempel te wees, was om in God se teenwoordigheid te wees.

Hy voel nie alleen ver van God af nie, maar is sy eensaamheid voel dit vir hom asof God hom verstoot en verlaat het.

Maar die psalmdigter se vertroue op God oorwin sy twyfel en verlange met die bekende bede: *Stuur u lig en u waarheid dat die my lei en my bring na u heilige berg, na u woning!* Dit is 'n bede dat God dit vir hom so sal beskik dat hy gou na die tempel toe sal kan gaan.

Vir die gelowige is dit belangrik om God se teenwoordigheid op te soek. By Hom alleen is ware lewe en troos in alle aardse smart. Gelukkig het die Here Jesus belowe: *...waar twee of drie in my Naam saam is, daar is Ek by hulle* (Matt 18: 20). Geloof verlang dus om die Here by sy Woord en erediens te soek.

15 Oktober

U is my koning, o God

Psalm 44

Hoekom, dink u, kry mense swaar? Hoekom lyk dit partykeer asof gelowige mense swaarder kry as ongelowige mense?

'n Mens kan nie in een sinnetjie 'n antwoord op sulke vrae gee nie. Eintlik kan jy net 'n antwoord kry deur met God self hieroor te worstel. Dit is wat die skrywer van hierdie psalm doen. Hy stort sy hart voor die Here uit. Hy verstaan nie hoekom God dit toelaat dat goddelose mense hulle (Israel) spot nie. Die psalm is waarskynlik geskryf in die tyd toe Israel in ballingskap was en vir die skrywer voel dit of God sy rug op sy volk gedraai het. Die ergste is dat dit vir hom voel asof hulle swaar kry juis omdat hulle God bly dien (verse 21-23).

Miskien kry u vandag swaar. Miskien het dit vir u ook al gevoel of God sy rug op u gedraai het ten spyte van u gebede en trane. Psalm 44 verskaf uiteindelik nie 'n antwoord op die vraag waarom 'n mens swaar kry nie. Dit gee ook nie 'n oplossing vir die skrywer se lewenskrisis nie. Maar dit gee tog belangrike riglyne oor hoe ons ons lyding moet hanteer. Dit word soos volg saamgevat:

- Praat met God oor u swaarkry, soos die psalmskrywer. Skryf u eie psalm. Stort u hart teenoor die Here uit en vertel Hom van u onbegrip, twyfel, bitterheid en onsekerheid. Hy wil hê dat u dit moet doen.
- Bly getrou aan God. Hierdie hele psalm spreek van vertroue en gehoorsaamheid aan God. Dien die Here, al kry u ook hoe swaar. Dink maar aan Josef, Daniël, Stefanus en ander geloofshelde.
- Onthou hoe God sy liefde in Jesus Christus aan ons bewys het. Paulus haal vers 23 van hierdie psalm in Romeine 8: 31-39 aan en verklaar dat niks ons van die liefde van God kan skei nie.

Al kry u dus hoe swaar, bid daarvoor, dien God en loof Hom vir sy liefde.

Waarvoor is u die heel bangste op aarde? Daar is baie dinge wat mense bang maak, soos byvoorbeeld vigs, geweld, verwoesting van die natuur, seksuele molestering, om jou werk te verloor. Ouers is beangs oor hulle kinders se toekoms. Ons word elke dag gebombardeer met dinge wat dreig om ons lewens omver te gooi.

Die digter van Psalm 46 sê vir ons dat daar geen hoekie uit die diepste see tot in die hoogste hemel is waaroor God nie beheer het nie. Glo u dit? Glo u dat God getrou bly, al tref die grootste rampe u en al stort alles om u in duie? In Psalm 46 word gesê dat al gebeur die heel ergste, is God by ons. Ons is nooit alleen nie. God is vir ons 'n toevlug en Hy beskerm ons.

U wonder seker nou hoe God in beheer van ons omstandighede is? Ons dink gewoonlik dat God met een of ander magsdaad sal ingryp en ons vyande sal vernietig. In Psalm 46 word egter iets anders gesê. God vernietig nie mense nie, nee, Hy maak vrede! Hy verbreek pyle en boë, Hy slaan spiese stukkend en Hy verbrand strydwaens met vuur (vers 10). Dit laat 'n mens dink aan sekere van die profete se uitsprake oor vrede (Jes 2: 4; 9: 4 en Sag 9: 9-11).

Laat dit u nie ook dink aan die lied wat die engele eenmaal gesing het nie? *Eer aan God in die hoogste hemel, en vrede op aarde....* Ons noem Jesus Christus dan ook Vrededors. Ons verkondig die vredesboodskap van Christus wat vyandskap vernietig en eenheid bring waar daar verdeeldheid was. God beheer alles en waar Hy verskyn en met mense praat, kom daar vrede tot stand. Maar waar daar oorlog en angs en vrees is, is Hy nie afwesig nie en hoef ons nie bang te wees nie, want God is in beheer. Hy kan ook dáár vrede bring.

Ek is seker dat almal van ons hierdie psalm met groot oorgawe lees en dit ook al in die kerk gesing het. Maar wat beteken dit vir u om te sê: *God is bo almal verhewe* (vers 10)? Ons sê dit baie maklik en ons is baie ernstig en vroom wanneer ons dit sê. Ons glo selfs dat ons dit bedoel, maar die vraag is: Wys ons met ons lewe dat God bo almal verhewe is?

Om te bely dat God bo almal verhewe is, beteken dat ons Hom met ons hele lewe sal eer en prys. Hierdie lofprysing vind nie net op Sondag in die erediens plaas nie, maar moet elke dag van die week in ons lewens bevestig word. Hoekom is dit so belangrik om God te eer? Omdat Hy die Groot Koning is en oor die hele aarde heers, ook oor ons lewens. God het seggenskap oor ons lewe. Een van die redes waarom mense se lewens in chaos verval, is omdat hulle God uit die oog verloor. Wanneer

ons nie meer met God rekening hou in ons lewe nie, raak ons selfsugtig en is ons net op onself gerig.

Die belangrikste vraag wat ons elke dag vir onself moet vra, is nie: *Watter voordeel kan ek vandag uit die lewe trek?* nie, maar: *Op watter wyse kan ek God vandag die beste eer en dien?* Dit geld my huwelik, my verhouding met my kinders of my ouers, my werk, my politiek, my besigheid, my verhouding tot die natuur, my sport en my verhouding met my meisie of my kêrel.

As ons met die gesindheid leef om elke dag alles te doen om God te eer, sal ons vind dat ons vreugde en blydskap uit die lewe put.

18 Oktober

Aan Hom kom al die lof toe

Psalm 48

Watter plek neem God in u lewe in? Dit klink na 'n snaakse en selfs 'n onnodige vraag, nie waar nie? Dit is tog logies dat God die belangrikste in ons lewens is.

In Psalm 48 loof die psalmis die Here. Alles wat hy sê, kom net op een gedagte neer: aan God kom al die lof toe! God het sy volk beskerm en gered. Wanneer die psalmskrywer en sy medegelowiges aan alles dink wat God vir die volk gedoen het, kan hulle nie anders as om Hom te loof en te eer nie. God is volkome in beheer van alles wat met hulle gebeur. Hulle eien nie 'n greintjie van die eer vir hulleself toe nie.

Ook ons is deel van God se volk, ons is deel van sy kerk. Soos wat God volgens die Bybel 'n pad met Israel en met sy kerk geloop het, so loop Hy vandag nog 'n pad met ons. Hy het ons in Jesus Christus gered. Hy woon deur die Heilige Gees in ons. Hy het vir ons alles gegee wat ons nodig het om te lewe en om Hom te dien (2 Pet 1: 3-11). Elke keer wanneer ons die erediens bywoon, Nagmaal gebruik en tydens bediening van die doop, word ons herinner aan alles wat God vir ons gedoen het en nog steeds doen. Elke keer wanneer ons Bybel lees, word ons herinner aan God se liefde en genade. Kom ons bring aan God die eer vir al die liefde en genade aan ons bewys. Ons doen dit wanneer ons bid; ons doen dit deur vir ons kinders en ander mense te vertel van God se liefde en ons doen dit deur Hom te loof en te prys in ons eredienste.

19 Oktober

God sal my loskoop uit die mag van die dood

Psalm 49

Ons lewe in 'n eienaardige wêreld. Een van die eienaardighede is dat mense hulle eiewaarde meet aan die dinge wat hulle het of nie het nie. Tydens 'n jeugkamp het jongmense aan my vertel dat daar sekere groepe op skool is wat jou net aanvaar as jou pa dieselfde duur, luukse motor as hulle pa's ry, of as jy self ook 'n motorfiets het.

In Psalm 49 word gesê dat geld en besittings nie vir jou geluk kan bring nie. Jy kan ook nie met geld vir jou 'n plek by God koop nie. Net God self kan vir jou ware geluk gee en Hy gee dit verniet aan alle mense. Jou besittings kan van jou af weggeneem word, maar dit wat God gee, kan nooit weggeneem word nie, dit bly vir ewig.

Baie mense het al ervaar dat hulle baie tyd en energie daaraan spandeer om opgang te maak in hulle werk en om welvarend te wees, net om te sien hoe hulle huwelik en gesinslewe uitmekaarspat.

Ons moet onthou dat rykdom op sigself nie sleg is nie, maar dit gaan oor die gesindheid waarmee 'n mens lewe. Psalm 49: 14 praat van *...mense wat op hulleself vertrou*. Maar ook mense wat nie ryk is nie, kan op hulleself vertrou en so God verloor. Die belangrikste is dat ons nie na aardse rykdom sal streef nie, maar na hemelse rykdom (Matt 6: 19-21). Almal van ons, ryk en arm, gaan eendag sterf. Al rykdom wat ons dan het, is ons ewige erfenis. Bepaal vir uself watter rykdom vir u die belangrikste is.

20 Oktober

**Lof is die offer wat jy aan God
moet bring**

Psalm 50

Mense kan God se bevele gehoorsaam en tog ver van Hom af lewe. Dit is wat Israel gedoen het. Hulle het pligsgetrou offers gebring, maar sonder die regte gesindheid wat daarmee gepaard gegaan het. Die offerandes was deel van hulle godsdienste. Hulle het egter die fout gemaak om te dink dat God van hulle offers afhanklik is; dat hulle deur hulle offers vir Hom sorg. Daarom was hulle offers net leë, uiterlike gebare.

God verafsku so 'n godsdienst. Van buite lyk dit baie mooi, maar van binne is dit dood. Dit het geen lewe nie. Jy sê byvoorbeeld mooi en indrukwekkende dinge oor God, soos: God is die skepper van die hemel en die aarde, maar jou hart is ver van God af. In die beoefening van só 'n godsdienst sal jy selfs al die uiterlike dinge reg doen deur byvoorbeeld elke Sondag kerk toe te gaan, maar jou lewe verander nie.

Dit help nie ek het 'n pragtige belydenis oor God, maar my lewe getuig nie daarvan nie. Dit help nie ek sit Sondae vroom in die kerk, maar by die huis leef ek soos 'n ongelowige nie. Dit help nie ek bely dat Jesus uit die dood opgestaan het, maar ek het nog nie saam met Hom opgestaan tot 'n nuwe lewe nie - 'n lewe waar die hongeres gevoed en die naaktes geklee en die siekes besoek word nie. Dit help nie ek sê God het die hemel en die aarde geskep, maar ek doen niks om die besoedeling en vernietiging van die omgewing te keer nie.

Daarom sê Jesus in Matteus 15 dat ons ons harte moet ondersoek, want uit jou hart kom die dinge wat jy sê en wat jy doen. God verwag opregtheid, nie leë godsdienstige gebruike nie. En in Psalm 50: 23 sê

God: *Die mens wat My eer, is die een wat lof as 'n offer bring. Hy wat reg lewe, vir hom sal Ek red.*

21 Oktober

**Die offer wat U wil hê, o God, is
verootmoediging**

Psalm 51

Wat doen u wanneer u ontdek dat u sonde gedoen het? Baiekeer probeer ons dit verbloem, want ons voel skuldig daarvoor en ons is bang vir die gevolge daarvan. Dawid het sy sonde met Batseba probeer toesmeer deur haar man, Urija, te laat doodmaak (vgl 2 Sam 11). Dit is ons sondige, menslike manier van dinge doen.

Maar wat verwag God van ons? God verwag dat ons ons sonde sal erken en teenoor Hom sal bely. God het die profeet Natan gebruik om vir Dawid tot by hierdie punt in sy lewe te bring (2 Sam 12). Eers tóe is Dawid bevry van die verskriklike las wat sy sonde meegebring het. Let op die gevolge van Dawid se sonde: Urija is doodgemaak; Dawid se vrouens is onteer; Dawid en Batseba se kind is kort na sy geboorte dood; God se eer is aangetas.

Daar is net een manier waarop ons van ons sonde en skuldgevoelens bevry kan word: Bely dit voor God en vra sy vergifnis daarvoor. Daarom sê Dawid: *Die offer wat U wil hê, o God, is verootmoediging: U sal 'n hart vol ootmoed en berou nie gering ag nie, o God* (vers 19).

Omdat Dawid opreg berou gehad het, het God hom vergewe. Geen sonde is te groot om vergewe te word nie. Voel u dalk asof u nooit weer naby God sal kan kom nie omdat u iets verskrikliks gedoen het? Onthou dan dat Jesus Christus vir al u sondes aan die kruis gesterf het - ook dit waaroor u so skuldig voel. God sal u vergewe wanneer u opreg om vergifnis vra. Hy belowe dit in sy Woord (1 Joh 1: 8-9). Sy vergifnis bring vrede tussen Hom en ons en tussen ons en ander mense.

22 Oktober

God is goed

Psalm 52

Dawid moes voor Saul wegvlug vir sy lewe. Hy wou by Agimelek gaan skuil het, maar die Edomiet, Doëg, het hom daar opgemerk en by Saul gaan verraai. In hierdie situasie het Dawid sy vertroue in God alleen gestel. Hy het sy lewe in God se hande geplaas, want hy het geglo dat God alleen hom kan versorg, beskerm en bewaar. Hy het geweet dat God goed is, daarom het hy sy vertroue in God gestel en Hom geloof en geprys en gedank.

Teenoor Dawid is Doëg, die verraaiër wat met sy leuentaal en bedrog kwaad gesaai het. Hy het sy vertroue in die tasbare en verganklike materiële dinge gestel, soos rykdom en Saul se guns. Hy het geroem in sy eie bese planne, maar die leuenaar en verraaiër is soos 'n tak wat

deur God uit die land uitgeruk en ontwortel word. Die gelowige daarteenoor is soos 'n olyfboom wat in die huis van God staan. Hy vertrou ten volle op die goedheid en sorg van God, want Hy heers en regeer in die wêreld en by Hom vind ons beskerming en sorg.

Ons moet ons vertrou in God alleen stel. Ons moet nie op uiterlike dinge roem nie, maar in God se goedheid. God is goed en regverdig tot in ewigheid.

23 Oktober

Daar is nie een wat goed doen nie

Psalm 53

Bogenoemde uitspraak geld ten opsigte van alle mense. Elke mens is in wese sondaar voor God. In Psalm 53 (vergelyk Ps 14) word die dwaas beskryf as iemand wat die bestaan van God ontken. Hulle dink nie net dat daar geen God is nie, maar hulle tree ook op asof God nie bestaan nie. Hulle is nie net ingestel op die vernietiging en verwoesting van alles wat bestaan nie, selfs die regverdiges word deur die goddeloses aangeval en vernietig. Maar nie net die dwase en goddeloses is sondaars nie, ook die gelowiges is sondaars.

Ons glo dat God bestaan en ons doen sy wil hier op aarde. Soms erken ons wel die bestaan van God, maar ons doen nie sy wil nie, ons is ongehoorsaam aan God se wil. Ons moet ons skuld voor God bely en ons tot Hom bekeer.

Die digter bely God as verlosser van sy volk en van die regverdiges. God het sy Seun gestuur om ons sondes op Hom te neem en ons met Hom te versoen. Deur sy bloed is ons sondes afgewas. Deur sy dood en opstanding alleen is ons gered en ontvang ons die ewige lewe. God is ons Verlosser en daarvoor moet ons Hom dank en loof. En uit gehoorsaamheid en dankbaarheid moet ons God se wil doen. Die enigste weg tot saligheid is dat ons ons sonde voor God sal erken en bely; dat ons die verlossing in Christus sal aanneem en in dankbaarheid teenoor God sal lewe.

24 Oktober

Die Here hou my lewe in stand

Psalm 54

Elke mens is op 'n stadium in sy lewe daarvan oortuig dat hy te na gekom is en onregverdig behandel is. Dit kan iemand uit eie gesin, kerk, volk of vertroude vriendekring wees.

In hierdie gebed wend Dawid hom tot God nadat sy volksgenote, die Siffiete, hom verraai het. Verraad is tegelyk vriendskap en om vyand te wees. Dit is om verraad teen die onskuldige te pleeg en kwaad oor die naaste, die volksgenoot te bring. Dit is om saam met die vyand te heul en teen die naaste kwaad te saai. Net soos in Dawid se geval, het Jesus ook gely onder soortgelyke verraad.

Die regte optrede van die gelowige in hierdie situasie is om tot God om hulp te roep in gebed. Ons mag nie self wraak neem of die reg in eie hande neem nie, al wil ons dit graag doen omdat dit 'n menslike reaksie is. Ons moet ons lewe aan God toevertrou, want Hy alleen hou ons lewe in stand en Hy is die regverdige Regter. In Jesus Christus alleen sal God ons gebede verhoor. Ons moet volhard in gebed (vergelyk die vrou en die onregverdige regter - Lukas 18: 1-8). God is getrou tot in ewigheid.

Omdat God Dawid gered het, dank en loof hy God. Omdat Christus ons uit genade alleen gered het, moet ons Hom dank en loof.

25 Oktober

Laat jou sorgte aan die Here oor

Psalm 55

Elke mens ervaar deur die loop van sy lewe krisisse. Die gelowiges wat hulle lewe met God as hulle Leidsman aandurf sowel as die ongelowiges wat sonder God lewe, ervaar krisisse of nood. Mense ervaar soms materiële nood; sommige ervaar 'n bedreiging van hulle veiligheid (soos Dawid in Ps 55), en ander het 'n behoefte aan vriendskap en liefde; ander weer ervaar 'n krisis in sy werksomstandighede of in sy persoonlike lewe (byvoorbeeld met sy selfbeeld), ensovoorts. Maar die mens se grootste krisis en nood is sy nood om verlossing van sy sonde.

God het sy toorn teen en oordeel oor die sonde op Christus laat neerkom – teen Hom voltrek. Vergifnis volg op gelowige aanvaarding en belydenis van onder andere hierdie werklikheid. In Christus het God se koninkryk in die wêreld aangebreek. Ons moet ons allereers vir die koninkryk van God beywer, dan sal God vir ons al die ander noodsaaklike lewensmiddele voorsien. Wat ook al ons nood, behoefte en sorgte mag wees, ons moet dit in gebed en smeking en danksegging aan God bekendmaak (Fil 4: 6). God is getrou en Hy sorg vir ons. Hy is ons Verlosser. Maar dit beteken nie dat God ons laste en sorgte sal wegneem of in al ons behoeftes sal voorsien, of ons sal bewaar van sondepleging nie. God gee vir ons die krag om ons laste te dra en 'n krisis die hoof te bied. En alleen deur opregte berou en bekering sal God ons sondes vergewe. Ons moet al ons sorgte en laste aan Jesus opdra. Hy het alreeds op Golgota ons grootste las, ons sondelas gedra. Jesus het self gesê: *As iemand dors is, laat hom na My toe kom en drink* (Joh 7: 37)!

26 Oktober

In God stel ek my vertroue

Psalm 56

Wanneer vrees en angs oor die onbekende of die toekoms ons as 't ware aan die hart gryp, of as hartseer en droefheid ons in tye van teëspoed wil onderkry, soek ons na iemand met 'n luisterende oor. In donker tye, in tye van krisis, soek ons hoop en troos. Dit is in hierdie

situasie dat die gelowige hom in gebed tot God wend. Waar mense nie meer kan troos en onderskraag nie, kan ons weet dat God by ons is. Ons vestig ons geloof in God omdat Hy altyd getrou is aan sy beloftes. God hoor elkeen van sy kinders se noodkreet.

Ons moet nie op mense en heersers vertrou nie, maar op God alleen. Hy is getrou en Hy alleen is die Verlosser van die wêreld. Verder mag ons geen mens of magte vrees nie, want God is almagtig. Niks kan ons van die liefde van God skei nie. Hy het elkeen van ons so liefgehad, dat Hy sy eniggebore Seun laat sterwe het, sodat ons die ewige lewe kan ontvang. Daarom moet ons op God alleen vertrou. Dit wat ons het, wat ons is en wat ons sal wees, is in God se hande.

27 Oktober

Toon u grootheid, o God

Psalm 57

Ons leef in 'n wêreld waar daar geweldige wedywing is om mag, gesag en grootheid. Die grootste en sterkste mens oorleef die langste en hy regeer. Die stryd en konflik is tussen diegene wat die mag het en die wat dit wil afneem. God se grootheid is sinoniem met sy verlossende ingryping in die lewens van die mensdom. Die wêreld se siening van God se verlossingshandelinge staan teenoor die gelowige se belewenis daarvan. Die grootheid van God is nietigheid by die wêreld. Dwaasheid in die oë van die wêreld, is wysheid by God. Om swak te wees in die oë van die wêreld, beteken om sterk en kragtig te wees voor God.

God se verlossing vir ons is die kruisdood en opstanding van Jesus. Hy is die struikelblok op die pad van die wêreld teen Wie die goddelose sy voet stamp. Jesus is die hoeksteen wat deur die bouers verwerp is, net om die fondament van die kerk te wees. Deur sy lyding, vernedering en bespotting het daar vir ons verlossing gekom. In hierdie wêreld is daar nie tyd vir nederigheid, selfverloëning en opoffering nie. Daarom is God se daad vir die wêreld onverstaanbaar en onverklaarbaar. Slegs deur die geloof en genade alleen het ons deel aan God se verlossing. Sy grootheid, liefde en trou kan slegs in geloof aanskou word.

28 Oktober

U is my veilige vesting

Psalm 59

Dawid was in sy huis terwyl sy vervolgers sy huis omsingel het om hom dood te maak. Ons word ook soms omring deur gevaarlike situasies waardeur ons lewe bedreig word. Wanneer dreigende stormweer rondom ons woed, is ons huis vir ons 'n veilige beskutting. Ons huis is vir ons kinders 'n beskerming teen die aanslae van die wêreld. Wanneer oorlog dreig, soek die mense skuiling in bomskuilings en ondergrondse kelders. Maar al hierdie skuilings is verganklike en ontoereikende vestings. Huise kan in storms weggespoel word; ons kinders kan deur die

wêreldse dinge meegesleur word en bomskuilings kan deur 'n kragtige bom aan skerwe geruk word. Hierdie vestings kan ons ook nie beskerm teen die aanslae van die bose magte nie.

Daar is net een onverganklike, onvernietigbare en betroubare vesting en dit is God. God alleen kan ons beskerm en uitred in tye van gevaar. God is almagtig en regeer oor die hele wêreld en sy kerk. Die gronde waarop God 'n veilige vesting is, is sy trou en sterkte. Geen mens kan so vertrou word soos God in sy verbondstrou nie. Daar is geen ander mag of sterkte, behalwe God nie. Hy alleen is ons Verlosser. In Christus het Hy ons grootste vyand, die dood, oorwin. God het alle magte aan Hom onderwerp. Uit genade het ons deel aan al God se goedheid en beskerming. Omdat God ons Verlosser is, moet ons Hom dank en loof met 'n lewe van algehele toewyding. Hy alleen is my veilige vesting omdat Hy die sterkte is en trou is aan sy beloftes.

29 Oktober Laat my by U 'n blywende tuiste vind Psalm 61

As ons maar net geloof kan hê, het ons baie om op te hoop. Die versekering wat geloof vir ons inhou, is uiters kosbaar. Dit is terselfdertyd 'n dankbare aansporing vir onself en ander gelowiges. As ons bid: *Here hoor my, sê my geloof: God hoor!* As ons bede is: *Wees my skuiling, sê my geloof: God is 'n toevlug, 'n skuilplek!* Wat 'n wonderlike aansporing is dit nie te midde van lyding nie!

Die psalmdigter is verwese en hunker in sy verlatenheid na God, na sy teenwoordigheid en sy tempelwoning. Want sy geloof sê vir hom in God se sorg kan hy verseker wees van beskerming. As hy bid en kla en na God roep, is dit terselfdertyd 'n versekering dat hy hunker na God. Sy bede vir die koning is ook 'n bede vir homself en sy volk. God is die skuiling waarop hy hoop, sy blywende tuiste! Daarom kan hy in blydskap afsluit en God loof. En as die psalmdigter vol lof vir God afsluit, is dit terselfdertyd vir homself 'n dankbare aansporing vir wat voorlê, want *by God is 'n blywende tuiste* vir hom!

30 Oktober Net by God vind ek rus Psalm 62

Calvyn het eenkeer in 'n uitleg oor die verhaal van Abraham wat vir Isak moes offer (Gen 22), die volgende gesê: Die toets vir Abraham is daarin geleë of sy geloof in die belofte van God se voorsienigheid sterker is as sy onbegrip van die situasie waarin hy verkeer het. As ons hieroor nadink en besef dat ons eie geloof ver te kort skiet, kan ons weet: God sal daar wees!

Ten opsigte hiervan is Psalm 62 voorwaar soos 'n ligte bries. Die digter doen 'n geloofsbelydenis, sing 'n vertrouenslied tot God wat sê: Dit

maak nie saak wat gebeur nie, by God is vir my rustigheid en kalmte. Al is sy lewensomstandighede soos 'n muur wat onvas is en inmekaar wil tuimel, in geloof weet hy dat God stewigheid verleen aan sy lewe. Sy ellende hou nie noodwendig op nie, maar die versekering dat God rustigheid bring, groei sterker as sy aardse leed. Op God kan 'n mens vertrou! Hy is só oortuig daarvan dat hy die hele volk oproep om saam met hom bly te wees oor die krag en innerlike rustigheid wat by God is. In die psalm word 'n wysheid besing wat sê dat geen bedreiging God se beskerming ongedaan kan maak nie!

31 Oktober

**Ek soek U, ek dors na U;
ek smag na U...!**

Psalm 63

Lyding en tye van krisis beteken gewoonlik vir ons ellende of onaangenaamheid wat 'n mens liever sou wou vermy. Tog kan lyding en 'n krisis juis 'n geleentheid inhou, die een groot geleentheid tot geloof en vertroue in God. Dit is die groot verskil tussen die twee moontlikhede. As ons 'n geleentheid in elke omstandigheid kan raaksien, skenk God se teenwoordigheid aan ons die nodige vertroue en krag om dit die hoof te bied.

Die psalmdigter bely iets hiervan as hy so sielsverlangend roep na God. Die klaende verlange na God wil juis ook 'n jubelende lofprysing wees, 'n dankbare herdenking aan God se hulp en steun. Die digter se verlange na God lê juis in die versekering dat by God hulp en raad is. As hy nadink oor sy lewe, kan hy nie anders as om dit te sien as 'n geleentheid om God te loof en te prys nie, want God was nog altyd sy lafenis, sy redding. Die digter kan hom in God verheug en roem, want sy hele lewe getuig van 'n lewe vol van genade!

1 November

**Laat die regverdige hom
in die Here verbly**

Psalm 64

Troos wil iets laat blyk van *nogtans* en *ten spyte van*. Habakuk het in geloof tot die troostende krag gekom wat hom daartoe gebring het om te sê dat al is dinge hoe sleg of haglik, *nogtans sal ek in die Here jubel, sal ek juig in God, my Redder!*

Die psalmdigter rig 'n dringende gebed tot God en hy kla by God. Hy is baie bang en vra dat God hom sal verberg van al die onheil. In sy angs bid hy dat God hom sal wegsteek van dit wat vir hom voorlê. In sy bede sê hy hoe verskriklik desperaat hy is. Net God kan hom help, anders is daar geen uitkoms nie.

In die dringende gebed word die regverdiges of gelowiges ook nie teleurgestel nie. God is getrou en daarin kan elke gelowige troos vind en

ook bely: Ten spyte van alles wil ek my in die Here verbly, wil ek by Hom my toevlug soek, wil ek Hom prys! Al gaan dit ook hoe sleg met my, nogtans wil ek my verheug in God se trou!

2 November

U laat die mense juig

Psalm 65

'n Seënbede wat ons telkemale op 'n Sondag by die erediens begroet, lui: *Dit gaan goed met die mens vir wie U uitkies en laat naderkom om in u tempel te bly. Laat ons die goeie dinge in u huys in oorvloed geniet...!* God is goed. Sy goedheid en genade is so omvattend en oorweldigend dat 'n mens nie anders kan as om Hom daarvoor te loof en te prys nie!

Die psalmis wil die volk of gemeente se lof aan God in sy tempel in Sion bring, daar waar Hy teenwoordig is. Die psalmis besing God se lof en eer wat alles omvat, al God se skeppingsdade en liefdevolle handeling hier op aarde. Sy lofsang getuig van 'n persoonlike verhouding met God wat net goedheid en oorvloed inhou. Hy loof God ook vir die oorvloed in die land wat getuig van sy teenwoordigheid en sy goedheid.

Laat ons hierdie heerlike teenwoordigheid van God waardig wees. Ons moet God met ons hele lewe loof en prys, want in Christus het ons alles om voor dankbaar en gelukkig te wees!

3 November

Hoe ontsagwekkend is u werk

Psalm 66

God se daade is so ontsagwekkend dat ons dit nie werklik kan bedink of omskryf nie. Tog gebied dit ons juis om daaroor te juig en daarvan te getuig, oral ons lewe deur.

Die psalmis begin deur God se ontsaglike groot daade te beskryf. Hy begin by die skepping, hy dink na oor die geskiedenis, oor sy persoonlike ervaring en dit alles laat hom gebiedend uitroep: *Juig tot eer van God.... Sing tot roem van sy Naam.... Hoe ontsagwekkend is u werk.* Hy wil dit by medegelowiges tuisbring dat God se seëninge oorvloedig is. God se daade dwing soveel ontsag af dat ons nie anders kan as om Hom daarvoor te loof en te prys nie. Ons lewens moet van sy groot werk getuig!

4 November

Mag al die volke U loof

Psalm 67

Die priesters moes die volk seën met die bede: *Die Here sal julle seën en julle beskerm; die Here sal tot julle redding verskyn en julle genadig wees; die Here sal julle gebede verhoor en aan julle vrede gee!* So (sê die Here) moet die priesters my Naam oor die Israeliete uitroep, en Ek sal hulle seën (Num 6: 24-27). Dit is ook die seënbede wat ons aan die einde van die erediens hoor as ons die nuwe week moet ingaan.

Die psalmdigter begin met 'n aanhaling hieruit en bid dit vir alle gelowiges, maar ook wyer, vir alle volke. Hy bid die bede sodat elke gelowige Hom uit die ondervinding van God se seën kan loof. Hy bid dit ook vir alle volke sodat hulle God se redding kan ondervind en sy Naam sal bely en loof.

God se daade is so ontsagwekkend en omvangryk dat almal dit moet sien en ervaar. God se redding is so wonderlik dat almal dit moet beleef en sy lof besing. Want eers as almal die lof sing, sal ons iets laat geskied van die groot lof wat Hom toekom. Mag ons dié bede vir elkeen bid, vriend of vyand; want dit gaan om die grote eer van sy Naam!

5 November

**Die Here is 'n Vader vir
weeskinders en 'n beskermmer van weduwees**

Psalm 68

Psalm 68 is 'n lied wat die volk van die Here gesing het tydens hulle optog ná 'n oorwinningsfees om die Here se koningskap en magtige daade te herdenk, asook om Hom te loof vir sy sorg aan die volk. So word die Here in vers 6 beskryf as 'n *Vader vir weeskinders*. Vir hulle wat hulle aardse vader verloor het, is alles nog nie verlore nie, want die hemelse Vader neem daardie plek in.

Vir die mense van daardie tyd was die beskerming en versorging van weduwees en weeskinders een van die take van die ideale koning. In oud-Israel het die volk hierdie taak aan die Here opgedra en in hierdie psalm loof hulle Hom daarvoor. Solank as wat hierdie aarde bestaan, sal daar sekerlik altyd weduwees en weeskinders wees. En hierdie kwesbare mense sal altyd 'n baie sagte plekkie in die hart van God inneem. Daarom kan diesulkes weet dat God vir hulle sal sorg. Maar hoe doen Hy dit vandag? Hy gebruik sy kinders vir hierdie taak. Timoteus gee vir ons as gelowiges die opdrag: *Versorg die weduwees...* (1 Tim 5: 3) en Jakobus sê: *Egte en suiwer godsdiens voor God die Vader is om weeskinders en weduwees in hulle moeilike omstandighede by te staan...* (Jak 1: 27). In ons almal se gemeentes is daar sekerlik weduwees en weeskinders. Hoe sorg ek vir hulle, of verontagsaam ek ook hierdie Goddelike opdrag en skuif my verantwoordelikheid op ander mense of op 'n diensgroep af?

6 November

U hulp staan vas

Psalm 69

Ek is moeg geroep na die Here, is woorde wat 'n mens dikwels hoor, dalk net in een of ander verskuilde vorm. Voel u dalk ook so? Die digter van Psalm 69 gebruik drie beelde om vir ons te sê presies hoe hy voel: ...die water het tot by my keel gekom; ek het weggesak in diep modder waarin ek nie kan staan nie en ek het in diep waters beland waarin die

stroom my meegesleur het.

In ons almal se lewens is daar afdraendes en laagtepunte. Soms voel dit vir ons of ons tot in die diepste, donkerste put denkbaar afsak. Juis dan kan ons by die psalmis van Psalm 69 leer, want hierdie man het ook so gevoel, maar hy het nie weggehardloop en opgehou om na God te roep nie. Hy het in sy worsteling 'n beroep op die goedheid en liefde van God gedoen wat 'n belangrike feit onderstreep, naamlik dat hy God ken. Hy weet dat God se hulp altyd daar is vir sy kinders. Deur die geskiedenis is daar soveel sprekende bewyse daarvan. Deur op te hou met worsteling en met gebed, sal hy in die hand van die bose speel. Daarom rig hy hom tot God, want hy weet: *U hulp staan vas....*

Is dit nie wonderlik dat Jesus Christus met ons rekening hou juis as ons soos hierdie man voel nie? Hy rig 'n uitnodiging tot ons: *Kom na My toe, almal wat uitgeput en oorlaai is, en Ek sal julle rus gee* (Matt 11: 28). Hierdie psalm en Jesus se uitnodiging is ons motivering tot volhardende geloof in God en gesprek met Hom.

7 November

**Laat dié wat op u hulp
staatmaak, altyddeur sê: God is groot!**

Psalm 70

Ons lewe nie in 'n volmaakte wêreld nie. Intendeel, trane, pyn, bedrog, geweld en liefdeloosheid sal altyd deel van ons aardse bestaan wees. Ons leefwêreld is gebroke, broos en boos.

Soos in Psalm 69, verkeer die digter van Psalm 70 ook in nood. Hy voel die onvolmaaktheid van hierdie wêreld aan sy lyf, sy lewe is in gevaar. En tog hardloop hy nie weg nie, want hy weet: By God is daar hulp en redding. Daarom kan hy ook in sy diepste nood met oortuiging sê: *...laat dié wat op u hulp staatmaak, altyddeur sê: God is groot* (vers 5)!

Ook in hierdie onvolmaakte wêreld is God steeds werksaam en teenwoordig. Ons moet nie die fout maak deur te dink dat God se hulp, vertroosting en verlossing iewers in die toekoms vir ons lê en wag nie. Nee, nou, op hierdie oomblik kan u en ek deel hê aan die saligheid. Die een groot bewys daarvan staan op Golgota aan 'n kruis. Daarom kan ons ook met oortuiging uitroep: God is liefde! Moenie van u probleme af weghardloop nie; moenie probeer wegkruip in hierdie onvolmaakte wêreld nie. Vertrou op die Here en u sal dit ervaar: God is groot!

8 November

**Op U, Here, het ek van jongs
af vertrou**

Psalm 71

God het hom alleen gelaat!, is die woorde van die psalmdigter se vyande in vers 11. Daardie tyd (soos ook vandag) het baie mense 'n heel eenvoudige lewensformule gehad: As dit met jou sleg gaan, is dit omdat

Hy gesondig het en God sy rug op jou gedraai het. Maar omdat die psalmdigter 'n kind van die Here is, weet hy dat dit nie heeltemal so eenvoudig is nie. God kan sy rug op die sondaar draai, maar Hy doen dit nie met die sondaar wat op Hom vertrou nie. En dit is presies hoe die psalmdigter se lewe ingerig is: *Op u, Here, het ek van jongs af vertrou*. Hy weet dat God 'n God vir alle lewenseisoene is. Deur die wisselende jare van storm en drang, deur die stryd van volwassenheid, deur die fleur van die lewe tot in die gryse ouderdom van die mens se lewe bly God getrou. Dit is waar, hy wat van jongs af deur God onderrig is, sal, as hy grys word, nie deur God verlaat word nie. God bly getrou! Daarom weet die psalmdigter dat God hom nie nou alleen laat in sy persoonlike nood nie.

God wil hê dat die mens se sonsondergang net so mooi sal wees soos sy dagbreek en middaguur. Daarom kan ons ook in ons diepste worstelstryd weet: Ook daar is God!

9 November

**Leer tog die koning om te
regeer volgens u wil**

Psalm 72

Die koning het 'n belangrike plek in die lewe van oud-Israel ingeneem. Hy moes nie net regeer nie, maar moes ook die voorbeeld van die Groot Koning – Jesus Christus – wat sou kom, wees. Een van die belangrikste take van die koning was om te sorg dat reg sal geskied, veral aan hulle wat nie so 'n prominente plek in die samelewing ingeneem het nie.

In 1 Timoteus 2 word ons opgeroep om vir die gereeders te bid. En hier in Psalm 72 het ons 'n pragtige voorbeeld van hoe daar vir die gereeders gebid moet word. Hierdie psalm is 'n gebed wat tot God gerig word waarin God gevra word dat Hy die koning moet leer om te regeer *volgens u wil*. Dwarsdeur die psalm word beskryf hoe dit sal wees indien die koning volgens die wil van God regeer. Daar sal orde wees en reg sal geskied wat die grondslag vir 'n rustige en stil lewe is. Dit is immers iets wat ons almal begeer.

In die Nederlandse Geloofsbelydenis (Artikel 36) word elke kind van die Here opgeroep om vir die owerheid te bid. U weet, ons kan die owerheid geen groter guns bewys as om vir hulle te bid nie. Ons moet bid dat hulle deur hulle regering die wil van God sal weerspieël, sodat *...ons 'n rustige en stil lewe kan lei in volkome toewyding aan God en in alle eerbaarheid* (1 Tim 2: 2).

10 November

**Daar is niks in die hemel of
op die aarde wat vir my meer beteken as U nie**

Psalm 73

Het u al hierdie woorde gehoor: *Ek is 'n kind van die Here, maar ek kry*

swaar. Kyk net hoe rustig en voorspoedig lewe die goddeloses? Dit is ou bekende woorde. Selfs in die boek Job kom hierdie gedagte sterk na vore. Voel u dalk ook so oor die oënskynlike voorspoed van die goddeloses teenoor die swaarkry en stryd van die regverdiges?

Die digter van Psalm 73 het met dieselfde probleem geworstel. So ernstig was dit dat hy byna sy geloof prysgegee het! Met logika het hy dit probeer uitleë, maar hy kon nie (vers 16). Al troos wat hy gehad het, was dat sy einde beter sal wees as dié van die goddeloses. Die psalmis het tot die besef gekom dat hierdie ou wêreldjie waarin ons lewe, maar net tydelik is. Die ewigheid lê nog voor! Daarom sal selfs die oënskynlike voorspoed van die goddeloses van korte duur wees. Ons sê *oënskynlik*, want hoe kan iemand wat sonder God leef, werklik gelukkig wees? Kan 'n mens, al beskik jy oor baie aardse skatte, sonder God gemoedsrus in jou hê? Nee, want God is liefde, vrede en geluk. Die psalmis het dit ook besef daarom sê hy in vers 25: *Daar is niks in die hemel of op die aarde wat vir my meer beteken as U nie*. Lees gerus ook in Romeine 8: 38-39 van die vaste sekerheid wat Paulus het.

11 November Dit is God wat verneder of verhef Psalm 75

Die mens het 'n innerlike begeerte om te presteer. Hy wil meer kennis opdoen, vinniger hardloop, verder spring en hoër geboue oprig. Dit is ook goed en mooi so. Selfverheffing is egter iets anders. Selfverheffing grens aan hoogmoedigheid. Selfverheffing is om op jou eie prestasies te roem; om vir almal rondom jou duidelik te laat verstaan dat jy beter as hulle is.

In Psalm 75 wil die digter die goddeloses duidelik daaraan herinner dat hulle hulleself nie teenoor God moet verhef nie (vers 6). Baie mense soek verheffing op baie plekke: in eie prestasies, in kundigheid van familieleden, in sportprestasies van hulle kinders. Maar dit lê nie daar nie (vers 7). *Nee, dit is God wat verneder of verhef...* Wie homself hooghartig in die plek van God wil stel, sal verpletter word.

Waarin roem u? Elke mens het seker sy eie prestasies waarin hy kan roem as hy wil, maar dit pas nie by 'n Christen nie. Ons opdrag in 1 Korintiërs 1: 31 is duidelik: *Dié wat wil roem, moet in die Here roem*. Want dit wat ons wel bereik, kom nie uit eie krag en eie wysheid voort nie. Nee, dit is deur genade alleen....

12 November God kom om hulpeloses te red Psalm 76

In hierdie gedeelte tref ons Israel aan waar hulle deur die Assiriërs beleër is en God hulle red deurdat Hy die vyand verslaan. God word in die gedeelte op kleurrike wyse geskets as 'n soldaat in 'n segetog voor

wie niemand kan standhou nie, al is hy hoe magtig.

Belangrik is dat ons sal onthou dat die Assiriërs in daardie tyd een van die magtigste nasies was en dat almal hulle gevrees het. Dit is ironies dat God in sy almag hulle in hulle slaap oorweldig het en redding vir die hulpeloses gebring het.

God as Almagtige is steeds teenwoordig in die wêreld waarin ons leef. God kom ook ons as hulpeloses van ons dag te hulp – nie net om chaos en chaosmagte te beheer nie, maar juis ook in ons grootste hulpeloosheid, naamlik die mag van die sonde. God het reeds die segetog aangepak en ons te hulp gekom in Jesus Christus ons Verlosser. Daarom kan ons vry in die geloof leef, in vertroue op die Almagtige. Mag ons ook dan op hierdie redding reageer deur elke dag ook ons dankoffer/ons dankbaarheid aan God te bewys in alles wat ons doen.

13 November

**Ek wil nadink oor al u werk
en oor al u dade peins**

Psalm 77

So baie keer voel ons ook soos die psalmdigter. Hy voel hom van God en mens verlate en deur God verstoot in sy spesifieke nood. Ja, in die oomblik van 'n krisis word alles vir ons so uitsigloos dat ons in ons mensheid selfs God as ver ervaar.

Maar hy begin nadink oor alles wat God in die verlede vir hom en sy volk gedoen het. God het Homself as almagtig en genadig geopenbaar en sy volk telkens gered, hoe uitsigloos die situasie ook mag gelyk het. God is in beheer van alles, ja selfs van die natuurelemente.

So wil die gedeelte jou ook oproep om in tye van krisis en wanneer alles om jou nag word, nie jouself blind te staar omdat God nie doen soos jy wil nie. Jy moet jou gedagtes opnuut rig op God se dade van die verlede – in die besonder wat Hy vir jou gedoen het, naamlik toe jy as gevolg van die sonde sy vyand was, het Hy jou verlos in Christus en tot sy kind gemaak. As ons dit oorpeins, kom daar slegs een vraag in 'n mens se gedagte op: As God my sy kind gemaak het, hoekom sal Hy my nou alleen laat? God bly altyd getrou en sal jou ook nou nie verlaat nie.

14 November

**Sodat die volgende
geslag dit kan weet**

Psalm 78

In hierdie psalm vertel die psalmis aan die nageslag van God se leidende hand en genade ten spyte van die volk se ongehoorsaamheid en weerbarstigheid. Hy vertel dit aan die nageslag sodat hulle dit kan weet en gehoorsaam aan God sal wees en nie soos hulle voorvaders sal optree nie.

Die vraag wat onmiddellik in 'n mens se gedagtes opkom, is: Het juis

hierdie bekendmaking van God se daad nie ook in ons huise stil geword nie, so stil dat ons en ons kinders ook 'n opstandige volk geword het? Hou ons nog huisgodsdiens? Kom ons nog elke dag ons afspraak met die Here na?

Kom ons dien die Here elke dag in gehoorsaamheid en ons leer en vertel vir ons kinders/vriende/kollegas van God se genade – nie net uit gehoorsaamheid nie, maar ook sodat hulle dit kan weet en God kan verheerlik.

15 November

**Vergewe ons ons sondes
tot die eer van u Naam**

Psalm 79

Die skrywer van hierdie psalm het in die tyd van die Babiloniese ballingskap geleef. Die buurvolke het Juda en Israel gespot omdat dit gelyk het asof God hulle verlaat het. Die psalmis rig 'n noodkreet tot God omdat die tempel van God ontwy is deurdat heidene dit binnegegaan het en aan die brand gestee het.

Hy roep tot God en smeeke by God dat hy die volk moet red, dat Hy hulle sondes moet vergewe sodat God se Naam nie langer deur die heidense nasies bespot word nie. Die psalmis is nie in die eerste plek begaan oor die lot van die volk nie, maar oor die eer van God.

Hoe anders is sy uitgangspunt nie teenoor die siening van ons tyd waar die mens, die individu, die eie ek in die fokus van alles staan nie; waar meeste van dit wat ons sê en doen, nie op God se eer gerig is nie, maar op myself en my gesin, op ons.

Kom ons probeer hierdie individualistiese en selfgesentreerde lewenswyse waarvan ons deel geword het, verander. Ons moet elke dag daarop ingestel wees dat God se Naam nie onteer en bespot word as gevolg van ons optrede nie.

16 November

**Verskyn tog tot ons redding,
laat dit weer met ons goed gaan**

Psalm 80

Die bidder in hierdie psalm nader tot God en smeeke God om weer tot die volk (Israel) se redding te verskyn. Heel moontlik omdat die volk in ballingskap weggevoer is deur die Assiriërs.

Drie keer roep die psalmis die Here aan wat dui op die dringendheid van sy smeking. Dit is ook baie duidelik dat die psalmis weet dat God alleen uitkoms kan bewerkstellig. Ons kry hier in 'n sekere sin 'n opvolg van die vorige psalm. In Psalm 79 pleit die psalmis vir vergifnis en in hierdie psalm vir die herstel van Israel. Dit is baie duidelik dat dit hier om sondeberou gaan en daarom die noodkreet van die psalmis.

As ons in ons hedendaagse samelewing oor sondeberou praat, sal ons

sekerlik almal daarmee saamstem en selfs sê: Natuurlik, is dit deel van elke gelowige se lewe. Maar oordink ons dit werklik of dit waar is van ons lewens? Erken ons nog ons sonde en soek ons nog ons redding by God? Ons het al so gewoon daaraan geraak om skuld te ontken en iets of iemand anders te blameer dat ons in werklikheid ons redding in onself soek deur ons dade te probeer regverdig.

Bely jou foute voor mens en God en Hy sal die een wat ware berou het, vergewe.

17 November

**As my volk maar na
My wou luister**

Psalm 81

Die volk word deur die digter opgeroep om 'n feeslied te sing en God te loof. Heel moontlik dui hierdie psalm op die loofhuttefees wat nie net 'n dankdag vir die oes was nie, maar wat Israel se bevryding uit Egipte onder die hand van God ook gedenk het en waarin Hy geloof word. Israel kan terugkyk op hulle geskiedenis en God se reddende hand daarin raaksien. Maar ten spyte van God se ontferming en reddende dade was Israel ontrou aan God. Hulle was ongehoorsaam en hardkop-pig deurdat hulle afgode gedien het en van God vergeet het.

Wat sien ons as ons vandag terugkyk op ons lewensgeskiedenis? Kan ons anders as om God se kragtige en reddende dade ook in ons lewens raak te sien? Hy wat ook die swaer las van ons sonde op sy skouers geneem het deurdat Jesus die prys daarvoor betaal het. Hy wat elke dag sy genade oor ons uitstort.

Wat is ons reaksie hierop? Loof en prys en aanbid en gehoorsaam ons God werklik? Is God die spilpunt van jou lewe, jou gesinslewe, of is ons ongehoorsaam, koppig en verblind deur die wêreld sodat God orna-menteel in ons bestaan geword het. Aanbid en gehoorsaam ons Hom net wanneer ons Hom nodig het, maar daarna vergeet ons Hom weer en volg ons ons eie weë.

Moet God nie dalk ook vir ons sê: As my volk/kinders maar na My wou luister!

18 November

Al die nasies behoort aan U

Psalm 82

In hierdie gedeelte beskryf die digter God as Koning met 'n hemelse hofhouding wat uit hemelwesens bestaan. Volgens hierdie psalm is die toesig oor die regspraak aan hulle opgedra en moet hulle toesien dat die regspraak op die aarde volgens die wil van God geskied.

God se dienaars was ongehoorsaam aan sy opdrag, want onreg het hoogty gevier op die aarde. Omdat hulle nie volgens die wil van God opgetree het nie, het hulle onder die oordeel van God gekom.

In die lig hiervan, vra die psalmdigter dat God ook uitspraak oor die hele wêreld moet gee, want alles, ook die nasies behoort aan God en is aan God onderwerp.

Glo ons nog dat alles aan God onderwerp is? Vertrou ons nog op God, of het ons so afhanklik geword van ons menslike bronne, instellings en strukture dat ons God se almag ook daardeur wil beperk? Glo ons nog in God se almag dat Hy volgens sy belofte sy kerk in stand sal hou, of wil ons dit op allerhande menslike wyses self probeer in stand hou? Dit geld natuurlik ook ons persoonlike lewe en ons gesinslewe.

Mag God gee dat ons totaal op Hom vertrou en in sy almag glo.

19 November

Laat hulle besef

Psalm 83

Die psalm skep die indruk van 'n klaaglied van 'n volk wat groot angste beleef om sy voortbestaan. Dit gaan egter nie alleen om 'n gebeurte op die politieke terrein nie; dit gaan ook om die eer van God, sy volk en sy grondgebied. Heel eenvoudig word die bedreiging teen die volk gesien as 'n bedreiging van die eer van God en die bevraagtekening van sy almag en sy vermoë om die vyand op sy plek te sit. In die vereenselwiging van die volk se lot en God se eer en optrede lê daar troos en gevaar opgesluit. Aan die een kant is daar die troos van die geloof dat God diegene wat aan Hom behoort, nie sal laat ondergaan nie. Maar aan die ander kant is daar ook die gevaar dat die historiese en politieke verskille tussen volke op hierdie eenvoudige wyse uit die weg geruim kan word. Daarom moet ons ook deeglik kennis neem van die slotverse van die psalm.

Die God wat die loop van die geskiedenis bepaal, is ook die Een wat oor die elemente van die natuur beskik. Hy moet die vyand skaam maak sodat al die nasies sal weet wie Hy is in sy almag. Dit is nie die bedreigde volk nie, maar God se almag en genade wat die volke tot inkeer moet bring. Laat hulle besef dat alle mag en heerlikheid aan God alleen toekom: Die Allerhoogste oor die hele aarde het alleen die Naam *Here* en voor Hom moet elke knie buig en elke tong bely.

20 November

Hoe lief het ek u woning!

Psalm 84

Dié psalm is die lied van 'n gelowige wat op pad is na die tempel in Jerusalem. Dit is 'n genadegawe uit God se hand om die huis van die Here te aanskou en om daar saam met ander gelowiges die teenwoordigheid van God te beleef en te besing. Terwyl hy deur omstandighede gedwing is om weg van die tempel te leef, kwyn hy weg onder die groot verlange om naby die tempel en die feesgangers te wees. So groot is hierdie voorreg dat hy selfs die moeisame reis daarheen as 'n

voorreg en 'n vreugde beleef. Die gelowige word gedra deur die wete dat hy die Here in sy huis mag ontmoet om daar 'n ongeken- de geborgen- heid te beleef. Dit is altyd weer moontlik deur die God wat krag gee om die reis keer op keer te voltooi. So lief het hy die huis van die Here en wat hy daar mag beleef, dat hy selfs die drumpel daarvan verkies bo inwoning in huise sonder God.

Wanneer die pelgrim ná die feestyd terugkeer na die gewone daaglikse bestaan, is dit in die beskerming van God se liefde en genade. Hy vertrek met die vaste voorneme om voor God reg te lewe, dit wil sê tot sy eer, in die vaste wete dat God hom die krag daartoe sal skenk.

21 November Liefde en trou sal mekaar ontmoet Psalm 85

'n Geloofsgemeenskap smeek dat God die land en sy mense genadig moet wees. Die volk is waarskynlik diep teleurgestel in die omstan- dighede wat hulle beleef na hulle terugkeer uit die Babiloniese balling- skap. Die werklikhede voldoen nie aan die groot verwagtinge wat gekoester is nie.

In die eerste agt verse hoor ons hierdie pleitroep tot die lewende God onder wie se hand die volk reeds swaar gekry het, maar ook uitkoms beleef het. Uit die geledere van die aanbidders kom die woord van iemand wat die stem van God hoor en die boodskap profeties oordra (vers 9). Hy gee goeie nuus deur, wat die geloof in God se geregtigheid bevestig en opnuut laat lewe: Hy sal sy reddende mag in ons land open- baar! Nie natuurkragte of mensemagte nie, maar die liefde en gereg- tigheid van God sal die land herstel. En wanneer die volk van God in trou hulle tot Hom keer, sal die land en sy inwoners vrede beleef wat die verstand te bowe gaan. God reik vanuit sy hoë woning uit na sy mensekinders en hulle wat Hom in geloof antwoord, beleef in onbegryp- like genade dat hemel en aarde mekaar ontmoet in afwagting op sy koms.

22 November Leer my U met toewyding dien Psalm 86

Ons weet dadelik dat ons hier die gebed hoor van 'n mens wat in diepe erns die nood van sy bestaan voor God uitstort. Dele mag vir ons be- kend klink, en juis dié feit betrek ons by wat die skrywer sê.

In die eerste verse hoor ons die klaaglied van 'n mens wat weerloos en arm voor God en sy aardse teenstanders staan. Die smeekgebed gaan dan oor in die belydenis en erkenning dat God self in sy ondeurgronde- like voorsienigheid die bron van verlossing en redding is. Dit is 'n be- langrike kenmerk van die gelowige gebed dat die bidder wat in sy nood uitreik na God, ook blyke gee van die vertrouwe wat groei uit die wete dat

Hy Hom laat vind deur Godvresende soeke.

Met groter geloofsvertroue word die gebed 'n lied wat die lof van God wil besing in die ontdekking dat alle geskiedenis vir God se kinders heilsgeskiedenis sal wees. Terwyl die digter weet dat hy nie sal standhou teen 'n vyand wat nie met God rekening hou nie, bid hy nogtans dat hy vir die vyand 'n teken sal wees van God se lankmoedige liefde en trou. Sô wil hy slegs die instrument in God se hande wees wat ook sy teëstanders tot 'n groter begrip van God se almag sal bring. Daarmee staan hy met toewyding in diens van sy Heer.

23 November Hierdie een is ook 'n kind van Sion Psalm 87

So bekend en gewoon in vorm en inhoud as wat Psalm 86 is, so vreemd en in 'n sekere sin uitsonderlik is Psalm 87. Dit is egter ongetwyfeld 'n loflied op Sion, die heilige berg wat so 'n sentrale plek in die geloofslêwe van die mense van die Ou-Testamentiese tyd ingeneem het. Waarskynlik bevind die digter hom in die tempel in Jerusalem tydens een of ander groot godsdienstige fees waarheen mense van oor die hele bekende wêreld gekom het. Die feesvierende skare beweeg in heilige erns op die maat van gesange voort in 'n optog. Vir die digter is dit of die hele wêreld voor die oë van die sanger verbybeweeg. Van die Nyl en die Eufraat, van Tirus en Kus stroom mense na die huis van God op die berg Sion. Vanuit die skare klink die lofsange op en prys die kordansers die stad van God.

In hierdie oomblik van verwondering oor die almag van God wat alle volke omspan, praat die digter in profetiese styl oor die stad Jerusalem as die geestelike middelpunt van die aarde en die sentrale plek wat die stad in God se handeling inneem. Die psalm begin by die geloof in God, maar die digter besing ook die bron waarvandaan die Christendom sou vertrek op sy pad deur die wêreld. So leer ons hoe die grond voorberei is, sodat die Woordsaad van die evangelie daarin kon ontkiem en vrug dra tot waar ons vandag iets meer begryp van die veelvuldigheid van die koninkryk van God.

24 November Laat my gebed nie tevergeefs Psalm 88
wees nie

Die psalm is 'n klaaglied sonder 'n teken van vertroosting of hoop dat dit met die digter beter sal gaan. Hierdie beproewing beleef die digter al van sy jeug af (vers 16), en dit wil hom tot wanhoop dryf, want hy weet geen raad meer nie (vers 17). Juis daarin is die psalm die getuigenis van 'n mens wat stom word voor die onbegryplikheid van God wat nie antwoord nie, maar in 'n ondraaglike stilte neerkyk op 'n mens wat skyn-

baar tevergeefs bid. Tog is dit sekerlik nie sonder rede dat so 'n psalm, wat ons aan die boek Job herinner, opgeneem is in die Bybel nie. Die feit dat die klaaglied van 'n Godvresende mens verstil sonder 'n enkele woord van vertroosting, verhoed dat ons onder mekaar ligtelik praat, al is dit so goed bedoel, oor die God wat Hom soms verberg vir die mens wat die diepste leed verduur.

Dit was immers dieselfde ondraaglike stilte wat deur die roep van Jesus Christus verbreek is met die woorde: *My God, my God, waarom het U My verlaat?* In dáárdie verlatenheid is ons diepste geborgenheid gevestig.

25 November

**Dit is ons sterkte:
dat ons U guns geniet**

Psalm 89

Ons moet opmerk dat hierdie omvattende psalm oor God se verhouding met sy volk wat in die verbond sy vaste beslag kry, in drie dele verdeel kan word. In verse 1-18 het ons 'n loflied wat die almag, liefde en trou van God wil besing; in verse 19-38 word die belofte wat God aan die koningshuis van Dawid gemaak het, in herinnering geroep en in verse 39-53 het ons 'n droewige klaaglied waarin die digter die feit betreur dat God die verbond herroep het en sy gesalfde, die koning, verstoot het.

Die psalm begin met 'n lied wat waarskynlik deur 'n priester gesing is, waarin die gelowiges herinner word aan God se genade en trou. Hierdie herinnering moet van geslag tot geslag onderhou en oorgelewer word as 'n lewende stuk van die tradisie van die volk. Die onwankelbare trou van God is die fondament waarop die geloof van die verbondskinders gevestig mag bly deur alle tye heen. *Dit gaan goed met die volk wat kan jubel tot u eer, wat in u lig lewe, Here* (vers 16). Terwyl die digter dan oorgaan tot sy klaaglied in die laaste dele van die psalm, het die vroeë kerk juis deur die ontdekking van die feit dat God se heilshandeling deur verkiesing en verwerping voortgaan, geglo dat hierdie psalm wys op die Verlosser wat in Christus na die wêreld gekom het. So is die wonder en die misterie van God se weg met sy skepping nuut by gelowiges tuisgebring.

26 November

Van ewigheid tot ewigheid is U God

Psalm 90

In dié psalm word die ewige aard van God en die verbygaande aard van die mens teenoor mekaar gestel. Die psalmis besin oor die verganklikheid van die mens, 'n werklikheid wat eie aan elke mens se bestaan is. Pragtige metafore word gebruik om die broosheid en tydelikheid van die mens te omskryf. Die verganklikheid is die resultaat van die mens

se sonde en die regverdige God bring die dood as straf hierop.

Belangrik is dat die sleutelwoord in Psalm 90 **lewe** is. Die leser se aandag word wel gevestig op die kortstondigheid van die mens, nie soseer om die mens op moedverloor se vlaktes te plaas nie. Met die lees van Psalm 90 besef die mens wie hy regtig is in vergelyking met God. God is in teenstelling met die mens **ewig**. Hy bly standvastig bo die wisseling van tyd, bo die wisselende aard van die mens en bo die wisseling van geslag tot geslag. Die vraag is: Wat is die verhouding tussen die aard van die mens en die ewige God? Eerstens moet die saak van sonde en dood geskuif word na die aangesig van die ewige God: Die ewige God is vir die sterflike mens nog altyd 'n toevlug. Hierdie verganklike mens het drie dinge bitter nodig, naamlik wysheid, hulp en liefde, en dit alles vind hy as hy sy toevlug na die ewige God neem.

As Nuwe-Testamentiese leser het ons in Jesus 'n **ewige toevlug**. Sy dood onderstreep ons **tydelikheid**, maar sy opstanding hef dit finaal op. By Hom, die Ewige Toevlug, kry ons toegang tot die ewigheid, die ewige lewe. In dankbaarheid moet ons ons dae sinvol benut en ook aan ander met woord en daad toon dat ons Here van ewigheid tot ewigheid 'n toevlug is. Hy is en bly 'n toevlug van geslag tot geslag.

27 November Vind by die Allerhoogste skuiling Psalm 91

Die psalmis vertrou onvoorwaardelik op die beskerming van God. Verskeie beelde word gebruik om dié waarheid, dat God ons teen alle denkbare gevare beskerm, na vore te bring. Dit sou egter 'n foutiewe interpretasie wees om te dink dat 'n mens in die psalm van totale vrywaring van alle gevare gewaarborg word. Die psalm moet nie so verstaan word dat niks slegs ooit oor die gelowige se pad sal kom nie. Uit ervaring weet ons dit is gewoon nie waar nie. Die gelowige is nie afgesonder van die wêreld nie, ook nie immuun teen peste en dodelike siektes of wat ook al nie. Wat wel waar is, is dat te midde van peste en dodelike siektes, die Almagtige daar is en dat ek by Hom skuiling kan vind.

Wat Psalm 91 duidelik wil deurgee, is 'n vaste vertroue in 'n God wat altyd God by my bly, ook midde-in gevaar. Die mens se krisis maak Hom nie minder almagtig en minder God nie. In die lig van die Nuwe Testament breek hierdie waarheid treffend deur. Met die koms van Jesus is God altyd Immanuel: God by ons, 'n toevlug en 'n veilige vesting, my God op wie ek altyd vertrou en by wie ek altyd skuiling vind.

28 November U groot daade het my baie bly gemaak Psalm 92

Die psalm word ingelei deur klem te lê op die liefde en trou van die

Here, asook die ondeurgrondelikheid van die Heer se denke. Maar in dieselfde asem word gesê dat 'n mens dom is as jy dink dat God onregverdig is. Mense reg deur die Bybel het met dié probleem geworstel (Ps 73/Job) en vandag nog worstel mense met dieselfde probleem. Die psalmis lê klem daarop dat God wel regverdig is en op sy tyd die goddeloses tot verantwoording sal roep. Wat vir die psalmis verder belangrik is, is dat die regverdige die toonbeeld van God se trou is. Dit is so dat die regverdige wel teëspoed ervaar, maar die Groot Regverdige bly te midde van die teëspoed steeds getrou.

In die Nuwe Testament sien ons by die kruisiging van Jesus dat die onreg skynbaar floreer, maar dat dit 'n magtige getuienis word van God se trou wat floreer. In die lig van God se groot daade en sy groot trou, roep die psalmis die gelowige op om bly te wees, dankbaar te wees! Ook in ons tyd moet gelowiges leer om dank te betuig teenoor ons goeie Gewer. Ons is ook geneig om ons probleme te vergroot, veral in die lig van al die goddeloosheid wat om ons gedy. Maar daardeur misken ons God se liefde en trou wat ook in ons lewe gedy. Die psalmis roep ook diesulkes op om die Here te loof, want sy groot daade maak ons mos bly!

29 November

Die Here is Koning

Psalm 93

Ons bely vandag nog soos die psalmis: *Die Here is Koning*. God is ewige Koning, van ouds af tot in lengte van dae. Daarvoor is Hy immers soos 'n koning geklee. Riviere, waters en golwe verwys na die skeppingswerke wat deur Hom uitgevoer is. Dit is deur die omringende volke as chaosmagie by die skepping gesien. Daar is geen tyd waarin die ganse skepping nie aan Hom behoort het nie. God gee vastigheid en orde aan die wêreld en reeds dit gee vir die gelowige 'n vaste en seker vertroue. Al druis die aarde en al bewe die berge, hulle Koning is in beheer. Die ewige orde in die skepping is 'n duidelike bewys van sy koningskap en so 'n Koning moet aanbid word.

Veral het dit in Jesus geblyk hoe magtig die Koning is toe Hy beslis-send alle magte, ja selfs die magtigste vyand, die dood, oorwin het. Die Koning met die doringkroon is dieselfde Koning wat met majesteit bekleed is. Die Here beklee Hom, Hy omgord Hom met krag. Onder sy heerskappy staan die wêreld vas. Die Skepper-God is ook die Redder-God. As ons sy skepping in oënskou neem, en as ons sy redding in oënskou neem, kan ons nie anders as om te bely: *Die Here is Koning*. Hy is van altyd af nog daar.

Met die lees van Psalm 94 moet ons vashou aan die Godsbegrip van Eksodus 20: *Ek reken kinders die sondes van hulle vaders toe, selfs tot in die derde en vierde geslag van dié wat My haat, maar Ek betoon my liefde tot aan die duisendste geslag van die wat My liefhet en my gebooië gehoorsaam.* Anders gestel, sal ons in ons besinning oor God se aard, moet vashou aan die genade van God, maar dit mag nooit losgemaak word van sy regverdige oordeel nie. So 'n besinning sal ons help as ons ons in 'n situasie bevind waar dit voel asof God totaal afwesig is, veral in die lig van die goddelose se sukses en voorspoed.

Die skynbare afwesigheid van God word deur die psalmis self besweer: *Sou Hy wat vir ons ore gemaak het, self nie kan hoor nie? Sou Hy wat vir ons oë gemaak het, nie kan sien nie?* In dié sin word ons opgevoed om te besef dat waar die Here skynbaar afwesig is, Hy beslissend aanwesig is. Met Jesus Christus se dood is God skynbaar afwesig, maar hoe beslissend triomfeer Hy nie oor die skynbaar uitsiglose situasie nie. Daarom leef die gelowige in die vertroue op God ondanks onreg in die wêreld. Ook weet die gelowige dat die Here in die eerste plek 'n God van liefde is. Vir ons en vir die goddelose is dit genadetyd, tyd om te besef: *Maar vir my is die Here 'n veilige vesting, my God is die rots waar ek kan skuil!*

1 Desember

Hy is ons God en ons is sy volk

Psalm 95

Die psalmis roep ons op om die Here te loof vir sy skepping en sy daade van verlossing in die verlede. Die Here is die goeie Herder van Psalm 23, maar Hy is ook ons Koning, 'n Koning van glorie (Ps 24 en 93). Sy heerskappy is allesomvattend. Die dinge wat sommige mense as die terrein van die afgode beskou, behoort aan die magtige Koning. Hy het dit in aansyn geroep: *die dieptes van die aarde; die kruine van die berge; die see en land is Syne.* Daarom kan 'n mens nie anders as om Hom in aanbidding te loof en te prys nie.

Maar in hierdie psalm is daar ook 'n duidelike waarskuwing: Die mens is geneig om in eiewaan moedswillig en hardkoppig te wees teenoor die God wat hulle uitgekies het as sy kinders. In vers 7 lees ons: *Hy is ons God en ons is sy volk, sy kudde, sy skape, deur sy hand versorg.* As Christene het ons die voorreg om God se kinders te wees. Hy versorg ons deur sy hand. Maar ons is ook geneig tot moedswilligheid en hardkoppigheid. Jesus het vir ons die pad van absolute gehoorsaamheid met woord en daad duidelik kom wys en vandag nog kan ons bely dat Hy God is en elkeen van ons sy kind. Kom ons val dan in eerbetoon voor Hom neer. Kom ons buig en kniel voor die Here ons Skepper.

Wanneer God kom om oor die hele aarde te heers, moet almal op aarde sy groot wêreldheerskappy besing. Die kern van die psalm is vreugde in God wie se grootheid onthul word in sy skepping en sy regverdige oordeel. Die *innerlike* en *uiterlike* orde van sy skepping is die waarborg van sy sorg en heerskappy, en van sy eksklusiewe mag, ja, ook sy eksklusiewe mag om te red. Die psalm dra 'n boodskap vir die onrustige wêreld: *Die Here regeer*. Hy is immers die groot Koning onder wie se regering ook die volkere regverdig geoordeel word. Daarom moet die Naam van die Here geprys word en sy reddingsdade tot verlossing moet aan die nasies verkondig word. Nasies moet weet: Die gode van ander volke is niksseggend. Hy is die Skepper-God van alles wat is. Ook ander moet sy lof besing.

In vers 3 is daar 'n duidelike boodskap dat God die gelowige oproep om aan ander te vertel dat Hy groot is, dat al die lof aan Hom toekom. God soek deur ons die *ander*. In Jesus Christus het God ook beslissend aarde toe gekom. Ons leef in die tyd tussen die versoening en die ewige lewe. Agter ons lê die vleeswording van Jesus Christus en voor ons die wederkoms; verlede en toekoms lê vas in sy mag. Daarom kan ons nie anders as om die Here te loof en te prys nie. Hy is inderdaad groot en aan Hom kom al die lof en eer toe. In Jesus het Hy gekom om ons te verlos. Ons wil in die lig hiervan 'n nuwe lied tot eer van die Here sing. Ons wil almal daarvan vertel, sodat die mense daartoe kan kom om te bely: *Die Here is groot, al die lof kom Hom toe....*

3 Desember Vir die regverdiges het daar lig gekom Psalm 97

Nasies maak oorlog teen mekaar en volke veg die saak met mekaar uit. Leiers meet kragte; regeerders stel beleidstukke op en parlemente formuleer 'n grondwet. Maar bo al ons wrywing en gewoel is dit die Here wat Koning is. Selfs die natuurverskynsels vier sy koningskap en bevestig sy regverdigheid. Waar Hy regeer, regeer Hy reg.

'n Mens kan nie anders as om op God se heerskappy en sy optrede te reageer nie. Dit is so anders as ons manier van doen. Ons soek ons eie voordeel; ons tree selfsugtig op, soms selfs oneerlik en onregverdig. Ons leiers en staatsmanne stel ons van tyd tot tyd teleur omdat hulle besluite neem en dinge doen wat 'n mens nie van hulle verwag nie.

Ons reaksie op God se heerskappy moet 'n reaksie van lof en vreugde wees. Die hele wêreld moet deel hê aan die vreugde wat dit meebring dat die Here Koning is! Die Here se koningskap is op reg en geregtigheid gebaseer. As ons dit van God as Koning glo, moet ons dit met ons

lewenswyse en belydenis bevestig. Ons moet in vertroue op God leef in die wete dat ons hede en ons toekoms onder sy heerskappy is. En ons moet rus en vrede vind in die feit dat Hy regeer.

Omdat God regeer, skyn daar 'n lig vir die regverdiges! 'n Lig wat alle vrees laat verdwyn. Daarom kan ons 'n psalm sing en sy heilige Naam prys.

4 Desember

Sing 'n nuwe lied

Psalm 98

'n Psalm is 'n gelowige se kommunikasie met God. Dit is 'n gelowige se reaksie op God se woorde en daade. Daarin word God geprys vir sy redding en groot daade en stort ons ook ons nood en vrae voor God uit wanneer ons hartseer en bedruk is. Wanneer ons dus 'n psalm lees, is ons in gesprek met God en antwoord ons op God se bemoeienis met ons.

Die inhoud van hierdie psalm stem baie ooreen met die psalm wat ons gister gelees het. Hierin word die oorwinning van die Here as Koning by 'n feesgeleentheid deur die volk met 'n nuwe lied besing. Eintlik moet alle volke in hierdie musiekfees deel om die eer van die Koning te besing. Die rede vir die fees en blydskap is die Here se koningskap oor die hele aarde. Uiteindelik sal daar 'n regverdige heerskappy op die aarde wees, want God is regverdig en getrou. Hy is ewig en Hy bly getrou aan Homself en al sy beloftes. Al is ons soms ontrou, bly Hy getrou, want Hy kan Homself nie verloën nie. Ons sekerheid lê dus in God self.

Wanneer ons hierdie psalm lees en sodoende in gesprek met God is, moet ons onself afvra of ons hoop en bid met die oog op God se uiteindelijke regverdige heerskappy op aarde. Ons moet ook ons lewe in oënskou neem en onself afvra of die Here Koning van my lewe is. As ons bevestigend hierop kan antwoord, moet ons stemme aansluit en harmonieer in hierdie nuwe lied tot lof van God!

5 Desember

Die Here ons God is heilig

Psalm 99

Gister en eergister het ons gelees dat die Here die Koning is en vandag lees ons dat sy koningskap in sy majesteit en sy heiligheid na vore kom. As majestieuse Koning het die Here sy volk nog altyd gelei. Hy was by die uittoeg, deur die woestyn, tot in die beloofde land en vir altyd daarna by hulle. By Sinai het Hy sy wet aan hulle gegee en van toe af het hulle Hom geken as die heilige God.

As heilige God en ideale Koning regeer Hy in reg en geregtigheid. Hy is genadig en skenk vergifnis! Die een wat sy wet oortree en dit bely, vergewe Hy, maar die wat ongehoorsaam is, word gestraf.

Die feit dat die Here ons God is en dat Hy heilig is, skrik sy vyande af, maar dit inspireer ons tot 'n lofsang en dit vra 'n bepaalde optrede van ons. Ons moet die Koning groot maak en prys in ons lewe. Voor so 'n Koning moet ons laag in aanbidding buig, want Hy is Koning en sal Koning bly. Die Here se majesteit en heiligheid maak nie van Hom 'n God wat ver is nie. Nee, die heilige Here is ons Here en Hy is elke dag met ons besig in ons eie persoonlike hede. Omdat ons Hom as ons heilige God en Koning aanvaar, moet ons Hom loof en aanbid!

6 Desember

Dien die Here met blydskap

Psalm 100

Om die Here te dien, is een van die belangrikste sake in ons lewe en ons moet elke dag daarmee besig wees! Ons dien die Here deur gehoorsaam aan Hom te wees en ons dien Hom deur almal rondom ons lief te hê. Maar die hoogtepunt van ons diens aan God is Sondag in die erediens waar die gemeente bymekaarkom. Daar kan ons saam juig en Hom loof en prys. Ons het immers baie rede tot blydskap, want die Here is God en Hy is goed. Aan sy liefde is daar geen einde nie, sy trou duur van geslag tot geslag.

Ons, die gemeente van Jesus Christus, kan ook nie anders as om te juig en te jubel en God te loof nie, want die Woord het vlees geword. God het ons deur Jesus se verlossingswerk tot sy eiendom gemaak.

As 'n Ou-Testamentiese gemeente hierdie psalm kon sing omdat dit hulle groot blydskap verskaaf het om die Here in sy huis te mag dien, hoeveel te meer het ons nie rede om te sing nie! Waarom help u nie om God se boodskap die wêreld in te dra nie? Dan sal die hele aarde kan juig en sal ons almal ons vreugde, ons rus en ons sekerheid in Hom kan vind. Ons moet almal op aarde roep om saam met ons te erken dat die Here God is en Hom met blydskap dien.

7 Desember

Streef daarna om opreg te lewe

Psalm 101

Daar is twee maniere van leef. 'n Mens kan óf 'n vroom lewe óf 'n goddelose lewe lei. In hierdie psalm word die twee lewenswyses teenoor mekaar gestel. 'n Vroom mens is iemand met integriteit en sy lewenshouding kom ook in sy huishouding tot uiting. Daarom distansieer hy hom ten sterkste van alles wat verwerplik en skadelik is. Hy beveg alles wat teen God is en handhaaf hoë morele waardes.

Die goddelose mens daarenteen, hou van die verkeerde dade. Hy het 'n valse en 'n bedorwe hart en hy beskinder sy naaste. Hy is selfverhefend en aanmatigend. Hy is ontuis en onwelkom in Jerusalem.

Die psalm is soos 'n spieël wat voor ons gehou word. Die beeld wat ons daarin sien, is dié van óf 'n vroom óf 'n goddelose mens. Ons word

voor 'n keuse gestel, maar terselfdertyd word ons ook oorreed om vir die Here te kies en 'n vroom lewe te begeer. Ons keuse om vroom te lewe, is gebaseer op God se troue liefde en sy geregtigheid. Omdat ons in 'n verhouding tot hierdie getroue en regverdige God lewe, moet ons optrede in ons huis, in die samelewing en ook teenoor diegene wat in ons diens is, opreg en vroom wees.

Die gebed in ons hart moet vandag en elke ander dag wees: *Ek wil my daaraan wy om opreg te lewe!*

8 Desember

U is daar van geslag tot geslag

Psalm 102

In 'n psalm gee die digter uiting aan sy insigte, ervarings en emosies. Wanneer ons 'n psalm lees, deel ons in die psalmis se emosies en beleef ons iets van sy verhouding tot en kommunikasie met God. Die twee pole waarbinne elke gelowige se verskeidenheid van emosies en geloofs-ervaring beweeg, is klag en lof. Hierdie psalm begin dan ook met 'n klag oor die treurige hede, maar mettertyd word dit 'n psalm wat spreek van geloof en vertroue.

Die bidder in die psalm is siek en voel hom van God verlate. Hy is eensaam en bang; hy wil nie nou al sterf nie. Die teenkanting wat hy ervaar, is nie vir hom aangenaam nie. Daarom pleit hy by God om sy gebed te verhoor. Maar dit gaan nie vir hom net oor sy ellende nie, want hy pleit ook dat God Hom moet ontferm oor Jerusalem wat in puin lê in die tyd na die ballingskap.

Om by God te kla oor jou omstandighede, is nie 'n teken van ongeloof of van mislukking nie. Nee, dit is juis 'n geloofsdaad wat verligting bring. Praat met God, want as Skepper is Hy ook in beheer van die lyding in ons lewens. Die ewige God kan die verganklike mens red! Ons troos lê juis hierin dat God dieselfde bly en dat sy jare geen einde het nie. Die waarborg vir ons behoud berus in die feit dat Hy van geslag tot geslag daar is.

9 Desember

Die evangelie van Jesus Christus

Markus 1: 1

Die oudste van die vier evangelies wat ons besit, word met hierdie woorde ingelei. Die manier waarop dit aangekondig word, is dan ook beskrywend van die bedoeling van die boek. Dit gaan oor niks anders as oor Jesus Christus nie! Jesus, die ware Seun van die enigste God. Dit is ook die boodskap wat die skrywer by sy Romeinse lesers wou tuisbring.

Evangelie, soos dit in hierdie sin gebruik word, dui nie net op die inhoud van die boodskap nie, maar dit is 'n uitdrukking van die gebeure self. Jesus, wat die mensdom van hulle sondes verlos het, is

die Christus wat God se heilswerk kom voltooi het. En dit is die Blye Boodskap. Die inhoud van die evangelie is dus nie 'n abstrakte leer, 'n tydlose waarheid, of net nog 'n filosofiese beskouing nie, maar 'n Persoon en 'n gebeurtenis wat die hele wêreld kom verander het.

Van hierdie Jesus sê God self aan die binnekring van die dissipels: *Dit is my geliefde Seun. Oor Hom verheug Ek My.* God se Seun is dus die een wat reg leer en deur God self aanbeveel word.

Daar lê nog sestien dae voor, dan is dit Kersfees. Ons moet ons nie in hierdie tyd blind staar teen die liggies, die partytjies en die koop van geskenke nie, maar ons moet luister na die evangelie van Jesus Christus. Dit moet die koers en inhoud van ons lewens wees!

10 Desember

**Ek stuur My
boodskapper voor jou uit**

Markus 1:1-8

Markus begin sy evangelie op 'n unieke manier. Met sy opskrif, *Die evangelie van Jesus Christus, die Seun van God...*, dui hy vir sy lesers aan wat hy van voorneme is om daarin te skryf. Tog kondig Markus nie dadelik die Blye Boodskap (evangelie) aan nie, maar verbind hy Jesus se koms met die prediking van Johannes die Doper.

Jesus se koms is reeds in Maleagi 3: 1 en Jesaja 40: 3 voorspel en Johannes die Doper gaan voort om dit bekend te maak. Volgens 'n gebruik in die nabye Ooste is daar by die intog van 'n koning in 'n stad eers 'n boodskapper vooruit gestuur om die weg voor te berei. Só 'n boodskapper het op die agtergrond gebly – hoofsaak was dat hy die boodskap moes laat hoor. En sy boodskap is duidelik: *Maak die pad vir die Here gereed...* (Mark 1: 3).

'n Boodskapper se stem in die woestyn, as toonbeeld van Israel se geestelike dorheid, roep om die pad gereed te maak vir die koms van die Koning wat vrye toegang tot die hart wil hê. Daarom moet die pad gereed gemaak word, moet *geestelike hindernisse* uit die weg geruim word vir die Koning om in te gaan.

Adventtyd is die tyd van voorbereiding op die Kersgebeure waarin die koms van die Koning herdenk word. Dit is soos 'n boodskapper wat in die geestelike woestyn, in die wêreld vol nood, vooruit gestuur word en wat uitroep: *Maak die pad vir die Here gereed!* In hierdie tyd word ons sterk daaraan herinner dat Hy wat eenmaal gekom het, weer sal kom. In watter mate is u lewe soos 'n pad wat gereed gemaak is vir Hom wat u uit die *woestyn* van sonde en dood gered het?

11 Desember

**Die Here se liefde is
onverganklik**

Psalm 103: 14-18

Die gedagterigting waarbinne hierdie psalm beweeg, is verganklike lewe teenoor onverganklike liefde. Die mens se verganklikheid word nie alleen aan die een kant vergelyk met die gras en die veldblom wat maklik vergaan wanneer die woestynwind daaroor waai nie, maar word terselfdertyd gekontrasteer met God se onverganklike liefde. Hierdie kontrastering tussen die mens se verganklike lewe teenoor God se onverganklike liefde is juis noodsaaklik, sodat ons daardeur tot die werklike besef gebring kan word van wat God se verbond beteken.

God se verbond met die mens is gegrond in 'n onuitblusbare, onverganklike liefde. Juis daarom het Jesus op 'n keer in Matteus 6: 30 gesê: *As God dan die gras van die veld, wat vandag nog daar is en môre verbrand word, so versier, hoeveel te meer sal Hy dan nie vir julle sorg nie, julle kleingelowiges?* En in watter mate het Hy nie vir ons gesorg nie?

Hierdie onverganklike liefde word ook aan ons geopenbaar wanneer die Kind van Betlehem aan die kruis op Golgota sterf, sodat die verganklike mens, wat soos die gras en die veldblom vergaan, opnuut kan lewe in die wete dat die ewigheid ook vir hom beskore is.

12 Desember

**U het alles in
wysheid geskep**

**Genesis 1: 20-23;
Psalm 104: 24-30**

Die psalmdigter kyk opnuut na die skeppingsgebeure, maar hy onderbreek sy rustige gang vir 'n oomblik in vers 24, sodat die oorsprong van hierdie byna skrikwekkende rykdom van die skepping nie misgekyk sal word nie.

Wat die ongelowige sien as 'n betekenislose en sinlose warboel, as 'n sinlose bestaan in hierdie skepping, juis dit, wil die psalmdigter ons leer, is 'n aanduiding van die Skepper se betekenisvolle en omvattende rykdom en genade. Maar ook van die omvang, die onmeetbaarheid en presiesheid van God se denke en daarom ook van God self. En omdat God alles só in sy wysheid geskep het, vorm sy skepping 'n eenheid wat ons nie alleen oproep om dit te bevorder nie, maar wil dit ons ook in lyn met Psalm 111: 2, as 't ware uitnooi om dit te ontdek.

Daarom beteken dit, anders as wat ons dalk dikwels dink of ervaar, dat God wat in wysheid skep, ook in wysheid alles wat Hy geskape het, sal onderhou. God se wysheid in sy skepping impliseer daarom ook sy aktiewe betrokkenheid by sy skepping. God se wysheid is 'n bewus wees dat alles in die skepping soos *gras is wat maklik verdor*.

Bykans elke winkel en advertensie probeer in hierdie tyd op 'n verdraaide wyse iets van hierdie wysheid van God vertel. Maar in 1 Korin-

tiërs 1: 21 skryf Paulus: *Dit was die bedoeling van God in sy wysheid dat die wêreld nie deur geleerdheid tot kennis van God sou kom nie. Daarom het God in sy goedheid besluit om deur die prediking wat vir die wêreld onsin is, dié te red wat glo.* Tydens die Adventtyd word die rustige gang in die skeppingsgebeure verbreek om u by die verkryging van God se wysheid te bring. Het u tyd om dit nie net te ontdek nie, maar om dit ook te bewonder?

13 Desember

**Die Here hou sy
verbond altyd in stand**

Psalm 105: 1-11

In Genesis 17: 7 sê God aan Abraham: *Ek bring 'n verbond tot stand tussen My en jou en jou nageslag en al hulle geslagte. Dit is 'n blywende verbond: Ek sal jou God wees en ook die God van jou nageslag.*

Vanuit hierdie belofte doen die psalmdigter 'n belydenis: *Hy, die Here, is ons God... Hy hou sy verbond altyd in stand, ...die verbond wat Hy met Abraham gesluit het.* Die digter kan sô 'n belydenis maak, want hy het God leer ken as Iemand wie se verbond nie maar net in sy gedagtes voortleef nie. God se verbond beteken vir hom dat God doen wat Hy belowe het. Die verbond lê klem op God as inisieerder en gesaghebber, met die mens as begenadigde, as ontvanger daarvan sonder enige verdienste. Daarom stel die verbond sekere eise aan die mens:

- Jy moet jou verheug in wat Hy gesê en gedoen het (vers 2 en 5).
- Jy moet dankbaar wees vir sy genade (verbond) en Hom daarom onvoorwaardelik vertrou (vers 4).
- Jy moet Hom aan die wêreld bekend maak (vers 16).

Die Adventtyd, meer as ander tye van die jaar, herinner ons daaraan dat God sy verbond in Jesus Christus ook vir jou in stand gehou het. Hoe antwoord u daarop as God vanuit sy verbondstrou vir u sê: *Ek is die Here, jou God...?*

14 Desember

**Wie kan sy lof
ten volle verkondig?**

Psalm 106: 1-5

Met die eerste oogopslag wil 'n mens die indruk kry dat hierdie psalm nie regtig vir my persoonlik iets kan beteken nie, want inleidend begin dit met 'n oproep om die Here te loof (vers 1) en net daarna erken die psalmdigter die mens se gebrokenheid en sondigheid en roep hy byna moedeloos uit: *Wie kan sy lof ten volle verkondig?*

Tog word hier 'n baie belangrike reël neergelê, naamlik wie homself met die werke van God besighou, word met vreugde gevul, maar wie op die mens konsentreer, stuur op tragedie af. Die menslike natuur het ongelukkig die geneigdheid om eiewys te wees, sodat ons soos Paulus

moet uitroep: *Die goeie wat ek wil doen, juis dit doen ek nie!* Daarom wil die psalmis die erns van ons sondigheid by ons inskerp - sonde wat alleen maar voor God bely kan en moet word. Ons word geleer om ons oë op God te rig wat, ten spyte van ons sonde, steeds sy skepping in stand hou. Hoewel die volk van God die een groot probleem gehad het om gedurig sy verbond te vergeet, het God getrou aan sy verbond gebly.

Wie kan sy lof ten volle verkondig? Al die mense wat die engel se boodskap hoor en glo: *Vandag is daar vir julle in die stad van Dawid die Verlosser gebore, Christus die Here* (Luk 2: 11)!

15 Desember

**Loof die Here vir sy
troue liefde**

Psalm 107: 1-16

Hier word gedink aan Israel se verlossing uit ballingskap. Wat met hulle gebeur het, was niks minder as 'n wonder nie (vers 8). God het nie van sy verbond vergeet nie. As die psalmis maar net na die geskiedenis, die verlede kyk, besef hy dat die volk 'n geweldige krisis beleef het. Daar was geen moontlikheid op uitkoms gewees nie. En tog moes hy sy hande in verbasing saamslaan, want in hulle nood het hulle na die Here geroep om hulp, waarop Hy hulle uit hulle ellende gered het. Daarom begin die psalmis met 'n lofprysing en word dit elke keer onderbreek met die refrein: *Hulle moet die Here loof vir sy troue liefde...* (vers 8, 15, 21, 31).

Die vier beelde wat die psalmdigter gebruik (verse 1-8; 9-15; 16-21 en 22-31), dui daarop dat God nie alleen in sy groot wysheid sy skepping tot stand gebring het nie, maar dat Hy dit steeds in sy groot wysheid regeer en onderhou. Saam met die psalmis moet ons ook die Here loof *vir sy troue liefde* (sy verbondsliefde), *vir sy wonderdade wat Hy aan mense doen....* En saam met Johannes moet ons ons daarin verheug dat *...God die wêreld so lief gehad (het) dat Hy sy enigste Seun gegee het, sodat dié wat in Hom glo, nie verlore sal gaan nie maar die ewige lewe sal hê* (Joh 3: 16).

16 Desember

**Ek voel weer
veilig, o God!**

Psalm 108: 1-5

Die gesindheid om op 'n spontane wyse dank- en lofprysing te doen, ten spyte van wat die omstandighede ook al mag wees, was kenmerkend van die lewe van Franciscus van Assisi, want hy het geglo dat die mens se lewe eers betekenis kry in sy lofprysingslied.

Dit is ook Paulus se lewensfilosofie. Terwyl hy met voetboeie vasgeklem in die tronk gesit het, het hy geskryf: *Wees altyd bly in die Here! Ek herhaal: Wees bly* (Fil 4: 4). Paulus kon dit sê, want hy het geweet: *Die*

Here is naby (vers 5). Ook die psalmdigter het gemoedsrus in sy vrouwe op God gevind en ook blymoedig uitgeroep: *Ek voel weer veilig, o God, ek wil 'n lied sing, ja, ek wil sing...*

Vanuit die geborgenheid in God deur die verbondenheid met God sing die mens lofliedere. Ons lees in Matteus 1: 23: *Die maagd sal swanger word en 'n Seun in die wêreld bring, en hulle sal Hom Immanuel noem. Die naam beteken: God by ons.*

Wanneer u hierdie ontsettende geborgenheid en veiligheid ervaar, sing u ook lofliedere tot eer van God?

17 Desember

**Die Een wat ná my kom,
is my meerdere**

Markus 1: 7

Johannes die Doper het 'n besondere lewe gelei wat gekenmerk is deur 'n styl wat anders as dié van sy tydgenote was. Selfs sy kleredrag en sy dieet het hom van sy tydgenote onderskei. Dit is egter nie die enigste dinge waarin daar 'n verskil was nie: Sy woorde en sy daade, sy preke, die boodskap wat hy verkondig het, het hom veral van sy tydgenote onderskei. Hy was, in die woorde van Jesaja, die boodskapper wat die weg gebaan het vir die optrede van Jesus van Nasaret. Elke doop, elke woord van elke preek het 'n besondere karakter gehad. Alles wat hy gedoen het, het verwys na en betrekking gehad op die optrede van Jesus.

Die woorde van Markus 1: 7 is gevolglik 'n tipiese beskrywing van sy lewe – 'n lewe wat in sy geheel na iemand anders verwys het. Sy lewe het nie in diens van selfsugtigheid en eiegeregtigheid gestaan nie. Sy lewe het op 'n konstruktiewe manier in diens van sin en betekenis gestaan; in diens van Jesus, verwysende na Jesus wat uiteindelik aan die kruis die oorwinning oor sinloosheid en betekenisloosheid sou behaal. Sy lewe was dus 'n sinvolle lewe.

Waarna verwys ons lewe? Verwys dit na onself, ons *eie ek* en ons *eie* gewaande grootheid en belangrikheid? Of is daar in ons lewe ook 'n verwysende karakter aanwesig – 'n verwysing na die Een wat groter as ekself is, 'n verwysing na Jesus die Christus?

Die verskil tussen 'n lewe wat geslote is in sy *eie* selfsugtigheid en gevolglike sinloosheid, en 'n lewe wat verwys na die Een in wie se kruis se skadu ek staan en in wie se graf se lig ek sterf, met ander woorde sinvolheid, word aangedui met die woord *geloof*. Geloof is die eienskap van afhanklikheid. Sô verwys 'n Christen se lewe na Jesus die Christus.

Kom ons vra vir onself: Is ons enigste troos in lewe en in sterwe werklik nog Jesus Christus?

Die psalmdigter smag na redding. Hy is uitgelewer aan mense wat daarop ingestel is om sy ondergang te bewerkstellig; hulle wil sy lewe beëindig. Hy voel van baie kante af bedreig. Hy word geknel deur sorg en vyandskap, smart en ellende, veroordeling en die dood self.

Die omstandighede van sy bestaan dryf hom tot 'n stryd om oorlewing. Sy soektog en stryd om sinvol te leef, is nie eers in sig nie. Hy moet hom eers net daarop toelê om te oorleef. Maar selfs al voer hy 'n stryd teen sy omstandighede en teen die mense wat hom bedreig, bring dit nie uitkoms of verligting vir hom nie.

In sulke omstandighede is dit maklik om te dink en selfs te sê: *God het my ook verlaat*. Die psalm verloop egter anders. Die psalmskrywer se oortuiging dat slegs God hom kan red van die smart, ellende, veroordeling, vervolging en dood, word duidelik onder woorde gebring. Die daad waarkragtens God se redding 'n realiteit in sy lewe word, is vir hom die bevestiging of die bewys dat sy geloof in God as Regter van die heelal, nie misplaas is nie. Sy gebed is daarop gerig dat hy die reddingsdaad van God realisties sal ervaar.

In afwagting van die herdenking van die geboorte van Jesus Christus, kan die gelowige homself nie in 'n ander posisie indink as dat hy die lewe tegemoet sal gaan met Immanuel-God aan sy sy nie. Hy is ons begeleier deur hierdie lewe tot dié lewe. Hy is die Heer van heersers en die Koning van die konings – die God van die lewe self. God self neem ons lewe so ter hand dat ook ons kan sê: Die Here staan by die arme. Ja, Hy tree my op so 'n wyse tegemoet dat die armoede van my bestaan omvorm en omskep word tot die rykdom van sinvolheid en betekenisvolheid.

Wie anders as Jesus Christus kan die draer wees van sulke geweldige mag en so 'n ontsagwekkende posisie van hoogheid beklee? Hy is immers die Heilskoning van die eindtyd, gesalf deur God en bestem tot die gelyktydige bekleding van 'n konings- sowel as 'n priesterlike amp. Hy is die Heerser van die heersers en Koning van alle konings, beklee met oppergesag om oor alles en almal te regeer.

Hy is tegelyk ook Priester en vervul 'n priesterlike rol deurdat Hy vir my en jou by God die Vader intree. Hy sit as die verhoogde Christus aan God se regterhand waar hy 'n koningsrol vervul en vir ons by God die Vader intree. Christus beklee hierdie verhoogde status nadat hy vernedering deurleef het deurdat Hy mens geword het en as mens in hierdie wêreld geleef het. Hy het vernedering in talle vorme en op baie

maniere beleef en die ergste hiervan is dat Hy aan die kruis moes sterf en begrawe moes word. Dit is God aan die kruis en God in die graf om te voldoen aan die regverdige eis van die Vader dat daar voldoen moes word aan die straf op die sonde. Hiervoor moes Jesus gebore word sodat Hy die diepste vernedering en eensaamheid van Godverlatenheid kon deureleef.

Ná sy vernedering, nadat Hy voldoen het aan die straf van God, is die Christus verhoog. *Kom sit aan my regterhand*, is 'n aanduiding daarvan dat God die Vader erken dat Jesus die Christus voldoen het aan die eise van die wet. Die verhoging van Christus is 'n aanduiding daarvan dat redding en verlossing werklik in die lewe van die gelowige voltrek word. *Kom sit aan my regterhand*, is die magtige voorspel tot die verheerliking van die gelowiges.

Die Jesus wie se geboorte ons oor 'n paar dae herdenk, is uiteindelik verhoog tot die regterhand van God die Vader. Geloof is nie 'n nuttelose tydverdryf nie.

20 Desember

Die werke van die Here is groot

Psalm 111: 2

Wanneer ons vir 'n moment tot stilstand kom en die grootsheid van die heelal oordink, kan 'n mens nie anders as om met stomme verwondering alles gade te slaan nie. Die handewerk van die Heer is magtig en gaan die mens se verstand te bowe. Deur die eeue heen het mense hulle energie daaraan gewy om agter te kom hoe alles in die heelal, van die planete tot die kleinste mikro-organisme, in verband met mekaar staan.

Die mees elementêre vrae in hierdie verband is nog nie met absolute sekerheid beantwoord nie. Daar is in werklikheid verskillende opinies en teorieë oor die ontstaan van die heelal, die wyse waarop die heelal in stand gehou word en die beweging en voortgang van die heelal. Een ding is egter sonder twyfel bepaal en beskryf: Daar is 'n fyn balans in die heelal. En die balans het nie op 'n toevallige wyse tot stand gekom nie.

In verhouding tot die heelal is die aarde en die mense op die aarde maar eintlik onbeduidend. Tog, ten spyte van ons onbeduidendheid in die heelal het die Skepper-God Hom juis aan mense geopenbaar. Hierdie openbaring het nie op ongekontroleerde of toevallige wyse geskied nie. Die openbaring van God vertoon ook struktuur en balans. God het Hom aan mense geopenbaar binne die ruimte van sy verbond. Hy het met ander woorde 'n verhouding tussen Homself en mense geskep en binne die raamwerk van hierdie verhouding kan ons Hom leer ken. Hy het selfs verder gegaan as om bloot maar net 'n onsigbare verband (verhouding) met mense tot stand te bring. Hy het die verband

met sigbaarheid geklee in die persoon van Jesus Christus. Sonder Christus sou die God van die lewe nie kenbaar gewees het nie en sou ons nog die slagoffers van stomme wette en 'n hartelose mag wat groter en sterker as onself is, gewees het.

Maar nou is ons nie uitgelewer nie. Ons staan in 'n dinamiese verhouding met die lewende God wat deur sy Gees en Woord ons lewe voortdurend vernuwe. God se verbond is nie 'n statiese en stagnante afgehandelde gebeurtenis wat in die verlede lê nie. Dit is in beweging na die toekoms wat God vir die verbondslede bestem het – die ewige toekoms.

21 Desember

**Die regverdigde sal nooit
wankel nie**

Psalm 112: 6

Wat 'n gawe om met die genadige God in die verbond in 'n verhouding te mag tree. God se verbond is die raamwerk en ruimte waarbinne God se vernuwende krag in die lewe van mense werkzaam word. Deur die krag van die Gees en die dinamiek van die Woord, in die erediens en by die huis, is God se vernuwende krag altyd teenwoordig. Die *vernuwende krag van God* is nie maar net 'n filosofiese begrip of vae idee nie, maar die gebeure waarkragtens ons lewe betekenisvol gerig word.

Die sin en betekenis van ons lewe is ook daarin geleë dat ons glo dat ons lewe nie in futiliteit en vergetelheid verdwyn en opgelos word nie. Daar is rigting en toekoms in ons lewe opgesluit. Ons is onderweg na God se koninkryk. Dit gebeur kragtens die genade van God waardeur Hy ons as regverdig aansien. Deur die Christusgebeure sien God sy verbondsvolk soos wat ons geword het – regverdig op grond van die verdienste van Jesus Christus.

Ons roeping op aarde behels nou onder andere dat ons toenemend moet word wat ons is. Ons kan dit ook anders sê: Ons moet toenemend regverdig word omdat dit is wat ons deur Jesus Christus is. As ons op ons eie krag aangewese sou moes gewees het en aan ons eie krag uitgelewer was om te word wat ons in Christus is, sou ons lewens ontaard het in futiliteit en niksseggendheid. Dan kon ons maar net sowel opgelos word in die oneindigheid van die kosmos, want dan is ons niks en kom ons tot niks; óf ons leef en óf ons sterf, dit maak dan geen verskil nie.

Goddank ons mag met die genadige en grote God in 'n verbondsverhouding leef: Regverdig gemaak deur Christus, voortdurend vernuwe deur God in sy verbond, begelei deur God op aarde onderweg na die ewige toekoms.

Die herdenking van die geboorte van Christus herinner ons daaraan dat hierdie groot heerlikheid nie eendag in die toekoms hopelik sal plaasvind nie, maar dat dit reeds besig is om voltrek te word.

In die Bybelse tyd was 'n naam iets besonders, want 'n mens se hele persoonlikheid is daarin saamgevat. As jy iemand se naam gehoor het, het die naam alreeds vir jou gesê met wie jy te doen het en wat die persoon se aard en karakter is. Dit is ook die geval met die naam van ons Here, die naam Jesus. Toe die engel daardie dag vir Maria gesê het: *Jy sal swanger word en 'n seun in die wêreld bring, en jy moet Hom die naam Jesus gee*, het hy met daardie naam alles gesê wat ons van die Here moet weet. Iemand het eenmaal gesê die naam Jesus bevat die hele evangelie. Hierdie een naam sê vir my hierdie Persoon het na die wêreld toe gekom om sondaars van hulle sondes te verlos, want die naam Jesus beteken Verlosser.

Wanneer ons voorberei om Kersfees te vier, moet ons veral onthou dat hierdie fees oor die Verlosser se koms na hierdie wêreld toe gaan. Ons moet daaraan dink dat ons die voorreg het om Jesus se naam op ons lippe te mag neem. Ons moet hierdie naam nooit as 'n vloekwoord of as 'n goedkoop trooswoord gebruik nie. Hierdie naam moet ons altyd daartoe bring om te sê: *Dankie Here, dat U my Verlosser en Saligmaker is. Dankie Here, dat U my sondes vergewe, sodat ek met volle gemoedsrus kan lewe en kan sterwe.* Want dit is hoe Jesus 'n mens wat in Hom glo, se hele lewe raak. So 'n mens het volle gemoedsrus en vrede in sy hart terwyl hy leef, maar ook die dag as hy sterf. Want Jesus sy Verlosser het vrede bewerkstellig tussen hom en God en ook vrede tussen hom en ander mense en so vrede in sy hart.

23 Desember

Maria besoek Elisabet

Lukas 1: 39-45

In die Bybelse tyd was daar baie waarde geheg aan tekens. Alhoewel Maria haar gelowig en gehoorsaam tot diens van God gestel het, wou sy nogtans sekerheid verkry deur die teken (vers 36) te sien wat vir haar gegee is. Maria het by Elisabet gaan besoek aflê en daar het dinge gebeur wat albei vroue diep ontroer het. Toe Elisabet die groet van Maria gehoor het, het die kindjie in haar sterk beweeg en is sy deur die Heilige Gees vervul om dinge te sê waarvan sy vooraf geen kennis gehad het nie. Voordat sy nog geweet het dat Maria verwagting is, het sy haar geseënd genoem en so ook haar baba (vers 42). Sy het Maria ook aangespreek as die moeder van *my Here* (vers 43). Sy het egter nie in daardie stadium reeds die wordende kindjie van Maria *my Here* genoem nie, maar sy het in Maria die moeder van die Messias gesien. Profeties het sy geweet dat dit van vreugde was dat haar ongebore kindjie so sterk in haar beweeg het (vers 44). Elisabet het Maria verder ook gelukkig genoem omdat sy geglo het (vers 45). Dit alles was vir Maria die beves-

tiging dat dit wat aan haar belowe is, in vervulling sou gaan.

Hierdie geskiedenis kry vir ons opnuut besondere betekenis as ons dit lees in die lig van die eerste klompie verse van Lukas 1 en dan veral vers 3 en 4. Hier sien ons dat Lukas meer as net blote vertellings van sekere gebeurtenisse in gedagte gehad het. Hy wou met elke gebeurtenis wat hy beskryf, laat blyk en daardeur getuig dat Jesus die Christus is, die Redder van die wêreld. Ook die geskiedenis van Maria wat Elisabeth besoek het, gaan uiteindelik daaroor dat dié wat daarvan hoor, kan weet en glo dat Jesus die Christus is, die Redder van die wêreld.

24 Desember

Maria se loflied

Lukas 1: 46-56

Toe Maria volle sekerheid gekry het oor alles wat die engel aan haar gesê het, het sy 'n loflied gesing. Dwarsoor die wêreld staan hierdie loflied bekend as die *Magnificat*. In die loflied dank sy God vir die genade wat Hy aan haar bewys het, naamlik dat Hy haar, die geringe, die onbelangrike, vir so 'n hoë roeping uitgekies het. En as Maria so oor die werk van God praat, doen sy dit op 'n besondere manier. Want al handel haar lied oor die heilstyd wat nog moes kom, staan die werkwoorde wat sy gebruik, nie in die toekomstige tydsvorm nie, maar in die verlede tyd. Deur die Gees het Maria toe reeds verseker geweet dat die heilstyd aangebreek het. God het reeds die waardes van mense omgekeer en die waardes van sy koninkryk van toepassing gemaak. Hierdie sekerheid het haar daartoe beweeg om haar onvoorwaardelik tot God en sy diens beskikbaar te stel.

Die grootsheid van hierdie hele gebeurtenis is egter nie net tot Maria beperk nie. Dit wat met Maria gebeur het, raak ons ook. Want dit is wat God self aan Abraham en aan sy nageslag, ons, tot in ewigheid belowe het. Daarom moet ons ook opgewonde en bly wees as ons hoor hoe God te werk gaan. Ons, ons familie en ons kinders, al is ons geringe en onbelangrike mense, is net soos Maria uitgekies vir die hoë roeping om in God se diens te staan. Ons moet dit met blydschap doen en net so onvoorwaardelik soos Maria beskikbaar wees vir die Here se diens.

25 Desember

Kersfees!

Lukas 2: 1-7

Hierdie is seker van die bekendste woorde in die Bybel: *Sy het haar Eerstelingseun in die wêreld gebring en Hom in doeke toegedraai en in 'n krip neergelê, omdat daar vir hulle geen plek in die herberg was nie.* Hierdie woorde het al aanleiding gegee tot talryke romantiese en soetsappige voorstellings en aanbiedings van Kersfees. Die stal, die krip, die diere, die baba, Josef en Maria, alles word op die fraaiste wyse denkbaar voorgestel en uitgebeeld. Die tragiese is dat die ware beteke-

nis van Kersfees só verdoesel word. Dit is daarom geen wonder nie dat die blydschap en vreugde wat met Kersfees gepaard gaan, vir baie mense net so oppervlakkig is as die soetsappige voorstellings van die stal en krip.

Ons moet egter onthou dat die geskiedenis van die geboorte van Jesus, ons Verlosser, soos die Bybel dit vir ons vertel, nie 'n soetsappige, romantiese vertelling is nie. Die Bybel wil dat ons sal verstaan dat Jesus Christus, die ewige Seun van God, werklik mens geword het; dat Hy werklik deel van ons wêreld geword het; 'n wêreld wat in sonde vervalle is, waarin daar leed, swaarkry, pyn en lyding is. En dat Hy juis dit anders wil maak. Ons moet Kersfees verstaan in die lig van Johannes 3: 16: *God het die wêreld so lief gehad dat Hy sy enigste Seun gegee het, sodat dié wat in Hom glo, nie verlore sal gaan nie maar die ewige lewe sal hê.* Dit is die rede waarom daar vreugde en blydschap en dankbaarheid moet wees, oor die koms van die Verlosser, oor verlossing uit sonde en wat dit vir ons beteken.

26 Desember

**Is vrede (vandag ook nog)
werklik moontlik?**

Lukas 2: 8-20

Die antwoord is onomwonde: Ja! Vrede, werklike vrede, is gekoppel aan die evangelie, aan die goeie tyding van groot blydschap (vers 10). En die goeie tyding van groot blydschap het as inhoud die koms van die Verlosser, Christus die Here na hierdie wêreld. Die koms van Christus na hierdie wêreld het vrede moontlik gemaak omdat vrede voortkom uit die vergifnis van sonde.

Geen mens kan vrede beleef voordat hy nie vrede met God het nie. In Romeine 5: 1-2 lees ons: *God het ons dan nou vrygespreek omdat ons glo. Daarom is daar nou vrede tussen ons en God deur ons Here Jesus Christus. Deur Hom het ons in die geloof ook die vrye toegang verkry tot hierdie genade waarin ons nou vasstaan.* Dit is die eerste voorwaarde as mense vrede wil beleef. Jy moet in Jesus Christus glo, jy moet met jou hele hart glo sodat daar 'n lewende verhouding tussen jou en die Here tot stand kom. Maar 'n mens se geloof in die Here Jesus Christus raak altyd ook ander mense. Vrede tussen ons en God kom tot stand omdat God ons aanvaar en ons ons sonde uit genade vergewe. So kan daar slegs vrede tussen ons en ander mense kom as ons mekaar ook aanvaar en vergewe soos wat God dit met ons doen. God gee sy vrede aan mense in wie Hy 'n welbehae het. Dit is God se vrye, genadige geskenk, omdat Christus God se genadige geskenk is waardeur sondaars gered word. Ons geloof in Christus verplig ons om uit God se vrede te leef en om God se vrede ook uit te leef.

As ons oor God en die wonder van die skepping dink, as ons dink aan die grootsheid van die heelal en hoe klein ons ou aardetjie in verhouding met die ganse heelal is, of hoe klein elkeen van ons as nietige, verganklike mense in verhouding met die aarde is en soveel te meer met die heelal, kan ons ons nie werklik indink hoekom God Hom nog hoege-naamd met ons bemoei nie. Dit is vir ons onverstaanbaar dat Hy ons nie aan ons straf oorlaat nie; dat Hy selfs sy Seun gestuur het om vir ons verlossing te bewerkstellig. Soos ook die psalmis in vers 5 van ons gelese psalm sê: *Wie in die hemel of op die aarde is soos die Here ons God, wat hoog woon en hier onder alles sien?* Alhoewel God so groot is, ag Hy ons nie te gering nie. Trouens, Hy het ons so lief dat Hy sy enigste Seun, Jesus Christus gestuur het, sodat ons deur in Hom te glo, die ewige lewe kan ontvang. Dit is en bly vir ons 'n onbegryplike wonder.

'n Paar dae gelede was dit Kersfees. Die geboorte van Jesus Christus het 'n blywende invloed op ons almal se lewens. As Hy nie gebore is en ter wille van ons mens geword het nie, onder ons kom woon het en uiteindelik vir ons sondes gesterf en die dood oorwin het deur uit die dood op te staan, sou ons lewe leeg en sinloos gewees het. Ons sou onafwendbaar op 'n ewige dood afgestuur het. Maar nou het ons die wonderlike vooruitsig van die ewige lewe wat vir ons wag, wat alleenlik moontlik is deur die geloof in Jesus Christus.

In die onbegryplike alwetendheid van God en in sy onverstaanbare alomteenwoordigheid *sien* God alles, *hoor* God alles, en *weet* God alles. Die feit dat dit so is, moet ons nie bang maak of van God af laat wegvlug nie. Dit moet ons juis dring om dankbaar en in ootmoed voor God te leef omdat Hy ten spyte van al ons sondes, ons nog steeds so liefhet dat Hy sy Seun vir ons gestuur het. Juis omdat Hy wat hoog woon, alles hier onder sien en hoor en weet, het Hy self vir ons die enigste uitkoms bewerkstellig in en deur Jesus Christus alleen. Daarom moet ons ook soos die digter die Here loof, almal oproep om Hom te loof en ook uitroep: *Prys die Here!*

Psalm 114 wil ook ons aandag vestig op God se almag en grootsheid. Die digter haal gebeure uit die geskiedenis van die volk Israel en God se bemoeienis met hulle aan om aan te toon hoedat die ganse natuur, die see, die berge en riviere voor die Here se wil moet buig en aan Hom onderdanig en gehoorsaam moet wees. God het sy volk versamel en uit Egipte uitgelei en op hulle tog na die beloofde land het dit telkens

geblyk dat die ganse natuur aan God onderdanig is. Die see het voor sy volk op sy bevel oopgegaan, sodat die volk daar kon deur trek; hulle kon ook deur die magtige Jordaanrivier trek by die inname van die beloofde land. By die berg Sinai, waar die wet van God aan sy dienaar Moses en die volk gegee is, het die berg selfs gebewe voor God se almagtige teenwoordigheid. In die harde, ongenaakbare woesterny het Hy selfs rots in waterkuile en harde klip in fonteine verander. Daarom roep die digter almal ook volgens vers 7 op: *Bewe, aarde, as die Here verskyn, as die God van Jakob verskyn...*

Wanneer ons so bewus word van God se almag, moet ons met ontsag en verwondering gevul word dat dié almagtige God Hom ook met ons bemoei, dat Hy ons nie verdelg op grond van ons sonde en sondigheid nie, maar ons juis liefhet en ons wil uitred uit ons sondenood. Ons hoef nie in vrees en bewing van God af te probeer wegvlug nie. Ons kan en moet juis nader aan Hom beweeg deur alles heen. Hy het ons eerste so liefgehad dat Hy sy Seun vir ons gestuur het.

Elkeen van ons is as 't ware op reis na die beloofde land, die ewige lewe wat ons erfenis is in en deur Jesus Christus. Soos Israel van ouds deur die woestyn tog gelei is en uiteindelik die beloofde land kon ingaan, kan ons 'n lewende hoop vestig op die onverganklike, onbesmette en onverwelklike erfenis wat in die hemel vir ons in bewaring gehou word (1 Pet 1: 4) en waarheen ons ook op pad is in en deur die geloof in Jesus Christus alleen.

29 Desember

Aan u Naam kom die eer toe

Psalm 115

Ons as gelowiges wat onself Christene noem, dit wil sê ons wat verklaar dat ons *van Christus* is, moet soms spot en verguising in hierdie sondige wêreld verduur, juis vanweë ons Christenskap. Somtyds word daar spottenderwys na ons Christenskap verwys. Ander kere word ons dalk uitgedaag of uitgetart of verkleineer omdat ons Christene is en nie soos die wêreldlike mense aan allerlei sondige praktyke of gebruike wil deelneem nie. Dink byvoorbeeld aan dobbelary, growwe en ligsinnige praatjies, selfs die ydele gebruik van die Here se naam – neerhalende en verkleinerende opmerkings kan oor ons gemaak word omdat ons in Jesus Christus glo en as Christene wil leef.

Ook die digter van destyds wat Psalm 115 geskryf het en selfs die omstandighede wat in daardie tyd geheers het, wil iets hiervan laat deurskemer. Die heidene het die volk van God soms gespot en gevra: *Waar is hulle God nou?* Maar ons weet, soos ook die digter destyds bely het: Ons God is in die hemel en alles wat Hy wil doen, dit doen Hy. Die heidene het afgode wat van silwer en goud, die kosbaarste materiaal, gemaak is, aanbid. Alhoewel die afgode afbeeldings is met menslike

ienskappe, bly hulle maar net die werk van mensehande en kan hulle nie praat, sien, hoor of ruik, voel of loop nie, al het hulle 'n mond, oë, ore of 'n neus, hande of voete. Die digter verklaar prontuit dat diegene wat die afgode maak en op hulle vertrou, uiteindelik net soos hulle word.

Volgens vers 16 is God in die hemel en het Hy die aarde aan die mense gegee. By die ongelowiges is daar geen afstand tussen die afgode en die mens as hulle maker en aanbiddier nie. Die mens bring die afgode voort en die afgode het hulle bestaan aan die mens te danke. Die Here is egter totaal anders. Hy het 'n besondere band met ons – daar bestaan 'n liefdevolle, betroubare verbondsverbintenis tussen God en sy verbondskinders, die gelowiges. Hy bewys voortdurend sy trou en liefde aan ons, daarom kom die eer Hom toe (vers 1), alhoewel Hy steeds in die hemel en ons op die aarde is en daar dus ietwat van 'n distansie tussen God en mens is.

Ons moet dus ook soos die digter altyd en vir ewig die Here loof en prys as ons God en Heer, in teenstelling met die heidense en wêreldse mense wat ander dinge in sy plek stel. Ons moet onself egter ook voortdurend ondersoek en bepaal of ons nie ook besig is om afgode te skep nie – dinge of sake of selfs mense in die plek van en bo God te stel, wat ons kan hinder of selfs verhinder in ons diens en lof en eer aan Hom.

30 Desember

Ek het die Here lief

Psalm 116

Waar Psalm 115 die dankbetuiging van 'n groep mense, ons kan sê van 'n gemeente wil verwoord, bring Psalm 116 die dank van 'n enkeling, van een persoon na vore. Die digter bely dat die Here hom uitgered het uit groot benoudheid en gevaar. Trouens, hy het selfs die dood in die gesig gestaar en die Here het hom daaruit gered. Toe hy benoud en bekommerd was, het die Here aan hom uitkoms gegee. Juis omdat die Here hom gehelp en uitkoms aan hom geskenk het, hom in antwoord op sy gebed gered het, lê die digter nou 'n belydenis af waarin hy die goedheid van die Here, soos hy dit ondervind het, ook aan ander bekendmaak. Die digter het uit sy persoonlike ervaring ondervind dat die Here opregte gebede en oproepe om hulp antwoord, want Hy luister na smeekgebede en gee uitkoms. Daarom kan die digter ondubbelsinnig verklaar: *Ek het die Here lief, want Hy verhoor my smeekgebede.*

Hierdie psalm, soos die drie voorafgaande psalms en die een wat hierna volg, maak deel uit van die dankliedere wat by die grootste Joodse feeste, soos die Pasga (latere Paasfees), die fees van die eerstelinge (latere Pinkster) en die loofhuttefees gesing is. Hierdie psalm en sy berymings word vandag nog dikwels by die bediening van die sakra-

ment van die Nagmaal in ons kerk gebruik. Wat dit ook besonders vir ons maak, is om te weet dat Jesus en sy dissipels tydens die instelling van die Nagmaal toe hulle die Pasga gevier het, hierdie psalm gesing het kort voordat hulle die bovertrek verlaat het om na die tuin van Gethsemane te gaan waar Christus gevange geneem is. Hulle het hierdie danklied gesing die aand voordat Jesus gevange geneem, gevonnissen en gekruisig is en gesterf het. Trouens, volgens die Joodse dagrekening, wat vanaf sesuur die aand tot sesuur die volgende aand strek (en nie van twaalfuur in die nag tot twaalfuur die volgende nag soos ons moderne dagrekening nie), het hierdie gebeure dus eintlik op dieselfde dag afgespeel waarop Jesus Christus gekruisig is en gesterf het. Ironies genoeg het hierdie psalm waarin God gedank word vir verlossing uit die dood, Jesus dus voorberei vir die dood.

Soos die digter destyds uitkoms ontvang het, so kan ons vandag ook van die groot uitkoms getuig wat in en deur Jesus Christus vir ons bewerkstellig is. Hy het vir ons die verlossing uit die dood en die vergiffenis van al ons sondes op grond van ons geloof in Hom alleen bewerkstellig. Daarom kan elkeen van ons ook hierdie psalm uit volle bors saamsing. Die vraag is net: Doen ons dit en leef ons daarvolgens deur met woord en daad ons dankbaarheid te betuig vir God se verlossing en uitredding.

31 Desember

Sy liefde vir ons is sterk

Psalm 117

Vandag is dit Oujaar. Ons sluit vandag die ou jaar af en begin met 'n nuwe jaar. 'n Mens kan terugkyk op 'n jaar waarin daar baie gebeur het. Vir party van ons was daar geluk, vir party verdriet; party het hoogtepunte bereik, terwyl ander laagtepunte ervaar het. So was daar vreugde en blydschap, opgewondenheid en sukses, maar ook teleurstelling, hartseer, pyn en mislukking. Dit is alles deel van die lewe. Elke jaar klim ons op na pieke van sukses wanneer ons bepaalde doelwitte in sekere aspekte van ons lewe bereik, maar ons daal ook neer in valleie van teleurstelling en ontgogeling wanneer ons terugslae en mislukking ervaar. So gaan dit jaar na jaar. Ons hele lewensloop is 'n hoopvolle opklim na ideale en 'n pynlike neerdaal na die realiteite van die lewe waarin ons onself bevind.

Die Oujaar is baiekeer die tyd vir voorraadopname, vir bestek opneem, vir toetsing of die verwagtinge wat gekoester is, realiseer het. Nie een van ons sal seker ooit kan sê dat al die verwagtinge en ideale waarmee ons die jaar ingegaan het, aan die einde van die jaar tot volle verwesenliking gekom het nie. Tog is dit so dat wanneer ons vanuit die geloof in Jesus Christus na die verlede, die hede en die toekoms kyk, dinge vir ons baie meer sin maak. Wanneer ons God se hand in die verlede raak-

sien, nie net rondom ons in die verloop van die geskiedenis ten opsigte van volkere en nasies en lande nie, maar ook in ons eie persoonlike lewens en omstandighede, hoedat ons gestuur en gelei is op lewens-paaie waarop ons dalk nooit self sou gegaan het nie, sien ons nie net kans vir die hede nie, maar kan ons ook hoopvol die toekoms tege-moetgaan en met positiewe verwagting daarna uitsien. As ons elke dag vanuit die geloof in Jesus Christus lewe, as ons met liefde optree en handel teenoor God en ons medemens, kan ons die toekoms met hoop ingaan, al is dit 'n onbekende nuwe jaar wat voor ons uitgestrek lê. Al-leen dan kan ons met vertroue, hoop en waagmoed die toekoms aan-durf. Wanneer ons so lewe en handel, vas vertrouend op God se liefde en genade, nie net ten opsigte van die jaar wat verby is nie, maar ook ten opsigte van die nuwe jaar wat op hande is, kan ons ook soos die psalmdigter al die nasies oproep om die Here te prys en al die volke om Hom te loof, *want sy liefde vir ons is sterk, aan die trou van die Here is daar geen einde nie! Prys die Here!*

MEDEWERKERS AAN DIE BYBELSE DAGBOEK 1995

Nederlandse Geloofsbelydenis

1-7 Januarie
8-14 Januarie
15-21 Januarie
22-29 Januarie
30 Januarie-4 Februarie
5-11 Februarie
12-18 Februarie
19-25 Februarie
26-28 Februarie
1-4 Maart
5-11 Maart
12-18 Maart
19-25 Maart
26-31 Maart
1-8 April
9-16 April
17-22 April
23-30 April
1-6 Mei
7-13 Mei

14-20 Mei
21-27 Mei
28 Mei-4 Junie
5-10 Junie
11-17 Junie
18-25 Junie
26 Junie-1 Julie
2-8 Julie
9-16 Julie
17-22 Julie
23-27 Julie
28 Julie-8 Augustus
9-19 Augustus
20-26 Augustus
27 Augustus-2 September
3-9 September
10-16 September
17-23 September
24-30 September
1-7 Oktober
8-14 Oktober
15-21 Oktober
22-28 Oktober
29 Oktober- 4 November

Prof JH Koekemoer
Prof IWC van Wyk
Dr J Buitendag
Ds PA Geyser
Ds GF van Wyk
Ds CJ Viljoen (jr)
Prof JJ Engelbrecht
Ds H Aucamp
Ds CL Badenhorst
Ds JH Barkhuizen (jr)
Ds PA Geyser
Ds SS van Wyk
Ds PJE Botha
Ds HJM Breedt
Ds APJ Beukes
Dr AA da Silva
Ds GS de Beer
Ds JA Minnaar
Ds WA Dreyer
Ds WJ Steyn en
Ds LJ van der Linde
Ds PS Esterhuizen
Ds IW Ferreira
Dr E van Eck
Ds L Geel
Ds JJ Greyling
Ds GPJ Grobler (jr)
Ds PP Jooste
Ds S Hoffman
Ds PJ Jordaan
Ds TF Joubert
Ds D Kloppers
Ds EC en P Eckard
Ds SJ en M le Roux
Ds AC Kuyper
Ds FGJ Loots
Prof JP Oberholzer
Ds GC Lindeque
Ds HT van der Linde
Ds JJ Mc Donald
Ds M Meyer
Ds JS Naudé
Ds SP Nolte
Ds GJ Volschenk
Ds GWM Oosthuizen

Artikel 1
Vervolg
Artikel 2
Artikel 3-7
Artikel 7 vervolg
Artikel 8
Artikel 9, 10
Artikel 11-15
Artikel 16-17
Artikel 18
Vervolg
Vervolg
Artikel 19, 20
Artikel 21
Vervolg
Vervolg
Artikel 22
Vervolg
Artikel 23

Vervolg
Vervolg
Artikel 26
Artikel 24
Artikel 25, 27
Artikel 27 vervolg
Artikel 28
Artikel 29
Vervolg
Artikel 30
Artikel 31
Artikel 32
Artikel 33, 34
Artikel 35
Artikel 36
Artikel 37
Psalms 1-7
Psalms 8-14
Psalms 15-21
Psalms 22-28
Psalms 29-35
Psalms 36-43
Psalms 44, 46-51
Psalms 52-57, 59
Psalms 61-67

5-11 November	Ds MR Pienaar	Psalms 68-73, 75
12-18 November	Ds PS Potgieter	Psalms 76-82
19-25 November	Ds LJJ Nell	Psalms 83-89
26 November-2 Desember	Ds MD Robbertze	Psalms 90-96
3-9 Desember	Ds PJW Schutte	Psalms 97-102;
		Markus 1
10-16 Desember	Ds WJ Smith	Markus 1;
		Psalms 103-108
17-21 Desember	Ds PL Steenkamp	Markus 1;
		Psalms 109-112
22-26 Desember	Ds JC van der Merwe	Lukas 1, 2
27-31 Desember	Ds JJ Viljoen	Psalms 113-117

